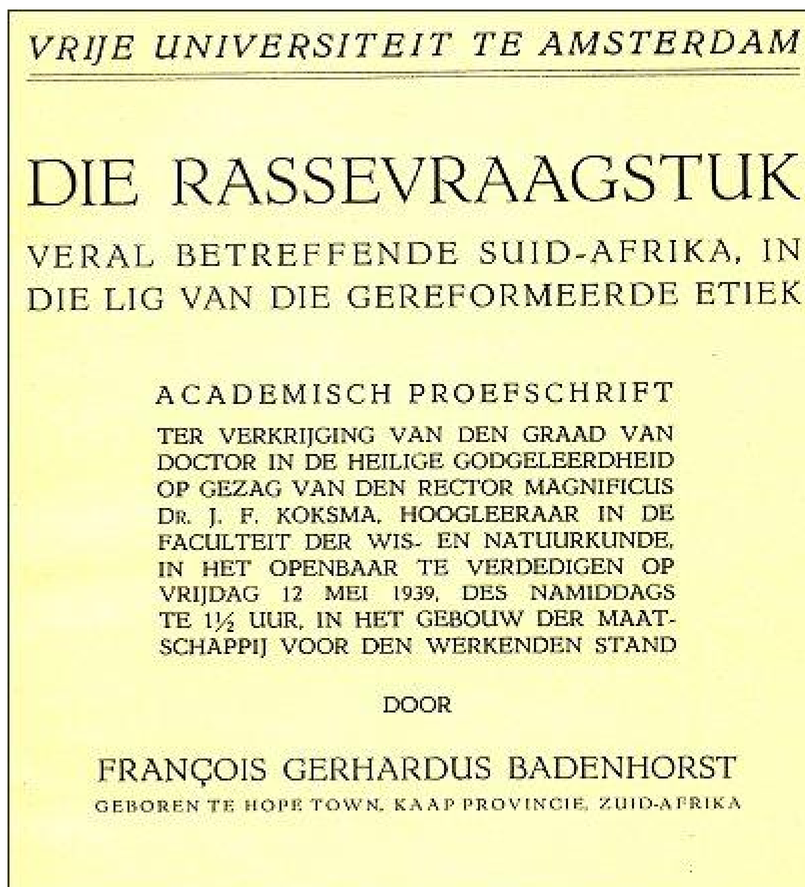
Die Rassevraagstuk, veral betreffende Suid-Afrika, in die lig van die Gereformeerde Etiek

<u>**INHOUD**</u>

Voorwoord
INLEIDING
INDELING
HOOFSTUK I
Die huidige stand van die Rassevraagstuk met teorieë in die algemeen
HOOFSTUK II
Die huidige stand van die Rassevraagstuk in Suid-Afrika met verskillende teorieë
HOOFSTUK III
Etiese beginsels t.o.v. die Rassevraagstuk, veral in Suid-Afrika
HOOFSTUK IV
Die konsekwensies van die Etiese beginsels vir die Rasseprobleem, veral in Suid-Afrika
Opsomming

VRIJE UNIVERSITEIT TE AMSTERDAM

DIE RASSEVRAAGSTUK

VERAL BETREFFENDE SUID-AFRIKA, IN DIE LIG VAN DIE GEREFORMEERDE ETIEK

ACADEMISCH PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN DOCTOR IN DE HEILIGE GODGELEERDHEID OP GEZAG VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS DR. J. F. KOKSMA, HOOGLERAAR IN DE FACULTEIT DER WIS- EN NATUURKUNDE, IN HET OPENBAAR TE VERDEDIGEN OP VRIJDAG 12 MEI 1939, DES NAMIDDAGS TE 1½ UUR, IN HET GEBOUW DER MAATSCHAPPIJ VOOR DEN WERKENDEN STAND

DOOR

FRANÇOIS GERHARDUS BADENHORST

GEBOREN TE HOPE TOWN, KAAP PROVINCIE, ZUID-AFRIKA

Voorwoord

By die verskyning van my proefskrif betuig ek, voor alles, my dank aan die Here, my God en Vader vir Sy liefde en leiding. Deur Sy genade, goedheid en guns word ek in staat gestel om ook hierdie studie as ’n dankbare offer aan Sy voete te lê. Dit is vir my ’n vreugde en ’n eer.

Met groot dankbaarheid dink ek aan die Vrye Universiteit waar soveel Suid-Afrikaners voor my en saam met my ’n gespesialiseerde teologiese opleiding ontvang het.

Die Vrye Universiteit was vir baie jare en is vandag nog - die volk van Suid-Afrika tot seën.

Ek dink daarby met respek en erkentlikheid aan al die Hoogleraars. Hulle hoogstaande wetenskaplike onderwys, hartlike hulpvaardigheid en vriendelike omgang word deur ons geëer en hoog gewaardeer.

Hooggeleerde HEPP, Hooggeagte Promotor, aan U is ek besondere dank verskuldig. U kolleges, en daarby U nog ongepubliseerde kollegediktate, en ander geskrifte, het aan my besielende leiding gegee. U gewaardeerde hulp het U my steeds aangebied en verleen. Ek meen dat U tydens U siekte en miskien selfs gedurende U amptelike en ander kosbare ure van U uiterste kragte gebruik gemaak het om my by te staan.

Hoog word die leersame en tewens genoeglike aande wat Suid-Afrikaanse en ander buitelandse studente elke veertien dae by U aan huis mag deurbring, gewaardeer. Van U kant is dit ’n vriendelike, selfopofferende guns om op die wyse Duitsers, Hongare, Javane, Amerikaners, Suid-Afrikaners e.a. bymekaar te bring. Aangenaam en leersaam was, naas allerlei, die bespreking van die teologiese en algemene landsake van die verskillende lande, volke en kerke. Ons ag dit ’n vrugbare diens wat U aan die V.U., aan Nederland in die algemeen en aan die buiteland in ’n hoogs gesellige atmosfeer bewys.

En ons dank U!

Naas die Hoogleraars van die Vrye Universiteit aan wie se woninge my vrou en ek so gasvry ontvang is, en by name sommige - ek dink veral aan U, Professor VAN GELDEREN en Professor HEPP - wat ons selfs op ons kamers ’n koppie tee mog aanbied, bring ek my dank aan die verskillende Nederlandse Verenigings wat sedert jare reeds met Suid-Afrika in die nouste kontak staan, die N.Z.A.V. Hoofbestuur met sy Amsterdamse tak, die A.N.V. e.a. Ook aan die A.M.V.J. waar S.A.S.V.I.A. sy vergaderlokaal het, bied ek my dank en waardering aan.

Die dertigjarige S.A.S.V.I.A. wens ek hartlik geluk met sy lang lewe en sy sprankelende gees. Aan sy lede, my kamerade, ’n stewige, vriendelike, hartlike, dankbare handdruk.

Sy Eksellensie die Gesant, sy Gesin en die Gesantskap wat ons altyd op eg-Suid-Afrikaanse wyse onthaal het, verdien ons innige dank. En dit bied ons U op Suid-Afrikaanse wyse aan.

Met ons dank bring ons aan die N.H. Uitgevers Maatschappy ons lof vir die bekwame en sierlike wyse waarop hulle ons proefskrif gedruk het. Die haas foutlose proewe het revisie byna oorbodig gemaak en die billike drukkoste met die edele behandeling maak die firma vir ons hoogs aanbevelenswaardig.

Al wat in my is, eer die nagedagtenis van my Ouers. Die laaste afskeidsgroet van my Vader by my vertrek na Europa hou ek in liefdevolle herinnering.

Die liefde vir die Woord van God is in my kinderjare by my gekweek deur my Moeder wat self minder as één jaar skool gehad het. En tog, haar Skrifstudie, met 'n besondere voorliefde vir die onvervulde profesieë en die uitverkiesingsleer, het my op die gereformeerde grondslag Gods lig laat sien. In hoofsaak het ek dan ook nooit nodig gehad om van standpunt te verander nie. Wat vir my oorgebly het, was alleen: voortbou.

Naas God kom my grootste dank aan haar toe.

Met dankbaarheid dink ek aan die Kweekskool en die Universiteit van Stellenbosch terug en aan al my oud-Onderwysers en Onderwyseresse waaronder my Skoonmoeder wat die A.B.C. aan my geleer het.

Voorts my innige dank aan die Gemeente van die Nederduits Gereformeerde Kerk, Clocolan vir die langdurige studieverlof en aan Ds. en Mevr. TERBLANCHE wat my gemeente gedurende die tyd so getrou gelei het.

Dank aan my edelhartige Kerkraad, die Ring van Ficksburg en die Sinode van die Vrystaatse Kerk.

En ten slotte dra my vrou, wat die geheel van my dissertasie getik het, saam met my hierdie studie op aan my Gemeente, genoemde Ring en Sinode.

Met dankbare harte keer ons na ons Vaderland terug om te dien!

1939

Inleiding

Dat die Rassevraagstuk vandag in die sentrum van belangstelling staan, sal wel niemand ontken nie. In Duitsland is 'n anti-semitisme ontbrand, wat aan die einde van 1938 nog nie bedaar het nie.

In Italië is dit oorgeplant en dit versprei sig nog verder. Nie alleen oor Europa nie maar ook in die Ooste en elders.

In Europa en Amerika is die uitdrukking "Geel gevaar" nie onbekend nie. So ook ken Suid-Afrika sy Asiatevraagstuk.

Steeds bly die Negervraagstuk in Amerika onopgelos.

So staan dit ook met die Naturellevraagstuk in Suid-Afrika.

Dit wil voorkom asof daar geen enkel wêrelddeel is waar die rassevraagstuk nie in die een of ander van sy vele vorme geken word nie.

Wel was die vraagstuk ook in vroeër tye bekend. Reeds in die gryse oudheid. Ons noem hier slegs die name van Aristoteles, Hippocrates, Plinius en Galenus wat, saam met baie ander skrywers hulle aandag ook aan die mens gewy het.

Nog meer was dit die geval in die Middeleeue.

Met die bestudering van die vraagstuk is egter eers in die 18e eeu ’n punt bereik waar daar sprake kan wees van ’n wetenschaplike rassekunde of antropologie [1].

Die begin hiervoor is gemaak deur LINNAEUS (1707-1778). By sy indeling van die diereryk in klasse het hy die mens as Homo Sapiens by die groep van die primate gerangskik. Dit was, deur ’n wetenskaplike bril gesien, ’n groot stap vooruit. Die indeling van die menslike geslag in groepe of rasse het sig hiermee reeds laat aansien.

BUFFON (1707-1788), DAUBENTON (1716-1799), PETRUS CAMPER (1722-1789), en BLUMENBACH (1752-1840) se meer grondige bestudering van die liggaamlike eienskappe het dan ook gelei tot ’n indeling op die basis van somatiese eienskappe.

Daarteenoor het die aktuele vraag nl. of menserasse sig ook deur ’n geestelike struktuur, ’n rassesiel onderskei, nie op sig laat wag nie.

Aan die einde van die 18e eeu en aan die begin van die 19e eeu veral, het hierdie vraag belangrik geword. Die groot aardrykskundige ontdekkingsreise het ’n groot vermeerdering van etnografiese kennis met sig meegebring. Kolonisasie en Sending het, soos te verstaan is, gemoedere gedwing om ras, taal, tradisie en kultuur, in hul onderlinge samehang te bestudeer. As wetenskap het die Volkekunde (Ethnografie of Ethnologie) dan ook eers in die 19e eeu ontstaan [2]. Sy groei het hy veral te danke aan die oprigting van ’n aantal vereniginge, musea ens. Van die vereniginge noem ons veral die Securitê d’Ethnologie te Parys (1839) en die Ethnological Society in Londen (1842). Hulle was van die eerstes.

Op aksie moet nou eenmaal reaksie verwag word. Dit het ook nie uitgebly nie. Reeds in die tweede helfte van die 19e eeu moes die oordrewe idealisme en romantiek plek maak vir ’n nadere presisering van die verskillende wetenskappe wat saam die Etnologie uitgemaak het.

Waar die Etnologie sig dan vandag nog besig hou met die raseienskappe, waartoe ook die geestelike en sedelike aanleg van die volke behoort, gee die Antropologie ’n rasindeling wat feitlik alleen op die liggaamlike kenmerke berus [3].

Of die term gees, insluitende gemeenskaplike taal, gemeenskaplike beskawingsvorm, gemeenskaplike geskiedenis, gemeenskaplike staatsinstellinge, ens., by die rasbegrip in- of uitgesluit moet word, is wel ’n vraag van aktuele betekenis, maar daarop kom ons later terug.

Uit die voorgaande kort oorsig sal dit wel duidelik wees dat die rassevraagstuk deur die eeue heen die aandag getrek het.

Vir die denkende mens was die rassevraagstuk dus telkens aktueel gewees. Vandag egter word die gemoedere alom daardeur opgewek.

Vir die laaste tiental jare is dit veral die Duitse anti-semitisme wat Europa, en, sy dit dan in swakker mate, die hele wêreld in beroering gebring het. (Dat die term anti-semitisme ongelukkig gekies is, laat ons hier buite bespreking.)

In elk geval: ’n Fel anti-joodse propaganda word sinds 1933 in Duitsland gevoer. Reeds vroeër is hiervan spore aan te toon. Ons beperk ons egter en gee slegs ’n kort oorsig om daarna nader by die teenswoordige tyd stil te staan.

In ’n plus-minus 1854 gepubliseerde werk deur Graaf A. DE GOBINEAU (1816-1882) [4] is reeds gewys op die betekenis van die blanke ras vir die kultuur.

Dat Duitse geleerdes hiervan kennis dra is duidelik. In die Philosophisches Worterbuch van HEINRICH SCHMIDT, ALFRED KRONER VERLAG, Leipzig 1934, 9e druk, bladsy 228, word onder die naam: GOBINEAU, Jos. ARTHUR, GRAF die volgende verklaar: "Als einzige kulturfahige und wertvolle Rasse erklart GOBINEAU die arische, speziell die germanische". Soos die titel van GOBINEAU se werk aandui, het hy geskrywe oor die ongelykheid van die menserasse. Hy het dus nie die rasse op die basis van liggaamseienskappe alleen ingedeel nie en... op grond van sy indeling het hy tot die slotsom gekom dat die ariese ras, insonderheid die germaanse bo ander rasse uitmunt in elke opsig wat van wêreldbetekenis is.

Hierin is hy gevolg deur HOUSTON STEWART CHAMBERLAIN, van geboorte ’n Engelsman (1855-1927). H. ST. CHAMBERLAIN het eweeens die kultuur as waardemaatstaf aangeneem. In sy hoofwerk "Die Grundlagen des 19 Jahrhunderts" 1899 verheerlik hy die ariese ras. Soos GOBINEAU, teken hy die Noordse of Noorderras as superieur.

Ook van CHAMBERLAIN se ideë het Duitse geleerdes gebruik gemaak. A. ROSENBERG o.a. het in 1927 ’n werk oor hom uitgegee: "H. St. Chamberlain als Verkunder und Begrunder einer deutschen Zukunft". Op hierdie grondslag van die Duitse toekoms het ROSENBERG dan ook vlytig voortgebou.

Na CHAMBERLAIN was dit veral twee Amerikaners wat dieselfde standpunt ingeneem het: MADISON GRANT met sy in 1916 gepubliseerde boek "The passing of the great Race", en Dr. LOTHROP STODDARD in "Rising Tide of Colour".

Dat deur genoemde en ander skrywers langs hierdie weg ’n sterk rasbewussyn gekweek is, val nie te ontken nie. En daarby het dit ook nie gebly nie. Die teenswoordige Rykskanselier van Duitsland, ADOLF HITLER staan op ’n soortgelyke rasstandpunt. In sy "Mein Kampf" verklaar hy: "Siegt der Jude mit Hilfe seines marxistischen Glaubensbekenntnisses über die Volker dieser Welt, dann wird seine Krone der Totentanz der Menschheit sein, dann wird dieser Planet wieder wie einst vor Jahrmillionen menschenleer durch den Äther ziehen.

Die ewige Natur rächt unerbittlich die Ubertretung ihrer Gebote.

So glaube ich heute im Sinne des allmächtigen Schöpfers zu handeln: Indem ich mich des Juden erwehre, kämpfe ich fur das Werk des Herrn." (Müncben, uitgawe 1936, bls. 70. Die jongste uitgawe het dieselfde paginering.)

Hieruit blyk, dat HITLER sig in sterk woorde teen die Jood met sy marxistiese geloofsbelydenis, soos hy dit stel, verset. Volgens HITLER sal die oorwinning van die Jood die dodedans van die mensheid beteken. Hy ag dit dus so, dat hy in ooreenstemming met die wil van God handel as hy teen die Jood optree.

Wel stel die Rykskanselier hom hier nie op die standpunt van ’n rasindeling op die basis van liggaamlike eienskappe nie, en tog in die volgende sitaat word dit duidelik dat hy die erflikheidsvraag t.a.v. geboorte nie uitsluit nie. Hy wil dat die volk sig rekenskap sal gee van die Joodse verbastering en die vernieling wat dit elke dag in die volk aanrig. Op bls. 629 skryf hy: "Man halte sich die Verwüstungen vor Augen, welche die jüdische Bastardierung jeden Tag an unserem Volke anrichtet, und man bedenke, dasz diese Blutvergiftung nur nach Jahrhunderten oder überhaupt nicht mehr aus unserem Volkskörper entfernt werden kann." Of hierdie bloedvergifting ooit weggeneem sal kan word is vir hom ’n vraag. Die Ariese waardes van die volk word so volgens Hitler na benede getrek. So kom hul krag as kultuurdraende nasie in gevaar. En, vervolg hy op pag. 630, albei die Christelike konfessies sien oogluikend toe," sonder om iets te doen. "Beide, jawohl, beide christliche Konfessionen sehen dieser Entweihung und Zerstörung eines durch Gottes Gnade der Erde gegebenen edlen und einzigartigen Lebewesens gleichgültig zu."

Die Rykskanselier beskou die rassevraagstuk as een wat o.m. ook deur die twee groot konfessies, wat hy op bls. 630 noem, n.l. die Protestantse en die Rooms-Katolieke, behandel moet word. Dit wil hy omdat die vraagstuk die Wil van God en die Werk van God raak.

"Gerade der völkisch Eingestellte hätte die heilige Verplichtung, jeder in seiner eigenen Konfession dafür zu sorgen, dasz man nicht nur immer äuszerlich von Gottes Willen redet, sondern auch tatsächlich Gottes Willen erfülle und Gottes Werk nicht schänden lasse. Denn Gottes Wille gab den Menschen einst ihre Gestalt, ihr Wesen und ihre Fähigkeiten. Wer sein Werk zerstört, sagt der Schöpfung des Herrn, dem göttlichen Wollen, den Kampf an." Tot sover die Führer.

In die Offisiële Program van die Nasionaal-Sosialistiese Duitse Arbeiders-Party, deur GOTTFRIED FEDER (Staatssekretaris in 1933 F. B.) bekend gemaak in 1920, en waarvan Par. 2 van die Grondwet van die party verklaar dat die programma onveranderlik is, kom die volgende voor:

Van die 25 punte lui die vierde: "Staatsbürger kann nur sein, wer Volksgenosse ist. Volksgenosse kann nur sein, wer deutschen Blutes ist, ohne Rücksichtnahme auf Konfession. Kein Jude kann daher Volksgenosse sein."

En, punt 5: "Wer nicht Staatsbürger ist, soll nur als Gast in Deutschland leben können und musz unter Fremdengesetzgebung stehen." Sien verder §§ 6, 7, 8, ens. en die verdere "weltanschaulichen Grundgedanken", in die uitgawe "Das Program der N.S.D.A.P. und seine weltanschaulichen Grundgedanken" van Dipl.-Ing.

GOTTFRIED FEDER, M.D.R. 166.-169. Auflage 1935. Sover ek weet is hierdie program onveranderd en vandag nog van krag.

Ons kom tot die slotsom dat die hoofgedagtes van HITLER in "Mein Kampf" uitgespreek, in die Program van die N.S.D.A.P. opgeneem is.

Dat hierdie beginsels ook met krag uitgevoer word getuig die vlugtelingevraagstuk waarmee heel Europa, Amerika en ander dele van die wêreld vandag belas is.

In ’n "Interview" van Hauptmann GÖRING, toegestaan aan die Italiaanse publisis, PIETRO SOLARI. (Gazetta del Popolo, Turyn, 25 Mei 1932) het GÖRING verklaar, dat die ’n.S. bewind net so min ’n huwelik tussen Duitsers en persone van swart of geel ras, as die vereniging tussen Duitsers en Jode toestaan.

Hy sê dat hulle hul verdedig teen ’n element wat vreemd is aan hulle eie ras. Die Jode wat in Duitsland ingekom het sinds 2 Aug. 1914 sal hulle uitwys. Hulle sal ook alle Jode wat nie uit die buiteland gekom het nie, ontset uit alle bestuursplase, asook uit die pers, die teater, die film, die skool en die hoëskole net soos uit alle funksies, uit alle plekke, waarin hulle ten nadele van die Duitse volk hul verderflike, anti-nasionale, internasionale of anasionale invloed kan uitoefen.

Dr. J. GOEBBELS, Minister van Propaganda en Volksontwikkeling, wil nie dat die Duitse volk deur die Jode gebyt, gesteek en gepynig word nie. Hy erken in sy geskrif: "Der Nazi Sozi", München 1929, bls. 12, dat die Jood ook ’n menslike wese is, en dat niemand ooit daaraan getwyfel het nie. Hieraan voeg hy toe, dat die vlooi ook ’n dier is ofskoon ’n weinig aangename wese. Wyl dit dan geen aangename diere is nie, voel hulle hul jeens hulself en hul gewete (Duitsers) nie verplig om dit (Vlooie) te behou en te beskerm en te laat groei sodat sy byt, steek ens. hulle pynig nie. Hulle moet dit onskadelik maak.

GOEBBELS erken dus dat die Jood ’n menslike wese is, maar van ’n ander ras, wat die Duitse volk vyandig is.

Dit het geen sin om meer aanhalings te doen met die doel om aan te toon dat die teenwoordige bewind in Duitsland uitgesproke, op ’n rasstandpunt staan nie.

Uit die voorgaande is genoegsaam duidelik dat bloed en ras, rasse-eer baie hoë waarde vir die Nasionaal-Sosialisme in Duitsland besit, en dat die vraagstuk ’n sterk politieke inslag gekry het.

Ons wil wys op die konsekwente gevolge van die Duitse optrede, gegrond op hulle rasseteorie. Later kom een en ander weer ter sprake.

Dat op alle gevolge hier ingegaan kan word, is onmoontlik. Enige daarvan kan ons tog noem. Dit sal ons in staat stel om die belangrikheid van die rassevraagstuk beter aan te voel.

In die eerste plek noem ons die kwessie van regspersoonlikheid. Dat ’n Jood of enige nie-ariër in Duitsland geen staatsburger kan wees nie maar hoogstens as gas onder vreemdelingewetgeving daar kan woon, is genoegsaam duidelik uit Artt. 4 en

5 van die N.S.D.A.P. Program wat ons reeds aangehaal het en waarheen ons hier verwys.

Nou moet daar meteen op gelet word dat dit deur die eeue heen nie ’n vanselfsprekendheid was dat Jode in Europa en elders burgerreg gehad het of verkry het nie. Ook nie dat dit die eerste keer in die geskiedenis is dat aan Jode burgerskap ontneem word nie.

In onderskeie lande het hulle in Christelik Europa eers aan die end van die 19de eeu burgerreg verkry nadat hulle aan die begin van die 16de eeu so goed as geheel uit Wes-Europa, veral, verdwyn het.

In Duitsland was hulle sedert die 16de eeu van die burgerreg uitgesluit, van grondbesit en ampte ens. Eers in 1848 het hulle gelykstelling verkry. Teen hierdie emansipasie van die Jode in Duitsland het die sgn. anti-semitisme ontstaan. Maar dan nie so laat as 1933 nie, maar reeds in 1874.

Dit is dus geen nuwe verskynsel dat Jode onder blanke volke van burgerreg uitgesluit is nie. Maar dit neem nie weg dat so ’n uitsluiting ernstige konsekwensies kan hê nie. Dit is die geval in Duitsland, Italië, die jongste Tsjeggië en Slowakye en ’n paar ander lande, waar die voorbeeld van Duitsland gevolg word. Wetgewing en Regspraak en ja, alle Staatkundige, Maatskaplike en Godsdienstige aangeleenthede en verhoudinge word beïnvloed deur die opsegging van burgerskap aan ’n sekere aantal van staatsburgers. Veral waar hierdie aantal die grootste is sal die gevolge die sterkste opgemerk word. Maar, dit geld ook die om-burgerdes. Akuut word hulle posisie daardeur.

Of hulle nou daartoe bygedra het en in hoeverre hulle verantwoordelik gehou moet word vir die oorsake wat gelei het tot die ontsegging van hulle burgerregte, word hier nie bespreek nie.

In elk geval, hulle toestand kan een van ontreddering word. Buitengewoon aktueel kan die situasie vir hulle wees. Daarnaas ontstaan daar nuwe probleme vir ander lande waar Jode en ander nie-Ariërs wél burgerskap het.

Die hele Departement van Buitenlandse Sake waaronder goedskiks ingedeel kan word: Internasionaal-diplomatieke Sake, Internasionaal-ekonomiese Sake, Juridiese Sake van internasionaal publiek- en internasionaal privaatregtelike aard ens., Koloniale Sake, Volkebond e.a., word deur die burgerskap of nie-burgerskap van mense wat op die grondgebied van die een of ander staat hulle bevind, getref. Die kwessie van regsbevoegdheid en regspersoonlikheid van ’n persoon is van groot belang by internasionale betrekkinge.

Vir ons doel is dit hier voldoende om slegs te wys op die vlugtelinge-vraagstuk en op wat daaraan vassit.

Heel urgent het hierdie vraagstuk geword. Reeds het ’n intergoewernementele kommissie wat te Evian sitting gehad het op 6 Julie en volgende dae, sig daarmee besig gehou.

Volgens MYRON TAYLOR, die Amerikaanse gedelegeerde, wou die Amerikaanse regering dat ’n internasionale organisasie in die lewe geroep sou word en wat dan as ’n aanvulling vir die Volkebondskommissie en die Nansenburo sou dien. Hierdie drie organisasies sou dus saamwerk om die vraagstuk te bestudeer en om praktiese middele te vind vir die oplossing daarvan.

Deur die verteenwoordigers van Frankryk, Engeland en die Verenigde State is ’n teks van ontwerp-resolusies opgestel. Hieruit blyk dat die wesenlike doel was: die vorming van ’n permanente "comitê" te Londen as ’n voortsetting van die intergoewernementele kommissie van Evian, saamgestel uit verteenwoordigers van die state wat op laasgenoemde sitting gehad het.

Dit is die eintlike begin van ’n nuwe organisasie. Die masjinerie is in werking gestel. Maar kraak loop nog nie.

Intussen het die anti-Joodse aksie in Duitsland voortgegaan. Opnuut het die vraagstuk urgent geword toe die Derde Ryk, na aanleiding van ’n besluit van Warschau, Poolse Jode oor die Poolse grens laat sit het. Volgens die besluit het die Poolse Regering die eis gestel dat alle staatsburgers, wat in die buiteland woon en passe besit wat deur die buitelandse konsulate verstrek is, die passe uiterlik 29 Okt. 1938 moes inlewer ten einde hulle van ’n spesiale stempel te laat voorsien. Wie geen stempel kry of nie verskyn nie, word deur die Poolse Staat van 1 Nov. 1938 af, as "staatloos" beskou en sal nie meer in Pole toegelaat word nie.

Hierop het die uitsetting van duisendtalle van Jode uit Duitsland gevolg op 28 Okt. 1938.

Nog meer is die anti-Joodse aksie verskerp deur die moord op ’n Duitse legasiebeampte, Von Rath, in Parys deur ’n Poolse Jood, Grymszpan. Op 9 Nov. is Von Rath oorlede en in die nag van 9 op 10 Nov, het die berugte Anti-Joodse Aksie in heel Duitsland, plaasgevind. Besonderhede van hierdie aksie word in haas alle dagblaaie van Nov. 1938 gevind.

Naas die vernieling van Joodse besittinge en die arres van Jode op groot skaal het die regering sig ook ten taak gestel, nuwe Joodse wette naas die bestaande sgn. Arier-paragraaf, op te stel.

Eindelik meld ons hier ’n berig gedateer 10 Nov. 1938 van Havas opgeneem in "De Standaard" van 11 Nov. 1938: "De ministerraad van Italië heeft besloten tot het nemen van tal van anti-semitische en andere maatregelen, welke op 7 Oct. j.l. door den Grooten Fascistischen Raad zijn goedgekeurd". Daar is besluit om huwelike van Italiaanse onderdane van Ariese ras met persone van ’n ander ras ens. te verbied. Gestipuleer is ook, wié as Jode beskou moet word. Jode mag geen militêre diens doen nie. Vir die waarde van vaste en roerende Joodse eiendom is perke gestel. ’n Groot aantal bedrywe sal voortaan vir Jode gesluit wees en Jode mag geen huishoudelike personeel van ariese ras in diens hê nie. Buitelandse Jode moet vertrek. Ook Jode wat na 1 Jan. 1919 Italiaanse nasionaliteit verkry het, en so meer.

Italië het reeds vroeër in die greep van die rasseleer gekom. Reeds in die eerste week van Julie 1938. Op inisiatief van die minister van Propaganda, ALFIERI is,

volgens die "Duitsche Nieuwsbureau" van 14 Julie 1938 (A.N.P.) die Rasprinsipe reeds deur die Fasisme aanvaar. Sy prinsipiële standpunt ten aansien van die rasvraagstukke is in tien punte saamgevat.

Steeds groei die vraagstuk in omvang en intensiteit. Die uitkoms daarvan laat sig nie voorspel nie.

Naas die anti-semitiese strominge in baie lande van Europa en elders is die van Duitsland en Italië momenteel wel die sterkste. Hierteen het weliswaar reaksie gekom sowel buite as binne die twee ryke.

Teen die fascistiese rasteorie het o.m. die Pous sy stem reeds verhef. Volgens ’n Havas-berig van 16 Julie 1938 uit die Vatikaanstad het die Pous sig t.a.v. die rasse-vraagstuk as volg uitgelaat: "Dit is iets heel ernstigs. Het betreft niet slechts een of ander dwaalbegrip, maar de geheele geest van deze leer is in strijd met het Christelijk geloof ".

Voor of teen die beskouing van die Pous spreek ons ons hier nie uit nie. Alleen wys ons daarop dat die Katolisisme volgens sy standpunt, hier in die gedrang kom.

In Duitsland is die verhouding tussen Nasionaal-Sosialisme en Rooms Katolisisme ook nie gunstig nie.

Maar daar is meer.

Behalwe wat in die voorgaande sporadies voorkom in verband met die "Geel-", "Neger-" en "Naturellevraagstukke" van die Ooste, Amerika en Afrika, is die volgende korteliks aan te merk.

Wat besondere aandag van ons verg, is die invloed van die Christendom op die Europese beskawing. Hierdeur het die Westerse beskawing opgeklim tot ’n peil wat deur die res van die wêreld tot nog toe nie bereik kon word nie. Langs hierdie weg is die minderontwikkelde wêrelddele vir die laaste vier eeue en langer aan die invloed van Europa onderwerp.

Teen hierdie onderwerping is sinds die laaste half-eeu van baie kante protes aangeteken, ten spyte daarvan dat, met die kwaad wat die onderwerping vergesel het, die Europese invloed die Ooste en ander wêrelddele tot seën was.

Opstande soos van die Filippino’s teen Spanje, na 1898 teen die Amerikane, en van Sjina teen die Europeane (Boxer-opstand), het veral in Asië gevoelens gewek wat nie onderskat moet word nie. Hierdie gevoelens is versterk deur die opkoms van Japan. Deur sy oorwinning op Rusland aan die begin van hierdie eeu, sowel as deur sy bondgenootskap met Engeland en sy verdrae met Amerika en Frankryk, het hy prinsipiëel gelykstelling met Europese volke verkry.

Hiermee hang ten nouste saam die verbeterde verkeersmiddele, die pers, die radio, ens.

Hiernaas moet bereken word die betekenis wat kennismaking met die Europese lewe en toestande gehad het vir die groot kolomme Asiatiese troepe wat in die

wêreld-oorlog ooggetuie was van die verskeuring van die Europese stategemeenskap.

"Maar," skryf Dr. COLIJN "al vomden deze gebeurtenissen de meer onduidelijke aanleiding tot de verandering in de zienswijze der Aziaten, de eigenlijke oorzaken lagen toch dieper. Zij zijn te zoeken in de moderne koloniale politiek zelf."

In die eerste plek is die kultuur van die Oosterse volke wesensverskillend van die Westerse. In die tweede plek is die orde, wat in Westerse bestuursmaatreëls tot uiting kom vir die Oosterling lastig. Ook pas die energie van die Europese ondernemingsgees nie by die smaak van die Oosterling nie. Die arbeid van die Christelike Sending, met sy etiese eise gaan in die begin teen die draad in. Alles wat uit die Weste kom is die Oosterling vreemd. So was dit ook vroeër, maar in die laaste halfeeu het die intensiteit van die Westerse invloed veel sterker geword. Dit het die teëstellinge sterker aan die lig laat tree en die reaksie in groeiende mate gewek. Nog klaarder het die teëstellinge sig vertoon met die opbloei van Oosterse onderwys. Glashelder deursien die Oosterling die Westerse oorwig maar dan ook die Westerse ondeugde.

"Daarin ligt de tragiek van de moderne koloniale staatkunde. Feitelijk veroorzaakt ze zelf de onrust, waarmee men in het koloniale bewind te worstelen heeft", skryf Dr. COLIJN.

Die wêreld het kleiner geword: Stoomboot, spoorweg, vliegtuig, telegraaf, radio en sulke uitvindinge meer het die wêrelddele naderby mekaar gebring. Internasionale handel en opvoeding het gemakliker geword. Japan b.v. het die Europese tegniek en wetenskap oorgeneem. Oral word goedere van "Japanese manufacture" aangetref.

Sjina sal volg. Meer as één Sjinese student promoveer of studeer in Europa. Steeds gaan in Indië stemme op vir "onafhanklikheid". Frankryk maak so goed as geen verskil tussen die inboorlinge van sy Neger-kolonies en sy eie volk nie.

Die groot Abessinië ondergaan Italiaanse invloed en staan nie meer onder ’n Negus nie. Rooms-Katolieke en Protestantse Sending het deurgedring tot byna geheel Midde-Afrika.

In haas alle koloniale gebiede word op die oomblik meer as ooit aan opvoeding gedoen. Verligting van inboorlinge langs die weg van arbeid mag nie onderskat word nie. Arbeiders maak kennis met die gebruike en gewoontes van Europeane op byna elke gebied.

Allerweë dus word die gemoedere van die mensheid deur die rassevraagstuk gewek.

Ook die Calvinisme moet sig uitspreek.

Wat nodig is, is ’n klare insig wat sowel verstand en gewete kan bevredig ten aansien van die verhouding van die volkere en rasse.

Die hooggeroemde "humaniteit" van die vorige eeu met sy prediking: verbroedering van volke en rasse, het ’n gevoelige slag gely met die wêreldoorlog.

Die mensdom is op wrede wyse uit sy humaniteitsdroom opgeskrik. ’n Volgende, herleefde humaniteitsidee van ’n volkeregemeenskap wat die eenheid in verbroedering gesoek het, het ook misluk.

Die vraagstuk stel ook sy eis aan die wetenskap.

Die wetenskap, soos uit die voorgaande blyk, was van die vroegste tye af dit nog nooit eens oor die begrip ras en oor die ontstaan van die rasse nie. Aanvanklik is die hele vraagstuk onder die hoof Antropologie behandel. Later onder die hoof Etnologie.

Teenswoordig word Antropologie en Etnologie sorgvuldig onderskei en word by die een ’n suiwere biologiese basis en by die ander ook wel die gees, insluitende taal, beskawingsvom, geskiedenis, staatsinstellinge ens., aanvaar. Tog is wetenskaplikes dit nog nie eens oor die vraag: moet die rassevraagstuk alleen en uitsluitend antropologies besien word, of ook etnologies? Professor BARGE skryf: "Het behoeft geen betoog, dat deze methodische scheiding tusschen de bestudeering der somatische verschijnselen eenerzijds en de intellectueele anderzijds een voorloopig karakter heeft. Ieder moet hopen, dat eens de beide richtingen over voldoende betrouwbare gegevens zullen beschikken om een uiteindelijke synthese ervan te kunnen beproeven. Zoolang dit niet het geval is, blijft iedere voortijdige synthese gevaarlijk, vooral indien men poogt in deze voortijdige synthese aanknoopingspunten en grondslagen te vinden voor redelijk-zedelijk handelen van mensch tot mensch."

Met ’n soortgelyke sintese wat deur Prof. BARGE voorlopig afgewys word, werk die Nasionaal-Socialistiese Party o.m. reeds mee.

Hier is dus die verskil tussen Prof. BARGE en die Nasionaal-Sosialisme.

Prof. Dr. S. R. STEINMETZ skryf in gemelde werk: "Wij moeten voorloopig als haast zeker aannemen, dat groote afdeelingen der menschheid niet slechts uiterlijk, naar lichaamsbouw en kleur van elkaar verschillen, maar ook geestelijk, in hun aanleg en karakter, wat zooveel belangrijker moet geacht worden."

Hierenee stein Dr. P. J. WAARUENBURG ooreen: "Ook de strijd tusschen Ariër en niet-Ariër is niet geboren uit een verschillend uiterlijk, maar uit een geestelijk aanlegverschil."

Ieder voel dus dat dit hier ’n probleem raak waarop lig moet val, van uit welke oord die lig ook al kom.

Dit geld die bestudering van diepere beginsels rakende die ontstaan en die wese van die mensheid; die verwording van die mensheid as gevolg van magtige faktore; die verantwoordelikheid van die mensheid ten opsigte van ’n Soewereine, Allesbepalende Mag buite hom. Daarom het ons geskryf: Die Calvinisme moet sig uitspreek.

Die skrywer van hierdie werk wil, met die oog op die aktualiteit van die rasseprobleem, wat steeds in omvang en intensiteit toeneem, die hoop uitspreek dat

hy hiermee ’n beskeie bydrae mag lewer tot die oplossing van ’n buitegewoon belangrike vraagstuk van die dag.

Indeling

Die rassevraagstuk is ’n wêreld-probleem. Daarom is die behandeling daarvan in extenso ’n onbegonne taak. Des te meer is dit die geval by ’n dissertasie. Beperking is dus ’n eerste eis.

In die eerste deel, wat alleen bedoel is om oriënterend te wees, moet dan ook nie gesoek word na ’n wetenskaplike uitrusting in volle omvang nie. Daarin word alleen die huidige stand van die rassevraagstuk met enige teorieë in die algemeen gegee (Hfst. I) en hierop volgend ’n oorsigtelike behandeling van die vraagstuk soos dit sig vandag in Suid-Afrika aan ons voordoen. Hierop volg dan ’n bespreking van die Jode-vraagstuk (Hfst. II).

In die tweede deel word die etiese beginsels wat ten grondslag lê aan die rassevraagstuk, veral met die oog op Suid-Afrikaanse toestande, behandel (Hfst. III), met die konsekwensies wat uit die beginsels voortvloei (Hfst. IV).

Deurgaans is daarna gestreef om die rassevraagstuk los te maak van ’n eensydige opvatting daarvan.

Gewoonlik word daaronder verstaan óf die "Naturelle-", óf die "Asiatiese-", óf die "Kleurling-"vraagstuk, óf hierdie drie kollektief geneem.

Dan word die blanke ras daarby ter sprake gebring as ’n daarbuite staande, maar tog ’n daarby-belanghebbende entiteit.

Dat die blanke ras ’n gans andere is as die naturelleras, staan vas, en tog, ook op die blanke ras moet die volle aksent val. Op sy geneties-historiese eiendomlike karakter met sy gemeenskaplike belang en doel moet ewe sterk gelet word as op dié van die Kleurlingrasse, wat veral deur die buiteland en deur vreemde indringers in Suid-Afrika skerp beklemtoon word.

Daarteenoor mag ook die verantwoordelikheid van die blanke ras nie verswyg word nie. Sy eie huishouding moet nie alleen ten voorbeeld strek nie, maar moet in staat stel tot positiewe nooit-weifelende optrede, én staatkundig, én maatskaplik, én kerklik.

Dat die wyer blik op die rassevraagstuk ook ’n uitgebreider veld ontsluit, is begryplik. Hierdeur is ons dan ook in die tweede deel genoop tot seleksie, selfs ten aansien van algemene beginsels.

Aan die einde van hoofstuk IV word in ’n slot-paragraaf gerieflikheidshalwe ’n oorsigtelike opsomming gegee van die mees voor-die-hand-liggende konsekwensies wat in die behandelde beginsels vir die rassevraagstuk opgesluit lê. Ons sê: "oorsigtelik", omdat hierdie opsomming, as dit op sigself en los van die onderliggende beginsels gebruik word, sy doel sal mis. Veral moet die tweede deel

van die boek as ’n geheel gesien en gelees word. Daarby moet die opsomming nie beskou word as een wat die behandelde stof uitput nie. Dit sou ’n onbillike eis wees, aangesien die beginsels die rassevraagstuk in sy geheel, in sy organiese, in sy historiese samehang, in sy volle omvang, en op alle lewensterreine geld en raak.

Wie die rassevraagstuk so aanpak, dat hy die klem laat val op één sy daarvan, bv. op die welsyn en welwese van die naturelleras in Suid-Afrika, verval, sonder dat hy dit so bedoel, en daarom onwillekeurig, maar dan tog noodsaaklikerwys, in eensydigheid. Só behandel hy nie die rassevraagstuk nie maar die sgn. naturelleprobleem. Só laat hy, om aan sy self-opgelegde taak getroue uitvoering te gee, die klem oorwegend op die belange van die naturelle-ras val maar gee tegelyk daarmee aan die buitewêreld, sowel as aan die bevolking van Suid-Afrika, ’n skewe, ’n onware beeld van die werklikheid ten aansien van die rassevraagstuk.

Hiermee word die saak nie gedien nie - nie in Suid-Afrika nie en nog minder in die oog van die buiteland.

Van die buiteland staan die Unie nie los nie. Daarom moet die Unie toon dat hy die rassevraagstuk in sy diepte en omvang begryp; dat die beginsels waarop sy rassebeleid berus, onaanvegbaar is; dat daar geen grond bestaan, waarop sy reg op voogdyskap oor die gekleurde rasse kan betwis word nie.

Daarom moet die Unie toon, dat sy eie staatsfilosofiese grondslag berus op wortel-beginsels wat hom die reg gee op algehele onafhanklikheid om, met volle verantwoordelikheid aan God - maar dan ook aan God alleen - sy sedelike taak te volvoer.

1. Die Huidige Stand van die Rassevraagstuk met Teorieë in die algemeen

Hoe staan dit op die oomblik met die Rassevraagstuk in die algemeen?

Welke teorieë word ten aansien daarvan gehuldig?

Oor hierdie vrae en met wat daarmee in die nouste verband staan word in hierdie hoofstuk gehandel.

Met die kort- en geensins volledige oorsig van die ontwikkeling van die wetenskap wat die bestudering van die menserasse tot sy objek het, in die Inleiding gegee, moet ons hier volstaan.

Daaruit het duidelik geword dat hierdie wetenskap al baie oud is.

In sy vroegste vorme was hy nie eg wetenskaplik nie. Al wat maar by die bestudering te pas gekom het is daarby betrek. Wat vandag anatomie, fisiologie, embriologie, sielkunde, geskiedenis, godsdienswetenskap, regswetenskap en so meer genoem word moes diens doen. Daarby was dit nie moontlik, van weë gebrek aan middele waardeur deeglike kontak tussen die rasse van die mensheid bevorder moes word, om ’n grondige studie van alle rasse te maak nie.

Dr. P. J. WAARDENBURG beweer 1): "Zoo kende bijv. de systematicus LINNAEUS in de 18e eeuw de Mongolen als zoodanig nog niet." en dat die grondslag vir ’n wetenskaplike rassekunde gelê is in 1776 deur die Göttinger arts J. F. BLUMENBACH. "Hij is de eerste, die een Mongoolsch ras opstelt".

Tog het die rassekunde sig as wetenskap in die 18e eeu ontwikkel tot ’n fisiese wetenskap (Antropologie).

Hierby sluit Prof. BARGE sig aan met afkeuring van die latere ontwikkeling van ’n "nieuwe wetenschap, waaraan door MILNE EDWARDS de naam Ethnologie werd gegeven".

Prof. BARGE wil dus ’n Antropologie op die basis van erflike, liggaamlike kenmerke alleen. Daarby stel hy vas dat: "De wetenschap nu, die het als hare bijzondere taak opvat de menschenrassen te onderscheiden, te classificeeren en te bestudeeren, is de Anthropologie".

Dr. WAARDENBURG daarenteen stel sig op ’n ruimer standpunt. "Pas in den allerlaatsten tijd begint men weer aandacht te krijgen voor dat, wat het rassenvraagstuk voor iederen vroegeren en modernen denker belangrijk maakt, nl. voor het gezichtspunt of menschenrassen zich ook door een geestelijke structuur, een rassenziel onderscheiden".

Dat verskillende rasse in geestelike opsig wél van mekaar verskil gee Prof. BARGE toe. Alleen maar wil hy dat die rasindeling, soos die Fisiese Antropologie ons dit laat ken, gebaseer sal bly op die liggaamlike kenmerke.

Bedenkinge teen die opname van die geestelike eienskappe het hy wel. Hulle is tot nog toe nie saam met die liggaamlike ondersoek nie. Hulle is nie alleen van die liggaamlike raskenmerke afhanklik nie maar ook van ander faktore soos b.v. die natuurlike geografiese milieu, die ekonomiese verhoudinge, die tradisie ens.

Prof. BARGE besluit dus: "Zoolang derhalve de rasconstructie, de rasindeeling feitelijk uitsluitend berust op de lichamelijke kenmerken alleen, behoort de term geest in het rasbegrip niet thuis, en kan slechts met groote omzichtigheid en zeer in het algemeen aangaande de geestelijke eigenschappen der rassen worden gewaagd"

Vir sy standpunt beroep Prof. BARGE sig ook op VON EICKSTEDT wat hoosaaklik dieselfde standpunt inneem.

Dr. WAARDENBURG haal vir sy standpunt aan: H. F. K. GÜNTHER maar vind hom te eensydig en wil liewer instem met FR. LENZ in die standaard werk van BAUR-FISCHER-LENZ. Ook BR. PETER MANN. Op pag. 87 gee hy ’n opsomming van die belangrikste gegewens soos die aangetref word in die geskrifte van GÜNTHER.

LENZ, KRAITSCHEK, PETERMANN, SCHULZ e.a. Afsonderlik voeg hy hieraan toe ’n deur CLAUSZ gegewe tiepering.

Op die vraag of daar ’n rassesiel is, antwoord hy bevestigend, pag. 93, maar voeg daar dadelik aan toe: "Maar er zal nog veel werk moeten worden verricht, eer deze goed is geformuleerd."

Waar Prof. BARGE één indeling, ’n biologiese gee, gee Dr. WAARDENBURG twee. Op pag. 64, § 9, gee hy ’n indeling volgens liggaamlike raskenmerke en op pag. 86 ’n tweede volgens geestelike raskenmerke.

Dit blyk dat hy in hoofsaak tog ooreenstem met Prof. BARGE as hy die laaste indeling inlei met die woorde: "Wat thans volgt moet onder groot voorbehoud gelezen worden. Hoewel ik er vast van overtuigd ben, dat er naast lichamelijke ook geestelijke raskarakteristica moeten voorkomen, wil ik er mij toch voor hoeden het voor te stellen alsof deze psychische grootheden reeds bekend zijn en alsof hierover algeheele overeenstemming bestaat!"

’n Definisie op grond van geestelike eienskappe vind ek by hom nie. Wel ’n biologiesê: "een ras bezit binnen de soort een na kruising, isolatie en inteelt geselecteerd en gezuiverd, dus homozygotisch geworden stel van erffactoren ". En so gaan hy voort: "Voor den mensch kunnen wij eraan toevoegen, dat dit gemeengoed moet zijn van een aanzienlijke groep van op een bepaald gebied in voortplantingsgemeenschap levende personen."

Die definisie van Prof. STEINMETZ lui as volg: " Onder menschenras verstaan wij een aantal menschen, die zekere erfelijke, lichamelijke trekken met elkaar gemeen hebben en zich daardoor van anderen onderscheiden."

Prof. BARGE skryf op pag. 5: "Een ras immers is een eenheid op grond van het gemeenschappelijk bezit van een aantal erfelijke, lichamelijke kenmerken ."

’n Vierde definisie is die van Dr. A. L. HAGEDOOM en lui as volg: "Een ras is een groep van personen, die zoo is samengesteld, en onder zulke omstandigheden leeft, dat de variabiliteit in de groep telkens weer kleiner wordt, zoodat de groep neiging heeft om van geslacht op geslacht haar gemiddelden erfelijken aanleg te bewaren."

Prinsipiëel is daar geen verskil tussen die definisies nie.

Ons kom tot die slotsom dat sommige wetenskaplikes dit in hoofsaak eens is dat die wetenskap, wat dit as sy besondere taak stel om die menserasse te onderskei, te klassifiseer en te bestudeer, sig uitsluitelik moet bepaal tot erflike, liggaamlike eienskappe.

Andere dink daar anders oor: GÜNTHER, LENZ, KRAITSCHEK, PETERMANN, SCHULTZ en GROZZER gee by hulle indeling ook aan die rassepsigologie ’n plek.

Die definisie wat GROZZER gee is: "Eine gewisse Gruppe von Menschen, welche durch den hereditären Gemeinbesitz eines bestimmten körperlichen und geistigen Habitus unter einander verbunden und von anderen derartigen Gruppen getrennt sind"[12].

Dat die geestelike verskille tussen rasse bestaan ontken niemand. Alleen maar: die vraagstukke wat sig hierby voordoen, behoor volgens sommige nie tot die

bevoegdheid van die antropoloog nie. Dit val onder sosiaal-psigologie en in vele opsigte onder sosiologie.[13]

As suiwer antropologiese indelinge verval hier dus die van manne soos NOTT, GLIDDON, MORTON, KNOX, CUVIER en AGASSIZ. Hulle indelinge is te sterk beïnvloed deur politieke en religieuse tendense.

Wel bou die kraniologiese skool, gestig deur die ouere RETZIUS (1796-1860), op die vorm van die hoof as basis van klassifikasie maar dit is te eensydig.

Later is indelinge op grond van die hare, kleur en pigmentasie van die vel ens. beproef. Ook dit gee geen bevrediging nie.

Vandag is dit eis dat die raskonstruksie op ’n so groot moontlike kombinasie van kenmerke sal berus. Dan nog moet hierdie kenmerke gemaklik waarneembaar en vir ondersoek toeganklik wees.

Die vernaamste is:

1. die vorm van die hoof;

2. die liggaamslengte;

3. die pigmentasie van hare, huid, en oë:

4. die vorm van hare [14]

’n Volledige oorsig van die uitgebreide antropologiese ondersoekingstegniek vir die vasstel van bogenoemde en ander raskenmerke gee Prof. BARGE nie: Hiervoor verwys hy na die standaardwerk van R. MARTIN en ’n meer beknopte werk van K. SALLER [15].

Rasindeling

Dat ’n rasindeling op grond van bogenoemde raskenmerke van die mensheid ’n suiwer beskrywende karakter het, word deur Prof. BARGE verklaar.

Aan die hand van VON EICKSTEDT gee Prof. BARGE die volgende indeling: (dieselfde indeling word ook by WAARDENBURG gevind).

Drie hoofrasse word onderskei:

I. Die Europide of blanke hoofras

Met 9 sgn. onderrasse of sekondêre rasse in 3 groepe saamgevat.

1. Die blonde rasse in die Noorde (homo nordicus of homo teutomeus) met as onderverdeling:

a. die homo nordicus in enger sin en

b. die Oos-Baltiese ras.

2. Die sentrale gordel van rondhoofde, omvattende die

a. Alpine.

b. Dinariese,

e. Armenide en

d. die Toeranide ras.

3. Die suidelike langhoofde, waarin te onderskei is:

a. die Mediterrane, b. Oriëntalide en e. die Indide rasse.

II. Die swart hoofras

Omvat 8 onderrasse in 4 groepe saamgevat.

1. Die Etiopiese ras of die Europoïde Kontak-sone.

2. Die gordel van die grasland, omvattend die

a. Soedanide,

b. Nilotide en

e. die Bantoeïde ras.

3. Die Palaenegride ras met as afsonderlike vorm die Pigmide ras.

4. Die swart rasse buite Afrika:

a. die Indo-melanide, die

b. Neo-melaneside en

e. die Palae-melaneside.

III. Die geel hoofras

Het 4 onderrasse in 3 groepe saamgevat:

1. Die Siberide ras, die sgn. Europese kontak-ras.

2. Die noordelike rassê:

a. die Tungide en

b. die Sinide ras.

3. Die suidelike groep: Die Palae-mongolide ras.

As neweras van die geel hoofras word weer onderskei die groep van die Indiane, waarin weer 8 rasse te onderskei is, saamgevat in 4 groepe.

1. Die noordelike rondhoofde:

a. die Pasifide en

b. die Sentralide ras.

2. Die noordelike langhoofde:

a. die Silvide en

b. die Margide ras.

3. Die suidelike langhoofde:

a. die Brasilide en

b. die Lagide ras.

4. Die suidelike rondhoofde:

a. die Andide en

b. die Patagonide ras.

As afsonderlike vorm of tussenvorm word dan nog die Eskimide en die Khoisanide rasse onderskei.

Waar die verskillende rasse aangetref word

I. Die Europide of blanke hoofras

Met VON EICKSTEDT is Prof. BARGE dit eens dat hierdie hoofras aardrykskundig aangetref word in Europa en langs die Noordkus van Afrika. Vir hulle strek Europa sig in biologiese sin uit oor die Middellandse see tot aan die Saharawoestyn in Afrika. Verskillende en mynsinsiens aanneemlike gronde word hiervoor aangevoer.

Vir die sgn. onderrasse van die blanke hoofras se verbreiding kan hoogstens by benadering 'n lyn aangewys word.

Geheel suiwer en sonder rasvermenging kom haas geen enkel ras voor nie.

I. 1(a). Die blonde rasse in die Noorde (homo nordicus of homo teutomeus) se verbreiding kan aangetoon word met 'n geboë lyn getrek deur die middel van die Britse eilande, Midde-Europa en die oostelike rand van die Baltiese state.

Nagenoeg onvermengd word hierdie ras gevind in Swede, Denemarke en Ysland, 'n.W. Duitsland, Noord-Nederland, in 'n gedeelte van Engeland, Noorweë, S.W.-Finland en 'n deel van die Baltiese state. In kleiner groepe in Noord-Frankryk, die 'n.W. deel van België en in die dale van Suid-Duitsland en Oostenryk.

'n Sterk met Noordse elemente vermengde bevolking word aangetref in die Po-vlakte van Noord-Italië. 'n.W.-Spanje en dele van die vroeëre Tsjeggo-Slowakye.

Vanuit Noord-Pole en die Baltiese gebied strek uitlopers sig uit tot in Noord- en Suid-Rusland.

As vrug van kolonisasie word die Noordse ras in besonder aangetref in Noord-Amerika, Australië, Suid-Afrika en Indonesië. Sterk ooreenkoms kan gekonstateer word met die bewoners van die Kanariese eilande, met die prehistoriese ras van Kro-magnon, 'n deel van die Atlas-gebied en die gebied van Tripolis.

I. 1(b). Die Oos-Baltiese ras het as sentrum: Wit-Rusland, die aangrensende dele van Groot-Rusland, en Pole, in besonder die Waldaï-gebied en die bo-loop van die Wolga.

Van hier brei dit sig Ooswaarts tot in Wes-Siberië uit. Belangrike uitbreidinge het in die laaste tyd plaasgevind deur die hele Rusland, dwars deur Siberië tot aan die groot Oseaan. Sterk vermenging en kruising met die aangrensende rasse is begryplik. So in Noord-Finland, Estland, Lyfland met die noordse ras wat sig hier tussen die Oos-Balte in verbrei het.

Omgekeerd het die Oos-Baltiese ras sig uitgebrei tot in dele van Duitsland (Oos-Pruise, Silesië, Brandenburg ens.). Sterk assimilasie met die hier-bestaande kultuurgemeenskap het plaasgevind.

Met uit Asië binnegedronge Toeranide elemente het die Oos-Baltiese ras kontak gekry in Suid-Rusland en meer weswaarts met die Dinariese ras van die Balkan. Tot in Roemenië en die vroeëre Tsjeggo-Slowakye strek uitlopers sig uit.

I. 2(a). Die Alpine ras word aangetref, veral in Sentraal-Frankryk, die Westelike Alpe en Suid-Wes-Duitsland maar ook in die vroeëre Tsjeggo-Slowakye en Silesië. Owerigens ook in Suid-Pole, Engeland, Suid-Nederland, die Waalse gedeelte van België, in Noord-Spanje, Noord-Italië en die westelike deel van die Oekraïne.

Deur vermenging van die Alpine- met die Dinariese ras is, veral in Midde-Europa ’n deursnee-tipe van groot bevolkingsgroepe ontstaan terwyl aan die ander kant in sommige dele Alpinegroepe deur isolasie hulle rassuiwerheid so goed as volkome bewaar het.

Die teorie van VON EICKSTEDT dat die Lappe of Laplanders wat alle raskenmerke van die Alpine ras besit, geen Mongole is nie skyn teenswoordig besonder byval te vind. As dit die geval is, wil dit voorkom asof die Alpine ras sig oorspronklik tot bo in Noord-Europa uitgestrek het en dat die splitsing veroorsaak is deur die indring van die noordse ras vanuit die Ooste in ’n later tyd. Hieruit mag dan gekonkludeer word dat, waar die noordse ras met die Alpine in aanraking gekom het en met hulle saamgeleef het, die Alpine ras ook sy deel in die beskawingsgeskiedenis van Midde-Europa gehad het.

I. 2(b). Die Dinariese ras. Die gebied van hierdie ras word gevorm deur die bosryke berge van S.O.-Europa: die dinariese Alpe, die oostelike Alpe, Balkan, Karpat en die Oekraïniese drempel. Hier het die ras sig vrywel suiwer gehandhaaf.

Afgedaal in die vlaktes, egter het dit sig vermeng met noordse, Alpine, en Oos-Baltiese elemente.

Na Suid-Pole en Silesië kan ’n belangrike uitstraling waargeneem word, terwyl die Baske in Noord-Spanje gehou word vir ’n kruising tussen die Dinariese- en die Mediterrane ras.

I. 2(c). Die Armenide ras. Die Armenide bewoon die hoogvlaktes en berge van Klein Asië (Anatolië), die Kaukasus, dele van ’n.W. Persië en Suidelike Transkaukasië.

Van hulle word oriëntaloïde oorgangstipes aangetref in Sirië, die gebied van die Libanese republiek en in die Oos-Persiese randgebergte.

Duidelike spore van hierdie ras word gevind langs die rande van Arabië tot in die suide by Yemen, in die hele gebied van die Middellandse See, veral in die Noord-Afrikaanse Kusstreek waar hulle innig vermeng is met Mediterrane en Oriëntalide.

Sporadies kom hulle voor in Spanje, Italië, in die Balkan-gebied en in die Suid-Russiese kusstreke.

I. 2(d). Die Toeranide ras. In die steppe van S.W.-Siberië en Kasakië in die dale van Turkestan, in die Altaigebergte en die hoogland van Pamir, woon die Toerane.

In die steppe gebied is die ras vry suiwer. Menggebiede kom egter voor veral in die gebergte waar hulle met die Mongole in aanraking gekom het en verder noordwaarts met die Siberide.

Oor Persië en die gebied van die Parte het hulle ooswaarts tot dig by die Indus verbrei. Weswaarts, oor Anatolië, die Balkan en saam met die Hunne en Avare het hulle tot in Hongarye deurgedring. Gemengde volkstamme, waarvan die een minder en die ander meer met die Toeranide ras vermeng is, woon op hierdie vaag-omlynde Toeraniese gebied. Hulle staan bekend onder die name: Tartare, Turke, Perse, Kirgiese, Turkomane ens.

I. 3. Die suidelike langhoofde. Die drie rasse van hierdie groep woon buite die geografiese- maar, volgens VON EICKSTEDT, binne die biologiese grense van Europa (sien pag. 16).

(a). Die Mediterrane ras word aangetref veral in die suide van Italië, in sommige gebiede van Spanje en op die eilande in die westelike helfte van die Middellandse See. Ook in Griekeland, Etrurië en westelik van Venisië. Selfs word hulle aangetref in Engeland in die noorde, weste en suide, aan die weskus van Ierland en selfs in Skotland. Natuurlik is die Mediterrane in hierdie gebiede sterk gemeng.

Met die koloniale ekspansie van Spanje en Portugal in vroeër jare is die Mediterrane in groot getalle oorgeplant na Middel- en Suid-Afrika waar talryke kruisinge plaasgevind het met inboorlinge.

I. 3(b). Die Oriëntalide ras. Die vernaamste verbreidings-gebied is S.W. Asië. Die Oriëntalide ras bewoon Arabië, Persië, Mesopotamië, Noord-Afrika, Sirië en gedeeltelik ook Indië.

Die Darde in die berge van Noord-Kasmir is ’n vrij standvastige streektipe van ’n kruising tussen Oriëntalide met Armenide en Toeranide rasse. Ander kruisings in Sirië, Mesopotamië en veral in Noord-Afrika moet hier genoem word.

I. 3 (c). Die Indide ras. ’n Vrywel uitsluitend Indide bevolking bewoon Voor-Indië, veral Doab in die Noorde (Afganistan en Beloedsjistan) en die Dekkan in die suidelike sentrum.

Bowendien mag nog melding gemaak word van die gebiede wat bewoon word deur die Weddide, die Polinesiese- en die Aino rasse. Hulle staan tot die Europide hoofras in die nouste betrekking.

Die Weddide ras word aangetref in Ceylon en Voor-Indië. Hiervan is hulle die oorspronklike bewoners en is later deur die Indide ras verdring en gedeeltelik oorheers.

Met die Singalese van Ceylon het hulle ’n sterk kruising aangegaan. Owerigens is hulle duidelik aantoonbaar in Agter-Indië. Indonesië, Malakka, Siam en Indo-Sjina.

Wat die Polinesiese ras betref die volgende.

Die gebied wat sig uitstrek van die Paaseilande in die Ooste tot die Karoline in die Weste, wat noordwaarts begrens word deur Hawai en in die Suide deur die suidelike eilande van Nu-Seeland, word bewoon deur sowat 115.000 Polinesiërs. Hierdie ganse gebied heet Polinesië en Mikronesië.

Polinesiese invloed word verder opgemerk in Idonesië by die Batakkers en Alfoere, in sommige streke van Java en op Manilla. Ook op die oostelike deel van die Fidji-eilande en van Nu-Kaledonië enige dele van die Nu-Hebride en hier en daar op die oos- en suidkus van Nu-Guinea.

Dat die Europide inslag in Suid-Sjina en Agter-Indië op die Polineside teruggaan, is nie uitgesluit nie.

Eindelik die Aino’s. Hulle is beperk tot Yesso, die mees noordelik-geleë groot eiland van Japan, op Sachalin en op die in die rigting van Kamsjatka verlopende eilandreeks van die Kurile.

II. Die Swart hoofras

1. Die Etiopiese ras of die Europide kontak-sone.

Die kerngebied van hierdie ras is Abessinië en Somaliland. Hiervandaan het hulle hul uitgebrei na die noorde tussen die Nyl en die Rooi See. Suidwaarts tot in Kenia en Oeganda.

2. Die gordel van die grasland.

(a). Die Soedanide. Dit is ’n groot groep van vorm-verwante tipes. In ’n groot driekwart sirkelboog woon hulle rondom die sentrale oerwoudgebied as middelpunt van Wes-Afrika, oor Wadaï en Darfur tot aan die gebied van die Bo-Nyl en vandaar tot die Suide en Suid-Weste by die kus, Senegambië en die Nigergebied.

(b). Die Nilotide brei sig tussen die grasgordelgebied in die papirusmoerasse langs die Gesellerivier en die Nyl suidwaarts tot in die gebied van die groot mere uit.

Die vernaamste verbreidingsgebied is die moerasstreek in die boloop van die Wit-Nyl.

(e). Die Bantoeïde. Van die Bantoes is die aantal stamme groot. Die vernaamste verbreidingsgebied is Oos-Afrika en Suid-Afrika met uitsondering van die woestynagtige Suid-Weste.

Op Madagaskar is hulle sterk vermeng met geïmmigreerde Indonesiese elemente.

3. Die palenegride. Die sentrale oerwoud is hulle woning.

’n Afsonderlike vorm van die palenegride is die Pigmies of Bambuti ras. Ook hulle woon in die Kongo-oerwoud.

Of die Khoisanide ras, gespesialiseerd in die Boesmans en Hottentotte, nou in verwantskap staan met die Palenegride of met die Mongolide is nog geen uitgemaakte saak nie. Daarom word hier vir hulle ’n plek ingeruim.

Aan die suidpunt van Afrika word hulle aangetref. Egte Hottentotte en egte Boesmans bestaan nie meer nie.

In die Kaapkolonie lewe die Hottentotte en meer na die noorde die gebasterde Boesmans.

Ook buite die grense van Afrika is swart rasse. Hulle is die volgende met hulle verbreidingsgebiede.

1(a). Die Indo-melanide ras. Van hierdie ras bewoon ’n noordelike groep die oostelike hoek van die hoogland in die Dekkan. Die suidelike groep word aangetref in die Suidooste (die gebied van Madras) en Noord-Ceylon.

Nog meer Pigmies. Behalwe die Pigmies of Bambuti ras in Afrika bestaan daar nog twee vorme.

i) Die Asiatiese Pigmies word waargeneem op die Andamane, Malakka en die Filippyne. Ook in Kambodsji en Siam. Hulle word genoem die Negrito’s of Asiatiese Pigmies.

ii) Die ander groep kom voor op Guinea en die Melanesiese eilande.

(b). Die Neo-Melanesiese ras is vrywel tot Nu-Guinea beperk.

Hier en daar word hulle opgemerk tussen die bewoners van in oostelike rigting geleë eilande.

(e). Die Palae-Melaneside bewoon Melanesië. Tipes wat minder grof is word aangetref in Nu-Kaledonië die Nuwe Hebride en in die rigting van Nu-Guinea.

Hier kan die uitsterwende Australide ras genoem word. Hulle verbreidingsgebied is die vasteland van Australië,

Teenswoordig word hulle al meer na die sentrum verdring deur die Europese koloniste.

III. Die Geel of Mongoolse hoofras

1. Die Siberide.

Die Europide komponente by hierdie ras is net so sterk as die Mongolide. Dit is ’n menggroep maar word hier behandel omdat hulle vandag so ’n sterk kontakgebied met die Mongolide vorm.

Hulle verbreidingsgebied is langs die Noordrand van die bewoonde Asië.

Op die gebied tussen die Oeral en die Ob woon tipiese Wes-Siberide, die Wogoele. Die Ostjake, oostelik van Ob, is meer met Oos-Europide gemeng. Suiwerder is die bewoners van die Jenissei-gebied.

Verder ooswaarts het hulle met Toeranide elemente gekruis. Langs die kus van die Yssee skyn hulle verwant te wees met die Lappe. In Oos- en Midde-Siberië is hulle baie sterk vermeng met die Tungide ras, terwyl Aino’s en Indianide in die vermenging meer na die voorgrond kom in die uiterste Ooste.

2. Die noordelike rasse.

(a). Die Tungide ras. Hierdie ras word aangetref aan die noordelike randgebied van die Gobi-woestyn. Die woestyn self skei hulle van die Sinide. Dus is Mongolië hoofsaaklik hulle woongebied. Met die Burjate in die Transbaikalgebied en Irkutsk en met die Kalmukke in die suidweste is hulle verwant, in die noorde sterk vermeng met die Siberide. Hiervandaan strek hulle hul uit tot in Mandsjoerye en selfs in Korea.

Meer as 3 miljoen siele tel die ras nie.

III. 2(b). Die Sinide ras. Hulle vorm die kern van die Sjinese ryk. Vanuit die groot en vrugbare alluvium van die groot riviere in Noord-Sjina, in besonder die van die Hoang-Ho, het hulle na die suide uitgebrei en hulle met die Suid-Sinide vermeng. As die sterkere het hulle die beboste berge van Suid-Oos Asië, die oorspronkelike gebied van die Suid-Sinide, gekoloniseer.

Weswaarts het hulle uitgebrei tot in Suid-Tibet en Burma. In Mongolië het hulle met die Tungide in Oos-Tibet met die Palae-Mongolide vermeng.

(c). Die Palae-Mongolide. Hulle moet in die tropiese bergwoude van Suid-Oos-Asië gesoek word. In suidelike rigting het hulle vermeng met Weddide. Van Birma, in Siam, Indo-Sjina en in geheel Indonesië is hierdie vermenging tipies.

Noordwaarts moes ’n uitbreiding plaasgevind het oor die Filippyne en Fomosa tot in Japan. In Japan is hulle veral in die boonste lae van die bevolking sterk vermeng met Aino’s en Sinide. Dit neem egter nie weg dat die Palae-Mongolide die grondslag van die Japanse volkstipe vorm nie. Hierin is de growwer Satsoema- van die fyner Okaimatipe duidelik te onderskei.

Die uiterste verspreiding na die Weste lê in Tibet, na die Suidweste in Indië tot selfs op Ceylon, na die Ooste tot in Polinesië.

Van die Geel hoofras vorm die Indiane ’n newe-ras.

’n Indeling van die Indianide ras moet egter ’n voorlopige karakter dra, omdat die autotogtone bevolking van Noord- en Suid-Amerika in antropologiese opsig miskien die mins bestudeerde mensegroepe is.

As tussenvorm tussen die Indianide en die Mongolide mag geld ’n wel omskrewe groep, die Eskimide. Hulle bewoon die Noorde van Noord-Amerika in sy hele breedte, van die skiereiland Alaska tot Oos-Groenland omvattende die talryke eilande in die noordelike Yssee.

Op die vasteland word hul aangetref aan die kuste van Alaska, die delta van die Mackenzie en op die westelike en oostelike oewer van die Hudsonbaai.

Onder die talryke eilande wat deur hulle bewoon word noem ons Baffinland, Melville-eiland en Noord-Devon.

1. Die noordelike rondhoofde is die eerste groep volgens die gegewe indeling van die Indianide neweras.

Hieronder word onderskei in die eerste plek:

(a). Die Pasifide ras. Hulle kerngebied is die kusstrook van Noord-Wes-Kanada en Alaska tussen die kusgebergte en die Rocky Mountains. Na alle kante het hulle uitgebrei en selfs kom ’n groot kompakte groep voor rondom die Rio Grande del Norte by die Meksikaanse grens en dig by die Golf van Meksiko.

(b). Sentralide ras. In die Verenigde State word hierdie ras alleen in die Suide gevind. Gemengd met Margide en Silvide kom hulle voor in die state Georgië, Alabama, Mississippi, Louisiana en Texas.

In Suid-Amerika los hulle geleidelik op na die Ooste in die Brasilide en suidwaarts in die Andide.

2. Die noordelike langhoofde.

(a). Die Silvide ras. Die vernaamste woonplek van hierdie ras is die groot Kanadese woudgebied. In die Weste is hulle streng vermeng met die Pasifide wat tot dig by die Kanadese mere deurgedring het. Verdere vermenging met korthoofdige Sentralide in die suide en met Margide in die weste verdien genoem te word. Veral is dit die geval in die prairiegebied wat hoofsaaklik deur die Silvide Sioux bewoon word.

(b). Die Margide ras. Die benaming dui reeds aan dat dit bewoners van ’n randgebied is. Randgebied bewoners kan merendeels beskou word as deur ander rasse verdronge groepe. Blykbaar is dit hier ook die geval.

Hulle kerngebied is die Meksikaanse provinsie Sonova, Suid-Kalifornië en die Kaliforniese skiereiland. Vandaar gaan ’n uitloper suidwaarts oor die lengte van Midde-Amerika, tot deels aan die kus van die Groot Oseaan en deels tot aan die golf van Meksiko.

’n Afsonderlike groep word gevind in Florida.

3. Die suidelike langhoofde.

(a). Die Brasilide ras. Vermoedelik is die hoogland van Guyana die kerngebied van die Brasilide. Groot groepe egter bewoon die oop landskap en die ligter beboste streke.

In die noorde is hulle sterk vermeng met Sentralide en in die weste met die Lagide.

Blykbaar het die Brasilide van hulle kerngebied stroom-opwaarts langs die vertakkinge van die Amasone die oerwoud binnegedring, en langs hierdie weg die ander kant van die rivier, die gebied van die Noordelike Sjako, bereik. Hier het hulle hul met die Pampide vermeng. Ook die meer oostelik geleë Brasiliaanse hoogland het hulle bevolk, en deels in kontak met die Lagide, wat hier gewoon het, gekom.

Die Antille is geheel deur hulle bevolk terwyl 'n kleiner groep selfs tot in Florida deurgedring het.

Vermenging het op hierdie uitgestrekte gebied natuurlik nie uitgebly nie.

(b). Die Lagide ras het hulle kerngebied in die Oos-Brasiliaanse bergland maar dan ook nie onvermengd nie. Tot die Amasonegebied in Sentraal-Brasilië word hulle aangetref.

4. Die suidelike rondhoofde.

(a). Die Andide ras. In die Andesgebied van die Ekwador af suid is die Andidegebied. Die eintlike kerngebied is Bolivia vanwaaruit hulle tot in Chili verbrei het. Oor die laer Andesketting kon hulle uitbrei in ooswaartse rigting in Argentinië tot in die gebied van die Soutmere en die Sierra de Cordoba. Selfs nog verder suid tot in die gebied van die pampa's.

(b). Die Patagomde ras, ook Pampide genoem. Dit is 'n swerwende jagtersvolk op die onafsienbare grassteppe en graslande van die Sjako, die Pampa's en Patagomë aan die suidpunt van Suid-Amerika.

Die Jode

Dit mag sy nut hê om hier een en ander oor die sgn. Joodse ras te sê.

Waar moet die Jode antropologies ingedeel word? Onder welke ras of rasse?

Volgens Prof. BARGE en Prof. S. R. STEINMETZ maak die Jode geen afsonderlike ras uit nie. Nie in die sin waarin voorgemelde rasse as rasse ingedeel is nie, d.w.s. nie op grond van erflike, liggaamlike eienskappe nie.

Natuurlik wil dit nie sê dat die Jode geen verwantskap toon met ander rasse nie. Die grondslag van die Joodse tipe sal dan volgens Prof. BARGE gevorm word deur 'n kruising van die Oriëntalide en die Armenide rasse. Hierby is 'n bymenging van die Toeranide moontlik.

Vanuit die Ooste het hulle in hulle verbreiding hoofsaaklik twee weë gevolg: die een deel 'n suidelike weg, die sgn. Sefardim, en die ander, die Askenasim wat 'n noordelike weg gevolg het.

In die geval van die Sefardim oorweeg die oriëntalide komponent met sterk mediterrane bymenging. Vandaar die fyner verskyningsvorm. By die Askinasim, is 'n oorwegende Armenide inslag en hulle het hulle later met Noord-Europese rasse vermeng.

Vermenging met Negride elemente is ook nie uitgesluit nie. Die Abessynse Jode, die Falaska of Falasja genoem, gee voor dat hulle uit Jerusalem afkomstig is, waarom hulle hulself Falasian d.i. verbannene noem. Volgens VALLENTINE's Jewish Encyclopaedia is hulle 'n "tribe of black Jews." "The Falashes claim descent from the Tribe of Levi, they celebrate all the major Jew festivals including the day of atonement...". Volgens Prof. BARGE is hulle gemosaïeerde Etiopide.

Dit is onnodig om te sê dat die Jode oor die wêreld verspreid is.

Hoe het die verskeidenheid en die verbreiding van die menserasse tot stand gekom?

Hier begeef ons ons nogeens op hipotetiese terrein. Ook moet hier nie 'n volkome verantwoorde beskrywing van sorgvuldig-vasgestelde geskiedkundige feite gesoek word nie. Nog minder na oorsaaklike faktore wat binne of buite die menslike organisme tot die differensiasie in, en die fiksasie van 'n aantal tipes meegewerk het nie.

Alleen die beskrywing van 'n beknopte geskiedenis van die vernaamste rasse word hier aan die hand van Prof. BARGE gegee.

Die bakermat van die mensheid

Waar het die mensheid sy eerste ontstaan gekry? Dit is die aloue vraag. Vroeër is die vraag beantwoord met: waar die primitiewe mens gevind word. So het KLAATSCH en SCHOETENSACK gepleit vir Australië en Suid-Amerika.

Volgens VON EICKSTEDT egter, is Australië en Suid-Amerika randgebiede, waarheen primitiewe rasse, wat vir ontwikkeling en differensiëring weinig vatbaarbeid besit het, deur meer begaafde en vir hoër spesialisering gevoelige elemente verdring geword is.

HAECKEL, en DARWIN het gepleit vir die oerwoude van Java en Afrika waar die tans lewende mensape voorkom.

Hierteen word van wetenskaplike sy aangevoer dat die oerwoude juis die milieu is waar die ontwikkeling stilstaan. Daarby kom dat vir die periode wat vir die verskyning van die mensheid in aanmerking kom, juis die oerwoude die plekke is waar die minste geologiese of klimatologiese veranderinge sig afgespeel het.

Nou word teenswoordig juis die intensiewe geologiese en klimatologiese veranderinge aangesien as die prikkelende faktore vir voortgaande ontwikkeling en differensiëring. Daarvoor kon, die jongste deel van die tersiêr of Kainnosoïkum en die diluviale deel van die kwartêr met hulle ystye en tussentye, in aanmerking. In hierdie periodes word die mees primitiewe oorblyfsels van die sgn. prehistoriese mens (homo Heidelbergensis en Homo Neanderthalensis) dan ook gevind.

Hierdie denkbeeld het dan ook die aandag op Midde-Asië as die moontlike ontstaansgebied van die mensheid gerig.

Die geologiese en palaeontologiese gronde wat hiervoor aangevoer is kan hier nie bespreek word nie. Wat daarvan waar is en wat verbeelding is, sal die tyd wel leer.

Voorlopig en miskien wel vir altyd sal dit hipotese moet heet, verklaar Prof. BARGE daarvan. Die hipotese is alleen dan aanneemlik as ’n onbegrensde vertroue gestel kan word in die aktiewe aanpassingsvermoë van die dierlike organisme en die daaruit voortkomende hoëre geestelike ontwikkeling en differensiëring. Hierteen pleit reeds die openbaring dat die organismes sig so hardnekkig handhaaf in hul liggaamlike struktuur en dat die erflikheidswette op die oomblik so vas staan.

Alle feitlike gegewens ontbreek hier. Hoogstens kan konjekture gemaak word op grond van die fragmentariese skrif van die natuur.

Word Midde-Asië aangeneem as die ontstaanplek van die mensheid, dan moet die vraag na die geologiese verbreiding en die differensiasie van die mensheid beantwoord word.

Op grond van wat die Amerikaanse palaeontoloog, MATTHEW, ten aansien van die verbreiding van die soogdiere, straalsgewyse, uit Sentraal-Asië aangetoon het, word die radiére verbreiding van die laer en hoër ape sowel as die van die mens vasgestel. Aangeneem word, dat wat vir die soogdiere geld, in die algemeen ook geld vir die primate in die besonder. Om iets meer gedetailleerds hieromtrent te sê is nie moontlik nie. "Het blijft bij vermoedens, bij zoeken en tasten" sê Prof. BARGE.

Hoe en wanneer het die primitiewe mensheid sig gedifferensiëer in die drie groot hoofrasse, die blanke, die swarte en die gele?

By die beantwoording van hierdie vraag gee die geografiese verhoudinge van Asië uitkoms.

Die formasie van die Himalajagebergte in die tweede helfte van die tersiêr en die hoogvlakte van Tibet vorm vandag nog, en moes tydens die vergletsering in die ystyd, ’n skeidsmuur tussen Noord en Suid gevorm het wat nie oorskry kan word nie.

Aansluitend by die Elburgebergte en die Kaukasus word slegs aan die oostekant van die Kaspiese see ’n gebied van geringer hoogte gelaat met ’n tweede aan die oostekant in die rigting van die Stille Oseaan op die plek waar Siam vandag is. Heel moeilik, maar tog nie onoorkomelik nie, is die muur wat gevorm word deur die Tien-Shan en die Altaigebergtes wat suidwaarts aansluit aan die westelike Himalajagebergtes en noordwaarts oorgaan in die gletsergebied en die toendra.

Op hierdie wyse is Asië op geheel-en-al natuurlike wyse in drie gedeel. By verspreiding sou die prehistoriese mensheid as van self in hierdie drie ruimtes beland het met die gevolg: die ontstaan van drie van mekaar geïsoleerde groepe, wat met iedere ystyd verder van die sentrum gevoer is en waarby met iedere tussen-ysperiode stagnasie sou ingetree het.

Hiervolgens word die blanke Europide hoofras beskou as die groep wat sig in die noordwestelike deel gehandhaaf het, die geel Mongoolse hoofras as die van die noordoostelike deel en die swart Negride hoofras as die groep van die suidelike deel.

Oor die verdere differensiëring en verbreiding na Europa, Afrika, Oseanië en denklik ook na Amerika, kan ons hier nie handel nie. Daarvoor moet ons verwys na skrywers soos WEINERT en ander.

Erflikheid

Hieroor moet ons kort wees. Alleen om die hoë waarde wat dit vir die rasseprobleem, soos dit sig vandag voordoen, besit, moet daar tog iets oor gesê word.

JOHAN GREGOR MENDEL (1822-1884) 'n Oostenrykse plantkundige was die eerste wat 'n duideliker insig in die erflikheid gekry het. Deur middel van kruisingsproewe met erte, bone ens, het hy daartoe gekom om sy later beroemd geworde "Wette van Mendel" ten aansien van die oorerwing van enkelvoudige kenmerke op te stel.

Hoe waardevol die resultate wat hy bereik het ook al vir die erflikheidsleer is, by die mens moet die erflikheidsondersoek volgens geheel ander metodes geskied as by plant en dier. By laasgenoemde kan ons na willekeur kruis, by eersgenoemde nie. By die mens kan geen kruisingsproewe gedoen word nie. En tog is daar 'n metode nl. die sgn. tweelinge-ondersoek wat veel bygedra het tot die vasstel van erflikheid by die mens. Nog ander metodes soos die statistiese ondersoek van bevolkingsgroepe en die stamboom ondersoek word toegepas. Hieroor kan ons nie uitwei nie.

Oor die algemeen is wetenskaplikes dit eens dat liggaamlike sowel as geestelike eienskappe oorerflik is. Wat die eerste betref bestaan daar geen twyfel nie maar dit kan van die normale geestelike eienskappe nie gesê word nie. Die groot moeilikheid hier is: wat is aangebore en wat is verworwe kenmerke op psigiese gebied? Op grond van die onsekerheid wat hieroor bestaan, loën die diepte-psigologiese skool, die van FREUD en ADLER vrywel alle erflikheid van psigiese eienskappe.

Dat verworwe eienskappe ook oorerflik is word verwerp. Ook word ontken dat die invloed van die omgewing op die eindresultaat van die ontwikkeling verder deurwerk as die indiwidu wat die invloed ondergaan.

Dat die erflike verskille wat die verskillende rasse kenmerk, van die begin af, by die eerste menswording reeds aanwesig was, word aangeneem.

Ook dat die kruising van alle rasse onderling vrugbaar is vir verdere voortplanting.

Met hierdie paar opmerkinge oor die erflikheidsleer by menserasse moet ons volstaan en verwys na die skrywers oor erflikheidsleer.

Nadat heel oorsigtelik gehandel is oor die menserasse, en dan meer bepaald in biologiese sin, ag ons dit profytelik om in hooftrekke die vernaamste stellinge van die Noordse leer, waarvan ons in die inleiding reeds melding gemaak net hier weer te gee.

Aan die hand van Dr. STEINMETZ gee ons verkort die volgende punte:

l. Sekere geestelike kwaliteite en karaktereienskappe kan afgelei word uit die voorkoms van ’n bepaalde liggaamlike gedaante.

2. Die verskillende erflike eienskappe is van ongelyke waarde. Nie alleen die één hoofras, maar ook die één van sy onderdele moet daarom hoër gewaardeer word as die ander. (Hierdie één is die sgn. Noord-Europese wat onder die blanke rasse die hoogste staan.)

3. By kruising raak die erflike kenmerke deureenvermengd.

4. Die bymenging van Noordse erflike eienskappe kan ’n laerstaand ras verhef, maar dit kan die Noorderling erflik verlaag.

5. Die krag en betekenis van die volke en hulle kultuur was altyd afhanklik van die mate en die vorm, waarin die erflike eienskappe van Noordse oorsprong in hul verteenwoordig was.

6. Die Noordse ras het waarskynlik sy superieure eienskappe verkry gedurende ’n lang ontwikkeling in ’n harde Noordelike klimaat, vermoedelik rondom die Oossee geleë, wat sowel aan die liggaamlike gesondheid as aan die vindingrykheid van sy bewoners hoë eise gestel het en so ’n strenge seleksie uitgeoefen het. As barbaarse maar krygshaftige stamme het hulle hul van daaruit in steeds nuwe golwe oor die wêreld versprei.

7. Ook vir die meeste ouere kulture, wat sig aan ons wetenskap onttrek, moet ’n Noordse oorsprong of altans ’n sterk Noordse aandeel aangeneem word, sodat eintlik elke verheffing van ons beskawing aan Noorderlinge toegeskryf moet word.

8. In die teenswoordige Noord-Europa egter het die gevare van vermenging met minderwaardige bestanddele ingetree. Veral in die laer klasse van die maatskappy is die kleiner, donkerder, breedhoofdige tipes talryk. Slegs ’n herstel van die Noordse rasbesef van die eintlike beslissende kenmerk van hoog en laag, kan hierdie gevaar keer.

9. Groter suiwerheid van ras in ’n volk kan bevorder word, daar die wette, waarvolgens ’n ras sig vorm, bekend is en die seleksie deur die mens ter hand geneem kan word. Dit kan bv. van staatsweë o.a. op tweërlei wyse geskied: lê positief, deur die aandag te vestig op gewenste en ongewenste raskenmerke en deur sekere uitgesproke rastipes ekonomies en andersins te bevorder; 2e. negatief in die skerpste vorm, deur die uitstoot van sekere vreemdsoortige raselemente, ’n metode wat prakties die gemaklikste moontlik is ten opsigte van duidelik van die Noordse ras afwykende, in sigself egter geslote en afgeronde groepe, wat tussen die ander lewe, soos Jode en Sigeuners.

Tot sover die Noordse leer.

Dat aanhangers van die Noordse leer, soos dit hier in kort weergegee is, tot ’n heel ander rasindeling moes kom as die wat op suiwer liggaamlike eienskappe berus behoef geen betoog nie.

GÜNTHER, volgend die spoor van GOBINEAU, H. S. CHAMBERLAIN e.a., het reeds hiervan die proewe gelewer met sy indeling waarin hy hoofsaaklik vier groepe onderskei:

1. Die Noordse ras. Dit is die eintlike Germane, wat veral in die Noorde van Duitsland en in die hoër volksklasse voorkom.

Liggaamlik word hierdie groep geteken as blond, met ope blik, enigsins na vorespringende neus en intellektuele, militêre gelaatsuitdrukking. Wat sielseienskappe betref, skryf GÜNTHER die volgende aan die Noordse ras toe: rustig, terughoudend, nadenkend, eerlik en nie wreed nie. Later is hieraan toegevoeg kloekmoedigheid, originaliteit, moed, offervaardigheid ens.

2. Die "Ostische" ras. Hierdie ras sou meer na die suide maar ook na die ooste aangetref word.

Hierdie ras is donkerder van kleur, kleiner van postuur, kort en breed van gestalte, skedel en gesig. Later is aan die ras toegeskrywe: voorliefde vir die aardse, stoflike en die sinnelike. Idealisme sou eintlik alleen by die Noordse ras gevind word.

3. Die Westiese ras. In die suide en weste van Europa, dus eintlik buite Duitsland woon hierdie ras. Dit is slank van liggaamsbou en gesig en het die lang skedel gemeen met die Noordse ras, maar is kleiner van postuur, beweegliker en donkerder.

Sekere van die geesteseienskappe van die Nordiese ras word ook aan die Westiese toegeken al word hieraan minder waarde geheg: moed, offervaardigheid ens.

4. Die Dinariese ras. Hierdie ras sou oorspronklik langs die ooskus van die Adriatiese see, van die Balkan tot in Suid Duitsland versprei gewees het. Wel groot van gestalte maar met ’n korter skedel, iets van ’n geboë neus en met ’n harder gelaatsuitdrukking as die Noorderling.

Die geesteseienskappe van die Dinariese ras sou veel ooreenkoms hê met die van die gewone volk van die Oostelike Alpe en die van Beiere, maar tog sou die ras eenvoudiger van gees wees as die Noorderlinge. Die vermenging tussen Noorderling en Dinariër word dan ook nie die sterkste afgekeur nie.

Hoewel hierdie indeling nie al die rasse van die wêreld raak nie, maar veral tot Europa en omliggende streke beperk is, kan die invloed van die opneem van geesteseienskappe in die maatstaf van beoordeling duidelik gesien word.

In ons Inleiding het ons reeds daarop gewys dat die Nordiese leer veroordeel word op Antropologiese gronde: En tog, dat die verskille tussen rasse nie enkel liggaamlik is nie maar ook wel geestelik, kan nie ontken word nie.

As oorsake van die verskille in psige by volke word genoem: rasaanleg, natuurlike omgewing, sosiale struktuur van die maatskappy, die historiese ontwikkeling van die volke ens.

Veral in Duitsland word die volkspsigologie in die laaste tyd sterk beoefen. As bronne word aangevoer: taal, kultuur, mite, sage, godsdiens, moraal, moraliteit, kuns, reg, wetenskap ens. ens.

Ook Prof. Dr. S. R. STE1NMETZ verklaar oortuig te wees dat die natuurvolke, as die mins-beskaafde mense, psigies "amorph" is, d.w.s. dat hulle ten opsigte van aktiviteit, gevoel en nawerking en die ander trekke baie matig ontwikkel is, en dat hulle dus nie alleen wat hul temperament, maar ook wat die hooftrekke van hul karakter betref, aan mekaar gelyk is. Dit moet egter nie letterlik, as vir honderd persent waar beskou word nie. Hier is 'n beskrywing van die rasaanleg nog moontlik.

Hierteenoor beskou Prof. STEINMETZ die half-kultuurvolke as baie meer gedifferensiëerd. Hier is te bespeur 'n veel sterker geesteslewe: meer volharding, meer denkvermoë, meer begaafdheid en daarmee meer verskeidenheid. By hulle kan die rasse, wat hulle saamstel, baie moeiliker in hulle rasaanleg beskrywe word as by die natuurvolke die geval is. "Van het Negerkarakter kunnen wij wel spreken, niet van het Mongolenkarakter of van het blanke in de middeleeuwen". Nog veel moeiliker gaan dit by kultuurvolke.

Die invloede wat ras- en volkskarakter beheers is baie in aantal. Onder meer kan gelet word op die verskil tussen die aangebore karakter (geno-tipe) en dit wat die lewe daarvan gemaak het ("Phaeno"-type). 'n Volk bv. wat op eie bodem vir eeue geen omverwerpende oorloë of groot omwentelinge gehad het nie kan in sy geestelike voorkome nie sulke groot veranderinge ondergaan het as een wat voortdurend in worstelstryd sy bestaan moes handhaaf nie.

Wel geld dit van volkere, maar dit moet nie vergeet word nie, dat die verskillende volke juis uit die rasse van die wêreld saamgestel is. Sy dit dan in minder mate, maar dan tog sal die feno-tipe van die rasse ook die merke van sy wel of wee, dra. In die geval van die Mongoolse ras kan ons seker 'n ontwikkeling van die gehele ras verwag, nou dat Japan en Sjina beide sulke diepe veranderinge ondergaan. Hier bv. tref dit die Mongoolse ras in sy geestestoestand en miskien selfs in sy karakter.

Waar die state dus van mekaar verskil in afstamming, taal, godsdiens, sedes en regering, en waar daar allerlei verpligtinge en bande tussen die state en ook indirek tussen hulle onderdane bestaan, soos bv. in die Britse Ryk en die Russiese Sowjetbond, moet ons konkludeer dat rasiale verskille wel bestaan, en dat dientengevolge rasprobleme, ook van geestelike aard, sig sal voordoen.

Op die vraag of daar op grond van rasverskille rassehaat en rassestryd ontstaan, word verskillend geantwoord.

Prof. STEINMETZ meen van nee. "Rassenliefde bestaat evenmin als rassenhaat, en rassenstrijd heeft eveneens nooit bestaan. Ras is geen belangen- of gevoelseenheid. Toch is het wel mogelijk voor een of ander vreemd rastype, dus voor een ras in zijn omvang als menschenmassa, sympathie te gevoelen.

Ik geloof dat wij na de Ethnologie en de Geschiedenis geraadpleegd te hebben, kunnen verklaren, dat nooit een ras, beschaafd of onbeschaafd, als zoodanig medelijden of sympathie voor de rasgenooten als geheel heeft gevoeld.". En...De

geweldigste oorlogen woedden tusschen rasgenooten, de afschuwelijkste wandaden werden aan rasgenooten begaan!"

"Neen", sê Prof. STEINMETZ, "het noodlot van het rasverschil is in allen gevalle niet de verklaring en de verontschuldiging voor al deze wandaden, en voor het oneindige lijden dat er het gevolg van was".

Die nasionaal-sosialisme kan, op hulle standpunt, weer nie dieselfde antwoord gee nie.

So bestaan daar ander vrae. Om al hierdie vrae hier op te som gaat nie. Sommige word later in Hoofstuk 3 genoem en behandel.

Hier kom dit ons profyteliker voor om ’n paar lewens- en wêreldbeskouinge aan te haal naas die wat reeds ter sprake gekom het. In die eerste plek noem ons die:

1. Histories-materialistiese wêreldbeskouing

Die historiese materialisme, of ook Marxisme genoem, is ’n rigting wat in sy gang deur HEINRICH KARL MARX (1818-1883), die seun van ’n protestantgeworde Joodse advokaat, en sy intieme vriend FRIEDRICH ENGELS (1820- -1895) tot ’n sgn. wêreldbeskouing verhef is.

Die hoofgedagte is, dat alle uitinge van die menslike lewe, heel die ideologiese bowebou bepaal word deur die ekonomiese beweegredes en die materiële grondslae van die samelewing. Hiervan lê die grondslae besluit in die produksiewyse, in die organisasie van die samewerking van die faktore van voortbrenging. Op hierdie fondament is die hele bowebou (want daar is ook ’n onderbou wat in wisselwerking met die bowebou staan F. B.) van wetlike en politieke instelling opgetrek. Die ideaal is die vorming van ’n besittinglose proletariaat om die leiding van die produksie uit die hande van die kapitaliste oor te neem. Het dit gebeur, dan verdwyn met die klasse ook die klassestryd. In hierdie heilstaat sal dan geen verskil meer wees tussen mense of volke of rasse nie.

2. Die Humanisme

Onder humanisme verstaan ons hier die stroming in lewens- en wêreldbeskouing, wat die ideaal van die mensheid, die humaniteit as hoogste leidraad en hoogste lewensdoel beskou. Waar in die Christendom God die middelpunt van alle beskouinge is, is dit vir die humanisme: die mens. In wese is die mensheid één omdat ieder mens, ryk of arm, as mens ’n goddelike vonkie van die Rede in hom het. Deur alle tydelike gebrokenheid heen sal die Rede seëvier en ten slotte lei tot ’n wêreldgemeenskap, één ryk van vrede en verbroedering.

3. Die Verdragsteorie

Volgens hierdie denkrigting word die staat beskou as afgelei uit ’n oorspronklike verdrag wat die mense gesluit het om ’n end te maak aan die stryd van almal teen almal. Vir die Etiek word die Utilisme die vanselfsprekende teorie van menslike gedrag. So HOBBES en ander.

Deur middel van internasionale verdrae sal die stryd van almal teen almal dan ook opgelos wees.

4. Die Dieptepsigologie

Die wat die milieu tot die eintlike faktor waardeur iemand se persoonlikheid later bepaal word, maak. Volgens die Dieptepsigologie van FREUD en ADLER word vrywel alles tot milieu-invloed en spontane houding, met uitskakeling van die erflike aanleg en die liggaamlike verandering, herlei. Tot op sekere hoogte is dit ook so by KÜNKEL.

Die begrip karakter word so tot ’n reeks van "dressate", reaksie wyses op milieu-invloede.

Die konsekwensies van hierdie stelsel is dat die mensheid langs die weg van opvoeding tot op ’n peil gebring kan word, waar verskille kan wegval.

2. Die huidige stand van die Rassevraagstuk in Suid-Afrika met verskillende teorieë

Die Besonderhede omtrent die indeling van alle rasse binne die grense van Suid-Afrika, soos hier onder behandel, word gevind in die 1e Boekdeel van die Bevolking, Staatsdrukker, Pretoria, 1938, (U. G., No. 21, ’38).

Hierna verwys ek die leser, sowel as na ander bronne wat genoem sal word.

Die getalle waarvan ek my bedien is van die jongste sensusverslag, in 1936 opgeneem, in die Unie van Suid-Afrika, die mandaatgebied van Suidwes-Afrika, die hoë-kommissaris-gebiede van Basoetoeland, Swasiland en die Betsjoeanaland-Protektoraat.

In Suid-Afrika word die bevolking hoofsaaklik in twee groepe onderskei: (Hierdie indeling is van my, saaklik kom dit ooreen met die van bogemelde U. G. ’n". 21, ’38.)

1. Die blanke ras wat van suiwer blanke afkoms is en

2. Die nie-blankes, waaronder 3 aparte rasgroepe ingedeel kan word:

a) Die Naturelle, volbloed oerinwoners van die Bantoe-ras.

b) Die Asiate en hulle afstammelinge, veral Indiërs en

c) Die Kleurlinge, bestaande hoofsaaklik uit Kaapse kleurlinge, maar met inbegrip van Kaapse Maleiers, Boesmans,

Hottentotte en alle nie-blanke persone van gemengde ras.

Die volgende getalle kan dien om ’n oorsig van die bevolking te gee:

1		2		
Die Blanke ras.		a) Naturelle.	b) Asiate.	c) Kleurlinge.
Unie	2.003.857	6.596.689	219.661	769.661
Suidwes-Afrika .	30.677	261.724	14	65.372
Basoetoeland . .	1.434	559.273	431	1.263
Betsjoeanaland-Protektoraat . .	1.899	260.064	66	3.727
Swasieland . .	2.740	153.270	4	701

Die stamme wat saam die hoof "Naturelle" uitmaak is nagenoeg die volgende: Zoeloe. Basoetoe, Xosa, Pondo, Barolong, Shangaan, Fingo, Mashona, Betsjoena, Tembo, Baea, Bavenda, Ndebele, Pondomise, Swasi, Tonga, Mosambiek. Eintlik behoort sommige van hierdie stamme by Suid-Rhodesië, wat ons hierbo buite rekening gelaat het omdat dit staatkundig los van die Unie van Suid-Afrika staan.

Wat omtrent rasvermenging? Dit is ’n natuurlike en veel geopperde vraag. In hierdie verband bevat die verslag van die Kommissie van Ondersoek ten opsigte van die Kaapse-kleurlingbevolking van die Unie (U. G. 54/1937) belangrike feite en verklarings. Hiervan gee ons die volgende uittreksel:

"Die oorgrote meerderheid van blankes in Suid-Afrika het vir baie geslagte die neiging gehad om iemand van wie bekend is dat hy ’n bymengsel kleurlingbloed het, beslis by die kleurlingklas te reken, in elk geval waar sodanige bymengsel duidelik bespeurbaar is of tot die jongste verlede behoort. Die gevolg was dat die oorwegende rigting by rassevermenging eerder die vorm van ’n toevoeging van blanke bloed tot die Kaapse-kleurlinggroep aangeneem het as van toevoeging van kleurlingbloed tot die blanke groep. Ten gevolge van ’n aantal maatskaplike en ekonomiese diskwalifikasies wat die Kaapse kleurlinge betref en wat nog bespreek moet word en wat in sommige opsigte in die jongste tyd ernstiger geword het, is daar egter ’n toenemende neiging onder Kaapse kleurlinge om oor die lyn te gaan, as hulle voorkome dit vir hulle moontlik maak ens."

Met die oog hierop is die volgende uittreksel as instruksie aan Sensusopnemers gegee: "Dit is ongetwyfeld baie moeilik om volgens die uiterlike te oordeel, vernaamlik in die Kaapse Skiereiland, en waar twyfel bestaan, moet plaaslik versigtig navraag gedoen word om uit te vind of ’n persoon van twyfelagtige afkoms plaaslik beskou word as Europeaan en as sodanig by sy Europese bure ontvang word."

In welke graad rassevermenging plaasvind sal wel duidelik word as aandag gegee word aan die volgende tabel. Alleen die twee jaar se syfers word aangegee. Dit is genoeg omdat die syfers per jaar, vir die laaste vyf jaar plus-minus dieselfde is.

Huwelike waaruit gemeng-kleurling kinders gebore word 1935—1936.

Jaar	Blankes met-			Naturelle met-		Asiate met-
	Naturelle	Asiate	Kleurlinge	Asiate	Kleurlinge	Kleurlinge
1935	7	3	81	4	363	58
1936	6	7	60	8	417	71

Die tabel toon aan huwelike van suiwer rasse met mekaar en nie die van kleurling met kleurling nie. Van die laaste het in 1935 soveel as 5.284 huwelike voorgekom en in 1936 'n getal van 6.099.

Hierby moet vermeld word dat. hoewel die getal huwelike van blankes met nie-blankes gering is, daar tog in die laaste 11 jaar 962 blanke mans nie-blanke vroue geneem het, en 250 blanke vroue met nie-blanke mans in die huwelik bevestig is. Dit is almal gevalle van werklike huwelike wat te boek gestel is ooreenkomstig burgerlike en godsdienstige gebruik. Hierby moet 'n onbekende hoeveelheid van deurmekaar omgang gedink word, waaruit kinders van gemengde bloed kan of sal ontstaan.

Ons gee nog twee tabelle waarvan die eerste is:

Die blanke bevolking soos die in 1936 in die vier Provinsies opgeneem is.

Provinsie.	Geboortes 1931—36.	Sterfgevalle 1931—36.	Natuurlijke Vermeerdering.	Bevolking 1936.	Wins of Verlies deur Verhuising.
Kaap . .	90.527	73.933	52.594	791.574	— 10.251
Natal . .	17.049	8.767	8.282	190.549	+ 4.818
Transvaal	97.184	37.843	59.341	820.756	+ 65.295
Oranje Vrystaat	23.861	8.854	15.007	200.978	— 19.404
Unie .	228.621	93.397	135.224	2.003.857	+ 40.458 *)

Die tweede tabel gee 'n Indeling van Naturelle in verskillende streke. Opmerklik is hier hoe onewewigtig die naturelle op die verskillende streke woon bv. in Mynkompounds ens.

Streek.	Mans.	Vroue.	Persone.
Stedelik (Woongebiede en dorpsgronde)	234.156	156.239	390.395
Stedelike lokasies	165.520	189.647	355.167
Landelike voorstede	6.545	4.760	11.305
Plattelandse dorpe	19.444	16.401	35.845
Naturelle dorpe	14.655	17.094	31.749
Plase die eiendom van of geokkupeer deur			
Blanke	998.850	1.054.590	2.053.440
Asiate of Kleurlinge	12.817	14.129	26.946
Maatskappye	42.986	58.431	101.417
Goewernement	8.025	5.907	13.932
Naturelle-gebiede.			
Kroonreserwes of lokasies	1.005.915	1.414.433	2.420.348
Sendingreserwes of stasies	49.524	64.611	114.135
Plaaseiendom van Naturellestamme	55.996	78.428	134.424
Plaaseiendom van Naturelle	61.461	81.649	143.110
Kroongebiede	63.404	86.975	150.379
Alluviale Delwerye	14.883	9.749	24.632
Mynkompounds	371.323	15.535	386.858
Industriële Kompounds met inbegrip van			
Suiker- en Wattelplase, ens.	102.832	10.904	113.736
Munisipale Kompounds	34.231	1.819	36.050
Konstruksieploeë	41.414	1.781	43.195
Ander gebiede	8.670	956	9.626
Totaal	3.312.651	3.284.038	6.596.689

Die Asiatiese bevolking waarvan 98 % Indiërs is, bedra ’n totale getal van 219.691 in die Unie.

Die Asiatiese vraagstuk word breedvoerig bespreek in die uitgawes Nos. 1 tot 4 van die Unie-Jaarboek. Oor die huidige stand van sake gee ons hier ’n meedeling uit Jaarboek No. 19 van 1938, pag. 1057.

Na vele voorafgaande besprekinge en wetgewing ten opsigte van Asiate is die posisie van Indiërs in die Britse Ryk andermaal behandel op die Rykskonferensie van 1921. Hier is ’n besluit aangeneem wat uitdrukking gee aan die opinie, dat dit in belang van die solidariteit van die Britse Gemenebes wenslik sou wees om Brits-Indiërs as burgers te erken. Hierdie besluit is nie deur die Suid-Afrikaanse verteenwoordigers aanvaar nie. Op die konferensie van 1923 het die Indiese verteenwoordigers voorgestel dat die Unie-regering sou toestaan "dat die Indiese regering ’n agent na Suid-Afrika stuur om die belange van die Indiese onderdane te beskerm en om as tussen-persoon op te tree tussen hulle en die owerhede in die Unie". Namens die Unie, egter, het Generaal Smuts die voorstel verwerp en gesê dat hy geen hoop kon gee op verder uitbreiding van die politieke regte van Indiërs in Suid-Afrika nie. Hy het verklaar dat dit vir die Unie ’n kwessie was van ekonomiese mededinging en

nie van ras of kleur nie, en dat die witmense van Suid-Afrika voel hoe die voortbestaan van Westerse beskawing afhang van wat in hierdie aangeleentheid gedoen word.

Nadat alle sake gereël is en beide regerings saamgestem het op ’n konferensie in Kaapstad gehou op 17 Desember 1926 v.v. is o.m. besluit om ’n Indiese verteenwoordiger in die Unie toe te laat en dat beide regerings sou onderneem om ’n geskikte gebied te soek vir kolonisasie van Indiërs sowel uit Indië as uit Suid-Afrika. Beide regerings het opnuut hulle erkenning bevestig dat Suid-Afrika die reg het om alle regverdige en billike middele aan te wend tot handhawing van die Europese lewensstandaard.

Met die oog op genoemde kolonisasie is ’n Komitee benoem deur die Minister van Binnelandse Sake. Hierdie Komitee het op 26 Febr. 1934 (U. G. No. 23. 1934) verslag gedoen en aanbeveel dat Brits Noord Borneo, Brits Nu-Guinea en Brits Guiana lande was wat hiervoor in aanmerking kom. Oor verdere informasie ten aansien hiervan beskik ek nie. Dat in die loop van 1938 nog met hierdie saak voortgegaan word het ek wel uit nuusblaaie verneem.

Owerigens val Asiate onder die Wet op Vreemdelinge van 1937. No 1, waardeur die Immigrasie-Kwotawet No. 8 van 1930 herroep is.

Volgens die bepalings van die Wet op Vreemdelinge mag geen vreemdeling die Unie binnekom nie tensy hy in besit is van ’n permit om binne te kom, vir tydelike of permanente verblyf. ’n "Vreemdeling" beteken ’n persoon wat nie ’n natuurlik-gebore Britse onderdaan of Unieburger is nie. Britse onderdane deur naturalisasie is gevolglik vreemdelinge vir die doeleindes van hierdie wet, tensy hulle ook Unieburgers is. Die wet het ook betrekking op toelatings na Suidwes-Afrika.

DIE REGTE EN VOORREGTE VAN DIE NATUREL

VERTEENWOORDIGING

In die Kaapprovinsie word, in terme van die Naturelle-Verteenwoordigingswet 1936, No. 12, die name van naturelle-stemgeregtigdes op ’n spesiale kieserslys, bekend as die Kieserslys van die Kaapse Naturelle, geplaas. Persone van wie die name op hierdie kieserslys verskijn het is geregtig om drie lede van die Volksraad en twee lede van die Provinsiale Raad te kies. Langs hierdie weg word die naturelle verteenwoordig op die volgende wysê: Die Kaapprovinsie is ingedeel in drie kieskringe, waarvan elk deur ’n lid in die Volksraad verteenwoordig word, en in twee kieskringe waarvan elk in die Provinsiale Raad deur ’n lid verteenwoordig word. Hierdie so-gekose lede van die Volksraad en van die Provinsiale Raad behou hul setels vir vyf jaar nieteenstaande enige ontbinding van die Volksraad of die Provinsiale Raad.

Ten opsigte van regte, bevoegdhede, voorregte en immuniteit staan hulle op dieselfde basis as ander lede van die Volksraad en van die Provinsiale Raad, na gelang van die geval.

Hierdie lyste is ook op dieselfde wyse in gebruik in die owerige provinsies van die Unie behalwe in ’n onderdeel van die Kaapprovinsie, die Transkeigebiede, waar ’n Algemene Raad van die Verenigde Transkeigebiede bestaan, die konstitusie waarvan wetskrag ontvang het by Proklamasie No. 191 van 1932. By Senaatsverkiesings is die lede van hierdie Raad stemgeregtigdes.

Behalwe die bogenoemde verteenwoordiging het die Naturelle ook direkte verteenwoordiging op die Senaat en ’n Verteenwoordigende Naturelleraad. Die funksies van hierdie Naturelleraad is:

a) voorgestelde wetgeving vir sover dit die naturellebevolking mag raak;

b) behandeling van enige aangeleentheid wat deur die Minister na die Raad verwys word:

c) behandeling van enige aangeleentheid wat spesiaal die belange van die naturelle in die algemeen raak.

Owerigens word naturellesake behandel deur ’n Kommissie vir Naturellesake deur die Goewerneur-Generaal benoem, en deur Naturelle-konferensies.

Hoewel hierdie kort oorsig oor naturelle-aangeleenthede in Suid-Afrika vir die leser nie oortuigend duidelik is nie, kan daaruit tog opgemaak word dat die verhouding tussen Wit en Swart nie een van heer en slaaf is nie. Wil die leser my vergun om iets aan te haal van die kant van die naturelle?

Op ’n vergadering van die Naturelle Verteenwoordigende Raad gehou op 6 Desember 1937 e.v.d. te Pretoria, geopen deur die Voorsitter met die woorde "O Genadige God en Hemelse Vader, ootmoediglik smeek ons U.." is die volgende deur Kaptein Victor Poto, een van die lede van die vergadering gebesig: "Ek kan u (aan Gen. Smuts wat namens Gen. Hertzog opgetree het, F. B.) die versekering gee, Meneer, dat die voorval te Vereeniging (’n opstand van naturelle, F. B.) nie deur die invloed van die Naturellebevolking as ’n geheel veroorsaak is nie. Ons as vaders van die kinders pas die kinders namens u op. Ons is waarlik innig jammer, ja ons voel diep beskaamd en ons weet nie hoe ons die klad kan uitwis nie;..." dan vervolg spreker later: "Ek versoek u nou beleef om ons gedurende ons verblyf hier in Pretoria te vergun om na Robertshoogte (op Dingaansdag 1938 verdoop in Voortrekkershoogte. F. B.) te gaan en om oor die stad in vliegmasjiene te vlieg".

Hulle wil ook in vliegmasjiene vlieg maar sê ook dat hulle altyd getrou aan die regering wil bly.

In al vier die provinsies van die Unie woon naturellekapteins en hoofmanne. Van hulle word 1.625 deur die regering gesubsidiëer. ’n Aansienlike aantal van die kapteins is bevoeg verklaar om siviele geskille te besleg en ander om kriminele sake te bereg.

Kragtens die Naturelle Arbeid Regelingswet 1911 word naturellearbeid gereël ens., en onder die hoof Landbou-administrasie is landbouskole opgerig. Hiervan bestaan vier, benewens landbouplase vir eksperirnentele werk en om

goeie saad en aanteelvee te verskaf. Ook die naturelleboereverenigings wat landboutentoonstellings ens. onderneem in naturellestreke.

Volgens Proklamasie No. 191 van 1934 bestaan Spaar- en koëperatiewe kredietverenigings, en deur die Departement van Naturellesake is bulle ens. aangekoop. Die doel is om die vee-rasse van die naturelle te verbeter.

Eindelik wil ek hier noem die erkenning van naturellewet en naturellegebruik in spesiale howe, kragtens Wet No. 38 van 1927, met die instelling van die naturelle-appèlhof.

’n Volledige beskrywing van die administratiewe funksies van die Departement is te vind in die: "Native Administration in the Union of South Africa" (Witwatersrand University, prys 12 s., 6 d.) deur H. ROGERS. Hierin kan ook gevind word: die vernaamste Administratiewe Uniewette wat die Provinsiale wetgewing van voor die Unie byna geheel vervang het. Hulle is:

a) Die "Naturellearbeid Regeling Wet" (No. 15 van 1911).

b) Die "Naturellen Grond Wet" (No. 27 van 1913).

c) Die "Naturellenzaken Wet" (No. 23 van 1920).

d) Die "Naturellen (Staatsgebieden) Wet" (No. 21 van 1923).

e) Die "Naturelle Belasting en Ontwikkeling Wet" (No. 41 van 1925).

f) Die "Naturelle-administrasiewet" (Nr’. 38 van 1927).

Vir die jaar 1935-1936 alleen was die uitgawe van die Departement van Naturellesake £ 514.414 die uitgawe uit die Ontwikkelingsrekening £ 1.024.142 [4].

GRONDBESIT

’n Opgerigte Naturelle-Trust is gestig om die reedsbestaande Kroon- en Trust-naturellelokasies, reserwes onvervreemdbare kroongebied uit te brei tot ’n totaal van ’n kwart miljoen morg kragtens Wet No. 18 van 1936. Aangaande individuele besit het ek geen syfers nie. Op die oomblik word daaraan gewerk.

ONDERWYS

Die onderwys wat vir naturelle in die Unie verskaf word kan as volg ingedeel word: primêre (gewoonlik ’n ag-jarige kursus), na-primêre (insluitende middelbare en nywerheidsonderwys, en die opleiding van primêreskoolonderwysers), en hoër, d.i. kollege- of universiteits-onderwys. Vir na-primêre onderwys bestaan daar 14 inrigtings in die Kaapprovinsie, 4 in Transvaal, 13 in Natal en 5 in die Oranje Vrystaat.

Van blanke universiteite is naturelle nie uitgesluit nie, maar daar is maar werklik baie min wat daar studeer.

Die som van £ 240.000 word jaarliks vir naturelle-onderwys afgesonder. Behalwe dit is daar nog ’n skenking van die Transvaalse Kamer van Mynwese van £ 75.000 aan die Suid-Afrikaanse Naturellekollege te Fort Hare en nog ’n jaarlikse toelaag aan dieselfde inrigting van die Unie-regering wat in 1936 die som van £ 7.035 bedra het. Ook is die som van £ 171.000 aan Naturellconderwys in die Vrystaat toegeken.

Die gereëlde toelaes van staatsweë noem ek nie. Dit behels ’n uitgebreide stel van regulasies waarmee ek die leser nie wil vermoei nie.

DIE PASWETTE

Nie alle Provinsies het paswette nie. Liewer moet gesê word dat hulle nie almal dieselfde het nie. Soveel hang van lokale omstandighede af. Alleen praktiese ondervinding kan die sin van paswette laat insien.

BELASTING

Elke manlike naturel wat die ouderdom van 18 jaar bereik het moet £1 per jaar aan persoonlike belasting betaal. Behoeftige, studerende, werklose en naturelle wat ouer is dan 65 jaar, kan vrystelling verkry.

Van hierdie belastinggelde word twee-vyfdes op die Unie-Inkomsterekening gestort en drie-vyfdes op die rekening van die Suid-Afrikaanse Naturelle Trustfonds van die provinsie waarin die belasting gehef is en waarin geen plaaslike raad bestaan nie. Vir onderwys van naturelle en naturellelandbou-onderrig word hierdie drie-vyfdes aangewend.

Genoeg om te laat sien dat die naturel in Suid-Afrika voorregte het waarvan haas nooit gespreek word nie.

Vryheid van Godsdiens het die naturelle ook. Daar bestaan reeds verskeie honderde afgeskeie naturellekerke en die aantal neem nog toe. Goewernementserkenning is natuurlik beperk om begryplike redes.

Onder naturellekerke word natuurlik nie Sendingkerke verstaan nie. Van die Nederduits Gereformeerde Kerk alleen gaan ’n reusesendingsarbeid uit. Jaarliks word sowat £ 100.000 vir die werk uitgegee.

Die Sendingkerke het eie Sending-Sinodes, hoewel hulle onder toesig staan van die "Moeder-kerke" wat hulle sendelinge en evangeliste laat oplei en salariëer. Vêr buite die grense van die Unie, tot in Midde-Afrika, strek die sendinggebied sig uit, om nie te spreek van die feit, dat elke dorpie in die Unie, laat staan die stede, sy sendingkerk het nie.

Die rol wat die Kerk speel ten aansien van die rassevraagstuk kan nie maklik oorskat word nie. Net hieroor sal ’n uiters vrugbare dissertasie geskryf kan word. Dit is wel te hoop dit in die nabye toekoms aangepak en gelewer sal word. Tog kan ons hier nie meer besonderhede gee daaromtrent nie. Veral nie as bedink word dat vyf-en-sestig kerk- en sendinggenootskappe en sewe selfstandige Naturellekerke in die Unie bestaan wat erkenning van die

Regering geniet, naas die nie-erkende honderdtalle van naturellekerke en sektes hierbo vermeld.

Hierby mag wel opgemerk word, dat in die algemeen die verskillende Kerke en genootskappe in hul sendingbeleid ten aansien van die rasseverhoudinge van mekaar verskil. Die Roomse Kerk pas in Suid-Afrika, prakties, ’n beleid van gelykstelling op sosiale gebied toe. Ds. STRYDOM laat hom as volg uit: "Die familiêre wyse wat hulle (die Roomse, F. B.) met die natturelle omgaan en gelykstelling op sosiaal gebied wat hulle beoefen, gee hulle ook voorkeur by onkundige naturelle. Dit werk die uitbastering groteliks in die hand...." Volgens berig uit die Vaticaan-stad, 16 Julie 1938, opgeneem deur "De Standaard" van ’n paar dae later, sinspelende op die jongste stellingname van die fascisme t.a.v. die rassevraagstuk, sou die Pous gesê het: Dit is heel iets ernstigs. "Het betreft niet slechts een of ander dwaalbegrip maar de geheele geest van deze leer is in strijd met het Christelijk geloof." Nou sal die leser wel weet dat die fascistiese rasseleer, geborduur op die van die nasionaalsosialisme, geen gelykstelling voorstaan nie!

Van Engelse kant loop die opvatting ten aansien van die rasse-verhoudinge in die laaste tyd al meer uiteen. Uit die volgende proewe sal wel een en ander hieromtrent duidelik word.

’n Tiperende aanhaling sal die standpunt van Rev. W. A. COTTON, B. A. "Community of the Resurrection". S. Rhodesia, in helder lig stel.

"No conviction has taken a deeper hold in my mind and heart than that only through legal and social sanction being given to the marriage of white with coloured persons, of Europeans with Africans, can the past be retrieved or the future be secured for morality and honour and respect in our relations".

J. H. OLDHAM, M.A" Sekretaris van die "International Missionary Council" en Editeur van die "International Review of Missions" meen dat die Rooms-Katolieke getrouer was aan die "genius of Christianity" as die Protestantse liggame. Hiervoor haal hy aan: "Whereas in the latter in the Southern States of America separation is complete, in New Orleans, where the Roman Catholic Church predominates, Negroes and whites, I am told, may be seen kneeling side by side." Dan gaan hy onmiddelik verder: "Islam too may boast that it can show a brotherhood more real than that of modern Protestantism." Dié laat die Nawab en die bedelaar naas mekaar staan in die Kerk, en dan vervolg hy: "In the house of God distinction of class or race counts for nothing." Die kerk is vir OLDHAM "Committed to the principle that in Christ Jesus there is neither Jew nor Greek, bond nor slave."

Tog meen hy "This does not mean that as a matter of convenience memhers of different races living side by side may not worship in separate congregations." Dit kan vir hom geskied op grond van " differences of disposition and aptitude between races".

In Kongresse ens. merk OLDHAM geen verskille tussen rasse nie: "It has often been my privilege to participate in groups in which Europeans or

Americans were associated with Chinese or Indians or Negroes and all differences of race were forgotten, and many others have had similar experiences.

It is then, a fact of human experience that the opposition of race, which are so disquieting and menacing in the life of the world today, may be transcended in loyalty to a purpose".

OLDHAM sien moeilikhede op die weg van gemengde huwelike. Hy noem enkele en gaan dan voort: "These, it will de admitted, are powerful reasons for regarding intermarriage as in general undesirable and for dissuading those who would thoughtlessly and rashly enter upon it. But if, with their eyes open to the consequences, individuals decide to make the adventure, there seems to be no reason why they should not exercise their choice".

Nog weer anders is die standpunt van Prof. EDGAR BROOKES M. A. D. Litt. "Professor of Public Administration. and Political Science" en "Lecturer in Native Law and Administration". "Transvaal University College", nou Universiteit van Pretoria.

Hy sê: "For the preservation and happiness of white and black alike, we stand for the policy of differentiation."."By it (differentiation, F. B.) we do not mean complete segregation: for complete segregation is impracticable"

Hierdie differensiasie wil hy nie op één gebied alleen nie. Dit word duidelik uit de volgende: "The question of colour discrimination on trams, trains, cabs, in entertainments and so on is a difficult one. A complete social identity would make it difficult to maintain that administrative, legal, political and economic differentiation which we have already indicated as the one way out of the involved tangle of the Native problem." ... "Some form of differentiation must be used".

Hy wil op sociale gebied: "Special arrangements to be made for Natives to meet distinguished visitors to an area (where there is a mutual interest) apart from European functions in the same area".

Baie sterk is die ooreenkoms tussen die inhoud van Prof. BROOKES se aangehaalde werk en die beleid van die Owerheid ten aansien van die Naturellevraagstuk.

Uit die bogemelde Unie-Wetgeving kan die segregasie-beleid van die regering duidelik deursien word. Geografiese segregasie is dit natuurlik nie. Uit die aard van die saak woon meer as ’n miljoen naturelle op plase van blankes alleen. Ons tabel wat hierop betrekking het en wat hierbo aangegee is, sal dien om te verduidelik.

Ook staan die Nederduits Gereformeerde Kerke hierdie beleid voor. "Ons Afrikaners se beleid is die van apartheid....die verhouding van apartheid tussen blank en nie-blank is die enigste regverdige en praktiese en ook die enigste wat in belang van sowel die blanke as die kleurling en die naturel is,

bv. aparte woonbuurtes, waar hulle hul eiendomlike geaardheid kan uitleef en beoefen."

In Amerika is daar treffende gevalle, waar die ideë van BOOKER WASHINGTON uitgeleef word: "aparte vingers, dog almal aan één hand", sê Ds. STRYDOM.

Die inhoud van geskrifte en boeke soos "Wentelende Wiele" moet maar aan die bovermelde getoets word.

JODEVRAAGSTUK

Ook in Suid-Afrika is die Jodevraagstuk nie onbekend nie.

Nie alleen gaan daar van die kant van die Ned. Ger. Kerke in die Unie 'n sending-aksie "Sending onder Israël" uit nie, maar ook is die probleem pertinent onder die aandag van die kerk. Tydens die sitting van die voorlaaste Sinode van die Vrystaatse Kerk is 'n kommissie aangestel om op die vraagstuk in te gaan en op die volgende Vergadering die Sinode van rapport te dien.

Van Owerheidsweë is die jongste statistiek vir die Joodse bevolking in Suid-Afrika nie verkrygbaar nie. Met die sensus-opname van 1936 was hierdie statistiek nog nie in orde nie. In Vallentine's Jewish Encyclopaedia word die beraamde Joodse bevolking op 95.000 in 1936 geskat, dws. 4.75 % van die blanke bevolking "Among the national Jew institutions are a Board of Deputies, an Historical Society, an Orphanage and a Zionist Federation, besides a number of local institutions".

Deur die "South African Jewish Board of Deputies" is in 1935 uitgegee "A history of the Jews in South Africa from the earliest times to 1895", deur LOUIS HERRMAN geskrywe.

In hierdie boek word 'n reuse-aandeel in die stigting van die Kaap in 1652 deur die Nedl. Oost. Ind. Kompanie aan die Jode toegeskrywe. "By the middle of the century, (1600 F. B.) however, the Jewish shares in the Company had grown to such an extent as to form a considerable portion of the working capital", skryf LOUIS HERRMAN. Verder verklaar hy dat in dieselfde jaar, MENASSEH BEN ISRAEL in Amsterdam sy werk "The Hope of Israel", "which be dedicated to the Parliament of England, with the object of obtaining the consent of OLIVER CROMWELL, to the resettlement of the Jews in England" gepubliseer het. Ook sou MENASSEH BEN ISRAEL in sy "Humble Adresses to the Lord Protector of England" geskryf het dat die Jode in Amsterdam "enjoy a good part of the West and East Indian Companies" en dan vervolg HERRMAN: "The Company's undertakings at this time included the first occupation of the Cape of Good Hope".

Welke rol dit alles gespeel het by die eerste en tweede Engelse okkupasies van die Kaap in later jare word deur HERRMAN nie gesê nie. Ook kan ons dit hierby laat. Wat HERRMAN dink kan wel opgemaak word uit die volgende woorde "It may well be that the Jew was not merely the forerunner of the East

India Company, but that his genius for commerce continued to be a potent factor in shaping the destiny of Holland and the India Companies, and that he thus bore a not negligible share in laying the foundations of the European settlement at the Cape, and hence the subsequent growth of civilisation in South Africa". Verder volg ’n verheerliking van die Joodse invloed op die lande om die Midellandse see, Holland, Engeland, Frankryk en Noord-Duitsland met aanhaling van die woorde van SOMBART "Israel passes over Europe like the sun; at its coming new life bursts forth; at its going all falls into decay".

Ten aansien van die nasionaliteitsbegrip by die Jode kan die volgende, oorgeneem uit die meer aangehaalde "Jewish Encyclopaedia" as ’n kort samevatting dien. Onder opskrif Nationalism, Jewish, staan geskrywe: "the view that the Jews constitute a people, in contrast to the idea that, since the end of the Jew state on the weakening of ghetto restrictions, the Jews are only a religious community". Daar bestaan dan ook geen algemeen-erkende definisie van die terme "people" en "nation" nie, en aangesien "the Jews lack important national traits", soos ’n gemeenskaplike taal en land, "the protagonists of Jewish nationalism have adopted community of fate as its distinctive feature". Hieraan het AHAD HA-AM die bestaan van ’n nasionale gees, en MARTIN BUBER die innerlike bewussynsinstink in die Joodse bloed, toegevoeg. Joodse nasionalisme beklemtoon die homogeniteit van alle Jode in die verlede, die hede en die toekoms. Om assimilasie, wat die voortbestaan van die Jodendom bedreig te bestry, beklemtoon Joodse Nasionalisme die waarde van "Jewishness" en die noodsaaklikheid van sy preservasie en ontwikkeling. Afgesien van Sionisme en die ontwikkeling van Hebreeus as ’n lewende taal in Palestina sowel as in die diaspora, manifesteer Joodse Nasionalisme sig eintlik in die kweking van Joodse kennis, die Joodse atletiese beweging, die ko-operatiewe handels- en kredietstelsels, en die vorming van Joodse partye en "Jewish blocks" in Europese volksrade. "Jew Nasionalism manifests itself mainly in the fostering of Jew knowledge, the Jewish athletic movement, the co-operative trading and credit systems, and the fomation of Jewish parties and Jewish blocks in European parliaments". Die woord "Jood" druk twee aparte begrippe uit: a) Wanneer dit gebruik word om ’n Jood aan te dui wat aan die Joodse dogma geloof heg; b) om ’n Jood aan te wys wat ’n lid is van die Joodse ras of nasionaliteit. In godsdienstige sin kan die begrip toegepas word al sou ’n Jood selfs die minste blyke van geloof vertoon. In die tweede geval is geen geloof hoegenaamd vereis nie "e.g. in Pal (estine) men have recorded themselves as both Jews and Atheists or even Christians. The group of Hebrew Christians, for instance consider them selves Jews by Race or nationality and Christians by religion" [26].

Die "Board of Deputies" gestig in 1760 (eintlik die "London Committee of Deputies of British Jews") het tot taak om te waak oor die Joodse belange in Engeland en in samewerking met die "Anglo-Jewish Assoc." oor die in die buiteland. In die laaste geval werk die twee liggame deur ’n derde die: "Joint Foreign Committee". "The Board (of Deputies F. B.) has taken part in all the major movements affecting the Jew. political or civil position in England and many of those (e.g. the Damascus affair, the Mortara affair) abroad" [27].

As grootste bydrae van die Jode aan die mensheid word beskou: die etiese beginsels. "It is no exaggeration to say that the ethical principles of the Bible form the Jews’ greatest contribution to humanity".[28]

Ten aansien van die spreekwoordelike godsdienstige kloof wat daar bestaan tussen Israël en die Gojim skyn daar vir die Jood geen band te wees wat die non-Joodse wêreld met sig verbind. Hierdie band bestaan in die sewe Noagitiese wette waarvan ELIJAH BEN AMOZEGH en PALLIERE die fundamentele betekenis ten opzigte van "Modern efforts at Unity" beklemtoon het. Hierdie sewe gebooie is uit die Talmud geneem en is bindend vir alle mense, afgesien en apart van die wette wat vir Israël alleen bindend is. Elke non-Jood wat aan die sewe Noagitiese gebooie gehoorsaam, geniet gelykstelling voor die wet in Palestina, en het ’n deel in die toekomstige wêreld. So ’n gehoorsame non-Jood verdien hiermee sy saligheid.

Die sewe Noagitiese wette is: a) die verbod om ’n stuk, afgesny van ’n lewendige dier te eet; b) godslastering; c) roof ("robbery"); d) moord; e) afgodediens; f) "immorality" en g) "the promotion of justice".

Hierdie wette of gebooie "represent the basis of an interdenominational universalism - [29].

Die Jood bly dus distinkt, apart, maar kan deur die non-Jood ten dele gevind word op ’n basis waar ’n universele saamlewe moontlik is, mits die non-Joodse wêreld sig konfomeer aan die sewe Noagitiese gebooies van die Talmud.

Vir die Jood staan Israël dan ook in ’n verhouding as van moeder tot die ander volkere. "Tot het wezen der Joodsche religie behoort haar moederlijke zorg voor de (andere) volkeren.De echtheid van die zorg blijkt volgens R(OZENZWEIG) uit de waardeering voor het Christendom als historisch-noodzakelijke weg der volkeren. Het Christendom is een bundel stralen uit de vurige kern van Israëls ster over de volkeren gegoten, om ben den eeuwigen weg te wijzen" [30]. Israëlse roeping is: te zijn [31], de roeping der Christenheid is: te gaan [31].

Tot sover MISKOTTE.

Die uitleg wat die genoemde Joodse Ensiklopedie gee aan die sgn. Noagitiese gebooie, wat uit die Talmud geneem is, verskil heel ver van die Gereformeerde opvatting. Die slotsom waartoe Dr. KUYPER kom na die behandeling van die Noagitiese Verbond is aangegee in De Gemeene Gratie, 2e dr. DI. I, pag. 83 v. en kom hierop neer: "dat na den Zondvloed een gewijzigde orde van zaken voor en op onzen aardbol is ingetreden, en dat het deze gewijzigde orde van zaken is, waaronder wij thans nog leven". Deur die sondvloed het die aarde self ’n aanmerklike gedaantewisseling ondergaan. Maar ook na die sondvloed het die lewe op die aarde ’n ander karakter vertoon. Dit alles was volgens Dr. KUYPER, uitvloeisel van "’s Heeren hoog bestel" [32]. Die water van die sondvloed was die teëbeeld van die doop wat ons nou ook red deur die opstanding van Jesus Christus 1 Petr. 3:21. Dit is

onnodig om te sê dat die Talmud hierdie voorstelling van die saak nie gee nie en ook nooit kan gee nie.

Verder konkludeer Dr. KUYPER: "de Israëlietische toestanden zijn voorbijgegaan, en hebben voor ons geen andere dan Principiëele en profetische beteekenis: maar wat achter Israël in de Noachietische bedeeling lag, is niet voorbijgegaan, maar bestond voor Israël, onder Israël, na Israël, en bestaat nu nog" [33].

Dr. KUYPER vat dan sy verkreë resultaat saam in sewe punte op pagg. 87-92, waarheen ons die leser verwys. Hier moet ons in elk geval die sewe punte noem nadat ons die Talmud se sewe Noagitiese gebooie genoem het.

Hulle is:

1) Die "menschelijk geslacht" [34], en nie net enkele persone nie, is uit die Sondvloed gered.

2) Die aarde waarop ons lewe is nog dieselfde aarde as die van voorheen, maar is deur die katastrofe van die sondvloed op belangrike wyse in sy geaardheid verander.

3) Die verhouding van die dampkring tot ons aarde het waarskynlik destyds ’n wysiging ondergaan.

4) Die seën van die nuwe toestand het nie alleen vir Gods Kerk, maar vir "al wat mensch is, ja zelfs voor de dierenwêreld" [34] ingetree.

5) Die verhouding van die mensewêreld tot die dierewêreld word gereël. Hier eers is dit in die toestand, waarin ons die verhouding ken, gebring.

6) ’n Opmerklike verandering in die lewe "van den mensch zelven" [34] het hier plaasgevind. Sy krag het kennelik afgeneem en sy ontwikkeling is vervroeg.

7) God die Here het hier "een orde voor het menschelijk leven" [34] ingestel. Owerheid is hier ingestel.

Hierdie verbond is dan ook sonder bewilliging van mense deur God opgerig; Gen. 9: 9. 11, 17 [35].

"Er komt geen zondvloed meer, en geen naleving van eenig beding heeft hier op de uitkomst ook maar eenigen invloed. God verbindt in dat Verbond alleen Zichzelven; en de Ordinantiën waarmee Hij zijn Verbond verzelt, zijn geen bedingen of voorwaarden, maar bevelen en verordeningen, die Hij als God in Zijn machtsvolkomenheid instelt en aan den mensch, als Zijn schepsel en Zijn onderdaan oplegt" [36].

Nou geld dit hier nie bloot ’n belofte, ’n toesegging nie maar dit dien, "om het religieus besef in den mensch op te dekken, .De verbondsvom is niets anders dan de vorm der Religie. Waar het niet verder dan tot ordinantiën komt, hebt

ge een wettische, hoogstens een Ethische verhouding: maar van Gods verborgen omgang, van religieuse vroomheid, van een zielsbetrekking tot den Eeuwige komt de openbaring eerst met het Verbond" [37].

In die Noagitiese Verbond lê dan opgesluit "dat God Zich plechtiglijk tegenover al wat adem heeft verbindt, om tot aan de wederkomst van Christus geen algemeene verwoesting meer over deze aarde te brengen, en deze belofte bezegelt in het teeken van den regenboog" [38].

Hierdie Noagitiese Verbond is dan ook die uitgangspunt vir die bespreking van die leer van die Algemene Genade waarop in Hfss. III en IV sterk klem gelê sal word [39].

Hier het ons die sewe Talmudiese Noagitiese gebooie genoem en daarteenoor die sewe punte soos deur KUYPER opgestel. Duidelik blyk hoe groot die verskil tussen Joodse en Christelike Skrifverklaring is. Hierdie verskil bestaan - dit is haas onnodig om dit neer te skrywe - nie alleen wat die aardse, waarop die Noagitiese Verbond betrekking het, betref nie, maar in die wese van die religie-begrip.

Oor die Joodse religie-begrip alleen die volgende.

Judaïsme staan gelyk met "a mode of life based on the Fatherhood of God and on Revelation" [40]. Oor die laaste (revelasie) skryf ons later.

Vir die Jood staan dit so, dat volgens die opgrawinge by Ur, politeïstiese naas monoteïstiese opvattinge van die Godheid in die tyd van ABRAHAM bestaan het. Hierdie twee onversoenlike tendense kon egter nie naas mekaar voortbestaan nie. Daarom het ABRAHAM sig verplig gevoel om sy maagskap te verlaat om die geloof in een God te ontwikkel en te bestendig. Hier begin die afsluiting van Israël en dit is voortgeset deur MOSES, ELIA ens.

Hierdie monoteïsme is die wortel van Judaïsme. Wie die Sabbat, die Verbond met ABRAHAM, die Hebreeuse taal ens., loslaat is ’n onvolkome Jood, maar ’n Jood is hy. Wie daarenteen die geloof in God loslaat misken die wortel en is hoegenaamd geen Jood nie. Dit beteken nie dat hy na die verderf sal gaan of sy saligheid sal verloor nie, want sulke konsepsies is vreemd aan Judaïsme. Die saak lê tussen God en die individu, maar die Joodse samelewing moet sig vrywaar van ontbindende elemente.

Judaïsme eis dus: die geloof in ’n persoonlike God: die geloof in revelasie: en die lei van die Joodse lewe.

Wat onder "revelasie" verstaan moet word is: die skakel tussen ’n immateriële God en ’n materiële wêreld in Judaïsme. In die Christendom is dit "Inkarnasie". Maar Judaïsme leer dat God alle mense geïnspireer het deur middel van ’n gewete, en sekere mense, wat ’n groter aanleg vir die goeie gehad het, of het, as hulle medemense, met openbaring (Revelation).

Die revelasie aan Moses, Tora genoem, sowel in sy gesproke as geskrewe vorm, is die basis waarop alle Judaïsme berus.

Hierdie Tora hou 613 voorskrifte in sig. Hieraan het die Rabbi's 7 toegevoeg. Maar nou is die lewe van 'n Jood nie aan bande gelê deur 620 voorskrifte nie. Baie hiervan is beperk tot Palestina, baie is in verband gebring met offerandes en baie het met die loop van tyd in onbruik geraak, bv. dat 'n towerheks nie toegelaat moet word om te lewe nie. Ander is negatief en word daarom onopgemerk gelaat bv.: Jy mag nie steel nie.

"It is estimated that less than 100 survive in practice and these largely are concerned with festivals, food and prayer, so that the daily life of a Jew, in his business or Profession, is not very different from that of his neighbour", skryf HERBERT LOEWE. LOEWE is "Reader in Rabbinies" in die Universiteit van Cambridge: "Honorary Fellow of Queen's College": en skrywer van verskillende werke.

Revelasie is ook progressief, voortgaande. Maar dit kan ons hierby laat, om iets te skryf oor die Joodse Messias-gedagte.

Messias beteken "gesalfde"; daarom: iemand aangestel vir 'n bepaalde funksie, soos priester "High Priest, King, even a Gentile (e.g. Cyrus). Hence chosen persons were so designated e.g. the Patriarchs (Ps. CV, 15). The term is frequently applied to Israël. What is called the doctrine of the Messiah is, in reality, the belief in progress and hope. The Messiah was to be a divinely appointed man - perfect man, but still man, never divine as in Christianity - who would lead the world to ideals prophetically foretold. The former christological interpretation of Immanuel (Is. VII. 14) is now generally abandoned", skryf LOEWE [42].

"But it was Judaism that taught, originally, the Messianic ideal. This ideal is that of human progress towards perfection, a consummation which may be catastrophic or non-catastrophic. It is bound up with the idea of personality, which has emerged from that of bodily resurrection". The doctrine of the Messiah is thus allied to that of physical evolution or Darwinism, and to that of political development, which looks forward to an omnipotent or just Leage of Nations that shall make peace universal" [44].

Onder Messias-ideaal moet dus verstaan word: Die ontwikkeling van Israël self, d.i. as volk.

Op leerstukke soos onsterflikheid en wederopstanding lê die Judaïsme nie klem nie. Veral moet toekomstige beloning en straf nie daarmee verbind word nie. Die opwekking van die "doodsbeenderen" in Esegiël het aanleiding gegee tot die leer van die weder-opstanding maar: "this was modified to that of the survival of personality." The highest view is that of MAIMONIDES (and other Jew philisophers) who emphasized the essential character of the belief but rejected Eudaimonism, i.e. the doing of good for the mere sake of reward in the hereafter" [44].

"Individual salvation", skryf LOEWE, " in the Christian sense, is not emphasized: the term is usually employed more generally: the individual is said to be included in, or excluded from, the world to come. Every endeavour

is made to exclude none: but, illogically, both the unforgiveable sin and the ever-forgiving God are thaught. [45].

Judaïsme eis ’n blinde geloof alleen in die bestaan van God, omdat dit met die rede nie bewys kan word nie. "It repudiates belief in what is opposed to reason. From the belief in God it holds that revelation and the Jew life can be logically deducted. It claims to be based on intellectualism" [46]. Die antitese is nie: Geloof en Werke nie, maar "Learning and Works". In Hebreeus is die hart veeleer die setel van die intellek as van die emosies. "So it is that the pioneer in the critical study of the bible was ABRAHAM IBN EZRA whose scriptural commentaries and linguistic works are still of value to Bible students" [47].

Volgens Prof. JOSEPH REIDER, Ph.D van Philadelphia, wat self ’n kommentaar op Deuteronomium uitgegee het, het protestante op ABRAHAM IBN EZRA en SPINOZA gebou. "Beginning with this period we meet with a long line of distinguisbed names: THOMAS HOBBES, RICHARD SIMON, JEAN ASTRUC, J. G. EICHORN, KARL D.ILGEN, W.M.L. DE WETTE, HEINRICH EWALD, EDUARD REUSS, KARL HEINRICH GRAF ,ABRAHAM KEUNER (lees KEUNE, F.B.), JULIUS WELLHAUSEN - all of whom helped to rear the imposing edifice of Higher Criticism of the Bible" [48]. Hieraan word nog toegevoeg as produkte van hierdie skool: "The German Commentary by CARL FR. KEIL, and FRANZ DELITZ" (lees DELITZSCH, F. B.) [48] en ander Engelse en Amerikaanse Kommentare as "Some of the best" [48].

Dit word ook nie verbeel dat die Jodendom van die liberalisme en die afval van die Christendom profiteer nie. Die ontbinding van die Christelike Kerk en die gees van liberalisme word aangemerk as gunstige faktore ten opsigte van die Jood en Judaïsme. "In more recent years two factors have served to modify the attitude of Christianity toward Judaism: the disestablishment of the Church and the Spirit of liberalism" [49].

Hierby mag ons ook voeg wat NORMAN BENTWICH skrywe [50]: "Yet, primarily and essentially Anti-Semitism is a disease of Gentile society. It can be removed only by the restoration of healthy conditions and of reason and humanity in the Gentile society."

In die voorgaande is die Judaïsme alleen oorsigtelik bespreek en dan in sy fundamentele aspekte, wat aan alle Jode gemeen is. Daar bestaan egter ook afwykinge. So is daar Ortodokse-, Reform- en Liberale Judaïsme. Hierdie terme het wel nie oral dieselfde betekenis nie en mag aanleiding gee tot misverstand. Geriefshalve egter word hulle gebruik. In elk geval mag b.v. onder Liberale Judaïsme nie verstaan word dat met die fundamentele leerstukke gebreek is nie.

SIDNEY DARK verklaar dat Liberale Judaïsme die religie wil aanpas aan moderne uitvindinge en aan moderne denke. "Their position is almost exaetly that of the Christian Modernists, and between the Rabbi MATTUCK and Dr. MAJOR there is certainly no great gulf fixed", en dan haal hy instemmend aan wat CLAUDE MONTEFIORE skryf [51]: "It inay be asked: Why has Orthodox

Judaism broken down? Or: In what respects has it broken down? It has broken down doctrinally. The newer criticism of the Bible has made the position upon which it rests of a homogeneous, Mosaic law untenable. Again, it has broken down philosophically. The law is not only not Mosaic, but it is not, in the old, orthodox sense, divine. No book, no Code, is, in the old, orthodox sense, divine. Again it is not, in the old orthodox sense, morally and religiously perfect. It contains a mixture of very good and very true: less good and less true: and what is, for us, not good or true at all. Our conceptions of Revelation and of Inspiration in relation to the Pentateuch have moved much beyond the conceptions of MAIMONIDES [52]. Hierop volg ’n aantal voorbeelde wat direk op die seremoniële wette betrekking het. Hierdie wette word almal oorboord gewerp.

Tot sover MONTEFIORE volgens DARK, wat dan voortgaan en verklaar dat die Liberale Jood sy dienste op Sondag hou en die Joodse religie so moderniseer of "Westernize" dat Dr. MATTUCK "incorporated one of the greatest Sonnets of SHAKESPEARE into the most sacred of all the Services" [53] en, so vervolg hy later, "Dr. MATTUCK says that it is easier to know Christ than to know God. The Christian answer is that man cannot know God except through knowing Christ" [54]. Nadat die skrywer ’n lansie gebreek het vir die "Oxford Movement" vervolg hy op bls. 173: "Orthodox Judaism is much more definitely anti-Christian than Liberal Judaism, and it is unquestionably true that the divergence in religious belief, so long as it continues, not only ensures the separation that the Orthodox Jew desires, but will remain the cause of dislike, suspicion, and occasional persecution. It is, I fear, a fact that must be accepted, that if the Jew is to continue a Jew, be must live with the possibility of dislike, distraint, and misrepresentation" [55].

Betreffende die religieuse agtergrond skryf NOMAN BENTWICH "Until the nineteenth century, again, religion and nationality were completely fused in the Jewish people. They regarded themselves, and were regarded by all other peoples, as a community apart, having a special national-religious way of life, which marked them off from their neighbours. They believed that they were a Chosen People, with the mission of spreading the truth about the Universal God by their example; and they were fortified by that faith and by the confidence that they would be again a great people to endure centuries of martyrdom."

Hierdie sending kon hulle egter nie uitvoer nie. "Driven from their country and prevented, under the direst penalties, from continuing to proselytise, dispersed and despised, they were preserved as a religious community and as a people by three things: the strength of their family life, their devotion to their religious law, and their undying convction that they had still a mission to fulfil" [57].

Volgens BENTWICH het die Jode dit altyd so geag dat hulle "temporary settlers" was in die lande waarin hulle geleef het. Steeds het hulle uitgesien na die "restoration of their National Home, in accordance with the Messianic prophecies of the Bible". Hulle het steeds geglo dat God hulle terug sou bring

na die "Land of Israël", to complete their religious purpose and inaugurate an era of universal peace and justice" [58].

Hierin egter het verandering gekom. "The ’Enlightenment’ which accompanied the effort for civil emancipation" [59] teen die einde van die agtiende en die begin van die neëntiende eeu het ’n nuwe blik met sig meegebring. Judaïsme moes nou verander word van ’n "religious nationality" na ’n "religious confession" [60].

Dit het die splitsing in die Joodse gemeenskap gebring "The diversity of outlook is something like that between the fundamentalists and modernists of the non-Jewish society; but it has this peculiarity, that it is combined with a diverse standpoint not only in religion, but also in civil and social life [61]. Die een skool wil die ou skeiding handhaaf terwyl die ander op assimilasie aanstuur. En tog. "It is a common aim of the two schools to preserve purity of race" [62].

’n Huwelik tussen Jode en nie-Jode "is contrary to the tenets of the Reformers as well as of the Conservatives" [63].

By alle verskille kan daar één band wees wat nie alleen die Jode onderling saam sal bind nie, maar wat tot seën vir die wêreld as geheel sal dien. Dit is: Palestina. BENTWICH haal daarvoor die reeds vroeër aangehaalde Dr. MONTEFIORE aan [64]. MONTEFIORE skryf o.m. "For in the Homeland in Palestine there will, they believe, begin before very long a great spiritual revival. And then from Palestine, as the issue of the revival, noble spiritual products of utmost value - ethical and religious in the broadest sense of those two words - will be given to the world for its enrichment and purification."

Aangesien die Jode nou weer hulle nasionale lewe herstel in "a physical home", sal hulle - so meen BENTWICH - weer in staat wees "to make their corporative contribution". "Restored to the life on the soil of Palestine they may produce there something of the kind" [65].

Maar daar is ’n groot gevaar vir die moderne beskawing in die algemeen: "The supreme peril threatening civilisation is the idolatry of the Nation-State, which is as false to the principle of Monotheism, and as destructive of the moral-law, as the ancient paganism of Greece or Rome" [66]. Twee duisend jaar gelede het die invloed van Judea gehelp om hierdie afgod te vernietig, en vandag mag dit weer daartoe bydra om sy nasaat te vernietig. "And Judaism which recognises nasionalism as well as the universal brotherhood should be a force in that transfomation" [67]. Die Jood moet daarvoor sy religieuse konsepsie wat hy van die Orient verkry het versoen met die wetenskaplike kennis van die Universum wat van die Westerse erfenis is. "Anyhow it is not extravagant to believe that Jewish thinkers, successors to the prophets and poets of the Bible who gave mankind its most universal literature, and successors to SPINOZA, BERGSON and EINSTEIN, who have in different ways shown the power of unifying knowledge by a mystic vision of the whole, will help to lead men towards that harmony" [68].

Volgens BENTWICH is Palestina die Nasionale Hoop van die Jode. THEODOR HERZL wat na Parys gestuur was as ’n spesiale korrespondent om die Dreyfus-saak te rapporteer wou onmiddelik daarna ’n outonome Joodse Staat skep deur middel van die gekombineerde poginge van Joodse Kapitaliste en die Joodse massas. Maar, die idealiste wou geen Joodse Staat hê nie. Hulle wou ’n herleefde Joodse nasionaliteit in sy historiese tuiste hê. Hiermee het HERZL saamgestem en voortaan geywer vir ’n "legally assured home in Palestine" [69]. Hiervoor het hy die eerste Zioniste-Kongres te Basel byeengeroep in 1897. Hierdie hoop het voortgeleef tot op 2 November 1917, die dag nadat die Britte Gaza verower het. Op hierdie datum "a Declaration was publisbed by the British Government, over the signature of the Foreign Secretary, Mr. ARTHUR BALFOUR" [70]. Dan volg die bekende BALFOUR-deklarasie [70a].

Volgens BENTWICH was die Joodse tuiste in Palestina een van die doelstellinge van die Europese oorlog. "The principal Allied Powers joined great Britain in the adoption of the establishment of a Jewish National Home as one of the War aims" [71]. Tot sover BENTWICH.

Genoeg is hiermee gesê ten opsigte van die Joodse religie. Die doel skyn te wees ’n sintese tussen Joodse religie en wetenskaplike ontdekkinge van die moderne tyd: "a religious outlook and faith with the discoveries of science that have heen unparallelled during the last century" [72]. Dit moet geboorte gee aan "a religious message for humanity" [73].

Uit die voorgaande moet egter nie afgelei word dat die oog van die Jood uitsluitend op Palestina gevestig is nie. JOSEPH LEFTWICH [74] skryf: "Zionists sometimes fail to realise that their little craft is not alone on the waters, that there are tides and counter-tides and gulf-streams and cross currents and much other navigation besides themselves. Not even all Jewish interests lie on that brave craft, not a tithe of them. And so, today it is not a question so much of political safeguards and of Zionist ideology," It is rather a question of homes and bread, of outlets for the elementary human needs of wrorking, earning, producing, being at home in a land of one’s own, taking a worthy and deeent part in the economie and social life of the country on whose soil we live,""

LEFTWICH haal in hierdie verband aan, die woorde van die President van die Duitse Sionistiese Federasie, Dr. SIEGFRIED MOSES, uitgespreek op die Sionistiese Konferensie van Februarie 1936. "As much as we have naturally coneentrated on Palestine we have recognised from the beginning that immigration to other countries in addition to Palestine is essential. We have never demanded or suggested an emigration monopoly for Palestine" [75].

Inteendeel die doel was altijd dat diegene wat vir Palestina nie geskik was nie, of daarheen nie wou gaan nie, in staat gestel moes word "to emigrate to other countries" [76].

Vir LEFTWICH is die doel van die opbou van die Hebreeuse Staat in Palestina: "in order to worship Jehovah" [77]. Dit is vir hom nie ’n saak van

bloed of ras nie. Hy skryf dat volgens die "Jewish Encyclopaedia" dit geen uitgemaakte saak is of die Jode van vandag in hoofsaak en uitsluitend afstammelinge van die Jode van die Bybelse tye is nie. Dit mag wees dat hul unifomiteit te danke is of aan éénheid van ras of aan ooreenkoms van omgeving. Hieraan voeg LEFTWICH toe die nakom vir geslagte van gedetailleerde reëls betreffende gedrag, higiëne en voedsel "what foods may be eaten and what foods must not be eaten, and to some extent their methods of preparation), which form part of the Jewish religious code" [79]. Hy beroep hom op BUCKLE wat gewys het op "what a great part food plays in influencing Races"

Dus nie omdat hy 'n gebore Jood is nie maar omdat hy die Joodse geloof het, is hy 'n Jood. Saam met ISRAEL ZANGWILL verklaar hy "I am not content to accept the Jew as a phenomenon purely biological" [81]. "I accept Judaism with all its implications. I am an observing Jew, who wraps himself each morning in his praying shawl and wears his phylacteries, and keeps the Sabbath." En tog verklaar hy: "But I found Palestine to me an alien land. I discovered in Palestine that Palestine is Asia and that I am a European, and that my language and outlook is English" [82]. Tot hier LEFTWICH.

Oor Palestina bestaan 'n buitengewoon oriënterende en aanbevelingswaardige werk: Jews in Palestine. London 1935, deur A. REVUSKY geskrywe. Hieruit kan ons net een en ander rakende die fundamentele probleme in Palestina oomeem.

Die eerste groot vraag is: Sal Jood en Arabier tot 'n goeie en duursame verstandhouding kom? Is die probleem één wat beperk is tot die grense van Palestina? REVUSKY vind dit nodig dat daar 'n ekonomiese en kulturele ko-operasie moet bestaan tussen "the two related peoples in the various other lands of their habitation". Ook die Arabiere van Sirië, Egipte en Irak moet by so 'n breë ooreenkoms betrek word [83]. Teenoor 'n indeling in "Kantons" waarin of 'n Joodse of 'n Arabiese meerderheid sal predomincer staan REVUSKY skepties. Dit sou insluit dat die Arabiese Kantons "wrould be exempt from the practical application of the BALFOUR Declaration and might even be made forbidden for Jewish settlement". [84].

Die volgende probleem is die vraag: Hoe lank sal Engeland nog die mandaatskap oor Palestina behou? Die opsegging van die Britse mandaatskap oor Irak en die groter mate van outonomie wat Frankryk aan sy mandaat gebied in Sirië gegee het laat hierdie vraag ontstaan. Daarby hang veel af van die verstandhouding wat in die toekoms tussen Jood en Arabier sal bestaan.

Onder sterke druk van die publieke opinie in Engeland, wat aanvanklik opgewek is onder die invloed van Lord ROTHERMORE het die gedagte in die laaste tyd opgekom om die mandaat wel nie op te hef nie maar dit te wysig. Dan moet Haifa onder strenger Britse kontrole gestel word maar dan moet aan die ander dele in Palestina gegee word: "a considerable degree of autonomy"

Nog ’n vraag is: wat sal die uiteindelike grootte van die Joodse Nasionale tuiste wees? Sal die Jode uiteindelik die absolute meerderheid van die Palestynse populasie vorm of moet hulle ’n minderheidsgroep bly?

Een Sioniste-skool meen dit is geen probleem nie. ’n Ander wil sig nie verlaat op die sterker Joodse ekonomiese en kulturele ontwikkeling nie. Hulle wil dat die Joodse bevolking tenminste 50 % van die bevolking sal uitmaak. Maar dan groei die Arabiese bevolking so sterk langs natuurlike weg sowel as deur immigrasie. Daarby is daar +/- 670.000 meer Arabiere as Jode in Palestina. "At present the Arab population of Palestine increases at the rate of approximately 25.000 per annum: 18.000 through the surplus of births over deaths and 7.000 through immigration." Die laaste syfers is ’n gemiddelde oor die laaste 5 jaar en is, volgens REVUSKY, nie absoluut betroubaar nie.

Om dus ’n Joodse meerderheid te verkry binne veertig jaar moet daar jaarliks ’n totaal van 35.000 Joodse immigrante Palestina binnegaan.

REVUSKY is van oordeel dat met goeie buitelandse handelsbetrekkinge, 3 tot 4 miljoen Jode op ’n gesonde ekonomiese basis in Palestina kan lewe [86].

Hier moet ons REVUSKY laat eindig. Sy werk bevat omvangryke statistiek en informasie omtrent Palestina. Wie sig in Palestina interesseer moet hierdie werk van 390 bladsye met ’n uitgebreide inhoudsopgawe insien.

Hiermee het ons genoeg aangehaal ten opsigte van die Joodse religie, Sionisme ens. met ’n kort toevoeging van enkele Palestynse probleme.

Dit wil egter voorkom dat iets gesê moet word in verband met die lewe van die Jood in die lande waar hy woon.

F. BERNSTEIN skryf [87] - "In de eerste plaats zij hier, veiligheidshalve, vastgesteld, wat niet bedoeld is met het schrikwekkende woord problematiek." Volgens hom is dit nie die vervolging en wat daarmee saamhang nie. "Al zulke gebeurlijkheden vatten wij gewoonlijk samen onder het begrip Jodennood. De vraag wat haar diepere oorzaak is mag zeker een probleem heeten. Het geheel dezer verschijnselen wordt terecht een vraagstuk genoemd. Maar aan de verschijnselen zelf, zooals zij naar buiten zichtbaar worden, is er niet veel problematieks" [88].

Hulle betekenis egter is daar die grootste, waar die tasbare vorme van "Jodennood in hoofdzaak ontbreken en, voor zoover aanwezig weinig zichtbaar of voelbaar zijn; waar dus voor en met den Jood oogenschijnlijk alles zoo ongeveer in orde is. Desondanks zijn er allerlei complicaties, die de Jood vaak niet opmerkt, nog vaker niet wil opmerken: die hij zelden ten volle begrijpt, maar waarvan hij in de door het bewustzijn minder sterk belichte gedeelten van het zieleleven vrijwel altijd iets gevoelt. Dat is de Joodse problematiek" [89].

Dit is altyd van groot invloed op die lewe van die Jood ook wanneer dit deur nie-Jode haas nie opgemerk word nie. Dit kom uit in sy algemene lewenshouding, in sy relasies tot medemense en maatskappy en in die

belangrikste beslissinge van sy bestaan. Dit is ook die geval wanneer hy selfs die minste daarvan bewus is. Die mees on-Joodse Jode word, volgens BERNSTEIN die sterkste deur hul Joodse problematiek beheers. Deur die Jode-vervolging in Duitsland "(zijn) psychische verborgenheden, die men onzichtbaar dacht en daarom verdwenen waande, in het meedoogenlooze licht der allerpubliekste belangstelling zijn komen te liggen" [90]. Want die Jode voel, dat daar iets openbaar geword het wat in elke Jood verborge lê: dat daar vrae aan die orde gestel is, "waarop ook zij en voor zichzelf een antwoord behoorden te geven" [91]. Van hierdie gevoel wil hulle liewer geen notisie neem nie, ook kan hy nie altyd 'n duidelike antwoord op die vrae gee nie. "En toch zijn dit de Joodsche vragen van den dag, ook hier in Nederland"

BERNSTEIN skryf dan in 'n voetnota op pag. 17: "De afkeuring der rasvermenging is een rechtstreekse imitatie (d.w.s. deur Duitsland) van hetgeen in de Joodsche wet steeds een strikt verbod is geweest. Het is teekenend voor de verpletterende overmacht van massale smaad, dat niet alleen niemand op deze eigenlijk niet onamusante conseguenties de aandacht vestigt, maar dat zij niet eens worden opgemerkt."

As bron van die Joodse problematiek gee BERNSTEIN dan die volgende: "Abnormaal, afwijkend is inderdaad de Joodsche situatie en al haar complicaties vinden daarin hun oorsprong. Dit is niet alleen ook dan het geval, wanneer de legale status der Joden zoo normaal en geordend mogelijk is; meestal is het dan zelfs in verhoogde mate het geval" 93).

Al is die Jood, so vervolg BERNSTEIN, gelykgeregtigde burger; sy bestaan verweef met die bestaan van die volk; opgegroei en opgevoed in die kultuur van die volk; denk en spreek hy in die taal van die volk; gebonde deur diepe en magtige gevoelens waarmee elke mens aan sy geboorteland gebonde is maar van die volk aan wie die land toebehoor - "en wellicht nergens als in Nederland valt een zoo sterke klemtoon op het collectieve eigendomsbewustzijn: "ons [114] land" - is de Jood toch ook weer zeer verschillend, kennelijk, al te kennelijk van anderen aard. Hij is opgenomen in dit volk, heeft althans zijn plaats in diens midden, maar is daarvan toch weer ten stelligste geisoleerd door de soms nauwelijks bewuste, maar des te sterkere instincten, die onverbiddelijke grenzen trekken tusschen menschensoort en menschensoort; die hem zijn plaats aanwijzen in het verband van menschen, welke voor het overgroote gedeelte in andere landen zijn geboren en leven, andere talen spreken, burgers van andere staten zijn en toch in al het wezenlijke op hem lijken: Zijn broeders en zusters van het Joodsche 'Volk-Nicht-Volk -Ubervolk' in de heele wêreld. Deze situatie is de bron der Joodsche problematiek" [94].

Die Joodse vraagstuk, so beweer BERNSTEIN, sal vir die Jode selfs dan bestaan as daar in die wêreld geen anti-Joodse instinkte sou bestaan nie. Ook dan sal hulle hul moet skik na 'n omgewing wat met die Joodse aard en die Joodse behoeftes al daarom "in hoofdzaak geen rekening kan [95] houden (ook bij den besten wil niet) omdat alle het gemeenschapsleven beheerschende verhoudingen uit het wezen en de behoeften der betrokken niet-Joodsche gemeenschap zijn gegroeid" [95]. Die Jode sou verstoke wees

van dit waarvoor volkere en nasies die grootste offers nie ontsien het nie nl. ’n selfstandige volksbestaan, wat hulle veroorloof om volgens eie wil en insig te lewe in ’n gemeenskap, waarin alle lewensvome, instellinge en verhoudinge ontspruit aan hierdie eie wil en hierdie eie insig. Dit is egter in die lewende werklikheid waarin die Joodse ballingskap sy spesifieke kleur en sy besondere skerpte kry deur die Anti-Joodse instink. Dit maak daarom die behoefte aan ’n genormaliseerde Joodse bestaan des te dringender [96].

In die politieke lewe sal dit die Jood volgens BERNSTEIN oënskynlik nie moeilik val nie. Maar, as party-politikus moet hy opkom vir ’n bepaalde party-program, ’n party-gedachte, ’n partyideologie. Nou is die Jood volgens sy innerlike wese "geenszins gebonden aan de toevallige formatie, waarbinnen zij zich voordoen.

Volgens hun innerlijke wezen zijn zij internationaal. Van Liberalisme, conservatisme, fascisme, demokratie, autokratie, vrijhandelsbeginsel, protectionisme en wat er al nog meer op dit gebied moge bestaan, geldt precies hetzelfde." Bepaalde algemene politieke opvattinge kan die Jood altyd verkondig en propageer maar die komplikasie ontstaan wanneer die vraag gestel word "of en waarom een bepaalde politiek voor een bepaald volk gewenscht is of niet.". Dan kan de aanmerking worden gemaakt, dat zulks (politieke leiding, F. B.) uitsluitend het domein behoort te zijn van wie volgens elke definitie tot het volk in kwestie behooren en met geen mogelijkheid tot een ander gerekend kunnen [97] worden" [97].

Hieruit moet verklaar word waarom Jode haas nooit vir ’n konserwatiewe party stem nie. "Natuurlijk is het te begrijpen, dat het den Jood een bepaalde zelfoverwinning kost, op een programmatisch Christelijke partij te stemmen. Te veel eeuwen is het Christendom de voor de Joden bij uitstek vijandige macht geweest. Bij de progressieve partijen is het anders. Daar brengt het politieke beginsel mee, dat zij als beschermers der Joodsche rechten optreden" [98]. Hier kan hy met heilige oortuiging die volk dien met wat hy as die beste vir die volk ag [99].

As kieser kan die Jood dus vir die Liberale party stem. Maar "terecht of ten onrechte acht men (in Nederland. F. B.) den tijd der Liberale partijen als factor van overwegende politieke beteekenis voorbij" [100]. Daarby kom die vraag of "hun (die Liberale party. F. B.) beginselvastheid zoo ver zouden drijven, om terwille van de Joden hun positie in gevaar te brengen en de impopulariteit eener "Jodenpartij" te trotseeren". "Op wie moet de Jood dan wel stemmen? Liberaal stemmen is doelloos. Socialistisch stemmen is gevaarlijk en dus eerst recht ondoelmatig. Op Christelijke partijen kan [101] men natuurlijk stemmen, maar voor den Jood lijkt het toch wel wat ongerijmd, om op principieel Christelijke partijen te stemmen. Op dwergpartijen te stemmen heeft heelemaal geen zin.

Hier by sy hoogste reg is die Jood volgens BERNSTEIN, voor zich zelf het voelbaarst uitgesloten, zonder dat iemand bein nog bepaald vijandig gezind behoeft te zijn" [102].

Die Jood moet daarenteen noodsaaklikerwys geassimileerd lewe aan die kultuur van die volk onder wie hy woon.

Die elemente, wat assimilasie uitmaak is, b.v. die Europese gedagtelewe, die algemene ontwikkeling wat ’n mens opdoen, die literêre en estetiese waarderinge wat geldigheid besit en o.m. nog die smaak, die omgangsvome, die woonstyl, die kleeding ens.

Hierdie dinge moet die Jood as aan die nie-Joodse omgewing ontleende elemente, eenvoudig aanvaar sonder dat hy dit nou juis kan kies. Immers ’n Joodse ekwiwalent daarvoor bestaan nie. "Het is de beteekenis van een volkscultuur, het individu al deze elementen te leveren en uiteraard op een voor het volk in kwestie karakteristieke wijze; zijn aard en wezen spreekt er zich in uit. Volkscultuur kan evenwel alleen groeien uit de natuurlijke verbinding van het volk met zijn land " [103]. Daarom kan ’n Joodse volkskultuur in hierdie omvattende sin voorlopig nie bestaan nie. Daarom, "assimilatie beteekent, dat de Jood voor zijn leven bijna al wat in dit zijn persoonlijk leven essentieel is, aan de sfeer zijner niet-Joodsche omgeving moet ontleenen. Dit geldt ook en in zeer bijzonder van al wat met den Staat, met de aangelegenheden van den Staat, met den strijd om den invloed in en op den Staat, met de politiek, met de publieke zaak verband houdt". En tog het die Jode in sommige periodes van hul diaspora-geskiedenis en in bepaalde lande in ’n soort van eie kultuursfeer gelewe. Veral is dit in Oos-Europa ten dele nog so. "Wat echter den Joden gedurende de geheele diasporageschiedenis ten eenenmale heeft ontbroken, is een eigen staat" [105].

Die status van assimilasie, die toestand van "saamgegroeid zijn" met die nie-Joodse bevolkinge word dan ook deur niks verander nie; nie deur die Duitse haat en afkeer nie ook nie deur die Sionistiese stryd teen assimilasie nie. Immers "Het verschil tusschen den assimilant en zijn tegenstander blijkt in groote hoofdzaak te zijn een verschil van intentie en streven; het verschil in feitelijke status is buitengewoon gering en tamelijk wel nihil" [107]. Die Duitse Jood bly aan Duitsland verbind. Die Duitse taal, klassieke, literatuur, wysbegeerte ens. kan hy uit sy siel nie ruk nie. Sy innerlik is uit "elementen dezer sfeer" opgebou.

"Wat helpt het, dat men hem thans elk recht op deze sfeer ontzegt?" [108]

Voorts staan die staat vir BERNSTEIN in die allernouste verband met assimilasie. In gekursiveerde woorde skryf hy op bladsy 93 ,,Assimilatie beteekent inoperable saamgroeiing van den Jood in de belangrijkste gedeelten zijner individualiteit met een niet-Joodsche omgeving. In het centrum zijner assimilatie bevindt zich de staat." Die wese van die moderne staat omskryf hy op pag. 93. Die Staat is vir hom ’n strydorganisasie van die volk. "In de Symbolen van den staat vinden alle gevoelens een verzamelpunt, die het volk als strijdende, van zelfbepalingswil vervulde eenheid voortbrengt."

"In dit soort van staat zijn geëmanicipeerde Joden als burgers opgenomen, ook in Nederland" [109]. Gretig het hulle hom dan ook aanvaar maar, "elke

verandering van staatktmdige constellatie kan het hun ontnemen." Dit is moontlik. Maar meer, die staat is nie ’n onpersoonlike administrasie, wat aan byeenwonende mense dienste verrig nie; "het is de staat van een bepaald volk, tot hetwelk de Jood volgens sommige definities en volgens de wet wel, volgens de instincten van het volk in kwestie echter niet behoort." Nou het in die gevoel van die volk die reg tot optrede in die publieke saak alleen hy, "wie op onbetwistbare wijze tot het volk behoort; en in het gevoel van het volk is dat met de Joden niet het geval. Daarom kan het optreden van Joden in de sfeer der publieke zaak ook reeds dan vijandige reacties uitlokken, wanneer er overigens van eenig acuut antisemitisme geen sprake is" [110]

"Wat blijkt uit dit alles?" vra BERNSTEIN. "Het land, waaraan de Jood met de sterkste gevoelens van thuis te zijn is gebonden, is het land van een ander volk. Zijn geestelijk leven is van de moedertaal tot de fijnste culturele vertakkingen toe opgebouwd uit hetgeen een ander volk heeft voortgebracht. De staat, waarvan de Jood burger is, is de staat van een ander volk, onverschillig of deze staat volgens historie en grondwet al dan niet op een volksche basis is opgebouwd" [111]. So kom dit dat in die formele staatsburgerskap van Jode, wat aan ’n bepaalde volk en sy kultuur geassimileer is, ’n diep innerlike teëstelling opgesluit lê. "Dit is de objectieve, feitelijke verhouding" wat deur niks verander word nie [112]. Dit geld ook vir alle Jode [113]. "Want de conflictspositie resulteert uit het feit, dat de Joodsche groep in het volksbewustzijn als een ongelijksoortig en ongelijkwaardig geheel leeft, dat bovendien hoe dan ook als verbonden wordt gevoeld met een er bij behoorend wêreld-Jodendom buiten de grenzen, terwijl dit alles in de officiele staatsburger-positie genegeerd wordt" [114]. Hierdie konfliksposisie met al sy gevolge het bestaan lank voor daar van Sionisme sprake was.

As somenige buitelandse Sioniste dan ook beweer dat "de Joodsche diaspora-positie minder gecompliceerd zou zijn, wanneer men de joodsche groepen als nationale minoriteiten erkende", bly de vraag of daarmee iets gewin sou wees. In Wes-Europa sou dit nog minder nut oplewer as in Oos-Europa, "aangezien in het Westen de assimilatie van den Jood zoo veel volllediger is." Deur so ’n minoriteite-posisie sou die deelneming van die Jode aan die politieke lewe alleen op ’n ander basis geplaas word.

Die komplikasies blij. Daarvan is ook die Sionisme nie die oorsaak nie [116]. En tog is dit nie uitgesluit "dat men den Joden van het Zionisme evengoed een verwijt kan maken als van het tegendeel, den assimilatiewil" [117]. Dit kom omdat "men altijd de neiging heeft een reden tot aanmerking op den Jood te vinden: dat het niet zijn eigenschappen zijn, die den haat opwekken, maar dat de haat ertoe leidt, de Joodsche eigenschappen als slecht te zien; . Nu is het zeker, dat de Joodsche houding niet van invloed is op het Joodsche vraagstuk zelf noch op de intensiteit der verschijnselen waarin het zich openbaart" [118]. Dit geld van die Sionistiese sowel as van die nie-Sionistiese Jood. Wel sal b.v. die Sionistiese Jood daar "geen kerstboom op na houden" ens. "Hij wil Jood zijn en wil laten zien, dat hij het zijn wil. Maar met dat al ontkomt hij niet aan de Joodsche problematiek zelf; want de toestand van inoperable saamgroeiing met land en cultuur en staat is bij hem uiteraard

precies dezelfde als bij alle andere Joden. Het essenticele verschil tusschen hem en den niet-Zionist bestaat daarin, dat de Zionist het feit van zijn geassimileerd-zijn als tragiek gevoelt en de daarin opgesloten conflictspositie heeft begrepen. Zij is hem bewust geworden" [119]. Hierdie bewusvording deurloop twee stadia: 1) Die opstandige stadium en 2) die "stadium van het begrijpen" waarin "geleidelijk deze krampachtigheid" (van die eerste stadium, F. B.) wyk [120].

"De volslagen onmogelijkheid om er (die krag van die faktore wat die assimilasie as status veroorsaak, F. B.) zich aan te onttrekken, wordt hoe langer hoe duidelijker" [121].

Aan die ander kant kan daar situasies voorkom waarin daar geen verskil bestaan tussen Sioniste en nie-Sioniste nie b.v. in die geval van oorlog en van ’n gewapende konflik waar ’n konstellasie van bondgenootskappe sig voordoen "welke een aan het Zionisme of aan het Joodsche Palestina vijandige mogendheid aan de zijde van Nederland brengt" [122]. "Maar ten slotte geldt deze eventualiteit ook weer voor alle Joden.

Overigens is het ook nog de vraag, in welke mate een eventueel dreigende ondergang van het Joodsche Palestina de niet-Zionistische Joden onverschillig zou laten. Men vergist zich vermoedelijk zeer als men meent, dat zij op dit punt onverschillig zouden zijn;. [123].

BERNSTEIN wys dan op ’n verkeerde beoordeling van die situasie waaraan die Sioniste hulle sal skuldig maak as hulle meen "de ballingschap niet in de ballingschap, doch alleen door het Zionisme, dat beteekent in Palestina te kunnen overwinnen" [124]. Hieraan kan ons toevoeg wat BERNSTEIN op bladsy 112 skryf "Maar de Joodsche staat is nog maar een denkbeeld en in ieder geval een zaak van een verre toekomst;."

Die vraag ontstaan of dit vrugbaar is om al hierdie sake wat genoem en heel oorsigtelijk bespreek is na vore te bring. Sal dit nie die Jood dieper krenk en die anti-Semitiese vuur groter maak nie?

BERNSTEIN gee die antwoord. Hy verklaar dat dit moet geskied. "Maar als er eenig effect mocht zijn, kan het alleen een nuttig effect zijn. De Joden hebben niets te verbergen. Hoe beter de ingewikkeldheden hunner situatie door de omgeving worden begrepen, des te beter voor de Joden; des te beter ook voor deze omgeving zelf" [125]. Maar ook moet die aandag van die Jode self op die dinge gevestig word. "Zelfs indien er geen oplossingsmogelijkheid van het Joodsche vraagstuk bestond, zou men nog moeten trachten het Joodsche illusionisme te verstoren, ten einde te voorkomen, dat het ontwaken uit den droom tot een innerlijke ramp wordt. Hoe veel te meer reden is er dan niet, om illusies te verstoren, die bovendien het zware nadeel hebben, een beletsel te zijn voor de oplossing van het vraagstuk, over welks niet al te krasse uitingen de illusies den Jood moeten helpen heen droomen" [126].

Wat is nou die uiterlike nood van die Jode volgens BERNSTEIN? "Omdat het hun ontbreekt aan een verzekerd volksbestaan in eigen land, oneindig

grooter, dan die van welk normaal volk ook, ." "Het is den mensch niet vaak vergund, zich los te wringen uit zijn direct-egoïstisch voelen en denken. Het is niet gemakkelijk, een drukkender menschelijk probleem te bedenken, voor welks oplossing men den schroom voor het verstoren van illusies terzijde mag stellen" [127]. Tot sover BERNSTEIN.

Wie op ligsinnige wyse as anti-semiet wil optree sal goed doen as hy die boek van BERNSTEIN oor die Joodse problematiek lees.

Hieraan mag ons toevoeg die geskrif van ’n Russiese Jood, Dr. LEO PINSKER. Auto-Emancipatie (Zelf-Bevryding) 1882, vertaal deur Mevrou A. SCWIMMER-VIGEVENO. Die oorspronklike teks van hierdie gekrif besit ons nie. Daarom gee ons alleen die opsomming van sy inhoud soos die op die laaste bladsy van die vertaalde stuk voorkom.

"De Joden zijn geen levende natie; zij zijn overal vreemden, derhalve worden zij veracht.

De burgerlijke en politieke gelijkstelling der Joden is niet voldoende, om ben in de achting der volkeren te doen stijgen.

Het juiste, het eenige middel is het scheppen van een Joodsche nationaliteit, van een volk op eigen grond en bodem; de zelfbevrijding der Joden, hun gelijkstelling als volk met de andere volkeren, door het verkrijgen van een eigen land.

Men stelle zich niet voor, dat de humaniteit of de beschaving ooit radicale geneesmiddelen zullen zijn voor de zickte, die teert aan ons volk.

Het gemis aan nationaal gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen, aan politiek initiatief en aan eenheid, zijn de vijanden van onze nationale wedergeboorte.

Om niet gedwongen te zijn van de eene ballingschap naar de andere te trekken, moeten wij een uitgestrekt, productief toevluchtsoord hebben, een eigen verzamelpunt.

Het huidige moment is voor het hier uiteengezette plan gunstiger dan ooit.

Het internationale Joodsche vraagstuk moet een nationale oplossing vinden. Onze nationale wedergeboorte zal slechts zeer langzaam kunnen plaats hebben. Wij moeten den eersten stap doen. Onze nakomelingen moeten ons in een gematigd, niet overijld tempo volgen.

De nationale wedergeboorte der Joden moet door een congres van Joodsche notabelen worden voorbereid.

Geen offer is te groot, om het doel te bereiken, dat de aan alle kanten wankele toekomst van ons volk kan verzekeren.

De finanticele verwezenlijking van dit plan kan, zooals de zaken staan, geen onoverwinnelijke moeilijkheden opleveren.

HELPT U ZELF EN GOD ZAL U HELPEN!" Tot sover die opsomming van die inhoud van Dr. PINSKER se geskrif.

Met die voorgaande het ons deur middel van grepe uit verskillende Joodse geskrifte gewys op die Jood in sy verhouding tot sy religie en op die Jood in sy verhouding tot die praktiese lewe. Ons bedoeling was natuurlijk nie om b.v. die wese van die Joodse religie bloot te lê nie. Dit lê nie op ons pad nie. Daarvoor moet ons die leser verwys o.m. na die werk van Dr. K. H. MISKOTTE en die vele werke daarin deur hom genoem [128]. Ook lê hier voor ons nog 'n hele aantal werke van Joodse skrywers oor die verhouding van die Jood tot die praktiese lewe, waaruit ons niks aangehaal het nie. Wie sig b.v. interesseer vir Joodse toestande in Amerika kry iets daarvan in die werk van LEWIS BROWNE, "How odd of God", London 1935.

Vanselfsprekend is dit dat die Christen-leser by die lees van die werke miskien heel anders oor hulle inhoud sal oordeel as 'n Joodse leser en daarby moontlik ook 'n heel ander betekenis aan sekere woorde en begrippe sal heg as wat deur die skrywers bedoel was. Nogtans kan elke leser daarin 'n algemene indruk kry van wat die Jodendom dink en voel.

Oor die verskil in opvatting ten opsigte van die Noagitiese Verbond tussen Jood en Christen het ons reeds gewys. Ook sal elke kundige Christen genoegsaam die verskil kan waarneem tussen die Joodse religiebegrip en die Christelike. Ons doel sal hiermee reeds ten dele bereik wees.

Behalwe die genoemde verskille tussen ortodokse en Liberale Jode se religiebegrippe is daar nog andere soos die tussen Askenazim en Sephardim, Karaiete en Chasidim ens. maar dit is onnodig om op dit alles met inbegrip van die Palestynse- en die Babilomese Talmud die teks van die Mishnah die Gemara, en die Halachah en Haggadah ens. in te gaan. Oor hierdie en meer ander sake kry die leser veel te sien in Joodse Ensiklopedieë, by KUYPER [129], en andere.

'n Kort samevatting van die gesegde kan hier verdienstelik wees. Ons neem waar: dat die Tora wel die basis van Judaïsme is maar dat sy 620 voorskrifte prakties nie noodwendig bindend in die lewe van die Jood is nie. Hierin word ons gesteun deur wat MISKOTTE skryf: "De Thora is praeëxistent; zij is niet nomos, decreet, wet allereerst, maar de wijsheid Gods wonende bij de gemeente (en onder elk joodsch dak is een gemeente) terwijl zij van eeuwigheid gezalfd is. Dit nu leeft niet als dogma maar als centraal levensgevoel misschien hier en daar zelfs alleen als survival,." [130]

Die oorspronklike Joodse Messias-opvatting is vrywel geheel en al laat vaar. In die plek van 'n Persoonlike Messias is gestel die "ideal of human progress" [131].

Oor die lewe na hierdie lewe maak die Jood sig nie druk nie; dit is wel 'n bewys dat met die Ou Testamentiese studie nie erns gemaak word nie. Wie

die werk van Dr. A. DE BONDT, Wat leert het Oude Testament aangaande het leven na dit leven? Kampen 1938, lees sal dit wel insien.

Die insinking van die Christelike Kerk en die gees van liberalisme word beskou as faktore wat dien om die houding van die Christendom teenoor Judaïsme te wysig. Die insinking van die Judaïsme self beteken nog nie dat met die fundamentele leerstukke gebreek is nie. Die liberalisme het ook veel afbreuk aan die Judaïsme besorg. Die besef dat hulle nog 'n missie het om te vervul leef nog onder die Jode; ook leef hulle nog steeds in die vooruitsig op 'n nasionale tuiste. Twee duidelik van mekaar te onderskeie rigtinge bestaan in die Jodendom. Die een wil die apartheid van die Jodendom voortsit: die ander stuur op assimilasie aan.

By alle verskille kan Palestina die punt wees van waaruit 'n seën vir gans Israel en die wêreld kan uitgaan.

Palestina as Joodse nationale tuiste was een van die "War aims" in die wêreldoorlog.

Palestina kan nie alle Jode bevat nie. Baie sal in die diaspora moet b1y tensy 'n produktiewe land, groot genoeg verkry kan word.

Palestina het ook sy probleme b.v. watter ooreenkoms nog getref moet word tussen Jode en Arabiere. Daarbij is die groot vraag hoelank Engeland nog die mandaatskap oor Palestina sal behou.

Ten opsigte van die Jood in sy verstrooiing onder die volkere van die wêreld kan die volgende konklusies getrek word:

Die Jood voel nie gelukkig onder die volkere nie.

Die hoofoorsaak van die gevoel is nie die vervolginge en wat daarmee saamhang nie. Dit is Jode-nood maar geen Jode-problematiek nie.

Die problematiek is wat hy voortdurend voel sonder dat daar "Jode-nood" is, wanneer alles skynbaar goed gaan, wanneer hy die komplikasies nie opmerk of nie begryp nie. Hierdie problematiek kom uit in alle lewensverhoudinge tot sy medemense en die maatskappy.

Deur Jode-vervolging ens. kom die diepste "psychische verborgenheden" in die Jood vir homself tot die lig. Dit geld nie alleen vir die vervolgde nie maar veral vir die wat nie direk vervolg word nie.

Nooit kan die Jood hom één voel met die volk waaronder hy woon nie. Hy behoort tot die Joodse volk, die "Volk - Nicht-Volk - Ubervolk" in die hele wêreld. Daarop word sy aandag gevestig.

Selfs al sou daar geen anti-Joodse instinkte bestaan nie, sou die Joodse vraagstuk vir die Jode self bestaan, want hulle het geen selfstandige volksbestaan nie.

Al die gemeenskapslewe beheersende verhoudinge waaronder hulle lewe, het gegroei uit die wyse en die behoeftes van ’n nie-Joodse gemeenskap.

Die besondere skerpte van die Joodse ballingskap word egter gevoel as gevolg van die anti-Joodse instink.

In die politiek voel die Jood hom volgens sy eie wese nooit gebind aan die toevallige party-formasie waarbinne hy hom voordoen nie. Volgens sy innerlike wese is hy internasionaal.

Wanneer die vraag gestel word, of en waarom ’n bepaalde politiek vir ’n bepaalde volk gewens is, ontstaan die komplikasies. Bepaalde algemene politieke opvattinge kan hy egter wel propageer.

Daarom stem Jode haas nooit vir ’n konserwatiewe party b.v. ’n programmatiese christelike party nie. Dit tog sal vir ’n Jood ’n bepaalde selfoorwinning kos.

Vir ’n Liberale party kan hy wel stem maar hoever so ’n party se beginselvastheid sal strek terwille van die Jode, as die party se posisie daardeur in gevaar kom, bly ’n vraag.

Kortom die Jood kan eintlik vir geen party stem nie.

Sonder dat iemand hom nou juis vyandig gesind is, voel die Jood homself hier, by sy hoogste reg, die voelbaarste uitgesluit.

Tog moet die Jood noodsaaklikerwys geassimileerd lewe aan die kultuur van die volk onder wie hy woon.

Die aan die nie-Joodse omgewing ontleende assimilasie-elemente moet hy eenvoudig aanvaar sonder keuse, want ’n eie volkskultuur, waarin sy aard en wese sig kan uitspreek, besit hy nie.

Dit geld ook vir die staat en staatsaangeleenthede, die politiek en die publieke saak.

Wat die Jode gedurende die hele diasporageskiedenis ten enemale ontbreek het, is ’n eie staat. En volkskultuur kan alleen groei uit die natuurlike verbinding van die volk met sy land.

Nou kan die staat die Jood goedgesind wees maar daar kan ’n verandering van staatkundige konstellasie kom. Daarby is dit die staat van ’n bepaalde volk waarvolgens die Jood volgens wet wel maar volgens sommige instinkte van die volk in kwesie nie tot die volk behoort nie.

Tot optrede in die publieke saak kan die Jood sig nie begewe nie want, die volk voel dat alleen hy wat tot die volk behoort dit behoort te kan doen.

Kortom, die land waarin die Jood lewe is die land van ’n ander volk. Sy geestelike lewe is opgebou uit wat ’n ander volk voortgebring het. Die staat

waarvan hy burger is, is die staat van ’n ander volk. Hierin lê die diepe teëstelling ten opsigte van sy assimilasie.

Die Sionisme het met hierdie konfliksposisie niks te maak nie.

Die Joodse houding het geen invloed op die Joodse vraagstuk nie. Ook nie op die intensiteit van die verskynsels waarin dit sig openbaar nie. Dit geld van die Sionis sowel as van die wat assimilasie voorstaan.

Die wantroue in die Jood in gevalle van oorlog en konstellasies van bondgenootskappe by gewapende konflikte daarenteen bly voortbestaan.

Die juiste, die enige middel tot ’n oplossing is, die skep van ’n Joodse nasionaliieit, van ’n volk op eie grond en bodem; die selfbevryding van die Jode, hul gelykstelling as volk met die ander volkere, deur die verkry van ’n eie land.

Die internasionale Joodse vraagstuk moet ’n nasionale oplossing vind.

Die finansiële verwesenliking van hierdie plan kan, soos die sake staan, geen onoorwinlike moeilikhede oplewer nie.

Dat die Jood van onskatbare betekenis was en is vir die algemene ontwikkeling van die volkere is vir die Jood ’n feit. Maar daarby word geen verskil gemaak tussen Jode wat Jode gebly het en die wat die Judaïsme verlaat het nie.

As die grootste bydrae van die Jode aan die mensheid word beskou: die etiese beginsels.

Die religie is egter nie dié band wat die Jode aan mekaar verbind nie maar "community of fate" en hieraan toegevoeg die bestaan van ’n nasionale gees, en die innerlike bewussynsinstink in die Joodse bloed.

Wie dan ook die religie verlaat het maar nog aan God vashou, bly ’n Jood mits hy ’n lid van die Joodse ras of nasionaliteit is.

In die politieke wêreld neem die Jodendom deel deur die vorming van Joodse partye en "Jewish blocks" in Europese volksrade.

Die enige band wat die Jodendom met die nie-Jodendom verbind, is die: sewe Noagitiese gebooie. Dit maak die nie-Jood egter nog geen Jood nie maar gee hom die geleentheid om die Jodendom ten dele te vind en wel op ’n basis waar ’n universele saamlewe moontlik is.

Die christelike religie is ’n bundel strale uit die vurige kern van Israëls ster en is ’n nuttige tussenfase in die geskiedenis waardeur die wêreld voortgehelp kan word na die Joodse Monoteïsme.

Die roeping van Israël is om te bly. Die roeping van die Christendom is, om te gaan.

Tot sover ons samevatting ten opsigte van wat die Jodendom oor sy eie posisie dink.

Ons gee in die volgende paragraaf ’n paar van die gedagtes wat hulle oor die Christendom koester.

Oor die liberalisme en die godsdienstige insinking by die Jode self, soos die uit hulle eie geskrifte opgemaak kan word, hoef ons hier nie te spreek nie. Dit is ’n ou klag by die Jode self. Dit gaan hulle aan. D.L. GOLDSCHMIED het reeds o.m. daarop nadruk gelê in sy "Modernes Judenthum". Dit kom ons selfs oorbodig voor om te spreek oor wat die Jood van die Tora gemaak het [132].

Maar dit is ’n punt waarom die stryd van die Jodendom veral teen Paulus gaan. Hy het volgens hulle, die wet losgelaat. "The breach between Paul and Judaism was further widened by his preaching that ideal Judaism needs no laws since the law is a compromise with worldliness" en "His Jew. bearers resented his preaching and even more his violations of Jew. law and custom", skryf Dr. SOLOMON GRAYZELL die vroëre Rabbi van Camden, New Jersey [133].

Hierteen kom ons op met bewysplekke soos Rom. 2:14, 20, 25; 3: 19, 21; 4: 16; 5:13; 7:2, 8, 9, 12, 21; 1 Kor. 9: 8, 20, 21; 14:34; 15 :56; Gal. 2:19; 3:17, 19, 23; 4:4, 21; 5:18, 23; 6:13; 1Tim. 1:9: Hebr. 7:5; 9:22; 10:8, 16 ens. Al hierdie tekste is direk uit die leer van Paulus geneem.

Jesus verklaar daarby dat daar geen jota of titel van die wet sal verbygaan totdat hemel en aarde verbygegaan het nie, Matt. 5: 18. Ook weier ons om te aanvaar dat die prediking van Paulus in stryd was met die wil van Jesus. Dit kan nie bewys word nie. "Geen tittel of jota van de Thorah wilde Jezus laten vallen. Als profeet viel hij scherp den vormendienst van het Phariseisme aan, maar dit deden andere profeten voor hem", skryf Dr. KUYPER [134].

Die stryd gaan ook om die omsetting van die Monoteïsme in die dogma van die Triniteit en teen die teniet-doen van die nasionale roeping van Israël.

Veral wil die Jodendom hulle unitariese monoteïstiese Godsbegrip handhaaf [135]. Hierdie monoteïsme moet hulle aan die wêreld bring en die volke beweeg om dit aan te neem [136]. Volgens MISKOTTE moet die Joodse religie nie gesien word as ’n nasionale religie van ’n vreemde stam, wat ons Christene en Europeane nie meer aangaan nie, "maar een in zichzelven rustend geestesleven en een religieus zelfbewustzijn, dat zich eerder geroepen voelde zelf zending te drijven dan object van zending te zijn [137], het zelfbewustzijn der verkorenen" [137].

Dit is geen missie wat gedryf word deur Joodse geleerdes nie, "het betrof hier zeer bepaald een missionaire [138] roeping der religie van Israël als zoodanig, een pretentie hulp te kunnen brengen, een energie om in de laatste vermoeienis aller volkeren, op te staan en, zichzelf verlossend, de andere mede te verlossen" [139].

"De Joodsche pretentie een, neen, de universeele, waarlijk Katolieke [140] religie te bezitten [141] is de resultante [142] van jeugdgevoel en rijpheidsbesef te samen, maar aldus, dat deze religie, tot de volkeren gebracht, geen andere grond heeft dan een algemeene openbaring, terwijl de bijzondere enkel en alleen gelegen is in Israëls paradigmatische existentie" [143].

KOHLER skryf: "Zwischen der Kirche und der Moschee stcht all die Jahrhunderte hindurch, von heiden gehasst und verachtet, die Synagoge im Vollgefühl ihres Berufes als Sendbote einer zu keinerlei Kompromiss sich verstcbende Wahrbeit und Gerechtigkeit, einer Religion des Friedens und der Liebe, die keine Spaltung und keinen Zwiespalt der Menschheit zulasst, des Tages harrend, da der Gott vom Sinai in allen Menschenherzen und Volksscelen seinen Thron aufgeschlagen haben wird" [144].

Wel is die etiese monoteïsme gemeengoed van die blanke volkere, "ondanks den psychichen chaos van hun bestaan: het ware centrum en de mogelijke basis van alle denkbare synthesen is echter Israël zelve, in dier voege, dat zijn eerste en beslissende missie ligt in zijn bestaan, zijn leven, zijn voorbeeld, zijn martyrium" [145]. As ons hiermee vergelyk wat ons op bladsy 61 v, geskryf het oor die Joodse Messias-gedagte en Messias-ideaal "as an ideal of human progress towards perfection. and allied to that (doctrine, F. B.) of physical evolution or Darwinism and to that of political development, which looks forward to an omnipotent or just League of Nations that shall make peace universal", dan val die verskil tussen Jodendom en Christendom wel sterk in die oog. Immers "Het eerste, eigenlijke en afdoende bezwaar tegen het Christendom (wat ook ’n missionêre religie is, F.B.) geldt de middelaarsgedachte 146) en zijn vooronderstellingen, dat is: de wijze, waarop de verhouding van God en mensch in het Christendom gedacht wordt, n.l. niet als correlatie. (Vereeniging)" [146]. Die christendom sou dan in die plek hiervan gestel het: bemiddeling "Christos en Pneuma" wat albei "substantieelgedachte bemiddelings-instanties, geen idee, maar idool" is [147]. Volgens COHEN behoort Middelaars-persoon en Godssubstansie byeen. In Christus het "GOD" Sig "tot individueele mensch, tot ideaalmensch, tot een bestaanswijze op het plan der natuur vernederd" [148]. Die Triniteitsleer het dan ook sy grond in die "Ueberspannung des Menschlichen dass es ein ewiges, also ein wahres Sein bedeuten soll" [149]. Nou kan die mens, wat God is, slegs as simbool gedink word, en so idiëel moontlik geneem is die Godheid van Christus, is die Triniteit inderdaad te erken as ’n simbool vir die waarde van die menslike en die waarheid van die korrelasie tussen God en mens. Maar die skrif (O.T., F. B.) weet van al hierdie kunstmatige spanninge en oplossinge niks. Daarom sê COHEN "dat men met de ’bijbelkritiek’ begonnen is de christelike duiding van het oude testament en van het godvruchtig leven te corrigeeren naar de bronnen" [150]. Duidelik kom hier uit wat ons op bls. 63 geskryf het ten opsigte van die hoër en laer kritiek.

COHEN vervolg, "Het Christendom is wezenlijk met het pantheisme verwant, .het is pantheistisch, omdat het zijn wortel in de mythe heeft d.i. in de ’werkelijkheid’ Gods". "Der einzige Gott kann keine Wirklichkeit haben; denn Wirklichkeit ist ein Beziehungsbegriff des Denkens auf die Empfindung. Diese

Bezichung auf Empfindung aher ist vom Begriffe Gottes ausgeschlossen" [151].

Wie met die christelike dogma, dogmageskiedenis, dogmatiek, etiek ens. vertroud is sal weet wat die verband tussen die Joodse opvatting en die van die Liberale christelike strominge is. Daarby sal hy ook uit die bostaande en uit wat volg ontwaar dat die spesifiek Gereformeerde opvatting prinsiëel teenoor die Joodse staan.

Maar juis hierom is dit eis dat ook van die Joodse religie-begrip, kennis geneem word. En dit des te meer as die christendom sy wapens beskou as geestelik en sig van rigoristiese revolusionêre vervolgingsmetodes en middele wil onthou.

Van die Joodse invloed staan die christelike godsdiens, filosofie en wetenskap nie los en afgesluit nie. Die Joodse begrippe werk op die christelike in. Maar daarom moet die omgekeerde ook plaasvind. Hiermee word nie beweer dat dit nie geskied nie maar die vraag is: geskied dit doelbewus en doeltreffend?

Ook die christendom ag dit sy van God opgelegde taak om die gemeente van Christus op te bou en dit vir dwaling en afval te bewaar. Daarby het ook die christendom sy sendingtaak om te vervul. Ook die christendom maak aanspraak op ’n universele roeping wat hom van God opgelê is.

Nou is dit nie net die Jodendom wat hom oor die christendom uitspreek nie. Die christendom huldig ook van sy kant beskouinge oor die Jodendom.

Van die kant van die christendom gesien is die swakpunt by die jodendom, die Talmud. KUYPER skryf "Gedurende lange eeuwen hun sterkte, maar nu hun zwakte is het Talmudisme, dat uitnemend berekend was op conservatie, maar zich niet leent voor ontwikkeling. Wat de Reform-Joden beproefd hebben, om hierin verbetering te brengen is ten eenemale mislukt" [152].

Daarbenewens beteken die losmaking van die ou Messias-ideaal vir die Jodendom ’n agteruitgang. Die Messias-ideaal wat hy op die ontwikkeling van die volk self gaan toepas het, sny vir hom die weg af na die hoogste in sy volksbestaan n.l. die verlossing en beskerming deur sy persoonlike Profeet, Priester en Koning.

Wat dan ook nodig is, is ’n terugkeer, in die eerste plek en dan met ’n innige sielsdrang, na die Ou Testament self. Dan sal die Jodendom weer, as ’n nasie met ’n eie religie opbloei en in die komende eeue bly voortbestaan, "en alleen zijn toebrenging tot den Christus zou zijn historischen loop kunnen voleinden" [153] skryf KUYPER.

By hierdie terugkeer na die Ou Testanient moet die Jodendom sig dan ook nie aansluit by diegene wat, net soos hy, sig van die Ou- sowel as van die Nuwe Testament losgemaak het nie. Die terugkeer sal een moet wees na die Woord van God wat in sy geheel en in al sy dele geïnspireerd is, wat die norme van

God self bevat en waaraan ook die Jodendom as geheel onvoorwaardelik onderwerp is.

Nog die Joodse nog die Christelike liberalisme baan ’n weg tot blywende vrede en geluk.

Enige indrukke van wat die Skrifgelowige Christen glo ten aansien van die Jodendom en die Ou testament kan ons hier aan die hand van Prof. Dr. G. CH. AALDERS gee [154].

Reeds in die Mosaïese wetgewing word rekening gehou met die moontlikheid dat Israël van sy God kon afval. In so ’n geval sal hy onder die Goddelike gerig val en deur ’n vyandelike mag uit die beloofde land in ballingskap weggevoer word.

Dit het geskied.

Daarnaas egter het ook die moontlikheid van ’n terugkeer na die beloofde land bestaan.

Ook dit het plaasgevind uit Babel onder die Persiese Koning Kores of Cyrus.

Naas die belofte van terugkeer uit die ballingskap staan egter by Amos die toesegging van ’n "anderen aard, namelijk de belofte van de wederoprichting der gevallen hut van David en van de uitbreiding harer heerschappij over de heidenvolken; een profetie die beslist een Messiaansch karakter draagt en doelt op de heerschappij van Jezus Christus, welke, naar het woord van den engel Gabriël, de heerschappij is van zijn vader David"

Hier het ons naas mekaar twee profesieë, die van die nasionale herstel van Israël en die van die koms en heerskappy van die Messias. Tussen die twee is hier geen verband nie.

By Miga, d.i. in ’n later tyd, vind ons hierdie verband. Hy kondig die herbou van die stad Sion aan en daarby dat hierdie stad ’n sentrale betekenis sal hê vir die hele volkerewêreld tenopsigte van hul religieuse- sowel as hul internasionale lewe.

Treffend kom dit ooreen met die aloue ideaal van die Joodse volk.

Maar dit gaan hier nie om die ou aardse, deur mense geboude en verwoeste stad met mure nie, vanwaar ’n boodskap tot die wêreld moet uitgaan, ’n boodskap wat nog steeds deur die Jood in sy verstrooing tot op die dag van die herbou en daarna uitgedra moet word. Blykbaar word dit al meer deur die moderne Jodendom gevoel. Naas die proewe wat ons hiervan reeds gegee het, mag ons nog die vertaalde woorde van die vroeër aangehaalde werk van Dr. LEO PINSKER [156] aanhaal: "daarom moeten wij de waanvoorstelling, dat wij met onze verstooiing een door de Voorzienigheid beschikte missie vervullen, laten varen. Aan die missie gelooft niemand: zij is een eereambt, waarvan wij - oprecht gesproken - gaarne afstand zouden doen, wanneer tegelijk met haar ook de scheldnaam "Jood" uit de wêreld zou verdwijnen.

Niet in bedriegelijke zelfmisleiding, doch slechts in het herstel van eigen verbonden volkseenheid, hebben wij onze eer en heil te zoeken."

By Miga gaan dit om die Messias wat uit Israel gebore sou word, en deur wie se evangelie die heidendom geseën sou word. Hiervoor moes Israel uit die ballingskap terugkeer. Dit is die "bizondere geestelijke beteekenis en roeping van Israël in het leven der volkeren" [157] skryf Prof. AALDERS.

Miga spreek nie alleen van die Messias nie maar kondig ook sy geboorte en selfs die plek van sy geboorte in duidelike bewoordinge aan.

Hierby sluit Jesaja sig aan.

Presies dieselfde gedagtes as wat by Miga gevind word, word deur Jesaja na vore gebring. Die verskyning van die Messias en sy invloed oor die volkerelewe is uitvloeisel van Israel se nasionale herstel na die ballingskap waarin ook die tien stamme gedeel het [157a].

"En nergens treffen we ook maar een enkele aanvijzing aan, dat er sprake zou zijn van een tweede nationaal herstel voor Israël, na hernieuwde verstrooiing uit hun land, welke tegen het einde der wêreld zou plaats hebben" [158].

Wat by Jesaja gevind word kom terug by Jeremia.

Wat Jeremia egter van sy voorgangers onderskei, is, dat hy die Messiaanse toekoms in ondubbelsinnige terme uitbeeld as ’n geestelike en waarin van die skaduagtige en sinnebeeldige diens van die seremonies soos die deur die Mosiaïese wet gereël was, geen sprake meer sal wees nie. "Jeremia kondigt dat aan in de veelzeggende uitspraak dat er in die toekomst geen ark meer zal zijn, en dat er dan ook geen ark meer zal nodig zijn" [159]. Ook spreek Jeremia van die Nuwe Verbond wat in die plek van die van Sinai sou tree.

Na die val van Jerusalem tree Obadja op en spreek eweëens van die terugkeer van Juda.

Ook Esegiël kondig die terugkeer met die koms van die Messias aan. Net soos sy voorgangers.

By hom is egter twee nuwe momente: die aankondiging van Gog, die Siriese mag wat getrag het om aan die eie nasionale en religieuse bestaan van die Joodse volk ’n einde te maak deur dit te laat opgaan in die Griekse Godsdiens en die Griekse sedes. Dit het Gog egter nie geluk nie. Die optrede van die Makkabeë het dit verhoed.

Daarby kom die tweede moment, die sinnebeeldige skildering van die nuwe bedeling in vorme van tempel, wet en land.

Daniël het die einde van die ballingskap beleef. Aan Daniël word egter geopenbaar dat die algehele tenietmaking van die skuld en die volledige

vervulling van Jeremia se profesie, met die terugkeer nie in vervulling sal tree nie.

Dit sou eers tot stand kom in die verskyning van die Messias, wat in die dood sal ingaan.

Na die dood van die Messias sal ’n heidense volk die stad en die tempel verwoes. Dit sou ’n gerig wees wat opnuut oor die Jodendom sou kom. Hier sou ’n deur God vasbeslote verwoesting plaasvind.

"Hier zien wij hoe aan het nationale Israël na de verwerping van den Messias de algeheele en volledige ondergang wordt aangekondigd, en van een daarna nog bestaande toekomstverwachting wordt geen woord gerept. Alle hoop moet zich dus samentrekken op het geestelijk heil dat in den Messias zal worden geschonken: daarin is te zien de waarachtige vervulling der profetie" [160].

Haggai en Sagaria tree op na die ballingskap. Haggai profeteer van die toekomstige vergroting en verheerliking van die tempel wat deur die teruggekeerde ballinge gebou is.

Sagaria kondig aan dat daar nog ’n verdere terugkeer sal wees van die ballinge wat op daardie oomblik nog in ballingskap was. Hy spreek ook van die Messiaanse toekoms, en met name teken hy die karakter van die nuwe bedeling waarin die seremoniële onderskeiding van heilig en onheilig d.w.s. die hele seremomële diens opgehef sal wees.

"Uit dit gansche overzicht blijkt, dat het Oude Testament slechts van één enkelen terugkeer van het verstrooide Israël naar zijn land weet: n.l. van den terugkeer uit de Assyrisch-Babylonische ballingschap." [161] ".anderzijds hooren wij ook, dat na de komst en den dood van den Messias aan het nationale volksbestaan van Israël geheel en voorgoed een einde wordt gemaakt. Dat laatste wordt absoluut en zonder eenig voorbehoud uitgesproken. Van een tweede herstel van het nationale Israël spreekt de profetie daarbij niet. Wij verstaan dat deze ondergang van het nationale Israël met zijn steenen tempel dan ook juist daartoe dienen moet om de geestelijke heerlijkheid der Nieuwe Bedeeling tot volle ontplooiing te doen komen. Waarom zou men dan toch in het Oude Testament, dat reeds zelf zulk een duidelijke taal spreekt, nog zoeken naar argumenten voor een verwachting van een zekeren terugkeer der Oude Bedeeling, van wier afdoening het Nieuwe Testament nog veel beslister spreekt?"

Wat is nou die geestelike waarde van die beskrewe herstel van Israel?

Prof. AALDERS antwoord. "In de eerste plaats ligt daarin reeds deze beteekenis, dat het ons een onderpand is van Gods onveranderlijke trouw, een waarborg voor de vervulling van ’s Heeren beloften" [162]. Ook vir die gemeente van die Nuwe Verbond geld, dat, al sal hy deur die vyandskap van die wêreld, deur eie afval en insinking in ’n toestand van verbreking en verwoesting geraak, die trou van God vas bly en die toekoms daarom nooit

donker behoort te wees nie. Vir die kerk van onse Here Jesus Christus sal weer herstel kom [163].

"In de tweede plaats hebben wij er op te letten, dat Israël een type, een voorbeeld, een schaduw is van de Kerk des Heeren" [164]. Daarom dra die hele geskiedenis van Israel ’n skaduagtige karakter. En tog. "Wanneer er dus in de profetie van Israël gesproken wordt, neen, dan mogen we niet doen gelijk veel verklaarders, die daar dan maar aanstonds in plaats van Israël lezen: de Christelijke Kerk; Israël is Israël, en dat mogen we nooit uit het oog verliezen; maar wij mogen toch niet bij Israël blijven staan: Israël is type van de Christelijke Kerk, en de strijd van Israël met de omwonende volken is daarom de strijd van Kerk en wêreld, en de triomf van Christus’ gemeente over de wêreld" [165].

In die eerste plek dus is die profesie gerig tot die volk van Israel en daarom vir die volk van Israel van direkte, van onmiddelike betekenis. Maar daarin lê ook die diepe geestelike waarde wat dit vir die hele wêreld het; "want dat woord des Heeren is niet voor Israël alleen bestemd, maar voor de gansche menschheid, die daarin de sprake Gods tot haar kan beluisteren. Wij kunnen ten slotte dan ook de Chiliastische opvatting van vele profetische uitspraken, die daardoor eigenlijk in hun waarde en beteekenis uitsluitend tot Israël worden beperkt, niet anders dan als een vermindering zien van den gadeloozen rijkdom, welke ons in de Heilige Schrift geschonken is" [166]. Dit wat die Ou Testament betref.

Oor die Staatkundige Geskiedenis, die kultuurgeskiedenis en die geskiedenis van die godsdienstige lewe van Israel, in die tyd van Christus tot op die ondergang van die Ryk kan o.m. die "Bijbelsch Handboek", Kampen 1935, Deel II, ingesien word. Hieroor kan ons kortheidshalve swyg.

Oor wat die Nuwe Testament aangaande die Jodendom vermeld moet ons kort wees. Alleen oor die val van Israel gee ons enkele gedagtes.

Volgens die Nuwe Testament is die ban op Israel vreeslik. Wat die profete uit die Ou Testament daarvan geskryf het en wat sommige van hulle aanvanklik daarvan reeds aanskou het, tree in die Nuwe Testament in klare lig. God het Israel oorgegee aan ’n demoniese gees wat reeds in Jes. 29 :10 voorspel was. Vgl. Deutr. 29:4 "Soos geskrywe is: God het hulle gegee ’n gees van diepe slaap, oë om nie te sien nie en ore om nie te hoor nie, tot vandag toe" Rom. 11: 8. Ds. G. DOEKES [167] skryf: "Naar Hand. 2: 37 doelt het op eene in het hart snijdende werking van het Woord, zoodat we ook hier hebben te denken aan den invloed van het evangelie, dat eene reuke des doods ten doode is voor degenen die in hun ongeloof voortgaan. Voorwaar, Israël is in een vreeselijk beproevingsvuur geworpen." En Dawid sê: "Laat hulle tafel vir hul wees ’n vangnet en ’n strik en ’n struikelblok en ’n vergelding". Rom. 11:9. DOEKES skryf hiervan: "In elk geval is met Calvijn dit vers zoo te verklaren, dat naar Davids hede den vijanden des Heeren al het goede ten kwade moge verstrekken [168] wat ongetwij feld voomamelijk ziet op den zegen des verbonds, die den Joden eene reuke des doods ten doode is geworden" [169].

Hierby word Ps. 69:24 aangehaal: "Laat hulle oë duister word, sodat hulle nie sien nie; en maak dat hulle heupe altyddeur wankel", ook in Rom. 11:10 aangehaal: "Laat hulle oë duister word om nie te sien nie, en buig hulle rug vir altyd krom." Hiervan skryf DOEKES: "Zijn verblinding is geen gevolg van zijn val, zooals ZAHN [170]. En wie stelt zich de Joden voor als vluchtelingen? Was er sprake van de verstrooiing, dan zou er nog iets voor te zeggen zijn. Maar nu is de gekromde rug kennelijk het beeld van den onder den last der dienstbaarbeid gebogen slaaf [171]. En het is klaar, dat hiermee juist de ellende van het verblinde Jodendom is geteekend. Ze zijn met geestelijke blindheid geslagen, en gevolg daarvan is de eeuwenlange slavernij der wettische dienstbaarbeid, waarin zij hardnekkig voortdolen" [172]. Hierdie juk het hulle hulself opgelê en tog "God heeft hen zoo verblind, dat zij evenmin door de roede als door het Woord des Heeren zich laten leiden" [173].

Hierdeur hou hulle die juk van diensbaarbeid des te krampagtiger vas.

Aan die ander kant word aangetoon, dat die doel van Gods oordeel nie verstoting, ewige ondergang, onherroeplike uitsluiting van die ou bondsvolk buite Gods Koninkryk is nie, Rom. 11:15, 31. "Het is een louteringsvuur tot behoudenis in plaats van tot verderf van het volk. God is werkzaam tot Israëls verlossing" [174].

Maar daar is meer. Israel se val het die weg gebaan vir die roeping van die heidene en nou word die heidene weer op hulle beurt diensbaar gemaak aan die terugvoer van Israel na God. "Ek vra dan: het hulle miskien gestruikel om te val? Dit tog nie! Maar deur hulle val het die verlossing die deel van die heidene geword om hulle jaloers te maak" Rom. 11:11. En, in die gelykenis van die landbouers wat op Sy kruisiging betrekking het, së Christus: "Daarom së Ek vir julle: Die Koninkryk van God sal van julle weggeneem word en aan ’n volk gegee word wat die vrugte daarvan sal dra" Matt. 21:43.

Die roeping van die heidene moet dan ook beskou word as die vervulling van die raad van God wat in die belofte van Gen. 22:18, en 28:14 geopenbaar is "En in jou (Abraham, F. B.) saad sal al die nasies van die aarde geseën word".

Daarteenoor egter mag die val van Israel nie beskou word as die einde van Gods raad nie. Inteendeel, die val moet meewerk ten goede, nie alleen vir die heidene nie maar juis daardeur ook vir Israel self. Deur die roem van die heidene in die verlossende genade moet die Jodendom tot jaloersheid verwek word. Hierin lê dan ook die bemoediging vir die sending onder Israel. Maar dan mag Israel ook nie verstoot, verag en verjaag word nie. Inteendeel "We hebben hun het evangelie te brengen, maar ons leven zij tevens een getuigenis van de blijdschap des geloofs, den rijkdom der genade in Christus, den zaligen vrede door het bloed des kruises." So besluit DOEKES [175].

Dat die val van Israel die rykdom van die wêreld is, verklaar die 12e en 14e verse van Rom. 11. Maar daar staan meer: "hoeveel te meer sal hulle volheid (plhrwma) dit wees!" vers 12 (b) en "wat sal hulle aanneming anders wees as lewe uit die dode? vers 15b. Voorwaar, dit is: treffende woorde.

Hier moet vir die christenvolke en die christenkerke nuwe lig - of, by vernuwing ’n lig - opgaan. Calvyn het reeds die groot betekenis hiervan vir die prediking van die evangelie onder die Jode aangetoon [176]. Ook DOEKES wys hierop: "Zoo gaat er van dit woord eene ernstige vermaning uit tot de Kerk van alle eeuwen. De Zending onder de heidenen mag doorgaans rijker vrucht oogsten dan de arbeid onder Israël. Er is dus gevaar, dat wij ons meer aan het eerstgenoemde dan aan het andere deel onzer missionaire taak wijden. Geringe vrucht maakt zoo licht moedeloos. Maar Paulus roept ons toe, dat we én om ’s Heeren wil én om onzes zelfs wille niet zullen aflaten, den arbeid der liefde tot verlossing van Israël voort te zetten, opdat voortdurend een overblijfsel naar de verkiezing der genade met ons roemen in onzen Heiland en Zaligmaker en straks de dag des heils aanlichte" [177]. En vier bladsye verder skryf hy: "En zij het oog geopend voor de groote beteekenis van dat volk, waaruit gekomen is, wat wij hebben, en waardoor ons geworden zal, wat ons nog ontbreekt" [178].

Hierbij moet die band wat daar bestaan tussen die heidene in Christus en Israel, en waarop veral die apostel in vers 17 klem lê, nie uit die oog verloor word nie.

Hierdie verband bestaan in die inlywing van die heidene in Christus en dit is niks anders as ’n inplanting in die genadeverbond wat met Abraham opgerig is nie.

Wie dit so sien, sien ook dat die gelowiges in ’n lewensgemeenskap met Israel staan.

Maar dan laat die apostel ook in hierdie verband ’n waarskuwende stem hoor: "want as God die natuurlike takke nie gespaar het nie, sal Hy miskien jou ook nie spaar nie" (verse 21 en 22). Hiervan skryf DOEKES: "Waanden de Joden, van Gods blijvende gunst verzekerd te mogen zijn, alleen reeds omdat zij in het verbond stonden, hunne verwerping heeft het anders uitgewezen. Dat de geroepenen uit de heidenen zich daaraan spiegelen!" [179].

Maar wanneer sal die volheid van Israel intree?

Die apostel antwoord: na die volheid van die heidene ingegaan het (vers 25).

Solank as daar volkere in duisternis sit, b1y Israel ook buite. Ook hier tref die lot van Israel die christennasies. Dit tref nie alleen die laksheid in die sending onder Israel self nie maar ook die onder die heidene.

Hoe die insameling van Israel sal geskied word selfs aangewys (verse 26 en 27).

Christus sal deur Sy Woord en Gees in die harde harte werk en, so skryf DOEKES, "Op de wegneming van Israëls zonden valt bij zijne wederaanneming de volle nadruk, omdat daarin de genade zich het heerlijkst openbaart" [180].

Maar voordat dit geskied, is hulle vyande.

Na die val het Israel, om ons ontwil, vyande geword van die evangelie (vers 28). Hulle is vyande van God, vyande van Christus, vyande van die Kerk van Christus. Vergelyk wat ons gesê het ten opsigte van hul verhouding tot die liberalisme en die "disestablishment" van die kerk.

Dit maak die Christendom ongelukkig. Dit werk storend op elke gebied van die lewe en onder alle volke. Maar dit is nie al nie. Dit maak die Jood nog ongelukkiger as wat hy reeds is. Vergelyk maar wat ons van die Joodse problematiek aangehaal het. Dat al die skuld op die Christendom en op die anti-Joodse instink gewerp word en dat "de Joodsche houding niet van invloed is op het Joodsche vraagstuk zelf noch op de intensiteit der verschijnselen, waarin het zich openbaart" [181] is tog al te onaanneemlik. Die saak sit veel dieper en dit moet hier in hierdie vyandskap gesoek word.

Maar dan staan die nie-Joodse volkere ook nie los van hierdie vyandskap nie. Immers die vyandskap is om hulle ontwil. Vir hulle was die val van Israel tot seën.

Maar dan staan die Jodendom ook weer nie los van die seën nie. Immers die seëninge waarin die nie-Joodse volkere deel, moet die Jodendom tot jaloersheid en tot terugkeer na God verwek.

Wel staan die Jodendom buite die verbond maar nie los daarvan nie. Hulle is nog, wat die verkiesing betref, bemindes terwille van die vaders (vers 28). "En nu worden we hier vermaand, dat wij het tweede niet om het eerste (d.i. vyande, F. B.) zullen vergeten en miskennen," skryf DOEKES [182].

Nou is dit nie net die Jodendom wat vyande van God is nie. Dit is die heidene ook en dit was die Christene ook voorheen (vers 30, 31). Wel is die Jodendom dit in besondere sin. Vir die heiden is Christus dwaasheid maar vir die Jode ’n struikelblok. 1 Kor. 1:23. Geen ander volk openbaar so ’n bitter vyandskap teen Christus en so ’n hardnekkige verwerping van die evangelie van die Kruis as die Joodse volk nie. Daarom moet die Jodendom ook net soos ander vyande van God bestry word. Selfs moet die Jodendom in besondere sin bestry word maar dan altyd met die oog op toebrenging.

Dat hulle egter bemindes terwille van die vaders is mag nooit vergeet word nie. Want die genadegawes en die roeping van God is onberoulik (vers 29). Hulle moet ook barmhartigheid ontvang (vers 31). Want God het hulle almal in die ongehoorsaamheid ingesluit om almal barmhartig te wees. So is die tydelike oordeel van die ongehoorsaamheid van die Jode, sowel as die van die heidene, ’n voorbereiding vir die betoning van Gods ontferming [183].

Dit tref seker dat die apostel hierop laat volg: "O diepte van die rykdom en wysheid en kennis van God! Hoe ondeurgrondelik is Sy oordele en onnaspeurlik Sy weë!. Uit Hom en deur Hom en tot Hom is alle dinge. Syne is die heerlikheid in der ewigheid Amen" (verse 33-36).

Die vraag ontstaan hier: is die Joodseprobleem verbygaande of permanent?

Die slotsom waartoe ons kom is dat hierdie probleem permanent is. Uit die voorgaande kan, wat die Ou- sowel as die Nuwe Testament betref, niks anders afgelei word nie. Daarby kom dat die Here aan die Jode vir byna 1900 jaar geen eie tuiste gegee; het nie en van so ’n terugkeer na ’n eie land word niks vermeld nie. Daar is immers kleiner volke wat vir eeue op hul eie grondgebied woon en ander wat in betreklik resente tye aan ’n eie tuiste gekom het. Wel is hierdie laaste gronde nog geen bewyse nie maar dit gee wel iets om oor na te dink. In elk geval. Skriftuurlike gronde vir so ’n terugkeer na die ou Palestina het ons nie. Ook KUYPER is van dieselfde oordeel n.l. dat die probleem permanent is [184].

Hoe moet die volke waaronder die Jode woon hulle gedra ? Mag aan die Jode hulle burgerlike of staatsregtelike regte ontneem word? Moet die oplossing met HELENIUS POSTMA in sy geskrif: "Die Christelike Oplossing van die Jode-Vraagstuk" pag. 10, gesoek word in wat hy met "een enkele woord" uitdruk "vreemdelingskap" gesoek word? Ons gee hier die oordeel van KUYPER [185]. Hy oordeel dat die burgerlike of staatsregtelike regte van die Jode in die geheel nie bedreig mag word nie. Die christelike roeping eis "dat men niemand terwille van zijn religieuze eigenaardigheid verkort in zijn rechten. Wel is het ongetwijfeld onkiesch, als de Joden onder ons van hun invloed gebruik maken om het christelijk beginsel uit het staatsleven terug te dringen, maar hierin kan men ben bestrijden, gelijk men de radicalen op dit punt bestrijdt, mits dan als radicalen, en niet als Joden"

Ten opsigte van die nasionale en internasionale oormag in die bankwese wil KUYPER dat daarteen ekonomiese maatreels geneem moet word, "die het groot bezit begrenzen, en de aangroeiing van het kapitaal er van onder meer ethischen regel stellen, maar keere men zich ook op dit terrein nimmer tegen de Joden als Joden, iets ït,at er steeds op uitloopt dat de gedoopte bankiers vrij spel krijgen."

Wat ’n Christen se huwelik met ’n Jood betref skryf KUYPER: "Een Joodsch huwelijk acht ook ik voor een Christen ongeoorloofd, omdat zoo diepgaand verschil in het huwelijksleven de zoo noodige harmonie in het religieuze leven en bij de opvoeding zal doen ontbreken." [188]

Die oplossing sien KUYPER as volg: "Alleen een sterker op den voorgrond schuiven van het ethische element in onze wetgeving, met name ook in onze oeconomische wetgeving.zal het kwaad, waartegen men toornt, kunnen stuiten" [189].

Hierdie oordeel van KUYPER geld egter alleen daar waar die volk in kwessie self tot ’n hoë kultuurtrap gekom het. Waar dit van ’n volk nie gesê kan word nie, sou ’n algehele gelykstelling van die Jode die nasionale ontwikkeling nie bevorder nie, maar bedreig. "Verweer en bescherming van het nationale leven tegenover de superioriteit van den Joodschen geest en het Joodsche talent, kan hier voorshands nog niet gemist worden" [190]. Die regeringe van sulke lande is verplig om die ekonomiese konkurrensie so in te rig, dat die eie volk, in die wedstryd met die Joodse element, "niet vooraf gedoemd is tot altoos zijn en blijven van de lijdende en onderliggende partij. Tweërlei is de weg, die

hiertoe moet worden ingeslagen. De eerste is de zedelijke en intelleetueele verheffing van het eigen volk, de andere is het aldus regelen van de oeconomische wetgeving, dat onderdrukking van de zwakkeren zij uitgesloten" [191].

Hiervoor moet egter nie net die Jood uitgesoek word nie. "Bijdt de lagere bevolking onder woeker en bedrog, laat de regeering dan de woekeraars onder Christenen en Joden heiden te lijf gaan, door ethische wetgeving en scherpe rechtspraak" [192] ens. ens.

"Ook de kerk heeft hier een hooge roeping te vervullen" [193]. Alles wat na haat teen die Jode sweem moet onder die Christene uitgeroei word. Van die kerk moet die groot sedelike mag uitgaan. Die sedelike peil van die volk moet verhoog word en die kerk moet die skerpte van die gewete ook op die volkslewe laat inwerk. KUYPER maak voorts ’n oproep op die Sinagoge en op die Rabbi’s en sluit met die woorde "Christen-plicht is en blijft het de liefde tot den naaste ook tegenover den Jood nooit te verzaken, maar ook rabbijnen-plicht om hun geloofsgenooten het steeds uit de Thorah te herinneren: ’Weest heilig, want Ik de Heere ben heilig’ "[194].

Uit die voorgaande blyk dat ons ook die Jodendom terug verwys na God. Met die sewe Noagitiese gebooie van die Talmud kan ons nie instem nie. Dit wil egter nie sê dat sulke gebooie geensins bestaan nie maar dan is dit geen Noagitiese gebooie nie. Nog minder is hulle gebooie wat bestem is vir die nie-Jood om hom te help om, ten opsigte van saamlewe met die jodendom, ’n aanknopingspunt te kry nie.

Die Jood se weg tot saligheid en geluk is presies dieselfde as die van die nie-Jood. Ook hy moet in en deur die Messias lewe en salig word. Elkeen wat glo dat Jesus die Christus is, is uit God gebore; en elkeen wat die Vader liefhet, het ook lief die een wat uit Hom gebore is. Hieraan weet ons dat ons die kinders van God liefhet: wanneer ons God liefhet en Sy gebooie bewaar." 1 Joh. 5:1, 2.

"Aangaande Hom getuig al die profete dat elkeen wat in Hom glo, vergifnis van sondes deur Sy Naam ontvang" Hand. 10:43: "Daarom staan dit ook in die Skrif: Kyk, Ek lê in Sion ’n uitverkore en kostbare hoeksteen, en die wat in Hom glo, sal nooit beskaam word" 1 Petr. 2:6.

Dit gaan vir ons nie op as die Jodendom sigself wil stel in die plek van die Messias nie.

Dit sou beteken dat hulle hulself moet verlos en dat hulle dan ook die wêreld moet verlos.

Dat die Messias-ideaal dan verklaar word as die ontwikkeling van Israel moet laat vaar word. Dit kan aan die wêreld geen geluk bring nie. Dit bring alleen smart.

Die Jodendom moet sig gebind ag aan dieselfde norme wat deur die hoogste outoriteit gestel is: wat gerig is tot elke wese en alle wesens wat op die gebied

van die ware, die goeie en die skone, handelend kan optree en wat formele kiesvryheid het; norme wat in die kategoriese imperatief spreek; wat algemeen is: wat nie alleen formeel is nie maar wat ook materieel is; wat nie die ervaring nog die ratio tot bron het nie maar wat objektief is d.w.s. wat uit die openbaring geput is.

Alleen dit kan in die aardse lewe ’n saamlewe tusschen die volkere en menserasse, insluitende die Jodendom, moontlik maak. Hiermee sal die Joodse problematiek waarvan ons ’n proewe gegee het verval, en die enigste skyn-oplossing van die Jode-vraagstuk nl. ’n Joodse nasionale tehuis sal omgeskep word in ’n onderwerping aan die Koning in die ryk van die gees.

Die Jood val dus saam met alle menserasse onder die bindende beginsels wat in Hfs. III aangevoer word. Immers die wet van die liefde is sy wet. Die tien gebooie is sy wet. Die etiese norme is sy norme. Dit is die norme van God wat Hy vir die mensheid gestel het.

3. ETIESE BEGINSELS T.O.V. DIE RASSEVRAAGSTUK VERAL IN SUID-AFRIKA

ALGEMENE OPMERKINGE

In hierdie hoofstuk word hoofsaaklik etiese beginsels benandel. En dan: ten opsigte van die rassevraagstuk. Die ordinansies van God, in teënstelling tot die ordonnansies wat deur die mens gemaak word, kom ter sprake [1].

Die ordinansies van die Here, wat dieselfde begrip is as wat ons onder "Ordeninge van God" verstaan, gaan oor die ganse skepping. Alle kreatuurlike syn en lewe word daardeur omvang. Nie net die Wet van God of die gebooie van God vir die religieuse en sedelike lewe, vir ons lewe in relasie tot God en tot die mens moet daaronder verstaan word nie. Ook die nie-sedelike d.w.s. die natuurlike teenoor die gebied van die gewilde val daaronder. Immers, God is Here van hemel en aarde. Matt. 11:25.

Wel onderskei ons ’n natuurlike en ’n sedelike wêreldorde maar nie een van die twee is aan Gods ordinansies onttrek nie [2]. Prof. GEESINK skryf [3]: "Die orde der wêreld is een eigen werk Gods; en dat die dus door hem geordende wêreld blijft bestaan, is een vrucht van Zijn almacht, waardoor Hij Zijn schepselen werken doet naar Zijn ordinantiën ’Naar Uwe ordinantiën blijven zij nog heden staan, want zij alle zijn Uwe knechten Ps. 119:91’" en op bls. 13: "Nochtans werkt én dat natuurleven én dat zedelijk leven naar Gods ordinantie," In beide krijgt God altijd Zijn wil.

Die wil zit dan ook achter heel de wêreldorde. Hij, God de Heere, heeft haar gewild; heeft haar dus gewild als zij is; handhaaft haar met Zijn eeuwige kracht. Niet die wêreldorde is dan ook het laatste waarin ons denken rust kan vinden". Dan. 4: 35. Dit is nie alleen die wêreldorde of Gods ordinansies vir die wêreldorde waarmee ons te doen het nie maar met God self. "God staat boven Zijn ordinantiën" [4]. God is dus die diepste grond. Maar dan nie God in

relasie tot Sy skepping nie. God bestaan ook afgedag van Sy skepping. Dus God in Sy selfgenoegsaamheid [5].

Om oor God Self te handel lê hier buite ons bestek. So ook met die natuurlike wêreldorde, die stoflik-geestelike natuur en die geestelike natuur d.w.s. die geskape geeste ens.

Vir ons doel hier gaan ons uit van God in relasie tot Sy skepping en meer bepaald tot dié deel van Sy skepping: die mensewêreld as ’n sedelike wêreld.

En nou skryf GEESINK, "Heeft nu naar Gods ordinantie, naar Zijn beschikking in deze zedelijke wêreld ieder mensch zijn plaats, al zijn werkingen moeten gericht zijn op de verheerlijking Gods als het laatste doel" [6].

Deze ordinantiën vinden wij voor een deel in de Wet der Tien Geboden.

Voor een deel.

Want voor den mensch, als zedelijk [6a] wezen, heeft de Heere ook nog andere ordeningen gesteld dan die, welke in de decaloog of de ’Tien woorden’ zijn vervat" [7]. Wat hiermee bedoel word is dat die werkinge van die mens ook nog op ’n ander gebied as op die van die religie en die sedelikheid lê. "Als zedelijk in den zin van geestelijk wezen toch staat de mensch niet alleen in de verhouding tot God en zijn medemenschen, maar ook tot de natuur, in den ruimsten zin van dit woord, bepaaldelijk tot de aardsche natuur" [8].

Met die eerste verbind GEESINK die sedewette en met die laaste die volgende: "Wetten, Ordeningen Gods dus voor ons denken, die wij logische wetten; voor ons welgevallen aan het schoone, en ons mishagen aan het leelijke, die wij aesthetische wetten noemen: en eindelijk voor onze beheersing der aardsche natuur, door haar te bearheiden, en die wij zouden kunnen noemen de wetten voor ons maken" [9].

Hierdie vier wette of beter nog, hierdie vier norme kan o.i. goedskiks tot drie gereduseer word nl. die logiese, die estetiese en die etiese.

Met al hierdie wette het ons te doen by die rassevraagstuk maar almal kan deur ons in hierdie werk nie beklemtoon word nie.

Uit die aard van die saak het ons in hoofsaak te doen met die sedewet, Matt. 22:37-39 as primêre norm, die dekaloog Ex. 20 en Deutr. 5 as sekondêre norme saam met wat uit die Besondere Openbaring dienstig geag mag word. Immers die hele Skrif is nomatief. Veral is dit die geval by die Sosiale Etiek.

Maar die Skrif spreek sig nie oor die rassevraagstuk uit nie. Wat ’n ras is, hoe die rasse ingedeel moet word en hoe hulle met mekaar saamhang, maak die Skrif nie vir ons uit nie. Genesis 10 gee dan ook ’n volkeretafel, maar geen rassetafel nie. Daarom moet ons afleidinge maak.

Hiermee gaan ons oor tot die behandeling van die etiese beginsels t.o.v. die Rassevraagstuk veral vir Suid-Afrika.

DIE EENHEID VAN DIE MENSLIKE GESLAG.

Van oudsher was, en tot vandag toe is die leerstuk van die eenheid van die menslike geslag ’n Gereformeerde. Van baie bewyse noem ek alleen die antwoord op vraag 7: Heidelbergse Kategismus.

Ander leringe ten aansien van die mensheid en die oorsaak van die verskeidenheid waarin die mensheid sig aan ons voordoen het natuurlik in die loop van die eeue hulle verskyning gemaak.

Nadat hierdie teorieë egter uitgepraat was en terwyl andere nog praat, staan daar nog geskrywe: "En Hy het uit een bloed al die nasies van die mensdom gemaak om oor die hele aarde te woon terwyl Hy vooraf bepaalde tye en die grense van hulle woonplek vasgestel het." (Hand. 17:26) Die eenheid van die menslike geslag staan voldoende vas om daarop te bou.

Dit is vanselfsprekend dat hierdie leerstuk van groot biologiese betekenis is ten opsigte van die rassevraagstuk. Daaroor het ons dit hier egter nie. Soos die rassevraagstuk sig vandag aan ons voordoen eis dit van ons in die eerste plek: riglyne waarvolgens die verskillende rasse saam kan lewe. Hiermee is ons besig en hiervoor wil ons trag om beginsels aan te wys.

By die bespreking van die menslike geslag wys ons in die eerste plek op die deurlopende proses daarin. Noodsaaklikerwys moet die aandag daarop gevestig word. Op meer as één punt in ons bespreking van die rassevraagstuk sal dit van belang wees.

Die proses waarvan ons spreek is die wat begin by die skepping van die mens, die geslagte van die mensheid deurloop en wat eindig met die voleinding van die eeue [11]. Wie op hierdie proses nie let nie kry geen afgeronde sisteem nie; kry geen resultaat wat met die uitsprake en uiterste doel van God ooreenslaan nie; kry geen nugtere blik op die aardse nie.

In hierdie tyd het die Here God ’n ryke verskeidenheid gebied [12], ook van volkere, tale en nasies. In hierdie verskeidenheid sou God die heerlikheid van Sy deugde laat uitkom. So ook in die hiernamaals. Ook daar bly die verskeidenheid voortbestaan [13].

Die Koninkryk van God deurloop ’n proses maar ook die wêreld en by name die mense-wêreld as sulks. Die mense-wêreld afgedag van die uitverkorenes deurloop ’n proses totdat die einddoel wat God daarmee liet, bereik is. Niks, geen volk, geen ras is hierin doelloos nie [14].

Die dwaling dat die werk van God net beperk is tot die Kerklike lewe - waaronder ook die Sending verstaan moet word, is fataal.

"Er is behalve het grootse werk Gods in de Particuliere genade, ook dat geheel andere werk Gods in het Rijk der Gemeene Gratie. En dat werk Gods van de Gemeene Gratie omvat heel het leven der wêreld," skryf Dr. A. KUYPER [15].

Veral in die prediking moet hierop gelet word. Dit gaan in die eerste plek en boweal om die siel maar ook om die aardse lewe. Die kerk o.m. moet sig van sy roeping hierin bewus word; sig nie alleen die bekering van siele voor oë stel nie maar die geopenbaarde wil van God in al sy diepte en omvang verkondig.

Niemand moet hieruit verkeerde konklusies trek nie. Die verskil tussen prediking en regering moet ingesien, en elke Roomse dwaling moet sorgvuldig vermy word. Ons kom later hierop terug.

Hiermee kom ons op die terrein van die menslike geslag.

Uit Adam is alle vlees. Met Adam het alle mense die menslike natuur gemeen [16].

Van Pre- en Ko-Adamiete is geen sprake nie. Die leser word verwys na Bavinck, Gereformeerde Dogmatiek en na die literatuurlys daar gegee [17].

Met die eenheid van die menslike geslag kragtens sy oorsprong uit één [bloed] staan ons op die lyn van die organiese samehang van die mensheid.

Hier bevind ons ons op die gebied van die Algemeen Genade. Hieraan het alle mense deel, hoof vir hoof. Mense van alle tale, tye en nasies, ook rasse. Hier, selfs afgesien van alle gebooie van God ten opsigte van verdraagsaamheid, eerbetoon- en liefde tot die naaste, of van welke godsdienstige oortuiginge ook, voel elk in sig ’n ingeskape drang na en behoefte aan sy soort, die mensheid.

Met alle mag wou die mensheid hierdie eenheid dan ook handhaaf. Selfs teen die wil van God in.

Wat die eerste betref gee ons die eie woorde van die mensheid toe hulle nog één taal en een en dieselfde woorde gehad het, wonende in die land Sinear: "Kom laat ons vir ons ’n stad hou en ’n toring waarvan die punt aan die hemel raak; en laat ons vir ons ’n naam maak, sodat ons nie oor die hele aarde verstrooid raak nie" (Gen. 11 :4) [18].

Hierteenoor staan die ryke, magtige gedagte van God, uitgespreek by die skepping (Gen. 1:8), en herhaal na die sondvloed (Gen. 9:1): "Wees vrugbaar en vermeerder en vul die aarde".

Om die diep gedagte wat hierin sit glashelder deursigtig te maak, stel ek Dr. KUYPER aan die woord: "Hun. (Sinearbewoners. F. B.) leidslieden hadden het geformuleerd, en de menigte was willig om het uit te voeren. Er was hier sprake van een beweging der gemoederen, van een allesbeheerschende en prikkelende aandrift. Toen onder de Kaapsche Boeren de dusgenaamde ’trek’ opkwam, greep die neiging om te ’trekken’ allengs een geheele menigte aan. Die ’trek’ hield ook later stand, en heeft nog niet uitgewerkt. Nu van achteren gevoelt dan ook ieder, hoe in dien ’trek’ der Kaapsche Boeren, zonder dat iemand het vermoedde, een macht door God gewekt is, die heel de toekomst van Afrika en ten deele zelfs de geschiedenis der wêreld beheerscht. Welnu

zulk een ’trek’ is juist het tegendeel van wat zich in Sinears vlakte openbaarde. Ook toen moesten ze trekken, maar ze wilden niet, en stelden zich nu uit beginsel en met voorbedachten rade tegen het beginsel van het trekken over. Niet "trekken", maar "bijeen blijven", was het wachtwoord. En gelijk men nu van achteren wel zal toestemmen, dat de Kaapsche Boeren het bestel Gods zouden weerstaan hebben, indien ze niet waren uitgetogen, even zoo weerstond het toenmalig geslacht in de vlakte van Sinear den wil des Heeren, door ziech niet te willen verspreiden, maar van het bijeenblijven in Sinear een welbewust opzet, een grondgedachte voor heel zijn saamleven, het richtsnoer voor zijn handeling te maken" [19].

Hiermee word duidelik aan die lig gestel: die kleinsielige, enghartige en bekrompe gees van die mens teenoor die groot gedagte van God. Bedink net dat die ganse mensheid vandag nog rondom daardie toring in Babel sou woon. Watter onsin!

Dat dieselfde neiging vandag nog in die mensheid voortleef en in verskiIlende vorme tot uiting kom, moet hier op gewys word.

In een groep leef voort die onversadigbare drang na assimilasie, gelykmaking, ooreenbrenging, samestelling, fusie ens. van die mensheid. Onder die leus: "Vryheid, Gelykheid, Broederskap!", maar dan in die gees van die Franse Revolusie, wat alle vryhede en regte uit die mens as sodanig aflei, sprekende van die "Droits de l’homme", d.i. die Regte van die Mens, stuur die Volksfront in Frankryk en die Komintern in Rusland, met takke oor die wêreld versprei, op ’n wêreldrevolusie aan. Hiervoor word die Derde Internasionale gebruik [20].

Maar ook in ander vorme word assimilasie ens. voorgestaan. Dan word die Bybel direk aangehaal: "waar daar nie Griek en Jood, besnedene en onbesnedene, barbaar, Scith, slaaf, vryman is nie; maar Christus is alles en in almal" (Kol. 3:11).

Hierdie teks slaan op die nuwe mens waarmee die gelowiges beklee is en wat vernuut word tot kennis na die beeld van sy Skepper (vers 10). In die lewensvernuwing, in die gemeenskap met Christus is geen verskil tussen persone en rasse nie, d.w.s. vir diegene wat die ou mens met sy werke afgelê het (vers 9). Vir elk moet dit duidelik wees dat hier van die vernuwing van Gods beeld in die mens sprake is; dat dit in verband staan met die Rijk Gods [21]. Boweal kom dit aan op die Koninkryk Gods. Daarvan moet elkeen lid word. Dit moet die eerste gesoek word, so leer Jesus (Matt. 6: 33).

Wel word die menserasse onder Gods voorsienige Albestuur onder volke saamgebring en, die volke weer deur die Evangelie geroep om hulle te verbind tot ’n hoër eenheid, die Ryk van God. Maar, die Godsryk se volheid sal eers hiernamaals geopenbaar word. Ook die mensegroepe, soos dié met, en tot op sekere hoogte selfs voor die toringbou ontstaan het, word deur die Godsryk in hierdie tyd nie opgehef nie. Paulus sê dat ons ons burgerskap in die hemel het, maar self beroep hy hom op sy burgerskap van Tarsen (Hand. 21:39; 22:3).

Die ideaal van Jesus: dat diegene wat die Vader aan Hom gegee het uit alle volke, tale en nasies in die toekoms byeen vergader sal wees in die Nuwe Jerusalem, sal ten volle verwesenlik word. Daartoe word die nuwe mens in ons van dag tot dag vernuut. Tog hef Jesus die aardse nie op nie. Hy onderwerp Sig aan die aardse owerheid (Mark. 12:17). Hij laat Paulus beveel om vir owerhede te bid en aan owerhede onderdanig te wees (Tit. 3:l). Let wel op die meervoud: owerhede. Nou is dit onmoontlik om alle menserasse onder één owerheid saam te bring as verskillende owerhede bly voortbestaan in hierdie lewe.

Duidelikheidshalve wys ons nog op Gal. 3: 28, waar staan dat in Christus nie meer is Jood of Griek nie, slaaf of vryman nie, en nie meer man of vrou nie. Hiervolgens is daar in Christus geen geslagtelike onderskeiding meer nie. En tog, wie sal beweer, dat daarom op aarde geen mans en vrouens meer is nie. Ook in die hiernamaals is geen gelykvomigheid nie. Hierop het ons reeds gewys.

Ons konkludeer: Die rasse van die mensheid sal voortbestaan. "Een nasie sal teen die ander opstaan; een Koninkryk teen die ander;." .En dan sal die einde kom". D.w.s. tot die Voleinding sal (Matt. 24:3-14) die nasies voortbestaan.

Babel se inwoners het met opgestoke hand teen die Wil van God gesondig. Die Roomse Kerk het in die Middeleeue getrag om op aarde te verwesenlik wat alleen in die hemelse geluksaligheid moontlik sal wees. So kan ons verder gaan in die geskiedenis. Maar genoeg. En Babel én Rome het gefaal. God regeer.

Nou is die leus: Vryheid, gelykheid en broederskap! wel deur die Franse Revolusie, die Volksfront, Komintern e.a. misplaas; word die drietal egter in die regte verhouding tot mekaar en tot die wortel, waaruit hulle spruit, gehandhaaf, dan het ons daarin die lewenstrek van die huislike lewe, die rasbestaan, die volkslewe en die mensheid. Uit één [bloede] is die mensheid! Daarom is gelykheid in regte die ideaal vir elk en iedere groep wat organies saamgestel is. En dit nie alleen nie, maar ook om die ideaal deur Christus gestel en gepreek, waarop ons reeds hierbo gewys het.

Met hierdie voorbehoud: op die onderskeiding tussen Algemene Genade en Besondere Genade moet sterk gelet word. Wel is hiervan die gebiede nie geskei nie. Heerlik en verheffend werk die Besondere Genade herstellend en perfeksionerend in op diegene wat deur die Algemene Genade van algehele ondergang behou is. Maar dan gedeeltelik. Nie so dat die werk deur die Besondere Genade gebrekkig gedoen word nie, maar so: almal op die gebied van die Algemene Genade word nie herstel en geperfeksioneer nie [22]. Vanself kom ons hierop weer terug.

Hier het ons die voorgaande, waarvan ons nou voorlopig afstap, kortliks weer aangehaal omdat dit van so groot belang is. Reeds het ons gesien dat én die ingeskape drang van die mens, synde uit één [bloede], én die ideaal deur Christus gestel magtig in die mensheid werk. Aangedrywe deur die eerste, wil sommige die herstelde eenheid van die menslike geslag, en, aangevuur deur

die tweede wil ander dieselfde hier op aarde. Met Gods Wil ten aansien van die mensheid in hierdie bedeling kom albei in stryd. Maar nou is daar ander, eweëens deur een of albei van hierdie in die mens werkende faktore besiel, wat die eenheid wil - nie van die menslike geslag nie, maar - van die ras waartoe hij behoort. In hierdie verband noem ons alleen die Nasionaal Sosialisme waaroor ons reeds in die eerste hoofstukke gehandel het en waarheen ons hier verwys.

Wie sal ons sê wat die bybedoelings by die strewe na raseenheid en rassuiwerheid in sulke gevalle is? Ook in die vorige gevalle? Aanloklik is dit om hier dinge te noem soos ideologie, mite, ens., maar die moet ons hier laat. Te ver sou dit ons afvoer. In die middel van die sonde, van die grille van die menslike hart sal ons beland as ons wil redekawel oor politieke aandrifte en soveel meer.

Uitgaande van die Skrif staan vir ons vas: die ingeskape drang van die mens tot sy soort, die mensheid: die verdeling van die mensheid in rasse, volke en tale deur God Self; die magtige, wel al te dikwels onbewuste en verkeerd-toegepaste verking van die besieling uitgaande van Hom, wat gesterf het om die kinders van God wat verstrooi was, tot ’n eenheid saam te voeg (Joh. 11:51, 52); en hierby: die werking Gods in die Algemene Genade.

Wie op hierdie gronde vir rassuiwerheid staan, val seker nie onder die oordeel: In stryd met Gods Bestel nie [23]. Wie daarenteen eie ras verheerlik op grond van menslike ideologieë, sages, mites ens., moet wel hiervan oortuig word: nooit heilig die doel die middele nie.

Word die vraag gestel: Mag geen huwelike tussen individue uit verskillende rasse aangegaan word nie? - dan moet daarop geantwoord word, dat:

Op grond van die eerste beginsel, nl. die eenheid van die menslike geslag, alle huwelike tussen rasse geoorloof is. Maar God wil die verskeidenheid. Op grond hiervan sal daar wel bedenkinge wees. Hoofsaaklik egter tref hierdie beginsel die rasse as sulks, en nie soseer individue nie.

Ten opsigte van die tweede beginsel, nl. die ideaal deur Christus gestel, kom die saak anders te staan. Wel raak hierdie beginsel individue, maar dan alleen as uitverkore stam van die mensheid. Wel is die ongelowige man deur die vrou geheilig, en omgekeerd die ongelowige vrou deur die man, en die kind is heilig. Om heiligheid gaan dit egter nie alleen nie. Ook die lewe op die gebied van die Algemene Genade tel mee. Daarom moet hier ’n derde beginsel na vore gebring word: die huwelik.

"Ook het die Here God gesê: Dit is nie goed dat die mens alleen is nie. Ek sal vir hom ’n hulp maak wat by hom pas" (Gen. 2:18). Hier gaat dit om die besluit van God om vir die man ’n lewensgesellin te maak. Prof. AALDERS skryf: "Deze plaats heeft de strekking om het volle licht te laten vallen op de hooge waardij van de vrouw als levensgezellin van den man" [24].

Voordat ons nou hiermee deurgaan is dit eers nodig om vas te stel op welke gebied ons die huwelik moet soek: op die gebied van die natuurlike lewe of op

die gebied van die genade. Hierdeur sal tegelijk duidelik word die verband waarin die beginsel van die huwelik staan tot die eerste twee.

In die eerste plek is ook die huwelik ingestel, net soos die skepping van die mens uit één [bloed] ook plaasgevind het, voor die sondeval. Dit is ook waar van die skepping van die mens na die beeld van God. Dit wil sê: voordat die Besondere Genade ingetree het, dus geheel op die gebied van die natuurlike lewe word die huwelik aangetref. Dit het die huwelik ten volle gemeen met die eerste beginsel en gedeeltelik met die tweede. Immers, soos aangetoon val die herstelling van die beeld van God in die mens op die gebied van die Besondere Genade. Hierin is dus die eerste verskilpunt wat ons aanwys. Die tweede is: dat die herstelde beeld van God, heerlik geperfeksioneer, juis in die hemel gesien sal word. Dit kan van die huwelik nie gesê word nie (Matt. 22:30). Die huwelik se eerste grond lê dus op die gebied van die natuurlike lewe.

Dit is ons doel nie om die huwelik as sulks in al sy omvang te behandel nie [25]. Wel is ten aansien van die huwelik die volgende aan te merk: Net soos dit God is wat die mens as lid van die mensheid skep, so is dit ook God wat die mens nie los van, maar in verband met sy gesin, met sy geslag, met sy land, met sy kerk laat gebore word.

Op die gesin, en veral op die geslag kom dit hier aan. Die geslag van die man sowel as die van die vrou.

Dat die man by sy huwelik sy vader en moeder moet verlaat en sy vrou aankleef wil geensins sê dat hy sy verpligtinge teenoor sy ouers daarmee ophef nie. Niemand sal dit wil beweer nie. Net so min tree iemand met sy huwelik buite sy geslag. Die Genadeverbond laat so ’n gedagte nie toe nie. God bevestig Sy verbond met Abraham, van kind tot kind.

Te weinig word hierop gelet by huweliksverbintenisse.

By huwelike tussen verskillende rasgenote mag die geslagsfaktor allermins veronagsaam word.

Ook afgesien van die Verbondsgedagte. Dit is wel van betekenis dat ’n huwelikspaar twee families, twee geslagte in ’n nouer verhouding tot mekaar bring as die waarin hulle tevore gestaan het. Dink maar aan die sosiale lewe, om iets te noem. Maar nog verreikender is die gevolge as twee geslagte, uit verskillende rasse, deur middel van ’n huwelik nouer aan mekaar gesnoer word.

So ’n huwelik het wel terdeë ook invloed op die burgerregtelike verhoudinge in die staatslewe en op die toekomstige samestelling van die Kerk. Hierdie sake beskou ons as dermate bekend dat hulle alleen genoem behoef te word.

Van belang is ook die doel van die huwelik: voortplanting van die geslag. Vir ’n aanmerklike deel lê die lotsbeslissing van nog ongebore kinders in die hand van die huwelikspaar.

Die kind het geen keuse om te besluit tot welke ras hy sal behoort nie: Hy het geen seggenskap oor die lewens- en wêreldbeskouing van die ras of rasse waartoe hy gaan behoort nie. Selfs kan hy, soos die ontstaan van rasse aanwys, die voorloper wees van 'n nuwe ras of sub-ras.

Met hierdie en baie ander gesigspunte en konsekwensies moet wel deeglik rekening gehou word.

Wat betref die vrou as hulp vir die man, as gesellin wat by hom pas, wys ons op die woorde van die apostel Paulus in Ef. 5: 32. Hy spreek van 'n verborgenheid wat groot is. Wat Christus vir die gemeente is, dit is die man vir sy vrou: en wat die gemeente vir Christus is, dit moet die vrou vir haar man wees. Hier staan die heilige unio van die huwelik sigbaar te lees. Ons verwys na enige goeie kommentaar " [26].

Nouer band is haas nie denkbaar nie. "Uit één [bloede] ", uit die liggaam van die man geskape. So was dit in die begin. "Tot één vlees" saamgevoeg om saam in 'n hoër eenheid op te gaan. So is dit vandag. Die huweliksfomulier sê, dat God die vrou vandag nog as met sy eie hand aan die man toebring.

Hieruit val te leer dat die vrou die man tot diens, tot hulp, tot gesellin, tot moeder van sy kinders sal wees. En omgekeerd is die eise vir die man hoog ten opsigte van die vrou. Van egskeiding is die Woord van God afkerig (Matt. 19:4-9).

As ons op die voorgaande noulettend ag gee en ons bedink welke groot verskille daar tussen rasse kan bestaan, kom die vraag op: Kan alle huwelike, gesluit tussen lede van verskillende rasse, voldoen aan die eise deur God vir die huwelikslewe gestel?

By die beantwoording moet nou deeglik rekening gehou word met alles wat tot dusver in die hoofstuk gesê is. Die konklusies waartoe ons reeds gekom het was:

1. Elke poging tot éénmaking van die rasse is teen die bestel van God Drieënig.

2. Wie in die gees van die geopenbaarde Wil van God vir rassuiwerheid staan, suiwerheid ten aansien van die ras as sulks, sondig nie. Met hierdie tweede konklusie hang nou ten nouste saam die derde:

3. In meer beperkte sin, dws. ten aansien van huwelike tussen individue uit verskillende rasse, geld die beginsel: die huweliksordinansie van God kom in die gedrang.

Miskien is dit verhelderend om hier, met betrekking tot die laaste konklusie, nogeens na Dr. KUYPER te verwys. Hy skryf: "Het nationale verband rust bij ons niet meer in bloedverwantschap. Het hield op om organisch te zijn; het werd veelal geheel mechanisch van natuur. Door nu het Huwelijk uitsluitend staatsburgerlijk te maken, en het geslachtsverband voorbij te zien, heeft de Overheid het Huwelijk zelf tot een mechanischen band verlaagd; en het in een

bloot contract omgezet. Op die wijs is de realiteit, de werkelijkheid van het Huwelijk in de bloedmenging, in het "tot één vleesch zijn", in de geboorte der kinderen, en in de voortzetting der geslachten, almeer uit het oog verloren. Het persoonlijk-menschelijke in het Huwelijk, is geheel op den achtergrond geraakt. Het is een officiele acte geworden, en uitsluitend de verbintenis tusschen twee leden van de staatsgemeenschap is overgebleven. " [27]. Tot sover Dr. KUYPER.

Dat daar van die Goddelike instelling van die huwelik meer werk moet gemaak word, is eis. Dit behoef geen verder betoog nie.

Maar. 'n teëwerping word geopper. Daar is tog graadverskil tussen die verskillende menserasse: wel staan sommige verder uit mekaar, maar ander verskil tog nie so vêr van mekaar nie. Die Mongoolse hoofras staan tog in byna elk opsig nader aan die Europide hoofras as die Swart hoofras. Tussen die subrasse kom dit nog sterker uit. Daarby kom dat daar geen enkel ras suiwer is nie.

In besonderhede gaan ons nie om hierdie argumente te bespreek nie. Dis nie nodig nie. Alleen maar: Graadverskille en praktiese moeilikhede kan nooit Goddelike beginsels ophef nie. So word die organiese verlaag tot die meganiese en die meganiese weer tot die chaotiese. So ontstaan 'n "trek" weg van God na 'n oord waar God nie is nie.

Hierdie "trek" mag geen volk, geen ras, meemaak nie.

Ook vir my val dit nie moeilik om oor menslike, subjektiewe en sogenaamd algemeen-Christelike interrasiale begrippe te redeneer nie, maar, één beginsel moet hier vasstaan: geen mens, geen owerheid mag die gewete van enige ras ten opsigte van bogemelde beginsels bind nie.

Nou wil ons aan rasse die vryheid wat hulle op suiwere beginsel: het, nie ontsê nie. Nooit, mits dit nie deur misbruik in bandeloosheid ontaard nie. Laat elkeen in sy gemoed ten volle oortuig wees, maar dan met 'n oortuiging konform Gods geopenbaarde Wil. In hierdie gees sal 'n kruising b.v. tussen baie van die subrasse dus wel oorloof wees. Maar die gewete moet vry bly.

Die Saamlewe van die Rasse

Uit die voorgaande het geblyk dat die mensheid in aparte rasse opgesplits is. Maar daarom is dit nog nie onmoontlik dat hulle saam kan lewe nie. Geen die minste grond het ons tot hiertoe gevind waarom rasse mekaar moet haat nie. Geen ras haat 'n ander ras omdat die .'n ander ras is nie. Daarvan leer die Bybel niks. Prakties is dit ook onmoontlik. Die haat van 'n groep uit een ras. klein of groot, teenoor 'n groep van 'n ander ras is nog geen rassehaat nie.

Dat een ras as geheel 'n ander ras as geheel haat, bestaan nie

Dat haat onder mense as mense wel bestaan, dit was so van die tyd van Kain af. Heel ander gronde moet egter aangevoer word vir die bestaan van

mensehaat. Die sonde is die grond [29]. En daarteenoor word die naasteliefde gestel as roeping en plig.

Dat verskillende rasse met mekaar saam kan lewe word deur die opsplitsing van die mensheid nie uitgesluit nie. Ook kan die moontlikheid van so ’n saamlewe empiries waargeneem word. Die geskiedenis wil dit ook bevestig.

En tog, so ’n saamlewe is nie die natuurlikste verskynsel nie.

Dit skyn wel sterk onnatuurlik te wees dat verskillende rasse saam moet woon. Dit het reeds geblyk by die verstrooiing uit die vlakte van Sinear. Na die taalverwarring bly die mensegroepe nie meer bymekaar nie maar gaan hulle uiteen. Dit is belangrik. Dr. KUYPER skryf: "God verbrak door een machtig wonder plotseling de geestelijke eenheid van ons geslacht en de eenheid van onze lichamelijke formatie. er werd een wigge in den stam van ons geslacht gedreven. Die stam spleet. En met die splijting van den stam der menschheid, spleet ook de menschelijke taal in veelheid van talen" [30].

Nou moet hierdie rasse waarin die mensheid op die wyse opgesplits het, saam lewe. Voorwaar geen kleine verskille bestaan tussen hulle nie. Vandaar die talryke moeilikhede vir Staat, Kerk, Sending, Onderwys en Maatskappy.

Waar b.v. Staat en Kerk optree kom al dadelik die kwessie van halfhede ter sprake. Segregasie op alle terreine van die lewe? Algehele of gedeeltelike segregasie op die gebiede waar dit wel toegepas word? Of sal gegryp word na geografiese segregasie en klaar?

Hierdie vrae wat in die verdere bespreking behandel sal word, toon al dadelik aan dat met die praktyk wel rekening gehou moet word. Meer as in die vorige deel van die behandeling van die vraagstuk kom die praktyk dan ook telkens hier om die hoek loer.

Die eerste vraag is egter nie - daarop is reeds gewys - wat prakties moontlik is nie. Wel kan dit nie negeer word nie, maar in die eerste plek moet ons beginsels opspoor.

Nou moet ons vir halfhede altyd versigtig wees. Veral waar ons met skriftuurlike beginsels te doen het. In die meeste gevalle is vrees ’n slegte raadgewer. Dié wil maar aldeur halfhede. In baie gevalle is ongeloof die donker bril waardeur die moontlikhede ten opsigte van die nakom van wat God die Heer nou eintlik wil, gladnie of maar skemeragtied gesien word. Kleinsieligheid en huigelagtigheid het ook soms een of meer stuiwers in die viool.

Aan die ander kant is oormoedigheid, legalisme en biblisisme geoordeel.

In één woord, met die benadering van hierdie so moeilike taak moet ons ons stel onder die leiding van Hom wat aan ons gegee het: ’n gees nie van vreesagtigheid nie, maar van krag, liefde en selfbeheersing (2 Tim. 1:7).

Om die saamlewe van die verskillende rasse moontlik te maak is dit van die uiterste belang dat daar ’n goeie verstandhouding sal bestaan tussen die onderskeie instellinge wat by die saak betrokke is. Die gewig hiervan kan aangetoon word met ’n voorbeeld rakende die verhouding tussen Kerk en Staat.

Met die Lutherse stelsel in Duitsland - ’n stelsel wat nie veel van die Roomse stelsel op hierdie punt verskil nie - het die nalatigheid ten aansien van die verhouding tussen Kerk en Staat veral momenteel soos ’n skrikaanjaende monster aan die kerklike hemel verskyn. Die taak van die Staat volgens Luther en Rome is, aangesien dit sy gesag van Christus kry, om die Kerk teen sy vyande te beskerm en die goddelose in toom en band te hou. Vir Luther moes in elke land die staatsmag die geloof beskerm en die kettery bestry. Die owerheid het vir hom as praecipium membrum ecelesiae in die kerk so goed as alles te sê. Vanaf 1527 tot vandag toe het die regering van die Lutherse kerk ook in die hande van die landsowerheid berus [31].

Die konsekwensies van so ’n stelsel is bedenklik en die gevolge daarvan ondervind Ds. NIEMOLLER e.a. in die konsentrasiekampe. Oor die gespanne verhouding van die oomblik tussen die Owerheid aan die een kant en die Lutherse en Roomse Kerke in Duitsland aan die ander kant spreek ons hier nie. Alleen maar: die teenswoordige bedenklike toestand op kerklike gebied in Duitsland is vir ’n groot deel aan genoemde stelsel te wyte.

Die stelsel raak die rassevraagstuk in Duitsland uitermate sterk. Niks mag die kerk sê oor Jode-vervolging ens. nie. Dan is dit politiek en vir sulke predikers ag die staat die konsentrasiekamp die geskikste arbeidsveld [32].

Maar die lot van verskillende rasse word nie beslis deur die verhouding tussen Kerk en Staat alleen nie.

Reeds het uit die voorgaande geblyk dat ontsaglik veel afhang o.m. van die belydenis wat ’n kerk daarop na hou. Nie minder kom dit aan op die begrip wat ’n volk sig vorm ten aansien van die Staat en van die Maatskappy nie. Oor die Staat, die Maatskappy en die Kerk moet dus elk afsonderlik, maar dan ook oorsigtelik gehandel word. Oor die Huisgesin b.v. het ons reeds gehandel [33].

Soos die Huisgesin is, elk van die genoemde instellinge, die Staat. die Maatskappy en die Kerk, ’n organisme, d.w.s. ’n lewende voorwerp, waarvan alle dele en gewrigte en verbindinge, in kiem reeds aanwesig is voordat hulle waargeneem word, en by voortgaande ontwikkeling vanself en geleidelik die vaste vorm aanneem waarin die krag van die geheel sig sal openbaar.

Sedelik weer is elke organisme wanneer die doel waarmee dit geskape is, ’n edele en ’n hoë en ’n heilige hieraan beantwoord dan ook elk van die genoemde organismes. En nou is juis hierom samewerking tussen hulle moontlik.

Sonder hierdie samewerking is die oplossing van die rassevraagstuk ’n onbegonne taak.

BEGINSELS VIR DIE STAAT TEN AANSIEN VAN DIE RASSEPROBLEEM

By die vasstelling van beginsels vir die staat ten aansien van die rassevraagstuk, vir sover dit Suid-Afrika raak, word ons arbeid grootliks vergemaklik deur die verplasing by Wet No. 9 van 1925 van die Titel van die Suid-Afrika wet van 1909 na 'n nuwe artikel 153 en die opname van die huidige Artikel I: Erkenning van die Soewereiniteit en leiding van die Almagtige God, in die plek daarvan [35].

Wat hierteenoor ons taak bemoeilik, is o.m. wat in Deel III, Artt. 8 en 9 van die Suid-Afrika Wet voorkom. Volgens hierdie artikels berus die Uitvoerende Gesag van die Unie by die Koning van Engeland, verteenwoordig deur 'n Goewerneur-generaal, deur die Koning benoem, ens., handelende op advies van sy minister van Staat vir die Unie. Hiervoor let die leser op die wysiging in S 11 van Wet No. 69 van 1934.

Ook word ons taak bemoeilik deur Art. 19 van die Suid-Afrika Wet, waarvolgens die wetgewende mag van die Unie berus by die Parlement, bestaande uit die Koning, 'n Senaat en 'n Volksraad. Vir die saamstelling en bevoegdhede van die Senaat en Volksraad kan geraadpleeg word: Artt. 24-31 en 32-50 Suid-Afrika Wet [36].

Meer hoef in hierdie verband nie genoem te word nie.

Dat die beginsels nie betrekking kan hê op 'n outonome, onafhanklike staat en staatsregering nie is duidelik, en dit is die struikelblok. En tog, aansluitende by die lig-sy, staan die volgende aan te merk: Wie die Soewereiniteit en leiding Gods in die Staat erken, stel hom op die standpunt van die Heilige Skrif. Trouens, niemand ken die Soewereine God en Sy leiding dan uit die Besondere Openbaring nie [37].

Word hierby die feit van die sonde [38] bely, dan staan drie dinge vir ons vas:

1. Op die troon sit 'n sondaar; in Groot Skuur woon 'n sondaar; in senaat- en volksraad sit niemand of die is 'n sondaar; op die regbank sit 'n sondaar; op die kansel staan 'n sondaar; elke kieser is 'n sondaar.

2. Uit 'n sondige wese kom geen regverdige regsbeginsel voort wat algemene regsgeldigheid besit nie.

3. Daarom is die enigste bron vir 'n regs-basis: die Woord van God.

Die vraag ontstaan dan in hoeverre die owerheid aan die Woord van God gebind is. Die vraag noop ons om die beginsel ten aansien hiervan al dadelik positief te gee. Die beginsel is as volg:

Die gewete van elke owerheidspersoon is gebind aan die Woord van God en is onderworpe aan die werking van daardie Woord op die volgende wysê:

a. regstreeks in die binnekamer, studeerkamer en raadsaal;

b. sydelings onder invloed van die Kerk, van pers en radio, van die volksgees en die gees van die buitewêreld.

Die Kerk moet hierin sy roeping ken. Vanself kom die kerk, as een van die instellinge deur ons genoem, later ter sprake [39].

Die Pers en radio as nie-offisiële tolke tussen nasie en Owerheid moet hulle aan hul hoë roeping konfomeer. Doen die pers dit nie is dit hoog tyd dat 'n prinsipiële pers en radio-diens vir daardie doel opgerig word. Party-blaaie het Suid-Afrika genoeg.

Die rasse gesamentlik of die toonaangewende ras, wat juis hierom so 'n hoë roeping het teenoor dié onder sy voogdy, het 'n magtige invloed op die gewete van die owerheidspersone langs die weg van sy volksgees, sy volksliedere en volksleuses, sy bid- en nasionale feesdae, sy party- en taksvergaderinge en by die stembus.

"Zit er in het volk ernst", sê Dr. KUYPER, "dan kan de overheid den luchthartige niet spelen. Een volk dat naar God vraagt, is niet te regeeren, tenzij de Souverein zich regeeren late door Gods Woord" [40].

Die invloed van die buiteland kan van tweërlei aard wees:

1. Voorbeeldig;

2. Die teendeel van 1; b.v. die S.S.S.R. (Sojus Socialistitsjeskisj Sowejetskisj Respublik) van Rusland [41], en die N.S.D.A.P. (National-Sozialistische Deutsche Arbeiter-Partei) [42]. Ook kan die Italiaanse Fascisme in hierdie verband genoem word [43]. Meer noem ons nie. Die drie voorbeelde is genoeg, as die leser sigself maar voor die gees wil roep elke leer wat verwant is aan die gees van die "Contrat Social", waar die onderdaan self die gesag maak [44].

Die rede waarom ons hierdie drie voorbeelde noem staan in die nouste verband met die filosofiese stelsel, wat ten grondslag lê aan die Staat, wat oor verskillende rasse die regering moet uitoefen.

Dat b.v. die nasionaal-socialistiese Staat kragtens sy staatsfilosofie. (afgesien van die feit dat ook die Duitse volk nie uit een ras saamgestel is nie) niet meer as één ras onder sy bewind in dieselfde staatsverband kan duld nie, word bewys deur die huidige Jodevervolging in Duitsland.

Hieruit o.m. blyk die belangrikheid van die staatsfilosofiese beskouing, vir die houding, wat die Staat sal inneem ten opsigte van die rassevraagstuk.

In groot trekke kan ons vandag drie groepe van staatsfilosofiese beskouinge onderskei:

1. Die Humanistiese.

2. Die Nasionalistiese,

3. Die Christelike, waaronder a) die Roomse, b) die Reformatoriese staan.

1. DIE HUMANISTIESE STAATSFILOSOFIESE BESKOUING

Hierdie stroming in lewens- en wêreldbeskouing is nie te verwar met die beweging, wat in Italië in die 14e eeu ontstaan het ter verheerliking en navolging van die klassieke, en in Nederland in die 16e eeu met die naam van Erasmus verbind is nie.

Volgens hierdie beskouing word die ideaal van die mensheid, die humaniteit, as die hoogste leidraad en lewensdoel beskou. Deur ARISTOTELES en later deur die Stoa is hierdie gedagte ontwikkel. (Elke mens sou, volgens hulle, die Stoa, die draer wees van die sgn. goddelike vonk van die Rede.) Gelyke eerbied kom dan elke mens toe. So het die idee van die wêreldburger en die intrinsieke gelykwaardigheid van alle mense opgekom. So ook die verbinding van die Reg met die Rede. Dan sou die Rede uit sigself in staat wees om die Reg te formuleer en hieraan sou die staat dan onderworpe wees. Op hierdie grondopvatting sal volgens die Marxisme in 'n klasselose maatskappy die staat selfs heeltemal wegval. Met verdrae sal al die volkere op die wyse saamgesnoer word. Die name van HUGO DE GROOT en KANT en strominge soos die 18e eeuse Verligtingsfilosofie kan almal sydelings met hierdie stroming verbind word. Selfs miskien die oorspronklike volkebondskonsepsie van WILSON.

Van God en sondeval is hier eintlik geen sprake nie. Die mens staan voorop en die welsyn van die mensheid is in die hand van die mens. Die Reg wat deur die Rede vasgestel word, het absolute gesag oor die staat wat, netsoos die mensheid, 'n geheel is van gesinne met hulle besittings.

Van Goddelike Norme is, soos gemaklik afgelei kan word, geen sprake nie. Elke rigting stel sy eie norme vas, of eerbiedig geen enkele norm nie, om dan geheel deur Utiliteit beheers te word. Die meeste bou voort op die natuurreg terwyl ander die historiese wette in die plek van die natuurreg stel. Sterk materialisties is almal gekleurd en daarby rewolusionêr en opportunisties in hul optrede [45].

2. DIE NASIONALISTIESE STAATSFILOSOFIESE BESKOUING

Hier berus dit op die gedagte, dat die verskillende eenhede van die mensheid hulle eie gesag skep en daarom hulleself moet handhaaf. Die gesag kom dus voort uit die volkswil. Hierdie eenhede kan dan biologies gedink word, b.v. as ras, soos by die Nasionaal-Sosialisme of meer kultuur-histories, soos in die Fascisme, of meer religieus, soos in die Staatsopvatting van Japan.

Dit spreek vanself dat so 'n diep-gevoelde eenheid by die volk self die gevoel van eie waarde sowel as van andersoortigheid en afgeslotenheid van ander volke sal wek en ook versterk. Vandaar die drang om die staat so kragtig moontlik te maak.

Hiertoe word alle mag in die hande van ’n alleenheerser gestel: alle gebiede in die staat val weg: di, ekonomiese, die maatskaplike lewe die opvoeding, die volksgodsdiens en elke gebied word onder die staat ingetrek.

Geen ander souwerein, op welke gebied ook, mag daar wees wat met die staatsmag kan konkurreer of daarteen ingaan nie. Wie tot dieselfde ras ens. nie behoort niet moet daaruit ’(;).

3. DIE CHRISTELIKE STAATSFILOSOFIESE BESKOUING.

Hier kan twee strominge onderskei word: a. die Roomse en b. die Reformatoriese.

3A. DIE ROOMSE STAATSFILOSOFIE.

Volgens NIEKEL [47], direkteur van die Philosophicum te Warmond, is die staat ’n maatskappy "en als zoodanig een-op-eendoel-gerichte-ordening-van-menschen. En daar de doelordening er essentieel aan is, zullen specifieke verschillen van maatschappijen opgemaakt dienen te worden uit het doel." Eindelik kom hy tot die volgende definisie van die staat: "een op ’t algemeen welzijn ingesteld, zichzelf besturend, verband van, reeds in verlerlei private maatschappijen verbonden, menschen" [49].

Individualisme word deur NIEKEL van die hand gewys. Dit is ’n ontkenning van die natuurwet en van "het natuurrecht" [50]. Die kerk is handhaafster "van het natuurrecht" [51]. "Het spreekt vanzelf, dat de kerk met haar rijkdom aan bevruchtende ideeën voor een ware volkerengemeenschap, in voortdurende tegenstelling is tot het staatkundig individualisme" [52]. "Mijns inziens is het een eisch, die zich met den dag dringender zal doen golden, dat er een samenlevingsorganisatie tot stand komt, die heel de menschheid in al haar staatkundige geledingen omvat, en ten doel heeft het menschheidswelzijn te verzekeren" [53]. NIEKEL wil: ’n "internationale maatschappij, en daaronder te verstaan een ordening aller staatsverbanden tot één geheel, gericht op het menschheidswelzijn" [54].

Onnoemlike eilende vir die mensdom kom voort uit "dit rechterzijn in de eigen aangelegenheden" [55], en terwille van die vrede is nodig "een de staten omvattend lichaam met dwingende macht" [56]. "Er zal dus moeten zijn een recht-vaststellende, een rechtheleving controleerende, rechtskrenking herechtende en bestraffende instantie"

Uit hoeveel persone hierdie "instantie" moet bestaan, word nie gesê nie. Verder sal die "internationale maatschappij zelf meerdere instellingen ten dienste van het menschheids-welzijn moeten in ’t leven roepen en beheeren" [58].

Ook moet daar wees ’n verhouding met dwangmag en "het kan en mag niet aan de staten overgelaten worden. of zij willen meewerken tot het menschheidswelzijn, evenmin als het aan ieder voor zich overgelaten kan worden, hoe hij zijn plicht ten opzichte van het geheel ziet" [59].

Ten aansien van die kerk waarvan die Pous, die "plaatsbekleeder van Christus en zichtbaar Opperhoofd" is, skryf NIEKEL: "Inderdaad gelooven wij in een bijzondere leiding der goddelijke Voorzienigheid bij de totstandkoming en bij het herstel van den Kerkelijken Staat, maar de beteekenis hiervan moet toch m.i. allereerst gelegd worden in de voor heel de Kerk duidelijk kenbare vrijheid en onafhankelijkheid van den Paus bij het bestuur der kerk" [60].

Voorlopig moet daar wees "een zekere onderordening" [61] van die wêreldlike bevoegdheid aan die geestelike in die nie-suiwertijdelike aangeleenthede.

Dit sou "geen depreciatie der wêreldlijke macht" beteken nie, "maar is een stellen der dingen op hun juiste plaats, wat de noodzakelijke voorvaarde is voor hun juiste functioneering" [62].

Vir die internasionale maatskappy is daar geen groter steun "dan die der kerk", met haar "leer en met haar genadeschatten" waarmee hy die geeste en harte bereid maak vir die gestelde doel nie [63].

Tot sover NIEKEL.

Op pag. 231 van die so dikwels aangehaalde werk van NIEKEL het ons gesien dat die natuurreg en die natuurwet gehandhaaf word, ook deur die Roomse kerk [64]. Op grond hiervan word ander beskouinge bestry.

Wat 'n natuurwet is word in die Rooms-Katolieke "Encyclopaedisch Kerkelijk Woordenboek", 1 e druk, De Gemeenschap-Bilthoven. pag. 456, as volg verduidelik: "Natuurwet is het geheel der zedelijke beginselen, welke God den menschen heeft ingeschapen, opdat zij daardoor hun natuurlijke bestemming als zedelijk wezen zouden kunnen bereiken." Natuurreg word in genoemde Ensiklopedie nie behandel nie maar dit is die reg wat uit die natuur van die mens afgelei word.

Die Roomse kerk is lief vir die Middeleeue. Dit blyk o.m. uit die omskrywing van 'n natuurwet: sedelike beginsels.

Nou is dit bekend dat die beskouing van ARISTOTELES wat die natuur as die wêreld van die nie-berekenhare aangesien het, tot in die Middeleeue algemeen aanvaar is.

Hieroor praat ons nie verder nie. Ook nie oor die ontdekkings van ARCHIMEDES, GALILEI, KEPLER, NEWTON, BOYLE e.a. nie. Wat ons eintlik interesseer is die natuurreg. Vir die Rooms-Katolieke staatsfilosofie bestaan daar nie 'n groot verskil tussen natuurreg en natuurwet nie.

Oor die algemeen is die opvatting dat die natuurreg 'n algemeengeldende onveranderlike reg is waaraan die positiewe reg getoets kan word om te weet of dit juis is. Nou is die natuurreg nie vir almal uit God voortgekom nie. Vir HUGO DE GROOT, b.v., is dit 'n noodsaaklike uitvloeisel van die menslike natuur. Dan bestaan die wese van die menslike natuur vir DE GROOT in die drang na 'n geordende samelewing. So is dit ook vir die Rooms-Katolieke behalwe dat die natuurreg vir hulle uit God is [65].

Wat THOMAS VAN AQUINO in navolging van ARISTOTELES geleer het, het die Rooms-Katolieke van THOMAS oorgeneem. Vandaar hulle beskouing van 'n internasionale maatskappy soos hierho aangewys, en hulle groot afkeer van aparte volke en state.

Hoe die Rooms-Katolieke nou in die praktyk handel is hier nie ter sake nie. Ons het hier te doen met beginsels, ook met die wat aan die grondslag van die Rooms-Katolieke staatsfilosofie lê. Hierdie beginsels word ook vandag onmiskenbaar deur hulle gehandhaaf.

In 'n "Kerkelijk goedgekeurd" geskrif, "Het geloof onzer Vaderen" [66], Hoofstuk XII: "Wêreldlijke macht der Pausen", S11, skryf GIBBONS oor die geldigheid van die Pouse se regstelsel: "Er zijn drie titels, die de rechten van een regeerenden Vorst geldig en onbetwistbaar maken, namelijk langdurig bezit, rechtmatige verkrijging en een goed gebruik der oorspronkelijke schenking [67]. De Bisschop van Rome bezit zijn wêreldlijke macht op al deze titels". "De Paus is de plaatsbekleeder van Christus op aarde. Zijn ambt vordert, dat hij in voortdurend verkeer sta met de Prelaten van alle landen der wêreld"[68]. "De belangen der Christenheid vorderen, dat de Stedehouder van den Vredevorst een onschendbaar stuk gronds bezit, zoodat alle volkeren, in oorlog zoowel als in vrede, vrijelijk met hem gemeenschap kunnen hebben" [69]. "Daarom protesteeren wij tegen de bezetting van Rome door vreemde troepen, als een hemeltergende daad van onrechtvaardigheid,. Wij protesteeren ertegen als de beleediging van een Vorst. Wij protesteeren, eindelijk, tegen de gewelddaad als een goddelooze heiligschennis, want zij is een schandelijke roof van kerkelijk goed, en pogen, om, zoover het in de macht eens menschen staat, het vrije bestuur van het Hoofd der kerk te belemmeren en tegen te houden" [70]... "De wêreldlijke macht der Pausen" is 'n saak, "die de geheele kerk raakt." [71].

Duidelik is dat die Rooms-Katolieke staatsleer op die natuurreg gegrond is maar ook in die nouste verband staan met die Rooms-Katolieke Kerk [72]. Daarom laat ons ook iets hoor van die kerk.

GIBBONS skryf: "Dat de Roomsch-Katolieke Kerk alleen den naam van katoliek verdient is zoo duidelik, dat het belachelijk zou schijnen dit te willen loochenen" [73]. Die rede waarom ander kerke geen aanspraak op katolisiteit kan maak nie is o.m. dat hulle beperk is tot ryke, volke en lande ens. b.v. "Deze Katholiciteit, of algemeenheid, vindt men bij geen enkele gemeenschap, die zich van de Roomsch-Katolieke kerk heeft gescheiden.

De Schismatieke kerken van het Oosten kunnen op dezen titel geene aanspraak maken, daar zij zich tot het Russische en Turksche rijk bepalen,. De Protestantsche kerken,. kunnen evenmin eenige aanspraak op dien titel doen gelden" [74]. Daarteenoor strek die Roomse Kerk sig oor die hele wêreld uit. "Alle deelen der bewoonde aarde waren op het concilie (1869) vertegenwoordigd.De Bisschoppen stroomden tezamen . Hun gelaat was geteekend met bijna elke schakeering en kleur der verschillende menschenrassen" En, vervolg hy: "Overal is een Katoliek tehuis. Geheime genootschappen, van welken aard dan ook, geven slechts een schaduwbeeld

van de eensgezindheid van de echte broederlijke liefde, ontsproten uit geloof, hoop en liefde in de Katholieke kerk" [75].

Die leser sal bemerk hoe die Pous en die kerk die plek van die Vader, die Seun en die Heilige Gees inneem. Die rasse van die mensheid moet dan nie in eerste instansie aan die Drieëenheid gebind word nie maar aan ’n plaasvervanger wat sgn. onfeilbaarbeid besit. "Onfeilbaarbeid" is die voorreg "dat de leerende Kerk van Christus heeft ontvangen, nimmer te kunnen dwalen, in zaken van geloofs- en zedeleer." [76].

Heel uitvoerig het ons stilgestaan by die Rooms-Katolieke begrip omdat Suid-Afrika, ja die hele Afrika deur die Roomse beskou word as hulle missie-veld. Op sigself het ons hierteen niks maar waar dit wel op aankom is: die beginsels.

Tot ’n kritiese beoordeling van die reedsgenoemde stelsels van staatsfilosofie: die humanistiese, die nasionalistiese en die Rooms-Katolieke as onderdeel van die Christelike staatsfilosofie, mag ons gevoel ons hier nie verlei nie. Wat by die behandeling van die Reformatoriese staatsfilosofie duidelik sal word is: Dat ons elk van die genoemde stelsels ten enemale ongeskik ag om op hulle standpunt die rasseprobleem in suiwer bane te lei. By implikasie sal ook die redes hiervoor duidelik word.

3B. Die sgn. Reformatoriese Staatsfilosofie

Ook by die Protestantisme is tal van denkrigtinge. Die mensdom is nou éénmaal nie eners-denkend nie - ewemin die Protestante.

Baie Protestante sal wel die humanistiese staatsfilosofiese beskouing huldig. Ander, ook Protestante, sal hulle skaar by die nasionalistiese- en nog ander, bewus of onbewus, by die Rooms-Katolieke staatsfilosofiese opvatting. Daarom is dit nodig dat ons hier duidelik sê welke rigting hier bespreek word.

Die Staatsfilosofiese beskouing wat ons hier wil gee, wil sig ten nouste by die geopenbaarde wil van God, die Heilige Skrif, aansluit [76].

Betreffende die Gereformeerde lewens- en wêreldbeskouing skryf Prof. HEPP o.m.: "Inzoover het over de geslotenheid [77] van een systeem gaat, de Gereformeerde theologie heeft van CALVIJNS dagen een systeem dat de jaloezie van anderen heeft opgewekt. Waar vindt het geloovig verstand zulk een bevrediging als juist in de Gereformeerde wetenschap? Maar om niet den schijn op mij te laden in den gewatteerden zetel der zelfvoldaanheid mij behagelijk te willen uitstrekken geef ik hier het oordeel van eenige niet-geestverwanten. WERNLE, een man van moderne richting, geeselt ben, die eneenen met CALVIJN klaar te zijn, nu hun op school verteld is, dat hij aan de verbranding van SERVET schuld heeft. Hij verheft hem als de schitterendste, scherpzinnigste theoloog uit zijn tijd. Hij is de ziel van de strijdende en zegevierende Reformatorische beweging geworden" [78]. Verder haal HEPP TROELTSCH aan as die

vernuftige "syncretist, die alle stelsels heeft doorkropen. " Volgens TROELTSCH, so vervolg HEPP, moet die Calvinisme teenswoordig "als de eigenlijke centrale macht van het Protestantisme worden beschouwd [79]. Het bezit het vermogen met zijn religieuze idee in politieke en oeconomische situaties door te dringen [80]. Het heeft de eenige kerkinrichting welke tegen de moderne demokratische en kapitalistische ontwikkeling is opgewassen. [81]. Heeft het Lutheranisme zijn theologie met de filosofie versmolten, het Calvinisme heeft zijn onfilosofische theologie gehandhaafd. [82]. Het bevat een volheid van konsekwenties [83]. Het biedt een grootsch streng gedachtenkomplex [84]. Het vernieuwt het gansche Christendom in leer en kerk, ethiek en dogma zuiver uit den Bijbel" ens.

TROELTSCH self word om hierdie woorde van hom deur ons nie gevolg nie, maar wel die leer waarvan hy so spreek. Ook geen regeringstelsel nie, omdat Suid-Afrika sy eie stelsel moet hê, op eie grond gegroei. Die Gereformeerde, Calvinistiese staatsfilosofie word hier op die voorgrond gestel.

Die grondbeginsel van die Gereformeerde staatsleer is die volstrekte soewereiniteit van die Drieënige God oor alle geskape lewe [85].

Kragtens geboorte hang die mensheid as geheel organies saam, - die mensheid van alle eeue. Duidelik het ons voorheen reeds gewys op die mensheid as uit één [bloed] voortgekom. Onnodig is dit om weer hierby stil te staan. Dit het voldoende geblyk, dat sommige rigtinge hierby bly staan. Ons daarenteen gaan verder.

Ons bely die sondeval en daarmee die diepgaande veranderinge, wat die hele menslike natuur, die natuur van die hele mensheid en voorts die hele kosmiese natuur ondergaan het. Hiermee is die beginsel van die Goddelike instelling van die Owerheid gegee. Om die sonde, en tot beteueling van die sonde, het God die Owerheid ingestel [86].

Hierin lê twee wortelgedagtes opgesluit, deur Dr. KUYPER as volg aangewys: "Door zijn diepe opvatting van de zonde [87] heeft alzoo het Calvinisme den wezenlijken wortel van het staatsleven blootgelegd, en ons tegelijk tweeërlei ingeprent. Ten eerste, dat we het Staatsleven en de Overheid als nu onmisbaar redmiddel dankbaar uit Gods hand ontvangen zullen; maar ook ten andere, dat we krachtens onze natuurlijke aandrift steeds tegen het gevaar, dat in de Staatsmacht voor onze persoonlijke vrijheid schuilt, op onze hoede moeten zijn".

Is die Owerheid aan die een kant ’n gawe Gods ter beteueling van die sonde, aan die ander kant kleef die sonde die Owerheid self aan. Uit laasgenoemde kan allig twee uiterstes ontstaan:

1. Die misbruik van mag by die maghebhers, én

2. ’n Oormoedige verset by die groot menigte.

Dus die aloue stryd tussen Gesag en Vryheid. Juis hier tree die gedagte van die Soewereiniteit van God Drieënig sterk op die voorgrond. Uit God is alle

gesag. Alle gesag kom aan God toe. God behou ook alle gesag vir Sigself. Hy gee Sy eer aan geen ander nie [88].

"Als God mij zegt: Gehoorzaam [89], dan, ja, buig ik diep eerbiedig het hoofd zonder dat dit mijn persoonlijke eere als mensch te na komt. Even smadelijk toch als ge u verlaagt door te bukken voor een menschenkind, wiens adem in zijne neusgaten is, even hoog verheft het u, zoo ge zwicht voor het gezag van den Heere des hemels en der aarde. Zoo blijft het dan bij het woord der Schrift: "Door Mij regeeren de Koningen", of ook bij het woord van den apostel: "Alle macht die er is, is uit God, zoodat wie zich tegen de macht stelt, God wederstaat"."

Hieruit volg, dat die Owerheid wel gesag het, maar ook dat hierdie gesag geen ander kan wees as afgeleide gesag nie. Geen afgeleide gesag uit die volk nie, maar uit die Soewereiniteit van God.

Hierby kom twee ander leerstukke ter sprake, n.l. 1. die Algemene Genade en 2. die Besondere Genade. Albei is tevore reeds genoem.

Met die Algemene Genade wil die Here God die deurwerking van die sonde stuit; met die Besondere Genade die verwoeste skepping en by name Sy geskonde beeld in die mens herstel en perfeksioneer. Op die gebied van die laaste val die roeping van die Kerk; op dié van die eerste die roeping van die Owerheid. Dat hiermee twee van mekaar geskeie gebiede geleer word, word deur ons bestry [90].

In hierdie verband sê Dr. KUYPER: "De Overheid is bij dat alles door God ingesteld als Zijn dienaresse [91], om het kunstwerk Gods in Zijn schepping der menschheid voor algeheele vernieling te bewaren. Het zijn Gods ordinantiën, het is Gods bestel, het is Gods gerechtigheid, het is Gods eere als Opperste Kunstenaar en Bouwmeester, die door de zonde worden aangerand. En nu stelde God magistraten in, om tegenover dat woelen der zonde Zijn [91] gerechtigheid te handhaven, en geeft daartoe aan de Overheid zelfs het ontzettende recht over leven en dood. Daarom regeert alle [91] Overheid in keizerrijken en in republieken, in steden en in staten, 'bij de gratie Gods'. Daarom draagt de justitie een heilig, [91] karakter. En daarom ook is een iegelijk onzer tot gehoorzaamheid verbonden, niet om der straffe wil alleen, maar in de consciëntie."

Hieraan mag ons toevoeg dat die Algemene Genade geensins los van die Besondere Genade staan nie [92]. Deur die beteueling en bestryding van die deurwerkende mag van die sonde deur die Algemene Genade word dit moontlik, dat die mens nie onmiddelik die tweede dood sterf nie, maar behou word om onder die Besondere Genade gered te word. Tweërlei dan is die roeping van die Owerheid om Owerheid te wees:

1. om te behou wat tot vernietiging neig;

2. om te behou tot behoudenis.

Laat niemand dit so verstaan, dat die Owerheid in die plek van die Algemene Genade gestel is en die Kerk plaasvervanger word vir die Besondere Genade nie [93]. Die genadewerkinge is van God, terwyl Owerheid en Kerk Gods dienaresse is. In hierdie sin dan behou die Owerheid wat deur die Kerk in besondere sin ter behoudenis bearbei word.

Word hierdie gesagselement sorgvuldig in ag geneem, dan bestaan daar ook geen twisappel oor die wyse van verkiesing en oor die staatsvom nie. Vir my is die mees begeerlike toestand daar aanwesig waar die volk sy eie owerhede kies. Dit is ’n guns van God, waarvoor so ’n volk dankbaar moet wees. Sulke volke moet dan ook toesien dat hulle hierdie guns nie verbeur deur deugniete en vyande van God tot die hoogste ereposte te verkies nie.

DIE BEGINSELS VIR DIE MAATSKAPLIKE LEWE

Gaan ons hiermee oor tot die bespreking van die tweede instelling, die maatskaplike lewe, dan val die volgende aan te merk:

Alleen by die handhawing van die Owerheidsgesag soos deur ons aangewys bly daar ruimte vir ’n eweëens uit die soewereiniteit van God afgeleide, soewereine mag in elke kring en elke stuk van die volkslewe. God die Here is nie die Soewereine God van die Owerheid alleen nie, maar van al wat bestaan. Van ’n almagtige Staat kan geen sprake wees nie. Wie dit tog wil handhaaf bind én huisgesin, én kerk, én ,wetenskap, én kuns, én tegniek, én landbou, handel en nywerheid, die verenigingslewe, kortom elke lewenskring met wurg-toue vas.

Hiermee word meteen die organiese lewe met die historiese wording en syn van die verskillende rasse negeer en as waardeloos vertrap. Hierteen moet ons opkom.

Immers in al hierdie kringe geld ’n gesag van God self. Hulle kry hul bestaansreg nie van die Owerheid nie maar van God. Soos die soewereiniteit van die Owerheid, vloei ook hulle souwereine bevoegdheid regstreeks uit God. Wel word al hierdie kringe in die staat tot op sekere hoogte met mekaar verbind deur Wet en Reg om die orde in die staat te handhaaf maar daardeur mag hulle nooit beskou word as van God afgeskeie, van alle vryheid beroof en as onder die diktatuur van die Owerheid gestel nie.

Met alle krag moet beklemtoon word, enersyds, die vryheid van elk van hierdie kringe en andersyds hulle gebondenheid aan die bepaalde en beperkte soewereiniteit wat aan elk van hulle deur God gegee is. Een voorbeeld van elk mag hier verhelderend werk:

Ten opsigte van die vryheid wat elke lewenskring van Godsweë toekom, geld dit: word bv. alle Universiteite aan die owerheidsgesag gebind, dan besit die Owerheid die mag om een of ander universiteit, om welke rede dan ook, te begunstig ten koste van ander. Om te beweer dat dit in die praktyk baie onwaarskynlik is, is nie ter sake nie. Dit kan. en daarop kom dit aan.

Ten aansien van die gebondenheid van elke lewenskring aan die soewereine mag deur God aan hom verleen, kies ons eweëens ’n voorbeeld uit die universiteitslewe. Dat bv. ’n Ateis en ’n Calvinis saam die karakter van ’n groep studente kan vorm is uitgesluit. Verwarring in die diepste van die jong gemoedere moet die onverbiddelike gevolg wees. Dit gaan hier nie om verskille in aanleg ens. by die professore nie. Hierdie verskille in persoonlike aanleg werk bevrugtend. Die waarde daarvan word deur ons hoog geskat. Maar hier gaan dit om: Beginsel.

Aan die een kant dus moet die Owerheid die Hoër Onderwys vrylaat en ook vryheid aan laerskole skenk.

Aan die ander kant is dit eis vir elke kring om sig bewus te wees van sy soewereiniteit in eie kring en sy gebondenheid daaraan [94]. Later sal blyk dat dit nie mutatis mutandis op die gekleurde rasse van toepassing is nie. Immers hulle moet, as onmondiges, nog onder voogdyskap hiertoe opgebou word.

Uit die voorgaande het duidelik geword dat ons Staat en Maatskappy wel nie van mekaar afskei nie maar tog onderskei. Vir ons omvat die maatskaplike lewe heel die menslike lewensuiting virsover dit nie afsonderlik en institutêr in die Staat, en in die kerk of in die huisgesin gebind lê nie.

Dat die maatskappy ook van die kerk te onderskei is, is hiermee tegelyk aangegee.

"Er is een bestuur van den Staat, er is een hoofd van het gezin, er is een bestuur van de kerk, maar elk van deze drie oefenen hun macht en hun gezag slechts over een bepaald terrein van het leven uit. En al nu wat daar buiten ligt, alle menschelijk leven, dat niet op één dezer drie wijzen institutair gebonden is, vomt het breede veld, waarop het maatschappelijk leven tiert en zich ontwikkelt" [95].

Belangrik is hierdie onderskeidinge vir die rassevraagstuk. Die rasse tog het elk ’n eie maatskaplike lewe, met eie gebruike, gewoontes en wette. Van meet af het die Algemene Genade, wat nêrens sonder spranke van die Besondere Genade aangetref word nie, ook onder die nie-Christelike rasse gewerk. (In die begin van die hoofstuk is reeds hierop nadruk gelê). Hierdie werking was nie maar ’n humanistiese nie. Hierdie rasse het wel deeglik die werk van die wet op hulle harte geskrywe gehad, ook het hulle die dinge van die wet gedoen [96]. Die wetgewing by hulle is dus ook wel deeglik van Goddelike oorsprong. Dat hulle wet in Suid-Afrika by Wet No. 38 van 1927 [97] deur die owerheid erken is, is geen misstap nie. Alleen maar, daardie wette en gebruike van die naturellerasse moet onderwerp word aan die lig van Gods Besondere Openbaring, met inagneming van die feit dat ook die slawerny in die Nuwe Testament nie meteens afgeskaf is nie, hoewel dit daarmee ook nooit goedgekeur is nie.

Buite die gemeenskapskringe van gesin, kerk, staat ens. bestaan dus ook nog ’n ander n.l. die Maatskappy wat ook ’n organisme vorm [98]. Dit is die eerste voorveronderstelling van die Sosiale Etiek.

Die Maatskappy is geen vrug van die Algemene Genade nie.

Dit is die staat.

Ook nie van die Besondere Genade nie. Dit is die kerk.

Die Maatskappy is, soos die gesin in die skepping self gelê.

Die gesin as grondvom van die menslike samelewing is vrug van die huwelik.

By die gesin wat dus ’n skeppingsordinansie is, is die lede deur die eerste graad aan mekaar verbind.

Anders is dit by die familie. Dit strek sig verder uit.

Die staat is ook ’n instelling van God, maar anders saamgestel. Hier is die verhouding: Owerheid tot onderdane.

Die staat is dienares van God met die taak om die regsverhouding te reël tussen hulle wat in één en dieselfde verband lewe. D.w.s. die staat moet die uitwendige regsverhoudinge waarborg.

Die staat behoort dus nie tot die skeppingsordinansies van God nie maar is vrug van die Algemene Genade soos elders aangetoon is.

Dit is dus die volk wat die staat met sy eie belange, wette ens. vorm.

Die kerk is ook nie ’n skeppingsordinansie nie. Dit is in die uitverkiesing gegrond. Dit wortel in die Besondere Genade. Die kerk sou dus nie opgekom het as daar geen sonde was nie.

Sy preformasie moet voor die sondvloed gesoek word. Enog het al gepreek. Maar sy duideliker formasie het met Israel ingetree.

Hier was kerk en staat nie identiek nie maar in mekaar verweef.

Die eintlike karakter van die kerk het egter eers met Christus en die uitstorting van die Heilige Gees openbaar geword. Van toe af het die kerk sy selfstandige karakter teenoor die staat gekry.

By die kerk is die verhouding ook weer anders. Nie mens tot mens nie maar mens tot God in ’n religieuse gemeenskap.

Daarom is die kerk nooit nasionaal nie maar ekumenies hoewel dit in elke land sy eie vorme vertoon.

Dus teenoor die verskillende state staan één kerk en teenoor één staat staan ’n veelheid van kerke, d.i. die plurifomiteit van die kerk van Christus.

Buite hierdie vaste gemeenskappe het ons die vrye samelewing. Hier is alles nie aan vaste reëls gebind nie.

Hier sien ons bv. ’n samewerking om wetenskaplike behoeftes te bevredig. Dan is die gemeenskap ’n kultuur-gemeenskap met allerlei institute: Universiteite, kunsgenootskappe ens.

Hierdie institute vorm egter nie die gemeenskap nie. Hulle bly slegs hulpmiddels. Hulle kan b.v. bevorderlik of ook belemmerend in die kultuur-gemeenskap werk.

Hulle is dus nie konstituerende dele van die gemeenskap nie. Die kultuur-gemeenskap bestaan onafhanklik van die organisasies.

Hiernaas val ’n ander veld in die maatskappy te onderskei. Die mens is nie alleen siel nie maar ook liggaam.

Dus die stoflike behoeftes, wat ook samewerking onder die mense vereis, is ’n eiesoortige belangegemeenskap.

Ook hier is talle van Institute, Kooperatiewe vereniginge, Werkgewer- en Arbeider-vereniginge, Vakverbonde, Filantropiese vereniginge ens.

Hierdie organisasies vorm, net soos by die kultuur-gemeenskap, ook geen konstituerende dele van die Maatskappy nie. Ook hier kan hulle goed of sleg; voordelig of storend werk. Alle materialistiese vereniginge werk b.v. nadelig op die Maatskappy in. Die Institute wil hier dikwels die vryheid van die Maatskappy vir sigself toeëien d.i. aan die Maatskappy self ontsê.

Uit die voorgaande blyk duidelik dat die maatskappy ekumenies is. Immers dis nie net die mens wat op die mens aangelê is nie, maar die volke is ook op mekaar ingestel. Die aard van die maatskappy met sy twee grondeienskappe n.l. produksie en konsumpsie bring dit al mee. Alle lande het b.v. nie alle grondstowwe wat hulle behoeftes kan bevredig nie. Vgl. die trek van die seuns van Jakob na Egipte.

Dit neem egter nie weg dat ook die maatskappy in verskillende lande ’n eie karakter sal vertoon nie. Miskien mag dit ook die plurifomiteit van die maatskappy genoem word.

Nou moet niemand dink dat so ’n maatskappy alleen by beskaafde volke bestaan nie. Elke ras het sy eie vorm van maatskappy, wat net soos enige ander ’n organisme is. Daarom moet dit ook eerbiedig word.

Dit is een van die kardinale punte by die rassevraagstuk.

Daarnaas moet na vore gebring word dat ook hierdie organisme deur die Sonde verstoor is. Deur die algemene genade egter is die volstrekte deurwerking van die sonde verhinder. Was dit nie, dan sou daar geen maatskappy kon bestaan nie. Alle solidariteitsgevoel en altruïsme sou in die maatskappy ontbreek het. Die belangegemeenskap sou plek gemaak het vir verdeeldheid.

Maar hiermee, d.i. deur die teëwerking van die ontbinding, is die maatskappy nog nie gaaf en goed nie. Immers die algemene genade hef die gevolge nie ten volle op nie. Die maatskappy is dus nog daar, maar die verskillende organe daarin funksioneer nie normaal nie.

Hier lê die oorsprong van die sosiale node. Om hierdie oorsprong by die kultuur, of met MARX in die ekonomiese wêreld, te soek, is ydel en sinloos.

Immers met elke ryker ontplooiing, sowel van die kultuurlewe as van die ekonomiese lewe, kom weer nuwe behoeftes.

Daar kom nooit ’n tyd wat sonder sosiale node sal wees nie. Nie in hierdie tyd nie.

Maar daarby moet daar ook gedurig op gewys word, dat die sosiale nood nie tot die wese van die maatskappy behoort nie, d.w.s. dat dit nie met die maatskappy geskape is nie. Inteendeel, elke sosiale nood getuig dat daar ’n afwyking van die norm is. Al kan die sosiale node dus nie geheel en al weggeneem word nie, die norm, sprekende in die kategoriese imperatief, moet steeds gehoor word.

Die maatskappy hoef dus nie so ellendig te bly nie. Ook by die rassevraagstuk moet meer op die ligsy gelet word.

Wie aan die wese van die maatskappy en aan die norme vashou, droom sig wel nie ’n Utopia nie, maar verval ook nooit in wanhoop nie. Immers Jesus bid nie dat ons uit die wêreld met sy sosiale node weggeneem moet word nie maar dat die Vader ons in hierdie wêreld moet bewaar en heilig. Joh. 17: 15 en 17.

Opmerklik is dit egter dat die vloek die mens allereers in sy sosiale lewe getref het, in sy arbeid. Deur van die verbode vrug te eet word die materiële, as het ware, die invalspoort van die hele vloek. Die uitwendige moet hier dien as die tasbare bewys van die inwendige gesteldheid.

Immers die gevolge van en die straf op die sonde moet veel meer in die geestelike gesoek word.

Die innerlike swakheid van die mens word dus openbaar in die verswakking van sy kragte in sy stryd om te bestaan. Die mens het dus aards geword. Sonder fisiese lewe is alle psigiese lewe normaliter gesproke, onbestaanbaar. En nou sal die instandhouding van die natuurlike lewe alleen moontlik wees deur uiterste kragsinspanning.

Stof is Adam en totdat hy tot stof terugkeer sal hy, en met hom die mensheid, in die sweet van sy aangesig brood eet van ’n vervloekte aarde wat vir hom dorings en distels voortbring. Gen. 3: 17-19.

Die sosiale kwessie het dus bestaan voordat daar ’n groot bevolking of ’n staatsinstelling bestaan het.

Ook is die sosiale lewe met die sonde nie verbreek nie. Immers Adam en Eva bly by mekaar en Eva sou kinders baar.

Owerigens hou die Algemene genade dit in stand en in die Noagitiese verbond lê die belofte dat die Maatskappy, as belangegemeenskap, vir die stoflike behoeftes van die mens in stand sal bly.

Hierin lê ook die instandhouding van die kultuurgemeenskap. Immers die kultuurgemeenskap kan alleen werk as daar 'n geordende samelewe is.

Met die roeping van Israel het die maatskappy ook onder die heidene bly voortbestaan. Daar het die Algemene Genade, wat hier minder en daar meer deur die Besondere openbaring verlig was, ingewerk. Ook by die heidene word spore van die Besondere openbaring aangetref.

In die Ou Testament is die werking van die Besondere genade egter duideliker te lees. Immers die wetgewing het hele stukke, wat sosiaal genoem kan word, bevat. By die volk is arbeidsaamheid ingeskerp en luiheid veroordeel. Aan die volk is voorgehou dat God vir die arme sorg en dat pauperisme teengegaan moet word. By die intrede in Kanaan het elke familie 'n eie erfdeel ontvang. Uitputting van die grond moes voorkom word deur dit op bepaalde tye te laat rus. Gunste moes toegestaan word aan diegene wat tydelik verarm het. Ontferming oor die arme is geprys en as 'n Godwelgevallige werk aangemoedig. Die wat aan die arme gee, leen aan Jahwe. Gierigheid word sterk gelaak. Opeenhoping van besittings val onder die goddelike oordeel. Oordadige weelde word gestraf. Slawerny word wel gedoog maar vir 'n menswaardige bestaan moes gesorg word. Teen sosiale misstande toorn die profete.

Israel het maatskaplik dan ook veel hoër gestaan as die vernaamste ander kultuurvolke.

Dit gaan dus nie, om te meen dat b.v. die kultuur as sulks sosiale misstande moet verwyder nie.

Die onderskeid tussen die Ou Testament en die Nuwe Testament is hierin nie prinsipiëel nie. Maar in die Nuwe Testament is die gebooie wat 'n spesifiek sosiale karakter dra, nie vir die Israelitiese volksgemeenskap bedoel nie maar vir die mensheid.

Hier vloei die sosiale beginsels voort uit hoër religieuse beginsels. Die groot sosiale beginsels het ons reeds genoem.

1E. DIE BEWUSSYN VAN VERANTWOORDELIKHEID

Die mens het niks wat hy nie ontvang het nie. Hy is rentmeester van God. Van al sy dade, ook van sy arbeid, sal hy rekenskap moet gee. Van elke pennie, elke sent wat hy verkwis het. Ook van elkeen wat hy kon verdien het maar deur luiheid nie verdien het nie. Dieselfde geld ook vir geld wat deur borgstaan verloor is, ens.

Dit gaan dus nie om net altyd geld in te samel vir die wat nie het nie. Armoede moet nie so gemaklik verdoop word nie. Dronkenskap b.v. moet nie somar armoede genoem word nie. Net so met dobbelary en sulke dinge meer, waarin volstandig volhard word. Immers die talente wat God aan die mens gegee het sal Hy met woeker terugeis.

Welk ’n roeping het die kerk nie! Hieroor moet die prediking onvermoeid gaan.

En tog, geen vreesaanjaging vir die gerig nie, maar liefde moet die dryfveer vir alle sedelike handeling wees. Nie die liefde tot God nie, maar "Hierin is die liefde: nie dat ons God liefgehad het nie, maar dat Hy ons liefgehad het en Sy Seun gestuur het as ’n versoening vir ons sondes. Geliefdes, as God ons so liefgehad het, dan behoort ons ook mekaar lief te hê". 1 Joh. 4: 10 en 11. En hierby vers 19 "Ons het Hom lief, omdat Hy ons eerste liefgehad het". Vgl. ook die samevatting van die twee tafels van die dekaloog.

2E. DIE WAARDE VAN DIE MENSLIKE PERSOONLIKHEID

Die siel is kosteliker as alle stoflike goedere.

Die persoonlikheid is daarom nie net die besit van enkele rykes of hoogstaande persone nie. Dit is die besit van elke mens. Hier maak rang en ras geen verskil nie. Vir elke mens moet die goeie gesoek word. Tot die geestelike en stoflike verheffing moet elkeen meewerk.

3E. DIE MENSLIKE GESLAG IS ’N EENHEID

Uit één [bloed] is almal geskape. Die één volk kan nooit sê dat hy die ander nie nodig het nie. Alle mense moet mekaar stoflik en geestelik tot seën wees.

4E. DIE ARME HET ’N BEVOORREGTE POSISIE

Christus sê dat die ryke beswaarlik sal ingaan.

Aan hierdie groot lyne beantwoord die vermaninge van die Nuwe Testament. Johannes die Doper het al teen sosiale misstande opgetree. Die tollenaars moes nie afpers nie. Christus kies ’n deel van Sy gelykenisse uit die sosiale lewe: veeteelt (Goeie Herder), huis houding (Suurdeeg), rentmeester, landheer ens. Veral het Hy teen die Mammon as ’n maatskappyvernielende mag, wat die geestelike wil dooddruk, opgetree. Hy stel as reël dat die arbeider sy loon waardig is. Paulus was tentemaker en rig sig teen diefstal. Hy werk dag en nag om niemand tot las te wees nie. Hy skryf aan Timotheus dat ons vergenoeg moet wees as ons kos en klere het, want die wat ryk word val in velerlei versoeking ens. Jakobus kla selfs dat die sosiale ongeregtigheid die kerk binnegedring het. Aan die man met die goue ring moet nie die beste plek gegee word nie. Hy kla dat aan die arme onreg gedaan is en dat aan hulle gesê word: gaan heen, word warm en word versadig. Paulus vermaan die slawe om vryheid te soek as hulle vry kan word. Geleidelik het die slawe ook vryheid gekry.

Met die sosiale geregtigheid en die trou in die daelikse beroep is die energie verhoog en het die welvaart vermeerder.

Deur die Besondere genade het die maatskappy tot ’n ongekende hoogte gestyg. Dink maar aan die onderskeid tussen christelike en heidense lande. Ook het die Calvinisme op sosiale gebied wonders verrig. ’n Reis deur die lande wat oorwegend Rooms-katoliek of Mohammedaans gebly het en die wat onder invloed van die Calvinisme gekom het, gee ’n buitengewoon treffende beeld hiervan.

Waar die christenlande die beginsels van Gods Woord verlaat is die agteruitgang dan ook gewis.

Die vraag ontstaan: Is daar soiets soos ’n christelike maatskappy? Nee! is die antwoord, as daarmee bedoel word dat alle lede daarvan Christene is. Vergelyk hiermee wat by die behandeling van die staat en elders gesê is. In geen staat is alle burgers Christene nie. Net so min in ’n ekumeniese Maatskappy. Die uitverkiesing sny so ’n gedagte by die wortel af.

Maar die probleemstelling is, so gestel, verkeerd. Dit gaan nie om die kwantiteit nie maar om die kwaliteit.

’n Organisme werk altyd van sy sentrum uit na buite. Word ’n Maatskappy dus vanuit sy sentrum deur die Christendom beheers dan word so ’n Maatskappy daardeur verhef, die energie word aangewakker en die geheel word met arbeidsvreugde vervul.

Dit geld hier ’n dwanglose penetrasie en dit maak die geheel tot ’n Christelike Maatskappy.

In so ’n Maatskappy moet die fisiese ook nooit as ’n teëstelling tot die etiese gesien word nie. Trouens, ’n nie-etiese mens mis die natuur van ’n mens. So ook met die maatskappy.

Die term fisies het dan ook meer as één betekenis. Die spontaneiteit by die mens is heel anders as by ’n plant. Die menslike spontane moet noodsaaklik eties wees. Dit mag nooit as ’n simpele Trieb-leben (driflewe) verklaar word nie.

Die maatskappy, net soos elke ander organisme, werk van binne na buite. Dis die behoefte van die maatskappy self en nie faktore van buite wat dit tot funksionering dwing nie.

Daarby word die maatskappy teleologies beheers teenoor ’n meganisme wat geen behoeftes ken nie. In hierdie opsig is die staat dan ook deels meganies. Dit dra iets van ’n meganisme in sig. Die maatskappy, hoewel dit in sy openbaringsvorm tog ook iets hiervan vertoon, bly, kragtens sy spontane ontstaanswyse, ’n organisme wat behoeftes ken.

Die maatskappy is dus in enger sin ’n belangegemeenskap met die doel om in die stoflike behoeftes te voorsien.

Oor die baie teorieë omtrent die ontstaan van die maatskappy handel ons nie. Dit is genoeg dat ons hulle net noem.

Hulle is:

1. Die spekulatiewe, wat op die natuurreg gegrond is.

2. Die Evolusionistiese, wat ’n verlore heilstaat betreur en ’n tweede soort van heilstaat in die verre toekoms sien.

3. Die openbarings-historiese wat die ontstaan van die Maatskappy uit die fragmentariese gegewens in die Skrif opbou. Dit stel sig ’n tweeledige taak: 1. Om die resultate van die Skrifondersoek te orden en 2. Om die verloop van die maatskaplike toestande van die volkere. sover die bekend is, noukeurig na te gaan.

Die openbaringshistorie-teorie verwerp dan ook sowel die natuurreg wat as grondslag vir die spekulatiewe teorie dien, as die goue eeu met sy kommunistiese maatskappy-vorm wat voor die val, of wanneer ook, sou bestaan het, en wat, as sou dit in die toekoms weer bestaan, nagestreef moet word. Hiervoor is in die Heilige Skrif sowel as in die historie geen gronde nie.

Trouens as Adam en Eva in gemeenskap van goedere geleef het, het daardeur nog geen kommunisme bestaan nie. Ook geen privaatbesit, as daar geen ander mense bestaan het wat kon presteer of beslag op die bodem lê nie.

Wel was die twee vername faktore van ’n maatskappy teenwoordig, d.i. Natuur en Arbeid. Die hof is voorlopig aan die mens ter bewoning gegee en die res moes hy onderwerp. Die mens moes die natuur bewaar en opbou. Hiermee is die Evolusionistiese droom van ’n goue eeu, sowel as die van die oorgang van dier tot mens, verydel.

Nie alleen die natuur, maar ook die energie van die mens as beelddraer van God moes tot hoër eksponent opgevoer word, sodat die laaste meer en meer op God sou gaan gelyk. Die mens moes dus fisies en intellektueel werk. Alleen, sonder node.

Die node het met die val gekom. Groot veranderinge het in albei produksiefaktore plaasgevind. Die aarde sou distels voortbring, en die arbeid sou met moeite wees.

Hiermee het die bestaan van die mens, wat eers vir hom sekondêr was, ’n primêre betekenis gekry. Eers was die bebou en bewaar primêr maar nou moet die mens klere dra en koring maal vir brood. Die sweet dui groter kragsinspanning aan.

Die bestaan het vir die mens naaste doel geword.

Wie met ROUSSEAU na die natuur en daarvoor na ’n stil Suidsee-eilandjie wil trek, ontkom nie aan die voedingsprobleem en die kledingsvraagstuk met hul gekompliseerde arbeidseise nie.

Verder kan ons hierop nie ingaan nie. Die historiese ontwikkeling tot vandag toe moet ons in sy geheel laat rus.

Tot hier het ons gespreek oor die vrye samelewe, die maatskappy in breër en enger sin. Maar dit wil nie sê dat die maatskappy bandeloos vry is nie.

Alle egte menslike saamlewe berus in die letterlike sin op gesag en sy eerbiediging. Op outoriteit en piëteit. Die maatskappy het dus ’n sedelike grondslag. Immers die menslike maatskappy is geen saamlewe soos die van kuddediere, waarby die sterkste die ander oorleef nie. Sonder gesag en sonder ontsag vir die gesag doen elkeen wat hy wil. Maar so is die harmonie, die ooreenstemming van die dele onder mekaar ook weg. Daar is ontbinding, ’n uit-mekaar-val.

Die sedelike grondslag word o.m. gelê deur die binding van die maatskappy aan die dekaloog.

Die eerste drie gebooie of verbooie handel oor wat die verhouding moet wees tot God. Hulle gaan oor religie, erediens en revelasie of openbaring, sodat hulle ’n uitsluitend religieuse of godsdienstige karakter dra. By hulle moet ook die vierde oor Sabbatsheiliging gevoeg word en dan bly daar oor die ses gebooie wat ’n sedelike, - in die sin van sosiale - karakter dra. Oor die eerste vier handel ons hier nie.

Van die sosiale gebooie wys ons alleen op die vyfde gebod d.i. die eerste van die ses sosiale gebooie oor die ontsag vir die ouerlike mag; vir die gesag van vader en moeder in die gesin, die ontstaansorganisme van die maatskappy in breër sin.

Wie hierdie gebod egter geestelik vat, sien dat hier sprake is van die ontsag vir die gesag wat in die algemeen deur mense oor mense uitgeoefen word. GEESINK skryf:

"Ontzag voor het gezag: [99] voor het ouderlijk gezag; voor het gezag van den man over zijn vrouw; voor het gezag, dat de Overheid over haar onderdanen heeft; voor het gezag dat Christus’ dienaren in Zijn Kerk oefenen. Altijd en overal ontzag voor het gezag [99]. Dat is de Goddelijke ordinantie. Dat is de Wil des Heeren. Gij zult ontzag hebben voor het gezag: eeren die over u gesteld zijn" [99].

Dit is hier oorbodig om weer te sê dat alle menslike gesag afgeleide gesag is, van God Self. Elders is dit aangetoon. Hier wil ons alleen beklemtoon dat daar ontsag vir gesag moet wees. Trouens die maatskappy is ’n organisme met sy verskillende kringe wat sig van mekaar onderskei deur die taak van die goddelike beroepe wat daarin beoefen word. Maar, dis nie net ’n kwessie van verskillende kringe nie. Los van mekaar staan hulle geensins. Dit is ’n organisme waarin die onderskeie lede moet saamwerk tot instandhouding en

ontwikkeling van die geheel. "As die hele liggaam oog was, waar sou die gehoor wees? As dit geheel-en-al gehoor was, waar sou die reuk wees? Maar nou het God elkeen van die lede in die liggaam gestel soos Hy gewil het. As almal een lid was, waar sou die liggaam wees? Maar nou is daar wel baie lede, maar net een liggaam. En die oog kan nie vir die hand sê: Ek het jou nie nodig nie: of ook die hoof vir die voete: Ek het julle nie nodig nie. Maar veel eerder is dié lede van die liggaam noodsaaklik wat die swakste lyk; en dié lede van die liggaam wat vir ons minder eerbaar lyk, beklee ons met oorvloedige eer, en so het ons onsierlike lede oorvloediger sierlikheid, terwyl ons sierlike dit nie nodig het nie: maar God het die liggaam saamgestel en aan die misdeelde lid oorvloediger eer gegee, sodat daar geen verdeeldheid in die liggaam mag wees nie, maar dat die lede gelyke sorg vir mekaar mag dra" . 1Kor. 12:17 25 en verder. As een lid ly, ly al die lede saam: en as een lid geëer word, is al die lede saam bly. Maar nou kom die differensiëring "Maar julle is die liggaam van Christus en lede afsonderlik.

En God het sommige in die gemeente gestel: in die eerste plek apostels, ten tweede profete, ens." verse 27 en 28.

"En op de plaats nu, waar God u heeft gezet in het organisme der maatschappij, daar is uw stand, daar zijt gij door Hem geroepen, daar hebt gij uw beroep om te arheiden", skryf GEESINK [100].

Dit moet mutatis mutandis ook op die volksgroepe en die bevolkingsgroepe toegepas word.

By die Besonderhede kan ons nie stilstaan nie. Die gebod het te doen met die gesag wat in die gesin, in die maatskappy en die politiek, d.i. die gesag by die staat, geldig is. Hiervoor eis die gebod ontsag.

Vir die sesde tot en met die tiende gebod verwys ons na die "Christelyke Ethiek" van GEESINK en na die 4e deel van sy "Van ’s Heeren Ordinantiën".

Nou wil dit nie sê dat hierdie laaste ses gebooie, wat ons ter onderskeiding van die eerste vier "sosiale gebooie" noem, met die kerk niks te maak het nie; dat hulle sonder meer norme vir die maatskappy is nie. Dit is juis dit waarteen ons elders so sterk opkom. Die breë veld van die wêreldlike lewe is al te dikwels deur die kerk verwaarloos omdat te eensydig op die saligheid klem gelê is. Die laaste tafel van die wet is gelyk aan die eerste sê die Christus Gods.

Die verhouding tussen die kerk en die maatskappy, waarvan ons vroeër melding gemaak het, lê dan ook in die tweede tafel net so sterk uitgedruk as in die eerste.

Die Beginsels vir die Kerk

Dat die Reformatoriese Kerk (want van die Rooms-Katolieke Kerk spreek ons hier nie weer nie) in ’n veelheid van allerlei formasies optree is tog al te bekend om ’n aparte betoog daaraan te wy.

Selfs in lande wat onder die invloed van die Calvinisme gekom het soos Nederland, Switserland, Engeland, Skotland, die Vereenigde State van Noord-Amerika en Suid-Afrika van sy eerste volksplanting af, is dit die geval. En tog, desnieteenstaande, is in elk van die lande ’n Calvinistiese kern bewaar gebly, ook ten opsigte van die Kerk. Duidelik is dit sigbaar in die konfessies b.v. van die Engelse en die Hollandse Kerke, wat in Suid-Afrika, respektiewelik op die Westminsterse en die Nederlandse geloofsbelydenisse staan. Die vraag na beginsels is vir hulle dan ook geen vraag nie. Dit lê vas in hulle belydenisse.

Waar dit op aankom is die houding van elke groep tot sy belydenis en die kerk-regeringsvom wat elkeen huldig. Oor die laaste kan ons kortheidshalwe heenstap. Ten opsigte van die eerste kom twee standpunte ter sprake: Dat die kerk sig in prediking, geloof en lewe aan sy konfessie gebonde ag:

1. in sover die konfessie met Gods Woord ooreenkom;

2. omdat die konfessie met Gods Woord ooreenkom.

Elkeen van hierdie standpunte berg natuurlik baie skakeringe en oorgangsvome in sig maar hul gee tog twee groot riglyne aan.

Nou is dit allermins ons bedoeling om hier oor te gaan tot ’n bespreking van die verskillende standpunte waarop die drie Hollandse en die genoemde Engelse kerke in Suid-Afrika hulle stel.

Genoeg is, dat op hierdie beginsels gewys word met byvoeging van die verklaring: dit is onmoontlik om tot eenstemmigheid te geraak insake die oplossing van die rasseprobleem, van die kant van die kerke gesien, solank elk en alle genoemde kerke nie getrou bly aan hulle belydenisse nie.

Nie een van die genoemde konfessies maak daar aanspraak op dat hy so onfeilbaar is as die Heilige Skrif self nie. "Die confessie is en blijft altijd examinabel en revisibel aan de Schrift" [101]. En tog ondanks hierdie feit, kan ’n kerk in ’n wêreld vol lewe en bedrog nie sonder ’n reël van die geloof bestaan nie. Binding aan die belydenis is en bly eis.

"De binding aan de belijdenis is uniek; wij zin er niet wij klaar, wanneer wij verklaren met de belijdenis in te stemmen, maar behooren haar grondig te kennen en met haar in heel ons geloovig denken te rekenen; wij hebben elk harer woorden te aanvaarden en op ons te laten inwerken: wij mogen aan die woorden geen anderen uitleg geven dan de kerk zelf blijkens het historisch onderzoek erin heeft gelegd; meenen wij in eenig opzicht op grond van de Schrift van haar te moeten verschillen, dan moet de weg van het gravamen worden ingeslagen; iedere Dienaar des Woords heeft te ijveren om de binding van de gemeente aan de belijdenis te verstevigen; de belijdenis mag nooit buiten ons geloofsleven liggen, maar moet fundamenteel stuk van ons geloofsleven zijn." So besluit Prof. HEPP, sy reeks van vyf hoofartikels "Binding aan de belijdenis" in sy weekblad "Credo" [102].

’n Gemeenskaplike grond tot samewerking vir die genoemde kerke bestaan in die konfessies. Alleen maar: ’n diepe besef van die waarde van getrouheid daaraan is soek, - hier in minder, daar in sterker mate.

Opknapping in die verhouding van die verskillende kerke tot hulle belydenis is eerste eis vir die rassevraagstuk.

Waar daar geen prinsipiële verskille tussen die genoemde belydenisse bestaan nie, kan die verskil in sending-aktiwiteit by die verskillende kerke alleen te wyte wees aan konfessionele ontrou. Deur ’n gedurige beroep op verdraagsaamheid en broederliefde te maak kan hierdie verskil tussen die Christelike kerke nie uitgewis of goedgepraat word nie.

Hiermee is die vernaamste Protestantse kerke in Suid-Afrika dan ook genoem. Die Rooms-Katolieke kerk is reeds bespreek en sy stelsel is verwerp.

Owerigens moet die kwessie van belydenis buite alle owerheidsbemoeiïng staan. Die Owerheid as sodanig mis die gegewens hiertoe en kan, deur in te gryp, alleen die soewereiniteit van die kerke in eie boesem te na kom. Doen hy dit tog dan val hy direk in die Lutherse dwaling: cuius regio eius religio, d.w.s. hy wat as vors van die land heers, heers ook as opperste biskop in die kerk van Christus. Die Kerke tree nie op kragtens verlof van die Owerheid nie, maar jure divino. Christus is hul hoof en hulle het hul inrigtings, hul eie ampsdraers met ’n eie gawe om waarheid van die leuen te onderskei en om hierdie waarheid in hulle eie belydenis vas te stel. Verskille tussen hulle hierin word alleen besleg deur ’n geestelike stryd met geestelike en sosiale wapens.

Oor die mag van die kerk skryf o.m. BAVINCK, na wie ons hier verwys [103] en KUYPER [104].

Hiermee het ons gewys op die fundamentele waarde van binding aan die belydenis, waardeur die onderskeie kerke ’n verenigde front kan toon by die opbou van die verskillende rasgroepe, wat saam die bevolking van Suid-Afrika uitmaak.

Naas hierdie vraag kom die kwessie van die vryheid van die kerk van Christus aan die orde.

Wat verstaan ons onder die vryheid van die kerk? Die antwoord hierop lê prinsipieël aangedui in Hand. 4:16-21. Daar tree die kerk by monde van Petrus en Johannes op en dan teen die Raad as Owerheid. Hierop volg die dreigement van die Owerheid: geen prediking in die Naam van Christus meer nie. Die protes van die kerk by monde van die apostels hierteen bly natuurlik nie uit nie: "Of dit reg is voor God om julle meer gehoorsaam te wees as God, moet julle self beslis: want vir ons is dit onmoontlik om nie te spreek oor wat ons gesien en gehoor het nie" [105].

Wat die Owerheid hier sê, nl. dat die apostels nie meer moet optree in die Naam van Jesus nie, beteken nie dat hulle nie meer oor Jesus moet preek nie maar veel meer. Hulle mag nie meer optree "in die Naam van Christus".

d.w.s. kragtens die outoriteit deur Christus aan hulle verleen nie. Hiermee word aan Christus en Sy kerk op aarde alle reg op eie outoriteit (jure suo) ontsê en word die outoriteit van die Owerheid in die plek daarvan gestel. Maar hiermee word ook die eie aard (sui generis) van die kerk wat hom van alle verenigings of genootskappe onderskei uitgewis. Dan kom die kerk op die standpunt van die kollegiale stelsel van kerkregering te staan en word van owerheidsweë juridies op één lyn gestel met Vrymesselaars-Loges en Spiritiste-vereniginge ens. Ons behoef hier maar alleen te herinner aan die desbetreffende deel in die uitspraak van die Hooggeregshof ten opsigte van die DU PLESSIS-saak.

Ons konkludeer:

a) Dit is ’n toestand waaroor die kerk nie gerus kan slaap nie. In krisis-tye wreek so ’n stelsel sig.

b) Dit is ’n toestand wat die mag van die kerk prakties op baie punte inperk.

e) Dit is ’n toestand wat veral die prestige van die kerk ten aansien van die Sending, en mitsdien die rassevraagstuk, ten seerste tref. Lig word die roeping van die Sendelinge verlaag tot die taak van pioniers van Europese beskawing, met miskenning van die wese van die Christelike geloof.

So opgevat kan nie alleen Basoetoeland maar ook Soeloeland en ander naturelle-reserwes vir die Sending van enige Christelike kerk gesluit word.

Stellig word die eer van die Koning van die Christelike Kerk op die wyse ingeboet. Dit mag nie.

Oor die praktiese gevolge van hierdie stelsel spreek ons nie verder nie. Die huidige Duitsland lewer op sommige punte genoeg

bewys [105a].

Die drie beginsels waarop hierdie kerkbegrip afgewys moet word is: 1. Staatsregtelik ontstaan elke vereniging of genootskap alleen deur die wil van sy lede. By die kerk is dit heel anders: kinders van gelowige ouers behoort ipso facto, kragtens hulle geboorte, reeds tot die kerk. Ook word niemand lid van die kerk deur sy blote wil nie, maar op grond van sy belydenis word hy as lidmaat toegelaat. Die Verbondsgedagte sit hierin vas. 2. ’n Genootskap of vereniging ontleen sy reg van bestaan aan die outoriteit van die Owerheid. Die kerk van Christus tree op in die naam van Christus d.i. kragtens die outoriteit deur Hom verleen en as Openbaring van Sy Koningskap. (Jure divino). 3. Alle genootskapsreg vernietig die plaaslike reg van die kerke. Nie die belydenis maar die statuut gee die reël vir genootskappe en vereniginge aan. Hier tree beheerders van die goed en nie die opsieners van die kerk oor die kerklike goedere op nie.

Dit gaan nie om te sê dat die kerke prakties dit alles het nie. Tenvolle moet deur die Owerheid erken word die sui generis-karakter van die kerke. En dan aan alle kerke wat die twaalf Geloofsartikels vashou. Hierin lê hulle

eiendomlike kerklike bestaansreg: dat hulle met die apostoliese Geloofsbelydenis bely, dat Christus die kerk geplant het en dit vanuit die Hemel regeer, en dat hulle in Sy Naam d.i. kragtens Sy outoriteit optree [106].

Van die Owerheid moet dus geëis word, dat hierdie eie karakter (sui generis) van die kerk erken word en staatsregtelik vasgelê word!

Daarby moet die kerk sy volle vryheid kry om in die Naam van Christus die Woord van God te verkondig. Dit vloei logies uit die voorstaande voort.

Maar is die kerk in sy optrede onbeperk?

Wil ons die verkeerde weg opgaan, dan moet ons ons beroep op Matt. 28:18: "Aan my is gegee alle mag in hemel en op aarde", en redeneer: Christus is die Hoof van die kerk en Hy het alle mag op aarde, daarom ons ook. Maar dan staan ons op die Pous se standpunt. Aan die ander kant het die kerk juis hierdie mag in die verlede aan die aardse Owerheid opgedra, b.v. die Lutherse kerk.

En weer staan ons op die standpunt: Cuius regio eius religio.

Ons konkludeer: Nog die Kerk nog die Staat, maar Christus het alle mag in hemel en op aarde.

Nou mag niemand hieruit aflei, dat die mag van die kerk van Christus beperk is tot die geestelike invloed op die harte van die gelowiges nie. Inteendeel, wil ons dat die geestelike ontwikkeling in die gemeente van Christus deurgaan, dan moet die gemene lewe van die wêreld daarmee tred hou. So alleen word die hele lewe diensbaar aan die Koninkryk van die Here. Op die Koninkryk van die Here kom dit tog aan. Hier moet niks gemis word nie. Die volheid hiervan moet intree. Hiervoor het Christus die mag ontvang.

Hiervoor bid Hy tot die Vader [107].

Wie die kerk beperk tot ’n na-buite-trede van die geloof in Jesus Christus stel die kerk naas die praktiese samelewing. Dan is die kerk alleen vir die mistiek van die gemoed en owerigens word heel ons lewe deur die staat beheers.

Hierteenoor staan dat die kerk ook nie optree in ’n menslike samelewing wat van natuur onder staatsbeheer staan nie. Inteendeel die kerk is die voorafskaduwing van die komende wêreldryk wat eenmaal alle state sal omvat. Daarby kom dat ook die ganse Skrif met hierdie komende wêreldryk in die allernouste verband staan.

Wat nou in die Heilige Skrif bekend staan as handelende oor die Voorsienigheid Gods, word so gemaklik toegepas op wat huite die saligmakende geloof omgaan, d.w.s. op wat op die gebied van die Algemene Genade lê, en mitsdien buite die sfeer van die kerk.

Met hierdie skeiding loop alles mis. So tog word die saligmakende behoeftes bewaar tot Sondag maar die geloof in die Voorsienigheid van God oor ons

gesin en besitting, ons kuns en wetenskap *ENS. IS* vir die week, word nou die prediking ook slegs tot die saligmakende beperk, dan word die tweespalt in ons bestaan tot in die geloof, ja tot in God Self deurgetrek.

So het ons tweërlei lewe; die een natuurlik en gewoon; ’n lewe wat ons met alle mense gemeen het; en die tweede geestelik, uit die wedergeboorte, ’n lewe wat ons alleen met die wedergeborenes gemeen het. Die laaste word dan met Christus verbind en die eerste met die Vader van die Voorsienigheid. Maar so kry ons ook ’n ongeoorloofde skeiding tussen kerk en wêreld.

Hieruit moet vir ’n groot deel verklaar word waarom die Psalms en sekere gedeeltes van die Nuwe Testament so dikwels gelees word en die ander boeke so min. Hieruit moet ook vir ’n aansienlike deel verklaar word waarom soveel mense net dan vir die sending onder ander rasse wil gee, wanneer b.v. die naturel se siel na Christus gelei word.

Kom dit by skole en die onderwys in landbou, higiëne ens. dan...: Niks! Die kaffer moet die Here met sy hart ken maar vir die res van sy lewe is hy Abel, en Kain weet nie waar hy is nie!

Daarby het dit spreekwoordelik geword dat mense na die kerk gaan om "sielevoedsel" te kry. Hiervoor dank elke gelowige die Heer. Maar hierdeur aangevuur preek verkondigers van die Woord bijna uitsluitend oor dié tekste in die Bybel, wat die saligmakende geloof raak. Wie sal hiervan die waarde ontken?

Maar wat wil die Here?

Sy Wil is in die hele Skrif geopenbaar en nie alleen in die saligmakende gedeeltes nie.

In die Skrif is ook gedeeltes wat nie net op die Besondere Genade betrekking het nie, maar ook op die Algemene Genade. Waarom? Waartoe?

Omdat juis daarin gehandel word oor gewigtige vraagstukke betreffende hierdie lewe en tegelyk behorende tot die komende Rvk Gods. "Zoo is de natuur volgens de ordonnantiën Gods, en die God die deze ordonnantiën alzoo bestelde, is dezelfde God die u tot zijn Koninkrijk roept"[108] skryf Dr. KUYPER.

Wat nie vergeet moet word nie is, dat die Herskeppings-Middelaar ook Skeppings-Middelaar is en dat daarom, wie in die sonde dood was, wederbaar word, maar ook: Gods werk is in die Openbaring, en die triomf van Sy reg en waarheid is in die werklikheid van die geskape lewe.

Word dit vasgehou dan val daar ’n heerlike lig op die treffende beskrywing van die apostel Paulus van die roeping van die Kerk in Ef.3:8-15. Aan die geskape geeste op aarde sowel as aan die in die hemel moet die veelvoudige wysheid van God in die werklikheid tot openbaring gebring word. d.w.s. ook aan die ongelowiges op aarde.

Nou is daar geen Christelike nasie waarvan alle lede wedergeborenes is nie, maar juis dit is die belangrike waarop gelet moet word.

Waar die Besondere Genade sterk ingewerk het op ’n volk of ras of nasie kom dit uit in de maatskappy, in die wetenskap, in die kuns. Die Kerk en die gelowiges se invloed was hier magtig sterk.

Waar ’n volk hiervan verstoke gebly het is dit duidelik sigbaar. Vergelyk maar die blanke ras in Suid-Afrika met die inboorlingstamme. "Christelik" is hier nie ’n tipering van die sielstaat van die volk of ras nie. maar van die Christelike invloed wat uitgeoefen word op die publieke opinie. die algemene bewussyn, die heersende denkbeelde, die sedelike vorme, die wette en gewoontes, die onderwys en die wetenskap, - kortom alles wat tot die ,geestelike lewe van die volk behoort. Nou lê al hierdie dinge op die gebied van die Algemene Genade. d.i. die gewone burgerlike lewe. Duidelik blyk dus dat ’n Christelike nasie, ’n Christelike staat, ’n Christelike ras beteken: ’n nasie, ’n staat, of ’n ras, wat voortlewe onder die Algemene Genade maar wat deur die besondere Genade, danksy die optrede van die kerk, tot hoë opbloei gekom het. [109].

Die roeping van die kerk is dus nie alleen om siele te versorg nie, maar om die hele aardse lewe te beïnvloed. Verwaarloos hy dit dan laat hy dit oor aan die Owerheid wat die spesifiek kerklike gawes hierin mis. So word die gebied van die Algemene Genade, tot groot skade, aan homself oorgelaat, en die kloof tussen gelowiges en ongelowiges, tussen kerk en universiteit, tussen godsdiens en wetenskap, tussen ras en ras word al groter. So ontstaan later teëstellinge tussen dinge waarvan Christus sowel Skeppingsmiddelaar as Herskeppingsmiddelaar is.

Hieraan moet vasgehou word by alles wat tot hiertoe gesê is: die Besondere Genade, op die gebied waarvan die kerk sig beweeg, het ’n heerlike roeping ten aansien van wat op die gebied van die Algemene Genade lê, en is van onberekenbare betekenis daarvoor.

Laat niemand nou egter die stille gedagte koester dat die Owerheid gladnie meer nodig is nie. Die Owerheid bly!

In dit alles tree die kerk nie op in die plek van die Owerheid nie. Die voorgaande bewys dit en die volgende drie punte, waarin ons alleen aanstip op welke wyse die inwerking van die Besondere Genade op die gebied van die Algemene Genade geskied, bevestig dit:

1. Die gelowiges vorm in die volk ’n kring waarvan rusteloos ’n ernstige roepstem tot die volk uitgaan. Hierdie roepstem van die gelowiges werk in op die gewete van volk en Owerheid

2. Die gelowiges verhef die huislike en maatskaplike lewe tot ’n hoër peil deur hulle voorbeeld, en God gee aan hierdie invloed sy effek.

3. Die gelowiges tree op die publieke terrein op, om, met die meerdere lig wat hulle in die Besondere Genade ontvang het, vaste en heldere denkbeelde, wat vat op die volksbewussyn het, uit te spreek [111].

Die vraag doen sig hier voor of die invloed van die Besondere Genade op die terrein van die Algemene Genade nie die verskille tussen rasse eindelik sal uitwis nie? Hierop moet ontkennend geantwoord word. Stel ons ons voorlopig op ’n meer algemene standpunt, dan is dit duidelik dat die religie, selfs waar die ’n heidense is, altoos ’n eienaardige stempel druk op die sedes en gewoontes, op die wette ens. van ’n volk. Dink maar aan die erkenning, deur die Unie van Suid-Afrika van die naturellewette en -gebruike in spesiale howe deur Wet No. 38 van 1927, met inbegrip van die lobolo of bogadi en ander soortgelyke naturellegebruike [112].

Die religie beheers die grondoortuiging van die ras, maar ook staan hierdie grondoortuiging nie los van die aard en die karakter van die ras nie. Dit geld natuurlik ook vir die historiese verlede van die ras, sowel as vir die geografiese milieu.

Nooit het b.v. die Calvinisme, hoe sterk sy invloed ook was op die gebied van die Algemene Genade, ’n hele volk geassimileer nie. Rooms-Katolieke en Humanistiese elemente, en selfs -streke, bly in kern voortbestaan. So is dit ook met die rasse.

Staan dit voldoende vas, dan kom die vraagstukke van reg en regsverhoudinge na vore sodra die dwangreg, ’n mag waarmee die Owerheid beklee is, in werking moet tree. Die leser voel dat dit hier is waar die staatsfilosofiese stelsel wat ten grondslag aan ’n staat lê, van so groot betekenis is. Sal die Owerheid met dwang één ras oor die ander ras laat heers? Sal die Owerheid één ras bo die ander verheerlik? In hoofstuk IV word hierdie konsekwensies nader uitgewerk.

Hier moet teslotte daarop gewys word dat die deel van die Algemene Genade waarop die Besondere Genade sterk inwerk, geensins by die Besondere Genade ingelyf word nie. Duidelik is, dat die kers op die kandelaar [113] almal en alles in die huis beskyn maar daarom word die beskynde nog nie die kers self nie [114].

Op die wederkerige invloed wat die Algemene Genade op die Besondere Genade het gaan ons nie in nie.

Genoeg is, dat daarop gewys word, dat die Besondere Genade as sy groot arbeidsveld, die Algemene Genade het. Dit is op die bestaande werklikheid waarop die Besondere Genade inwerk. Die werking van die Besondere Genade onderstel dus die Algemene. So was dit van die sondeval af en so bly dit tot aan die Voleinding. Na die Voleinding staan dit so: "Het eeuwige worden is gehuwd met het onveranderlijke zijn. Zelfs de tegenstelling van hemel en aarde is verdwenen. Want wat in den hemel en op aarde is, is tot één vergaderd onder Christus als hoofd, Ef. 1:10. Alle schepselen zijn en leven en bewegen zich in God, die alles in allen is, die in den spiegel Zijner werken al Zijne deugden weerkaatst en daarin zichzelven verheerlijkt" [115] skryf BAVINCK.

ONDERWYS EN OPVOEDING

Hiermee stap ons oor na die terrein van die opvoeding. Met behulp van wat in die voorgaande reeds vasgestel is kan ons hier kort wees en slegs op enige belangrike beginsels die aandag vestig om in Hoofstuk IV die konsekwensies te trek.

In die eerste plek staan vir ons vas dat die opvoeding in die nouste verband staan met die Huisgesin en die Huwelik. Soos hulle val ook die opvoeding op die terrein van die menslike lewe, die Algemene Genade. Aan die ander kant val die opvoeding tog ook onder die inwerking van die Besondere Genade, net soos die huisgesin en die huwelik.

Die band hier is so in-die-oog-lopend dat bewysvoering nie nodig is nie. Uit die huwelik tog, ontstaan die gesin en uit die gesinsvoming ontstaan die eis tot opvoeding.

Uit die voorgaande bespreking van Kerk, Staat en Maatskappy sal dit wel duidelik wees, dat die gebied van die Algemene Genade ten volle deur ons as realiteit erken word; dat ons pleit juis daarvoor uitgaan, maar dan ook dat ons elke poging tot afskeiding daarvan van die Besondere Genade teëgaan. word die poging daartoe van die kant van die Staat of Maatskappy aangewend. of deur die Kerk in die hand gewerk, in elke geval het ons daarteen opgekom.

Wat dan in sake die onderwys gewens word, is, dat wat daarvan uit die wese en eise van die gewone, daaglikse, burgerlike lewe voortkom, tot sy volle reg moet kom, maar dan ook: dat, wat by die Onderwys direk in diens staan van die Besondere Genade, gehandhaaf sal word [116].

En Staat, én Maatskappy, én Kerk het sekere regte en pligte ten opsigte van onderwys en opvoeding [117].

Hierdie regte en pligte van Staat, Maatskappy en Kerk ten opsigte van die skool is onafskeidelik aan mekaar verbonde, want beide vloei uit éénselfde goddelike bestel. En tog is suiwere afbakening van die gebiede van regte enerzyds en pligte andersyds noodsaaklik. Norm hierby is die Openbaring van God in die Heilige Skrif.

In die eerste plek is opvoeding die reg en plig van die ouers. Hulle het die kinders verwek en as ’n gawe uit Gods hand ontvang. Daarom is hulle as ouers vir die kinders verantwoordelik en geroepe om die kinders op te voed tot volwasse mense wat hulle beroep in die maatskappy kan uitoefen. Die eise van die maatskaplike lewe is egter nie oral, en was nie ten alle tye in die wêreld, dieselfde nie. Vir die huidige maatskappy is die onderwyswese en die skool as eie kulturele orgaan absoluut onmisbaar, omdat die ouers nie self in die huisgesin in staat is om die kinders die nodige kennis by te bring nie. Dus volg, dat die skool uit die behoefte van die in die maatskappy saamlewende ouers groei, en dat die ouers ’n skool nodig het, wat aan hulle behoefte beantwoord. Nié die Staat en nié die Kerk nie, maar die ouers is die bron waaruit die lewe van die skool ontspring.

Hoewel die skool sy oorsprong nie in die gesag van die Owerheid het nie, maar in die lewende kragte van familielewe en maatskappy, tog het die

Owerheid ’n algemene taak ten opsigte van die kulturele lewe van die nasie, en mitsdien ook pligte teenoor die skool, omdat hy: die eie nasionale lewe moet beskerm; omdat hy die regte van die kinders teenoor dié ouers wat hulle pligte verwaarloos moet handhaaf; omdat hy deur wetgeving die bedding moet effen vir die kultuurstroom wat uit die maatskaplike lewe self opkom; omdat hy by nie voldoende ontwikkelde gemeenskaps-lewe, wanneer nodig, die kragte van die sosiale organisme moet steun. Daar egter die skoolgemeenskap, die kring van ouers wat die skoollewe dra, soewerein is in eie kring, val die grense van die Owerheid se regte presies daar, waar die grense van hierdie Owerheidspligte lê.

Organies groei die skool uit die gemeenskap om te voldoen aan die lewensbehoeftes van die gemeenskap. Die lewe van die gemeenskap openbaar sig egter in hierdie opsig in kringe van samehorende mense. Die lewensbeskouing, die belydenis van die ouers, die aard van die opvoeding en die onderwys wat hulle vir hul kinders verlang, bepaal die grens waarbinne saam-lewe in ’n skoolkring moontlik is.

Maar ook die maatskappy as ’n geheel het sy plig teenoor die verskillende skoolkringe. Dit het die reg en die plig om by die Owerheid aan te dring op maatreëls ter ondersteuning van die werk van die skoolkringe; en dit het die reg om, of as organiese geheel, of via sy organiese geledinge, die skoolkringe, nuwe weë vir opvoeding en onderwys te soek, waar nodig of nuttig of deur die tyd vereis. ’n Soeke wat bevrugtend sal werk op alle skoolkringe, en so weer heel die gemeenskap ten goede sal kom.

Volgens Reformatoriese opvatting het die kerk ’n beperkter taak dan volgens Rooms-Katolieke beskouing, wat aan die kerk as plaasvervanger van Christus op aarde, sowel die wêreldlike as die kerklike mag toeken. Die reg van die kerk is die reg van Christus as Koning van die kerk. Taak van die kerk is om die Evangelie te verkondig en te bewaar. Die skool daarenteen vind sy oorsprong in die eerste plek in die kulturele behoeftes van die ouers. Daarom moet die skool nie van die kerk, maar van die ouers uitgaan. Maar hierin bestaan die plig van die kerk: dat hy op grond van wat in die Heilige Doop vir die kind verseël en betuig is, moet toesien dat die gedoopte kind onderrig word ooreenkomstig die eise van Evangelie en belydenis. Dus het die kerk die roeping om, waar nodig, die ouers te vermaan, en aan die onderwys wat in die gees van die Evangelie en die konfessie gegee word, sy volle morele steun te verleen.

Solank ons nie skerp die karakter van elk van hierdie instellings. Staat, Maatskappy, Kerk, en Skool onderskei nie, loop ons altyd gevaar om die verskillende gebiede van die lewe met mekaar te verwar. Maar by die organiese opvatting van die lewe het elke orgaan ’n eie gebied en ’n eie taak in die orde wat God in die lewe ingeskape het [118].

DIE BEGRIP VOLK

Ten aansien van die rassevraagstuk moet nog een en ander oor die begrip volk gesê word om moontlike verwarring te voorkom.

Die begrippe ras en volk dek mekaar nie. Die praktyk en die historie wys uit, dat verskillende rasse in één volk kan saamval, b.v. in so goed as alle lande van Europa. Dat assimilasie en amalgamasie wel nie in alle gevalle plaasgevind het nie blyk o.m. uit die aloue Vlaamse stryd in België [119].

Wale en Vlaminge handhaaf nog steeds eienaardighede as bymekaargevoegde elemente in één staat hoewel daar, van 'n rasstandpunt gesien, waarlik geen noemenswaardige verskil bestaan tussen hulle nie.

Die Staatseenheid waarborg dus nie Volkseenheid nie. Dit staan vas. Aan die ander kant waarborg raseenheid ook nie volkseenheid nie. Eén ras kan b.v. opbreek om verskillende volke te vorm soos in die geval van die drie Skandinawiese Koninkryke.

'n Gedagte waaraan in elk geval vasgehou moet word is: dat sowel die begrip volk as die begrip nasie 'n eenheid uitdruk, 'n eenheid wat uit die lewe opkom.

Die begrippe, nasie en volk is daarom historiese begrippe en geen regsbegrippe soos b.v. die Staat 'n regsbegrip is nie. Van 'n nasie of volk is dan ook slegs sprake, daar waar 'n gemeenskaplike oorsprong 'n gemeenskaplike verlede, 'n gemeenskaplike roeping en 'n gemeenskaplike belang gevind word [120].

In 'n gesonde nasie- of nasionale-gevoel lê dan ook die erkenning van Gods ordinansie, n.l. dat juis in die differensiasie van die verskillende nasies - die organiese geledinge van die menslike geslag - die veelvuldige gawes van die mensdom tot Gods eer sal uitkom.

Hierom het ons vroeër melding gemaak van die beswarende vir ons ondersoek weens die feit, dat die beginsels nie mutatis mutandis van toepassing is alleen op één vrye outonome Staat nie.

Immers, uit wat so pas gesê is volg dat die rykste ontwikkeling van 'n nasie of volk alleen daar te wagte is, waar 'n eie staatkundige lewe is onder 'n eie nasionale Owerheid. Maar meer nog: wil die blanke ras van Suid-Afrika optree as voog oor nie-verwante rasse met 'n sedelike besef van plig en van verantwoordelikheid aan die Regter ook van die onmondige rasse, dan moet hy daartoe in vryheid gestel word.

Prof. HEPP skryf [121]: "Indien Engeland een ver vooruitziende politiek voerde zou het den laatsten band van Zuid-Afrika's onderwerping doorsnijden. Gerechtigheid verhoogt een volk."

4. Die konsekwensies van die Etiese beginsels vir die rasseprobleem, veral in Suid-Afrika.

Konsekwensies van meer algemene aard vir die rassevraagstuk.

God, die Here, die Drieënige, is uitgangspunt - die enigste uitgangspunt - ook by die behandeling van die rassevraagstuk. In God moet die oorsaak vir die bestaan van die verskillende rasse gesoek word. Deur God is die norme vir alle rasse en volke gegee. Ook hier is Rom. 11:36 van toepassing, "Want uit Hom en deur Hom is alle dinge. Syne is die heerlikheid in alle ewigheid. Amen."

Dit gaan dus nie alleen om wat in die Heilige Skrif geskrywe staan nie maar om God Self.

Maar, aangesien die mens van God hoogstens ’n floue skadubeeld kan hê buite die Besondere openbaring, is ons op die Heilige Skrif in sy geheel en in al sy dele aangewys. Hieraan is ons nie alleen gebind nie maar hierin lê vir ons dié waarheid opgesluit.

Uit die Skrif moet ons die twee groot terreine waarop die rassevraagstuk sig aan ons voordoen naspoor. Hulle is: die gebied van die Algemene genade en die van die Besondere genade.

Wie een van hierdie gebiede misken verloor noodwendig die spoor van die rassevraagstuk. Hy verval in ’n sisteem wat opgebou moet word met hipotese op hipotese. So kan groot geleerdheid aan die dag gelê word, maar dit waar dit op aankom, nl. ’n positiewe boodskap aan ’n sugtende mensheid wat in ’n rassevraagstuk bevange sit, bly soek.

Vir elk van hierdie twee terreine, met al wat daarop voorkom, het God Sy norme gegee. Hierdie norme bestaan nie uit kasuistieke reëls nie, maar is die basis vir alle menslike handelinge vir die rasse, vir die volkere, vir die Owerhede, vir die Kerk van Christus, vir die maatskappy en vir die individu.

En nie alleen vorm hulle die basis vir alle menslike gedrag, gesindheid en handelinge nie, maar hulle besit ook ’n onvoorwaardelik-aan-sig-onderwerpende gesag. Hulle is van God en dra daarom Goddelike gesag: oor die rasse van die mensheid, oor die volkere, oor die Owerhede, oor die Kerk van Christus, oor die maatskappy en oor die individu.

Op die primêre norm - die liefde - rus alle norme. Miskien is dit nodig om duidelik daarop te wys, dat die liefde as primêre norm nie beteken die liefde van die mens nie maar die liefde van God Self - van God "wat alles werk volgens die raad van Sy wil." Ef. 1:11.

God Self het die mensheid in rasse verdeel. Wat hulle nie wou doen nie het Hy gewil. Trouens hulle moes nie die vlakte van Sinear vul en onderwerp nie, maar die aarde. Gen. 1: 28; 9:1.

Met die verstrooiing is die Wil van God dan ook deurgevoer. Die mensheid moes voor die Wil van God buig.

Hiermee egter is die bewussyn van verantwoordelikheid by die mens nie uitgeroei nie. Die mens het in alles rentmeester van God gebly.

Daarby het hy ook die waarde van sy persoonlikheid behou. Die mens het nie by die verstrooiing ’n entiteit sonder persoonlikheid geword nie. Daarom moes die goeie vir die naaste, volgens die eis van die tweede tafel van die wet, ook na die verstrooiing en tot vandag toe in alles gesoek word.

Nog minder is die mensheid by die verstrooiing in atome opgebreek. Almal is geskape uit één [bloed] en dit bind hulle dermate tot ’n eenheid saam dat, tenspyte daarvan dat hulle in rasse en volke opgesplits is, alle mense, alle rasse en alle volke mekaar tot seën moet wees.

Insonderheid moet op die belange van die swakkere en minder bevoorregte gelet word. Vgl. Matt. 5:3 en 10.

Die ekumeniese karakter van die mensheid moet dus gehandhaaf bly. Die organisme waarin die wesenlike elemente reeds in die eerste stadium van sy ontwikkeling aanwesig was, kan deur niemand, wat self tot die organisme behoort, ontbind word nie.

Selfs die edele, die hoë, die heilige doel waarmee die mensheid geskape is, en wat dit tot ’n sedelike organisme maak, bly. Daarom het die norme, wat God gestel het, vir die mensheid in sy totaliteit die krag van ’n kategoriese imperatief.

Wie hierdie sedelike organiese eenheid van die mensheid, uit één [bloed] - en na die beeld van God geskape, misken of verwerp, blaas die vure van autarkie, isolement, haat, vervolging en oorlog onder die volkere en rasse van die wêreld aan. (jode (uitverkorenes) v goyim (diere) -boerebib)

Die vraag ontstaan hier of die verskillende rasse waarin die mensheid verdeel is, en waarvan één of meer één volk uitmaak of waarvan één in verskillende volke opgebreek is, organismes kan wees, en of daarmee die organiese geheel nie verbreek is nie? Hierop moet as volg geantwoord word. Niemand sal ontken dat die gesin ’n organisme is nie. En niemand wat dit erken sal toegee dat daarmee die organiese eenheid van die mensheid verbreek is nie.

Die geheel met sy dele vorm dus ’n sedelike organiese eenheid. Maar dan moet die dele, en elkeen van hulle, ook as ’n Goddelike ordinansie gehandhaaf word. Aan elkeen moet sy soewereiniteit in eie kring ten volle toegeken en gerespekteer word. Dit geld dan natuurlik ook vir die onderdele van elk van die ras- of volksgroepe.

Wie dit aan die dele ontsê maak hulle tot meganismes waarin geen lewenskiem sit nie; wat geen bewussyn van verantwoordelikheid het nie; wat van alle waarde van persoonlikheid ontbloot is; wat geen sedelike roeping teenoor die ander dele het nie; en waarvan die minder gevorderde of minder bevoorregte botweg geignoreer kan word.

Hy sien met ARISTOTELES, THOMAS VAN AQUINO en die Rooms-Katolieke dat die geheel uit individue saamgestel is en waar die natuur uitwys wie moet heers. Of met die Stoa, en tot op seker hoogte met die Apologetiese- en die Kerkvaders, dat die mens net ’n deel van die Universum

is en in harmonie met die natuur van die Universum moet lewe, met die nadruk op die saamhorigheid van die broeders.

Kortom, wie sig op die standpunt van die natuurreg [1] stel - dit kom nie daarop aan of dit die individualistiese (ARISTOTELES, THOMAS VAN AQUINO, die Rooms-Katolieke en, met ’n wysiging, die Lutherse) of die universalistiese (Stoa, Apologetiese- en Kerkvaders) of die onderskeiding tussen Relatiewe en Absalute natuurreg (PLATO) is nie - sien soos GROTIUS, die vader van die volkereg, die mensheid nie organies nie.

Hiermee is elke vorm van humanisme, homo-homini-lupusisme (HOBBES EN DARWIN), fisiokratisme en Marxisme ens. geoordeel. Daarteenoor is die mensheid as ’n geheel, met sy dele afsonderlik, as ’n sedelike organisme gehandhaaf.

Dit moet gehandhaaf bly.

Wie sig hierteen of negatief of positief verset, stel sig teen die skeppings - sowel as teen alle andere ordinansies van God. Hy keer na die heidendom terug.

As die organiese eenheid van die geheel en die van sy dele gehandhaaf word, en daaraan ’n soewereiniteit in eie kring toegeken word, dan het niemand, en hier by name geen ras, die reg om sy regte of wil op die terrein van ’n ander af te dwing nie. Hy het ook nie die reg om ’n ander toe te laat om dieselfde op sy gebied te doen nie. Dus, as b.v. een ras sig suiwer wil hou, sonder om daarmee Goddelike ordinansies te skend, of teen die Goddelike bestel in te gaan, mag geen dwang, en allermins gewetensdwang, op hom uitgeoefen word nie.

Dit geld natuurlik ook - sy dit dan in ’n ander vorm - vir volke. Want die begrip volk is nie identiek met die begrip ras nie.

Die norme, wat vir die mensheid as ’n geheel geld, mag ook nie mutatis mutandis op die dele toegepas word nie. Immers die dele het na die verstrooiing, geensins "einheitlich" ontwikkel nie. Daar is nie alleen ’n verskeidenheid van gawes nie: nie alleen ’n verskeidenheid van voorregte nie; - dink b.v. aan die invloed van die Christendom op die Westerse beskawing - daar is o.m. ook ’n daarmee samehangende verskeidenheid van ontwikkelingspeil en -graad.

Dit is nie so dat een ras by toeval onder ’n gelukkige ster gebore is en die ander in ’n toevallige noodlotsklem gevange sit nie. Daar val geen mossies toevallig op die aarde nie, Matt. 10:29. Sodat selfs interrasiale huwelike nie geforseer mag word nie. En soveel temeer nie, as die deur God gestelde eise vir die huwelik daardeur in die gedrang kom nie.

Teen elke vorm van gewetensdwang wat die miskenning van die soewereiniteit in eie kring involveer moet hier opgekom word. En veral as die ordinansies van God vir die huwelik daardeur aangetas word.

Maar die soewereiniteit in eie kring mag ook nie sover gedryf word dat dit in ’n starre legalisme ontaard en op absolute isolement uitloop nie. Ook dit sou ’n binding van die gewete beteken. Daarom, waar ’n interrasiale huwelik in uitsig gestel word tussen persone uit verskillende rasse of sub-rasse, wat onder Gods leiding in die geskiedenis in alle opsigte redelik dig by mekaar staan, sal die argumente teen die sluiting van so ’n huwelik uiters swak staan.

Wie moet dan oordeel? Die antwoord lê voor die hand: die partye wat in eerste instansie en ten nouste daarby betrokke is. Maar wie is hulle? Die egpaar of die betrokke rasse? Wie sorgvuldig gelees het wat ons in die derde hoofstuk hieroor geskryf het, en tot hiertoe die betoog gevolg het, weet dat dit die rasse is wat moet oordeel. Die interrasiale huwelik is net soos elke ander huwelik betrokke by die gesins-, die geslagsvraagstuk. Langs hierdie weg tref dit die wyere organismes in hul sentrum.

Wel is ’n interrasiale huwelik, soos aangetoon, van die allergrootste belang vir die egpaar self. Vgl. die eise wat vir die vrou en vir die man gestel is. Daarby dra die egpaar wel deeglik ’n groot verantwoordelikheid ten opsigte van die lot van die ongebore kinders wat vir ’n aansienlike deel in hulle hand lê. Maar nadat met dit alles en veel meer rekening gehou is, kan die rasbelange nie van die individuele lede daarvan afhanklik gemaak word nie. Dit sou die geheel aan sy dele ondergeskik maak. En dit mag nie.

Dus, sonder om die egpaar van verantwoordelikheid te onthef, is dit in eerste instansie die rasgroepe in kwessie wat moet oordeel oor die wenslikheid of nie-wenslikheid van interrasiale huwelike al na gelang van die ekstensiteit sowel as die intensiteit van biologiese- en geestesverskille tussen hulle.

Die antwoord op die vraag na grensgevalle, d.w.s. waar die mees uitgewekene van ’n meer ontwikkelde ras b.v. deur kruising met die hoëre lae van ’n minder ontwikkelde ras sig met daardie ras wil vermeng, is as volg.

In gevalle waar daar geen genoegsame rede voor bestaan dat twee of meer rasse kruising met mekaar sal aangaan nie, is die vraag geen vraag nie.

Daarenteen, waar sulke gronde [2] wel aangevoer kan word en waar deur één of meer van die rasse die onwenslikheid van ’n interrasiale huwelik in die algemeen duidelik uitgespreek word. sal ook sulke grensgeval-huwelike afgekeur moet word. Immers, die uitgewekenes wat tot ’n organisme behoort, moet deur daardie organisme nie afgesny word nie maar opgehef word. Die stout kind van ’n vader bly nietemin kind. So ook hier.

Oor ander komplikasies wat so ’n geval met sig kan meebring b.v., vir die Staat en die Kerk, kan ons hier heenstap. Die groot lyn is genoegsaam te beken.

Nog weer anders is dit waar één ras as voog oor ander rasse moet optree. In hierdie geval sal die voog-ras wel gevalle, waarin hyself betrokke is, kan beoordeel en daaroor uitspraak gee. Maar sal hy ook die reg hê om in te gryp in gevalle van interrasiale huwelike by die rasse onder sy voogdy? Hierop

moet ontkennend geantwoord word. Sulke rasse moet self oordeel. Dit behoort tot hulle domein.

Anders word dit egter as één of meer van die voogdy-rasse sig hierin om beskerming tot die voog-ras wend. In hierdie geval sal die voog-ras wel moet optree om die gronde wat vir weiering ten opsigte van kruising aangevoer word, te beoordeel in die lig van die algemene norme.

Maar moet die voog-ras as ras of volk hierdie beskerming bied? En hierdie vraag geld nie net hierdie geval nie maar ook dié waarin die voog-ras self betrokke is.

In die laaste geval sal die ras of volk sig ter handhawing tot sy Owerheid mag keer, en sal die Owerheid sig gedwonge moet ag om aan die stem van die volk gehoor te gee. Maar dan alleen in sover die volk of voog-ras sig met reg kan beroep op norme waaraan hy, as ras, van Godsweë onderworpe is. En dit geld ook vir die ander rasse.

Hier egter kan die geval sig voordoen dat b.v. die voog-ras, onder invloed van die Christendom, sig van die norme en hul inhoud klaar bewus kan wees. Sodat hulle hulself daar beter rekenskap van kan gee as wat die voogdy-rasse dit vir hulleself kan doen. Hierdie voogdy-rasse is miskien heidene.

In so ’n geval mag die histories-genetiese eie ontwikkeling van die voogdy-rasse nie misken word nie. Hulle het met die lig van die Algemene genade waarmee - hoe gering dan ook - die Besondere genade gemengd is, onder Gods Albestier, organies gegroei tot wat hulle is. Dit mag nie veronagsaam word nie.

Inteendeel, dit moet gehandhaaf word. Maar nie in absolute sin nie. Dit kan nie.

Trouens die eis vir die Christendom om die heidendom onder die saligende krag en die lig van God, d.i. die Besondere openbaring, te bring, is primêr. Dit is ’n: Jy moet. Hieraan ontkom die voog-ras en die Christendom in sy geheel nie. Ook die Christelike Staat (wat nie opgevat moet word as ’n Staat waarin alle burgers gelowiges en alle owerheidspersone uitverkorenes is nie), wat juis in die onderhawige geval beskermend moet optree mag teenoor die inwerking van die Evangelie op die heidendom nie onverskillig staan nie. Later kom hierdie punte weer ter sprake.

Hier mag alleen aangemerk word, dat die Christendom in al sy omvang en krag op die heidense godsdiens en praktyke moet inwerk, maar dat hulle histories-genetiese eie ontwikkeling in ag geneem moet word, gedagtig daaraan dat die slawerny in die Nuwe Testament b.v. wel nooit goedgekeur is nie maar ook nie meteen stopgesit is nie. Die Evangelie mag nooit van buite af opgelê word nie. Dit moet van binne uit sy werking verrig.

Die Owerheid moet dus by die beoordeling van die eie inwendige aangeleenthede van die voogdy-rasse die heidense wette en gewoontes voorlopig in ag neem. Ook hy interrasiale huwelike onder hulle onderling.

Hiermee gaan ons oor tot die behandeling van die meer algemene konsekwensies wat uit die Etiese beginsels voortvloei ten opsigte van die Staat.

Dit spreek vanself dat ook hier, soos elders ’n seleksie gemaak moet word.

DIE KONSEKWENSIES TEN OPSIGTE VAN DIE STAAT

Die enigste Staat wat geskik geag mag word om die regering oor enige volk, of bevolkingsgroep wat uit verskillende wyd-uitmekaarvertakte rasse saamgestel is, uit te oefen, is ’n Calvinistiese. Dit geld ook vir ’n ras of volk wat as voog oor rasse, wat sy oorsese kolonies bewoon, moet optree.

Daarby moet so ’n Staat onafhanklik wees van enige ander Staat.

Ons ag dit oorbodig om weer oor hierdie twee punte uit te wei.

In hoofstuk III is daaroor gehandel. Duidelikheidshalwe mag hieraan toegevoeg word dat ons ons verset teen elke stroming wat enkele Calvinistiese waarhede aangryp en sig daarmee opsluit in ’n hoek; wat met die rug op die wêreld gekeer en met die gesig in die wolke, Gods werk op die gebied van die Algemene genade loën; wat sig nie ten doel stel om, sover moontlik, alle beginsels van Gods Woord op alle terreine van die lewe uit te dra nie. Dit geld eweëens vir alle - ook nie-Calvinistiese - strominge.

Waar so ’n Calvinistiese Staat bestaan is dit moontlik om die organiese beginsel teenoor die pseudo-individuele, die atomistiese te handhaaf. Hierin skuil die lewenskrag van die volke en volksgroepe teenoor die volkssiel-dodende eenvomigheid wat vir elke vorm van variasie blind is; wat deur middel van wet en orde, en dan met één norm, eenselfde lewenswet en eenselfde stel van grondwetlike lewensreëls, ’n ganse volkslewe met al sy veelvuldige skakeringe - nie regeer nie maar - tiraniseer. Uit ’n land wat onder die druk van so ’n "eenvonnigheidsbeleid" sig bevind, moet dan ook nie alleen Jode maar elke ander enigsins vreemde element sig verwyder. As die Staat tenminste konsekwent is. Vreemd genoeg is dit, dat soveel State wat op die atomistiese standpunt staan in die praktyk op soveel punte aan hul eie prinsipe ontrou is. Dit moet vir ’n groot deel toegeskryf word aan die invloed van die Bybel wat elke Christenvolk vervul met ’n gees van protes teen so ’n atomistiese unifomiteitsbegrip. Waar die Bybel dan ook ’n lewende boek onder ’n volk is, is die Staat wat op so ’n standpunt staan, steeds gekortwiek.

Maar waarom moet die volk en die ras wat hierdie beginsels in sy eie siel voel bruis, en wat dieselfde beginsels in die selfopenbaring van sy God lees, dan gedurig in ’n vorm van protes lewe? Alleen omdat die wêreld die woord "Calvinisme" verfoei? Of ook omdat hy die woord "Bybel" sku? Of ook omdat hy die woord "God" haat?

Voorwaar hierin gaan nóg God, nóg die Bybel, nóg die Calvinisme teen die sieledrang in die mens in nie. Wel sterk, ja veroordelend teen die Franse Revolusiegees waarvan verskillende State sig nog steeds bedien in vernude vorme.

Waarom moet die volke wat onder die inwerking van die Besondere genade sowel as die wat nog onder die Algemene genade van God lewe getormenteer word met ’n versplintering van sy organiese, deur God hom ingeskape saamhorigheidsgevoel? Immers, die arbeider voel sig al spoedig as ’n weerlose enkeling teenoor sy werkgewer. Die gevolg hiervan is: die ontstaan van arbeidersbewegings. En dit het by die verskillende rasse nie uitgebly nie.

Hierteenoor het die werkgewers sig natuurlik ook korporatief aaneengesluit.

Hiermee het die korporatiewe lewe sig op die atomistiese gewreek. Tallose genootskappe, maatskappye, vereniginge, bonde, kamers ens. het so ontstaan.

Die reëling van dit alles word wel ter hand geneem, maar dan nog steeds konform die atomistiese staatsbegrip. Hiervan sal die Staat skynbaar alleen stuksgewyse afsien al na gelang hy daartoe gedwing word.

Intussen ontstaan Geheime genootskappe, bonde en vereniginge om te organiseer, en dit al te dikwels teen die Staat. En dit word ook by die voogdy-rasse aangetref.

Waarom nie na die Here luister en die organiese element in die mensewêreld en in die nasionale lewe erken en eerbiedig nie?

Wat by mekaar hoort moet bymekaar wees. Hulle sal ook bymekaar kom maar waarom moet dit in die geheim, deur worsteling en desnoods deur middel van ’n revolusionere opstand en staking tot stand kom? Waarom moet gelykgesindes verdeel word op gronde waarop hulle nie met mekaar verskil nie, maar uiteen gedrywe word deur ’n atomistiese, pseudo-individualistiese stelsel wat alle volksbelange, hoe verskeie dié ook mag wees, sien as één groot staatsbelang? Dit is ’n onjuiste verskuiwing van aksent wat gedek moet word deur die frasê: "staatsbelang is volksbelang en volksbelang is staatsbelang".

Maar juis hierin lê die onhoudbare. As ’n land b.v. deur ’n vreemde moontheid verower word is die ou Staat met sy Owerheid weg. Maar die volk bly.

So ’n volk sal as verowerde, met nuwe stukrag sig teen so ’n vreemde oorheersing dermate verset, dat dit eindelik weer sy vryheid herkry om andermaal sy eie onafhanklike Staat te vorm onder ’n eie Owerheid. Die Owerheid vorm dus nooit ’n volk nie maar omgekeerd. Die volk vorm ’n Owerheid. Staatsbelang en volksbelang is dus twee begrippe wat mekaar nie dek nie. ,,Beide Volk en Vorst (of ook Owerheid. F. B.) staan in dienst van den Almachtigen God, hebben zijne eere te dienen, en bestaan om zijnentwil. Doch dit eenmaal vastgesteld zijnde, is niet de Vorst hoofdzaak en het Volk bijzaak, maar geheel omgekeerd het Volk datgene wat op den voorgrond treedt, en de Vorst de van God over dit volk gestelde macht geroepen om het welzijn van dit Volk en in het welvaren van dat Volk zijn God te dienen" [3].

Dit is duidelik dat die histories-genetiese groei van die Staat nooit so sterk deur die volk aangevoel kan word as die organiese, die histories-genetiese groei van die volk self nie. Gemaklik kan ons wys op die geselekteerde karakter wat b.v. so ’n volk soos die van Suid-Afrika dra. Maar elke volk het eienskappe en daarby ’n historiese verlede wat nie maar na willekeur veronagsaam kan word nie ; wat nie so maar van hom afgestroop en in die uniformiteit van die Europese Liberalisme omgesit kan word nie.

God laat die werke van Sy hande nie vaar nie. Nog minder laat Hy dit deur ’n atomistiese staatsidee vernietig.

Waar dit alles op neerkom is: dat die inrigting van die Staat op so ’n wyse saamgestel moet wees dat die volk, as volk, in sy organiese dele vry, ongehinderd en op natuurlike wyse oopval; dat aan elk van daardie dele toegeken word die gesag wat God daaraan, en daaraan alleen, gee: dat elk van die organiese dele sig kan uitleef konform die norme wat God vir elkeen gestel het; dat die organiese geheel, as sulks, en in al sy dele, by die lig van die norme wat op hom betrekking het, sigself kan ontplooi. Presies dieselfde geld vir ’n bevolkingsgroep, d.w.s. in ’n land wat deur verskillende rasse bewoon en onder één Owerheid saamgetrek is. En natuurlik ook vir volke met koloniale gebiede wat deur inboorlingrasse bewoon word.

As vanself tree hier ’n natuurlike en daarby ’n van God gewilde en bevole DESENTRALISASIE in.

So kom bymekaar, op elke gebied, wat bymekaar hoort.

So word die ganse volk, die ganse bevolkingsgroep, as geheel en in sy dele, gegrondves op die ware, geïnspireer deur die skone en tot wasdom gelei deur die goeie.

So wil God dit. So moet dit.

DIE KONSEKWENSIES VIR DIE MAATSKAPPY [4]

In aansluiting by wat onder die Staat geskryf is, insake die organiese beginsel, moet die volgende hier na vore gebring word.

Die vraag is tog: hoe val die maatskappy voor ons oop as ’n organisme? Hoe moet die Staat en die Kerk die maatskappy hierin sien? Moet die Maatskappy gesien word as ’n organisme wat organies opgebou is uit die verskillende huisgesinne? Moet die verteenwoordiging b.v. volgens huisgesinne geskied? Moet die hoof van die huisgesin stemgeregtig wees en hy, as verteenwoordiger van sy hele gesin, alleen? Of moet die maatskappy ook anders gesien word? Op die laaste vraag moet bevestigend geantwoord word, mits daarop gelet word dat die vraag lui: ook anders gesien word. Want ook op die eerste vrae kan bevestigend geantwoord word, mits daaraan toegevoeg word dat die maatskappy sig ook openbaar in sy ampte sy werksaamhede, kortom in sy maatskaplike lewe.

Die volkslewe as ’n organisme moet dus in sy twee konstituerende dele gesien word: die gesinslewe en die maatskaplike lewe.

In Hfs. III het ons reeds die aandag hierop gevestig. In die maatskappy is daar nie alleen huisgesinne nie, maar ook persone wat ampte, betrekkinge en dienste vervul. Ons het melding gemaak van wetenskap, kuns, opvoeding, korporasies ens., wat nie op die terrein van die gesin, van die Staat en op die van die Kerk lê nie. Hulle groei in die maatskaplike lewe, en vorm daar kringe wat in eie kring soewerein is.

Hiervoor het ons erkenning en eerbiediging gevra.

Oor die verhouding waarin die Staat tot die Maatskappy as organiese geheel sowel as tot sy dele staan, het ons reeds een en ander gesê. Daarom kan ons hier kort wees en alleen wys op die verteenwoordiging. Hierbo het ons dit reeds as voorbeeld genoem en later volg daar meer oor, as ons meer bepaald oor Suid-Afrika handel.

Hier kan ons alleen daarop wys dat die Staat wat nog op die standpunt van die Algemene of individualistiese kiesreg staan, geen ruimte vir ’n suiwer gesinsverteenwoordiging en net so min vir ’n korporatiewe verteenwoordiging laat nie. En tog moet daar ’n staatsinstelling wees waarin die natuurlike, deur God verordineerde gesinne, as organiese eenhede, die volkslewe in sy suiwer staatkundige d.i. politieke geestesstrominge representeer. En daarnaas ’n staatsinstelling waarin die groepsbelange van die maatskaplike lewe soos b.v. van vakvereniginge, wetenskaplike- en kunsvereniginge ens. tot hul reg moet kom.

Dit sal ’n organiese verteenwoordiging wees.

Wat dit nie is nie, berus op ’n atomistiese, pseudo-individualistiese kiesregstelsel.

Hierom gaan dit: ’n organiese stelsel teenoor ’n atomistiese.

Dat daar moeilikhede, praktiese moeilikhede vir die konstruksie van ’n organiese verteenwoordiging bestaan, word nie ontken nie. Veral as daaraan gedink word dat met die staatkundige kiesreg ’n politieke verteenwoordiging aangedui word, d.i. die behartiging van sake wat tot die regering van die land direk behoort, terwyl dit met die korporatiewe kiesreg nie die geval is nie. Ons mag dit so uitdruk: die staatkundige behoort tot die welsyn van die volk op politieke gebied, terwyl die korporatiewe kiesreg tot die welwese van die volk in sy maatskaplike lewe behoort.

Wat dus nodig is, is ’n addisionele sosiale staatsliggaam wat wesenlik van die bestaande parlement, laerhuis of tweede kamer ens. te onderskei is. In Suid-Afrika b.v. moet dus naas die Senaat en die Volksraad ’n nuwe staatsinstelling, wat miskien die Sosiale Raad genoem kan word, ingestel word.

Natuurlik bring dit praktiese moeilikhede met sig mee.

Daar sal ’n juiste taakverdeling tussen die verskillende liggame vasgestel moet word. Heelwat van die werksaamhede van die bestaande staatsinstellings sal na die nuwe oorgebring moet word. Maar dit lewer nie die grootste moeilikhede op nie. Dié ontstaan o.m. by die vraag in hoever die politieke instelling die besluite van die sosiale instelling moet goedkeur. Of, in hoever hy dit sal kan verwerp. Hierdie en ander vrae soos die wat op die finansiële sy van die saak betrekking het, lewer praktiese probleme.

Wie sig egter alleen met hierdie praktiese besware besig hou, sien die saak net van een kant.

Daar is meer praktiese moeilikhede. Maar die kom van die ander kant. Waar dit die politieke kiesreg geld kom al dadelik die etiese beginsels ten aansien van die vrouestemreg in die gedrang. Immers dit geld hier die verteenwoordiging op die regsplegende sowel as op die regsuitvoerende staatsliggaam. Heel anders is dit waar ons te doen kry met die sosiale kiesreg. Hier is die vrou op haar gebied. Hier is haar krag en hier word haar van God gegewe eienskappe en talente in hul hoogste vorm openbaar. Hier is die lewensterrein waarop sy haar hoogste ideale moet en kan uitleef. Hier sou dan ook geen etiese besware teen haar kiesreg bestaan nie.

Maar dit is veral van die kant van die maatskaplike lewe self wat die "meer praktiese moeilikhede" kom. Waar so ’n Sosialeraad in ’n staat nie bestaan nie moet alle sosiale belange in die wetgewende en wetuitvoerende liggaam behartig word.

Die korporatiewe of sosiale vraagstukke behoort egter nie tot die politieke lewe van die volk en die rasse nie. Hulle is suiwer sosiaal van aard en mag nie in die politieke arena ingetrek word nie.

Nou gebeur dit wel. Noodwendig moet die klag steeds gehoor word: "Ongelukkig word. of, dit is jammer dat. dit of dat in die politiek ingesleep word!" Maar dit sal en dit moet, as daar geen ander staatsliggaam bestaan waar hulle gereël en behartig kan word nie. Trouens, hulle val dan ipso facto op die politieke terrein, en niks is natuurliker as dat politieke munt daaruit geslaan sal word nie.

Maar dit is dan ook waar die fout sit. Die geleentheid vir misbruik word eenvoudig geskep. Dit sal altyd eis wees dat suiwer sosiale vraagstukke bespreek moet word. En waar anders as in die enigste bestaande staatsinstelling?

Waar dit nou gebeur of moet gebeur, word die ganse sosiale lewe eenvoudig onder die politieke vlag van die staat ingetrek. Staatsabsolutisme met die meegaande Staatsalbemoeiing is hiervan die enigste en sekere vrug. Die Nasionaal-sosialisme en sy vriende moet hier weer diens doen as bewyse op die debiet-sy van so ’n stelsel. Wetenskap, kuns, onderwys, opvoeding en al die ander suiwer sosiale instellinge word so aan die staat diensbaar gemaak, aan die staat in absolute sin.

Hieruit moet dan ook verklaar word waarom sekere burgers van ’n land hulle beskouinge alleen dan mag uitspreek as hulle dit ten gunste van die staat doen. Hieronder val b.v. onderwysers en soms selfs predikante. Onderwysers word, maar dan ten onregte, as staatsamptenare beskou, enkel omdat hulle deur die staat gesalariëer word. Daar word geen ag op geslaan dat hulle (onderwysers en onderwyseresse) ’n amp beklee op ’n terrein wat nie tot die staat behoort nie maar tot die vrye maatskaplike lewe.

Die salariëring is in geen geval ’n guns van die Staat teenoor die maatskappy nie. Dit is ook geen middel waardeur die Staat sy politiek kan versterk nie, maar ’n dure plig van die Staat, ’n plig wat uit die aard van sy doel en samestelling voortvloei.

Dit gaan hier dus nie in die eerste plek om ’n tugmaatreël wat ten onregte op onderwysers toegepas word nie, maar om die miskenning van die volks-vryhede ten aansien van een van die verskillende vrye Soewereine kringe in sy maatskaplike lewe.

Andermaal moet ons beklemtoon dat dit nie gaan om te sê: In die praktyk is dit tog by ons nie so nie!

Wie geen ag slaan op die wêreldgeskiedenis en op die Woord van God, wat leer: bou op geen vleeslike arm, leer nooit die les van: versigtigheid is die moeder van die wysheid nie. Maar, om versigtigheid alleen gaan dit nie.

Dit gaan hier nogmaals om ’n atomistiese staatsidee met sy inherente gevare.

Nog meer. Met so ’n stand van sake word die genoemde en baie ander maatskaplike instellinge in hulle groei belemmer. Immers hulle word uit hulle natuurlike bodem, die maatskaplike lewe, uitgeruk en oorgeplant in ’n bodem waarin vir hulle geen groeikrag sit nie: die Staat. Trouens die taak van die Staat is, volgens Prof. HEPP om te waak dat een deel van die onderdane nie deur usurpasie van ’n ander deel te gronde gaan nie: dat die faktore, wat die Maatskappy ondermyn weggeneem word; dat die nayver van ander volke die welvaart in eie land nie belemmer nie. Die Staat moet sorg dat die sosiale geregtigheid deur sy burgers nie met voete vertree word nie. Daarby is die lede van die Maatskappy ook burgers van die Staat en daar word in die Maatskappy ook juridiese verhoudinge aangetref. By botsinge moet die Owerheid hulle veilig stel. Maar nooit mag die Maatskappy deur die Staat opgesluk word nie.

Die bemoeiing van die Staat het tot doel om eksesse te bestry. Maar die groeikrag sit in die maatskaplike lewe self. Hierdie normale groei moet die Staat bevorder [5].

In plaas dat die Staat nou reëlend oor die maatskaplike lewe optree, gaan dit die siel daarvan uitmaak; en dit staan gelyk aan maatskaplike sielemoord. Wanneer die organiese in die volkslewe gebreek is, is die volk gedwing tot ongehoorsaamheid aan die norme, wat sy God vir hom in al sy kringe gestel het. Dan is hy ook gedoem.

Dat die Staat adviseurs het wat hom oor die belange van die verskillende sosiale kringe inlig, verbeter die saak nie.

Daar moet ’n organiese volks-verteenwoordiging wees in ’n sosiale staatsinstelling, wat vir dié doel in die lewe geroep is. Dan eers sal die volkslewe op etiese basis staan, en sal die dele van die volkslewe in al sy rykdom tot ontwikkeling gevoer word.

Dit beteken tegelyk, dat die Staat aan die maatskappy sy regmatige vryheid teruggee, en dat die suiwer sosiale vraagstukke van die volk en van die bevolking uit die politieke sfeer en uit die slagveld van twis verwyder en op ’n eie terrein van vrugbaarbeid geplaas word.

Natuurlik kan dit nie mutatis mutandis op ’n onmondige maatskappy toegepas word nie. Maar dit neem nie weg dat dit die enigste ideaal vir sulke onmondige maatskappye is nie. Daarom moet die rassevraagstuk so aangelê word, dat die beginsels wat op so ’n ideaal betrekking het, reeds by die onmondige rasse neergele en in werking gestel word.

Hier moet ons alle ander vrae, wat nog in verband met die verhouding tussen Staat en maatskappy bestaan, onbeantwoord laat.

Die suiwer maatskaplike vraagstukke moet nou aan die orde gestel word.

In die volkslewe sowel as in die lewe van die verskillende rasse neem die maatskappy ’n eie plek in.

Dit bied ’n vrugbare akker waarop die sosiale lewe op natuurlike wyse ontwikkel en tot meerdere rypheid kom.

Maar daarom is die eise wat daarvoor gestel word ook so hoog. Trouens dit is God SeIf wat die eise stel, en met die tweede beste is Hy nooit tevrede nie. Vir die geestelike sowel as die stoflike eis Hy die hoogste prestasies.

Van die gesinslewe eis Hy b.v. vermenigvuldiging teenoor Neomaltusiaanse geboortebeperking.

Die mensdom is geroepe tot vermenigvuldiging en God stel die waarborg in die Noagitiese Verbond, dat die wêreld die mensdom sal dra.

Elke individu het hier sy roeping en dit is die plig van die maatskappy, wat deur die Staat in veiligheid gestel en deur die Kerk voorgelig word, om met sy voorbeeld ’n publieke opinie, konfom die sedelike voorskrifte van die Here, te skep.

Geen volk mag toelaat dat die kinders van ’n ander volk sy land behou en sy industrie en nywerheid ontwikkel nie. Sy eie geslag is deur God hiertoe geroepe. Maar dan moet daar ook ’n nakroos wees. En onvrugbaar maak die Here geen volk nie. Dit doen hulle self.

Dat die mens stoflike rykdom langs die weg van kinderarmoede najaag is die vrug van ’n onsinnige menslike verdigsel. Dit is ’n miskenning van die Noagitiese Verbond wat God met mens én dier én natuur opgerig het.

Maar weet die volkere van die wêreld van hierdie Verbond? Hoe sal hulle glo as hulle nie gehoor het nie? En hoe sal hulle hoor as aan hulle nie gepreek word nie?

Vir die prediking het God die Kerk daargestel.

Maar weet die Kerk van die Noagitiese Verbond? Verkondig hy dit met krag? Waarom glo die volkere so sterk in wat Malthus cum suis sê?

Positief gestel kom dit hierop neer: Die verbond met Noag moet naas die verbond met Abraham in die Maatskaplike lewe op die voorgrond staan. Die Maatskappy moet in die lig van Gods beloftes wandel om Sy gebooie te kan gehoorsaam.

By die natuurlike aanwas van die maatskappy behoort o.m. die mediese professie.

Vir sy geneeshere moet die maatskappy self sorg. Hy mag ook hier nie toelaat dat vreemdes hierdie natuurkragte vir hom onderwerp en diensbaar maak nie. Hy moet dit self doen.

In Suid-Afrika b.v. is uit ’n getal van 100 persone wat in 1939 vir die mediese professie geregistreer is, by benadering 24 Suid-Afrikaners met Afrikaanse name, volgens die "South African Medical Journal" [6], wat vir 90% in Engels uitgegee is. Van hierdie 100 persone is plus minus 30 of meer, Jode en die res Engelse, Duitsers ens. As die meer aangehaalde "Jewish Encyclopaedia" reg is, nl. dat die Joodse bevolking 4.75 %, van die totale bevolking in Suid-Afrika uitmaak, dan is 30% Jode in die mediese professie ver buite sy proporsies.

Maar dit moet nie aan die Jode verwyt word nie. Die fout sit by die Afrikaanssprekende deel wat sy pligte teenoor die maatskappy nie voel nie of nog nie voel nie. Die Jode mag nie deur staatswetgewing van hierdie professies uitgesluit word nie. Die volk moet wakker skrik en sy pligte aanvaar teenoor die maatskappy waarin hy, kragtens geboorte, deur God gestel is.

Hierby moet die verpleegsterskorps genoem word. Die verpleegsters moet uit die room van die volk vir hierdie edele werk getrek word. Hiermee beweer ons nie dat dit nie gebeur nie. Alleen maar: dit moet. En daarvoor is nodig ’n salaris, fasiliteite, werkure ens., wat jong dogters bemoedig.

Ook hier moet van die invoer van oorsese verpleegsters geen sprake wees nie. Presies so moet uit die gekleurde rasse verpleegsters vir hulle eie behoeftes getrek word en nie uit die blanke ras nie.

Maar genoeg hieroor. Alle professies word nie opgesom nie. Vir almal geld dieselfde prinsipes.

Dit pleit dus daarvoor dat die maatskappy in sy eie behoeftes moet voorsien. Dus ook by die verskillende rasse in elke opsig. Die organisme as sulks moet gehandhaaf word en dan nie net wat die sieleheil van die rasse betref nie maar in sy geheel.

So alleen kan God verheerlik en die rassevraagstuk in suiwer bane gelei word.

Die vraag ontstaan hier of alle arbeid deur die volk of betrokke maatskappy self gedoen moet word? Ja, is die antwoord. In eie maatskappy mag geen werklose rondloop terwyl arbeidsmagte uit ander maatskappye tot diens getrek word nie.

’n Maatskappy wat dit doen is siek. Dodelik siek van die werkgewer af tot op die werklose.

Alleen wanneer die maatskappy te kort schiet aan eie materiaal, of wanneer die klimaat dit meebring dat b.v. inboorlingrasse beter in staat is om ’n bepaalde arbeid te verrig, mag arbeid van buite ingevoer word. Maar selfs dan moet die maatskappy sig rekenskap gee van die tekort aan materiaa1. Of dit nie aan Neo-Malthusianisme te wyte is nie? Of waaraan dan ook.

Aan die aard van ’n organisme, b.v. die liggaam, is dit vreemd dat die funksie van ’n voet sal verval sodat die voet werkloos word. ’n Beroep op ’n rudimentêre orgaan soos die blindederm is hier nie ter sake nie.

Dit kan ook voorkom dat ’n organisme te veel materiaal besit. Dit kan beweer word. Maar hierdie probleme word heel anders gestel as hulle in die lig van die bedolwe Noagitiese verbond gesien word.

Dit is bekend dat die mens probleme meesterlik kan skep en stel. Hy kry nêrens moeilikheid nie, behalwe by die oplossing daarvan.

Dit is veral waar by die rassevraagstuk. Insonderheid waar rasse, wat aansienlik van mekaar verskil, geografies saamwoon. As die organiese hier misken word, word die hoër kultuurarbeid vir die sgn. hoërstaande ras gereserveer en die handearbeid op die skouer van die ras op laer kultuurtrap, afgeskuiwe.

Alles skyn hier in die haak te wees. Maar, die werkkrag wat deur die Here bestem is vir die handearbeid word dan of werkloos of aanvaar ’n taak buite sy kring. In die laaste geval is beide hy én die kring waarin hy tydelik - want hy bly in die reël nie daar nie - werksaam is, ongelukkig.

En in die toestand van werkloosheid kan so ’n werkkrag hom alleen gelukkig voel wanneer sy gees geblus is.

Nou moet die maatskappy nie gedurig vra: wat doen die Staat en die Kerk nie? Dit is ’n miskenning van sy soewereiniteit in eie kring. In die eerste plek moet die maatskappy vry bly, maar in die tweede plek is hy ook gebonde aan die norme wat God daar vir hom gestel het. Wil hy sy vryheid handhaaf, dan

moet hy homself ook as organisme handhaaf. Trouens daar bestaan geen maatskaplike vryheid waar geen maatskappy is nie.

By die bespreking van die Jodevraagstuk het ons al daarop gewys dat die oplossing daarvan gedeeltelik afhang van die opheffing van eie volk. Dit kom dus neer op ’n sedelike herbewapening van die maatskappy wat sig moet uit in vermenigvuldiging en arbeid; in selfopheffing en in selfversorging.

Die oplossing lê in die trou-bly aan die norme wat God vir die kring gestel het, waarin die mens, sonder keuse of eie toedoen, gebore is. Immers God het hom daarin laat gebore word en daarom is hy ook van Godsweë aan Gods norme gebind.

Maar hierdie norme word nie in alle kringe gelykop beklemtoon nie. In die toepassing speel die eienaardige omstandighede van die kring ’n vername rol. Die maatskappy in Suid-Afrika is ’n heel ander as die van Sjina. Die behoeftes is verskillend en daarom is die eise en pligte in elke kring eiesoortig.

Hierdie eiesoortige eise en pligte kom egter nie van buite nie. Hulle werk organies van binne uit, en op diegene, wat organies aan die kring behoort, in. Juis dit stempel die hele lewe van die organisme as ’n sedelike.

Wie dus organies tot die kring behoort of sig onder die norme en hulle toepassing op die eienaardige toestande en behoeftes van die bepaalde maatskappy onderwerp, staan met volle verantwoordelikheid in die diens van die maatskappy. Dit moet daar sy ontsag vir die maatskaplike gesag betoon. Wie sig hierin nie kan skik nie, bly vreemd aan die maatskappy. Hy verkeer egter nie as vreemdeling in die kring nie maar as vyand. En dan nie as vyand van die kring in die eerste plek nie maar as vyand van God wat die norme normeer.

Hierteen moet die kring optree. Om Gods wil.

Maar dan is hierdie optrede nogeens gebind aan Gods norme.

Die norme vir die optrede kan van tweeërlei aard wees. 1. Die swaard van die Owerheid of 2. Die swaard des Geestes. Van die eerste mag die maatskappy self, d.w.s. op eie gesag, nie gebruik maak nie. Op die uitsonderinge hierop gaan ons nie in nie.

Wel mag die maatskappy sig van die tweede middel bedien, mits daarmee rekening gehou word, dat hierdie wapen aan die Kerk van Christus gegee is. Die maatskappy het sig hierin dus by die kerk te voeg. En die Kerk moet vir sy roeping hierin bereid wees.

En hier tree die eis by die verskillende kerke so sterk op die voorgrond. Die eis van: trou aan die belydenis. Waar die kerke, wat so goed as dieselfde belydenis het, so ver afwyk dat die kerke prakties van mekaar vervreemd raak, word die maatskappy, en by name dié van die verskillende voogdy-rasse, in sy diepste wese versplinter en in ’n maalstroom van verwarring gevoer.

Hier gaan die stryd met geestelike wapens en nooit met iets anders nie.

Waar die maatskappy sig geroepe ag om sig op die Owerheid te beroep, is die prosedure soos ons dit in hooftrekke onder die konsekwensies vir die Staat in Suid-Afrika sal aantoon.

Wel moet die maatskappy ekonomies deur die Staat gesteun word, veral in tye van rampe en wêreld-depressie, en deur die Staat waar nodig teen gemeenskaplike vyande beskerm word, maar die belangrikste is, sy organisasie. En dié moet nie van die Staat of van die Kerk uitgaan nie, maar van homself. Maar dan moet die Staat aan hom die sosiale staatsinsteiling waarvoor ons gepleit het, gee. Met sy sosiale verteenwoordiging sal sy eiesoortige organisasie sig ontwikkel op dieselfde wyse as die politieke organisasie sig ontwikkel het.

Dit is eers wanneer die maatskappy op sy eie terrein en ten behoewe van sy eie belange in aksie kom, dat hy met nuwe lewe sy taak sal aanvaar.

Hiermee sal die gedurige oproep om wetgewing, ook daar waar die Staat tereg wetgewing weier ophou. Immers, die Romeinse Ryk kon die wêreld met sy magtige wetgewing nie aanmekaar hou nie.

Dit help ook nie om te sê: voed die mense op en alles sal regkom nie! Trouens die ideaal is ’n individuele, ’n egoistiese, ’n persoonlike. Van arbeidsvreugde kan geen sprake wees waar die arbeid sonder ’n gemeenskaplike belang verrig word nie, en die gemeenskaplike belang ontstaan eers, reg sedelik, in ’n organisme. Dit is ook die sieldodende by ’n ras wat as houthakker en waterdraer ’n ander ras moet dien. Dit staan gelyk aan die Goddelike straf wat op Kanaan toegepas is.

Waar die Here so ’n straf opgelê het moet dit ook gedra word. Daartoe gee die Here ook die nodige genade. Maar gans anders is dit waar die Here God alleen arbeid opgelê het, en waar die arbeid in eie organisme verrig moet word. Juis hier kom die verskil treffend uit.

Wie as ’n enkeling moet werk het geen arbeidsvreugde nie. En dié werk ook nie graag nie.

Wat nodig is, is nie wetgewers, kultuurleiers, sedepredikers ens. nie, maar, in eerste instansie, ’n maatskappy waarin sy organiese geledinge geordend is, en met eweredigheid verteenwoordig is in - noem dit ’n Sosiale Raad. Dit is ’n primere eis. Daarnaas kom die wetgever, die kultuurleier en die sedeprediker met hul veel beperkter plig. Trouens, as én wetgewer én kultuurleier én sedeprediker elk meen dat hy die maatskappy moet red is dit duidelik dat hier al misverstand is. En as hulle meen dat hulle dit saam moet doen, dan is dit eweëens duidelik, dat hulle die maatskappy aansien vir seesand wat alleen deur middel van kunsbemesting tot vrugbaarheid opgevoer kan word.

Uit die sentrum, uit die diepste wese van die maatskappy self, moet sy organisasie groei, en uit niks anders nie.

Oor die maatskappy met sy kultuur moet die wetgewer dan die wag hou.

Op die maatskappy met sy kultuur en met sy wetgewing moet die Evangelie Gods dan - nie heers nie - maar inwerk.

Hier lê die sleutel vir die oplossing van die rassevraagstuk.

Dit baat niks om jaar na jaar die vrome wens uit te spreek: Kerk en Staat moet saamwerk, om die rassevraagstuk op te los nie. Hulle doen dit nie omdat hulle nie kan nie. Hulle bots omdat hulle moet bots. Die één werk op die gebied van die Besondere genade en die ander op die van die Algemene genade. En bymekaar kom hulle nie om die vraagstuk op te los nie.

Wat tussen hulle kan bestaan is korrespondensie om mekaar op hoogte te hou ten opsigte van die werk, wat elk op die gemeenskaplike terreine verrig. Maar die Kerk mag nie op bepaalde punte in diens van die Staat tree nie; en omgekeerd ook nie.

Daarby kom, dat van die maatskappy in so ’n samewerking tussen Kerk en Staat in die geheel nie gerep word nie. Niks, .behalwe dat dit beskou word as ’n siek stuk waarin geen eie organiese krag te bespeur is nie.

Dit kan wees dat én Kerk én Staat meer siek en meer kragteloos is as die maatskappy self. Dan moet die sieke die gesonde dra.

Wie die maatskappy so sien, sien die rassevraagstuk ook so.

Hy moet met kunsmatige middele of die verskillende rasse uitmekaar ja, of hy moet hulle tiranniseer deur hulle in ’n staat van pseudo-slawerny te hou.

Die Here God het hierdie probleem gestel. Maar dan nie soos dit bloot empiries gesien en aangevoel word nie.

Dit is treffend om te sien hoe skrywers oor die rassevraagstuk sig moeite gee om eers die probleem te stel, daarna ’n diagnose te maak en eindelik met so goed as ’n non liquet af te sluit.

In die slot-hoofstuk [7], met die opskrif "De toekomst der Rassen", skrywe Prof. S. R. STEINMETZ: "Heeft ooit iemand het raadsel opgelost: wat komt na het verwezenlijkt internationaal, d.w.z. inter-raciaal communisme? of zal dit de oeconomische bestaansvom blijven voor de geheele menschheid, totdat zij ondergaat?

Deze vragen zijn voor ons evenmin op te lossen als die van de overige toekomst der rassen, of der beschaving, of van het geestesleven der milliard menschen die de aarde draagt. Zeker, wij zijn niet in staat deze vragen te beantwoorden, maar ik meen, dat wij toch evenmin nalaten kunnen te trachten ons met die raadselen bezig te houden." Hieraan voeg Prof. STEINMETZ toe, en daarmee sluit hy die werk van 478 bladsye, deur vier geleerdes geskrywe: "Het zijn niet de slechtste denkers geweest, die hier hun

krachten aan wijdden; wat zal de toekomst der rassen in lengte van dagen zijn?" [8]. Tot sover STEINMETZ.

Die toekoms van die rasse is in Gods hand. Maar in die hede lê ons taak.

Ons moet die probleem nie stel soos ons dit bloot empiries waarneem nie. Dit kan alleen lei tot ’n verkeerde diagnose. En dit weer tot ’n groot vraagteken.

God Self het die probleem gestel. Maar Hy het Hom ook daaroor uitgespreek. Hy het die wese daarvan blootgelê. Hy het selfs die norme daarvoor gestel. Nie vir die opheffing van die rasse nie maar vir hul welwese en hul welsyn.

In Gods lig sien ons die lig.

ALGEMENE KONSEKWENSIES VIR DIE KERK

Die Kerk moet Gods lig in ’n donker wêreld uitdra.

Die reuseaandeel van die rassevraagstuk, as probleem, rus op die Kerk. Nie in die eerste plek op sy Sendingsaktiwiteit nie. Dit nie. Ook nie in die eerste plek op sy prediking nie.

Hy moet sig allereers verdiep in die kennis aangaande God Self; Gods werke; die wyse waarop God werk; die wese van Gods skepping, sondeloos en sondig; die wese van Gods norme vir ’n sondelose wêreld, vir ’n sondige wêreld en vir: (a) ’n finaal vervloekte - en (b) ’n finaal van sonde onthewe ryk. Hierop moet die prediking volg.

Die gevaar bestaan dat die Kerk die empiriese probleme - wat hom na Skrifondersoek moet drywe - as sulks gaan ondersoek, en na sy ondersoek met ander ondersoekers gaan saamwerk om ’n oplossing te vind.

So word die Kerk ’n wetenskaplik-filosofiese inrigting. So word die grense tussen teologie en die owerige wetenskappe uitgewis, die Besondere Genade uitgeskakel, en die wêreld word aan die Algemene Genade van God oorgelaat.

Maar daar is nog ’n gevaar. Dat die Kerk die kant van die ander uiterste uitgaan. Dat dit sig beperk tot wat die saligmakende genoem word en die res aan die wetenskap en die filosofie oorlaat.

Prakties sal dit, wat die Algemene genade betref, dieselfde resultaat hê.

Die roeping van die Kerk is om die skriftuurlike standpunt ten opsigte van die verskillende vraagstukke te laat hoor. Die kritiek daarop moet hy verdra. Hy moet sy deel bydra, gevraagd en ongevraagd.

As die Kerk eenmaal hierdie standpunt ingeneem het, moet hy dit aanvaar sonder om, soos gebruiklik, op die koste te let.

Die vraag of die Kerk wel sy deel deeglik doen is moeilik om te beantwoord.

Maar in ’n wêreld met soveel en sulke diepgaande probleme mag die Kerk sig nooit met die kwantiteit van sy aktiwiteite tevrede stel nie. Hy moet ook sorg vir die kwaliteit. Die laaste werk ten slotte oortuiging ook by die ongelowige en gee aan die Kerk sy regmatige plek in die lewe van die rasse en volkere van die wêreld.

Hiermee word die Kerk nie afgeskei van wat buite hom aan ernstige arbeid verrig word nie. Alleen maar: die Kerk moet die mate van selfslandigheid kry, wat by sy sui generis karakter en by sy jure divino optrede pas.

Nooit mag die wêreld die Kerk daarvan beskuldig, dat hy sig ekstensief, d.i. oor alles, uitspreek, maar intensief, d.i. in diepgaande kennis, veral ten aansien van die aardse lewe te kort skiet nie.

As so ’n beskuldiging waar sou wees, dan volg daaruit logies, dat die Kerk nie by magte is om die Skrif-norm op die toestande van die daelikse lewe korrek, oortuigend, positief, en as ’n kategoriese imperatief met sy "Du sollst", (jy moet!) toe te pas en te verkondig nie.

Trouens dit behoort tot die roeping van die Kerk om deur middel van die prediking en wat daarmee saamhang, die pers en die radio ens., Gods Woord, as die lig op die pad en die lamp vir die voet van die volkere, aan die wêreld te verkondig.

Maar hiervoor is die kragstasie nie die gebed nie. Dit is die gebed en die verklaarde en toegepaste Woord van God.

Vir die wortel van hierdie boom moet die Kerk alles feil hê. Hierop groei en bloei die Kerk van Christus in sy organiese sowel as in sy institutêre vorm.

Met die norme wat God in Sy Openbaring gegee het, moet die Kerk in die eerste plek opereer. Die Kerk moet dit uitdra en toepas. Maar waarop moet hy dit toepas? En hoe? Die antwoord is: op alles waarop dit betrekking het, en dan moet hy dit deeglik doen.

Maar hiervoor is dan ook nodig dat hy sowel van die norme as van die sake en omstandighede, waarop die norme betrekking het, deeglike kennis moet dra. Immers die Kerk moet die Besondere openbaring op die gebied van die Algemene Genade uitdra. Daarom moet hy met albei goed op die hoogte wees.

Hieruit volg dat ’n teologiese seminarium nie voldoende is nie. Om op die klein getal teologiese professore te wys is haas oorbodig. Hulle kan nie doen wat van hulle verwag moet word nie. Die eise sal eenvoudig eise wees wat vir bomenslike wesens gestel moet word. En dit laat die Kerk skade ly. Onberekenbare skade. Veral in Suid-Afrika moet die Kerk sy oog hiervoor ontsluit. Het die Transvaalse Kerk maar liewer sy werkkragte by die van Stellenbosch gevoeg. Dan kon die werk tussen ag teologiese professore verdeel word. Maar nou sit Pretoria met dieselfde tekort as Stellenhosch.

Maar dit is nie al nie. Ons het reeds ’n ander gesigspunt aangesny. n.l. die kennis van die Kerk op die gebied van die Algemene genade, waarop hy die Besondere openbaring moet laat inwerk.

Moet die Kerk universiteite en skole stig waarin hy self die verskynsel, wat sig op die gebied van die daelikse lewe voordoen, kan bestudeer? Of moet hy gebruik maak van die resultate wat die sgn. neutrale staatsuniversiteite bereik het? Die antwoord hierop is bondig: nee. Nie één van die twee nie. Nog die Kerk, nog die Staat moet gewone Universiteite onder hulle beheer hê nie. Dit behoort tot die terrein van die Maatskaplike lewe.

Maar die vraag doen sig voor. As die gemeenskap sy plig hierin versuim? Of tot nogtoe versuim het?

Dan moet die Staat ingryp.

En die Kerk?

Die moet aan die gemeenskap die eise en pligte wat God aan hom gestel het, verkondig. Maar as die Staat reeds alles onder hom ingetrek het en daarvan, ten spyte van verset, nie wil afsien nie? Moet die Kerk dan maar berus en van die kansel verkondig wat in die Staatsuniversiteite met hulle neutrale karakter weerspreek word?

Hier kom die pligte van die Kerk ten opsigte van die sakramentsbeloftes, wat hy in naam van die Koning van die Kerk en in naam van die God van die maatskappy afgeneem het, op die voorgrond. Dit gaan nogeens om die norme van ’n normerende God.

Wat moet die Kerk doen? As hy berus dan erken hy daarmee dat die geestelike lewe, wat deur hom gevoed moet word, wegsterf. Trouens hy sal hom moet stel teenoor die wetenskap. Maar sonder die bevrugtende invloed van die wetenskap word die Kerk self met lamheid geslaan. Sy taak om die maatskappy vir Christus te win en te herower, kan hy dan nie volvoer nie. Sy eie predikante word bekrompe geeste soos in die middeleeue. En hy self moet sig terugtrek in ’n kloosterlewe.

Van die wetenskap wat ’n Staat bied kan die Kerk sig nie bedien nie. Immers die Staat is neutraal en moet altyd neutraal bly. Selfs is ’n ongeordende maatskappy uit die aard van die saak neutraal, en moet neutraal bly solank hy nie langs etiese weg georden is nie.

So ’n Staat en so ’n maatskappy is nie in staat om onderwys te gee nie. Trouens dit gaan hier om die vorming van die harte van die landsburgers en om die kweking van liefde vir ’n wetenskap wat, as ’n kultuurgoed, uit ’n eiesoortige maatskappy, met norme vir hom gestel, en op sy eiesoortige belange en behoeftes toegepas, moet uitgroei.

Wat moet die Kerk doen? Met ’n neutrale en kleurlose wetenskap wat sig aan Gods norme nie gebonde ag nie, kan hy geen huwelik aangaan nie. Wat dan? Een van drie weë staan vir hom oop: I. Die maatskappy beweeg om skole en

universiteite te stig waar Christus sowel as wetenskap gevind kan word. Kan dit nie dan: 2. ’n eie universiteit waar alle vakke van die wetenskap gedoseer kan word. Kan dit ook nie dan: 3. sy teologiese seminarium uitbrei om hierin voorsiening te maak.

Die laaste is natuurlik die uiterste en daarom die ongewenste. Die tweede is die regte omdat dit die mees natuurlike weg na die eerste is.

By hierdie bespreking is alle persone uitgesluit. Ons het alleen die pligte van die Kerk teenoor die maatskappye van die verskillende rasse op die oog. En al kan die voogdyrasse dit self nog nie onderneem nie, en al kan so ’n mate van vryheid nog nie aan hulle gewaarborg word nie, bly dit die ideaal ook vir hulle. ’n Ideaal wat geen utopie is nie uiaar wat aan hulle in sover gewaarborg word, dat wat die Kerk vir sigself wil, hy ook vir hulle wil. Sedelik is die Kerk dan ook verplig om reeds nou vir hulle dieselfde beginsel, op te eis, en daarby toe te sien, dat alles so aangelê word, dat ’n vrye ontwikkeling op die voorgestelde weg na die ideaal allesins moontlik en versekerd is.

Met eie voorbeeld moet die Kerk toon ...dat hy wil. Dit sal die vertroue by die voogdy-rasse wen. Tewens dit sal ook die Kerk sedelik met die voogdy-rasse verbind tot ’n pligsbetragting konform sy hoogheilige roeping.

Die konsekwensie hiervan is, dat die Kerk moet toesien dat ook die voogdy-rasse soortgelyke skole, opleidingssentra en universiteite moet hê. Trouens alle kwekelinge by die voogras sowel as by die voogdy-rasse volg nie ’n teologiese kursus nie. Dit is maar ’n uiters beperkte aantal. Daarom moet ook alle ander kwekelinge met die norme vertroud raak. En so word die eg sedelike lewensverhoudinge tussen die verskillende rasse gekweek in opvoedings- en onderwysinrigtings wat God welbehaaglik en die rasse tot seën sal wees.

So gesien, behoort die Kerk ook nooit in verleentheid te sit met vraagstukke soos, b.v. die armblanke- en die rassevraagstuk nie.

Dat tussen die twee vraagstukke in Amerika en elders, maar meer bepaald in Suid-Afrika, die allernouste verband bestaan, val nie te weerspreek nie [9]. Die vraag ontstaan selfs: is daar één enkel gebied waarop die Kerk, veral in lande waar die rassevraagstuk urgent is, nie direk met die rassevraagstuk te doen het nie? Is dit nie direk met die voogdy-rasse nie dan direk met die voogras. Maar juis dit bring die Kerk dan ook in die nouste verband met die voogdy-rasse. En so is daar geen enkel vraagstuk waarmee die Kerk nie in die nouste betrekking staan nie. Dit raak nie net die sosiale beginsels nie maar ook die politieke.

Hiervan is ook die Jode-vraagstuk nie uitgesluit nie.

Aan die een kant moet die Kerk sig op hoogte stel met wat die Jodendom glo en propageer. Hiervoor moet hy die skriftuurlike standpunt aangee en met geestelike wapens bestry al wat nadelige invloede uitoefen.

Aan die ander kant moet die Kerk die suiwer skriftuurlike standpunt aan die Jodendom voorhou en die evangelie aan hulle bring.

Hiervoor moet bekeerde Jode liefs nie gebruik word nie.

Ons het reeds daarop gewys dat 'n organisme die materiaal wat hy vir sy behoeftes d.i. ook vir die pligte wat hy moet vervul nodig het, self moet lewer. Sulke arbeidskragte dra tenminste 'n deeglike kennis van die beginsels wat normatief is vir die organisme waarin hy opgegroei het. Die belangrike is altijd dat iemand sig in eerste instansie rekenskap van eie standpunt kan gee. Daarnaas profiteer hy van die arbeid van die Kerk ten opsigte van die Joodse standpunt.

Nou is dit wel waar dat 'n bekeerde Jood lidmaat kan wees van die sendende gemeente of Kerk, en tegelyk ten volle op hoogte kan wees met die Joodse standpunt. Maar dit is nie die belangrikste punte by die sending onder Israel nie.

Wel kan die bekeerde Jood sig ook inleef in die beginsels wat deur die - vir hom nuwe - organisme gehuldig word. Tog sal hy, soos verwag kan word, nie so goed daarin kan slaag as hy wat organies in die Kerk opgegroei het nie. En juis dit is die belangrike.

Daarby kom die natuurlike antipatie wat Jode teen 'n s.g. afvallige Jood koester.

Die Kerk moet ook nie as Kerk 'n geestelike stryd teen die Jodendom voer en dan 'n bekeerde Jood stuur om aan hulle die Evangelie te bring nie. Dit is psigologies ongewens.

Die Kerk moet van sy geskikste, besafgerigte en mees deeglik onderlegde predikante vir hierdie diens afsonder.

Van anti-semitiese Jodevervolging moet die Kerk sig niks laat aanleun nie. Dit is hom ten enemale onwaardig. Dit is met sy wese in stryd.

Aan die sending in die algemeen moet die Kerk eweëens sy beste kragte wy.

Hiervoor is die materiaal in die Kerk aanwesig. Maar hier gaan dit om die besondere voorbereiding wat daarvoor nodig is. Daarby kom ons hier voor 'n andersoortige probleem te staan. Immers die Jood het die Bybel. Hoe hy dit gebruik is hier nie ter sake nie. Hy het dit. Maar die heiden nie.

Die Jood is daarby vertroud met die Westerse beskawing en word daarin opgeneem. Die heiden oor die algemeen nie. Daarom is dit hier nodig om b.v. naturelleleeraars op te lei vir die Sending onder naturelle.

By die Jood gaan dit om die weerlegging van ingewortelde Bybelse wanbegrippe en die stel van die suiwere in die plek daarvan. By die heiden gaan dit om die inwerking van die Besondere openbaring op die Algemene. Hier is nodig: die stigting van gemeentes en 'n spesiale evangelieprediking by

klein en groot groepe wat tot die Christelike Kerk ingesamel moet word. En hier is, soos in hoofstuk III aangetoon is, ’n besondere kennis van volkekunde, godsdienswetenskap ens. nodig.

Maar juis hierom is die eise vir die Sending ook so hoog. In ’n seker sin hoër as by die gemeentes van die geïnstitueerde Kerk self. By die laaste weet haas elke lidmaat van die weg tot saligheid. Wel eis die meer gekompliseerde Westerse lewe ’n soveel grondiger kennis van die etiese norme ens. Maar by die heidendom bestaan alleen dit wat die Algemene genade aan hom gee.

Ook hier dus is die opleidingssentra van die allergrootste belang. Die vraag is nie alleen of daar opleidingsinstellinge is nie, maar ook, of hulle effisient is.

Die Kerk moet sy beste kragte, toegerus met die rolle wapenrusting Gods uitstuur, ook na die heiden.

Eindelik moet nadruk gelê word op die binding aan die belydenis by die verskillende kerke. In hoofstuk III is vry uitvoerig hieroor gehandel. Daarheen kan ons hier verwys.

Die Kerke moet eenvoudig by hulle belydenis staan. Hiervan is niks af te ding nie.

Binding aan die belydenis lei hoegenaamd nie tot bekrompenheid nie.

Die bekrompenheid tree direk daar in waar ’n kortsigtige mens sy norme stel in die plek van die van ’n Alwyse God. Hiervan is die wrange vrugte altyd: verwarring, kerkbelangeloosheid, kerklosheid, pseudo-religie, perfeksionisme, sektarisme en elke vorm van dwaling, van die verlede, die hede en die toekoms.

Trouens die breuk met, of die ontrou aan, die belydenis is ’n miskenning van die eeuelange kerklike besinning oor, en die reproduksie van die Skrifopenbaring. Wie sig dit veroorloof moet die arbeid wat die Christelike Kerk deur die eeue heen in sy stryd teen dwalinge van binne en van buite verrig, en onder Gods kennelike leiding vasgelê het in sy belydenis, van voor af begin.

Elkeen voel dat ’n mens wie se lewe ’n span lank is, dit alleen as ’n onbegonne taak kan aanvaar. Wie na hom kom dink weer anders, en so begin die geskiedenis van die kerklike dogma sy kringloop.

Is die Kerke daarenteen getrou, elk aan sy belydenis, dan word die ekumeniese karakter van die Kerk in sy plurifomiteit (verskeidenheid) heerlik geopenbaar. Dan word die rykdom van die Kerk van Christus die mensheid in sy verskeidenheid tot seën.

Hier moet ons nog die vraag beantwoord: Hoe moet die verskillende Kerke saamwerk in die praktyk?

Voordat ons die vraag beantwoord moet eers gehandel word oor die vraag: Moet die Kerke saamwerk? Hierop antwoord ons bevestigend.

Die ekumeniese karakter van die Kerk van Christus eis dit. En "Hy wat hom afskei, soek sy eie begeerte: hy bestry alles wat waarlik tot voordeel strek", Spreuke 18:1.

Dit gaan hier nie om amalgamasie nie maar om samewerking. Die plurifomiteit van die Kerk moet in sy organiese dele eerbiedig word, maar dan moet dit nie tot op isolasie toe deurgedryf word nie. Dit sou die organiese eenheid in die Hoof, Christus, die ekumeniese karakter van die Kerk, misken.

Die Kerke moet dus saamwerk. Wie dan ook by sy belydenis staan en sig van sy standpunt goed rekenskap kan gee, hoef dan ook nooit bevrees te wees om saam te werk nie. Met die suiwer skriftuurlike standpunt sal hy nooit verleë staan nie. Inteendeel, die voorreg word hom verleen om ook andere van die regte weg te oortuig. Hiervan moet hy gebruik maak omdat dit eweëens tot sy roeping as getuie behoort.

Langs hierdie weg kom die verskillende beginsels, wat Kerke op die verskillende terreine van die lewe huldig, onder die soeklig. En die bespreking daarvan kan alleen die vrug hê, dat die suiwerste standpunt - wel nie altyd by die stemming sal seëvier nie, maar - op die duur tog die oorwinning sal behaal. So word die seën vir alle rasse uit die verskille, wat soms tereg "Stryd" genoem kan word, gebore.

Maar juis hier word so dikwels bemerk hoe politieke sake met sosiale belange verwar word. En dit kan nie anders nie. Dit is sinloos om te sê: hou die sosiale kwessies uit die politiek! terwyl hulle in werklikheid nie vanmekaar geskei is nie; terwyl hulle deur die Staat deureenvermengd behartig word; terwyl albei onder die politieke vlag in dieselfde bootjie vaar: terwy1 van staatsweë die twee konstituerende dele van die maatskappy, nl. die politieke en die sosiale, nie erken word nie. Wat die Staat hier van die maatskappy eis as hy sê: hou die sosiale belange uit die politiek! is presies wat hy self nie doen nie, of nie behoef te doen nie. Dit staan hom vry om van ’n sosiale belang ’n politieke set te maak, wanneer hy wil. Wat sou hom hierin verhinder? En selfs hy kan dit nie verhoed as dit, teen sy sin, gedoen word nie. Die kanaal waardeur politieke en sosiale kwessies sig moet uit, is presies dieselfde. As die maatskappy sig dan vergryp, is dit omdat hy aan sy sosiale behoeftes nie deur ’n suiwer sosiale kanaal uiting kan gee nie, want so ’n kanaal bestaan nie; omdat hy nie konform sy wese georganiseer is nie.

Dit geld ook die Kerk.

Die Kerk kan b.v. in ’n posisie geplaas word waarin hy wel geneë is, selfs angsvallig begerig is, om die ekumeniese karakter van die kerk in broederlike samewerking met ander kerke op ’n bepaalde punt te handhaaf. Maar deur die ongeskeidenheid van politieke en sosiale terreine laat sig die geval dink, dat ook die politieke belange van sy lidmate op die gegewe punt gemoeid is. In so ’n geval moet die twee aspekte van die saak as één gesien word. Gaan

die Kerk in die een mee, d.i. met die oog op samewerking, is ook die ander, die politieke kant daarvan, op die koop toegegee.

So word die samewerking tussen die verskillende Kerke haas onmoontlik gemaak. So word die ekumeniese karakter van die Kerk van Christus verwoes deur politiek. En nie omdat die Kerke politiek wil hê nie. Maar omdat daar geen vrye terrein vir die behartiging van sosiale vraagstukke. geskeie van die politieke, bestaan nie.

Dit wil nie sê dat daar geen politieke motiewe by een of ander kerk sal bestaan, as die gebiede geskei is nie. Dit kan wel. Maar dan val hy ook onder die oordeel van die norme, wat vir hom op sosiale gebied geld. Dan is hy ’n oortreder.

Waar die terreine egter nie geskei is nie, word hy tot onsedelike handelinge gedwing. Dit is wel die ergste. Maar daarnaas kan dit ook wrange vrugte hê vir die volkseenheid in die algemeen en vir die rassevraagstuk in die besonder.

Die atomistiese idee van ’n gemeenskap wreek sig hier op die wese van die Christendom: op die gebied van die Besondere Openbaring: op die hart van die Kerk van Christus, en hiermee op die Christus Gods Self. En sonder Christus is die oplossing van die rassevraagstuk ’n onbegonne taak.

Daarom moet die Evangelie sy vrye loop hê. Aan die Kerk van Christus en aan die maatskappy moet die vryheid, wat God aan elk toegesê het, gegee word. En die maatskappy moet so georganiseer word, dat sy politieke belange van sy suiwer sosiale behoeftes geskei word. Dan het die Kerke ’n vry gebied waarop hulle, sonder politieke bande, met mekaar so saam kan werk dat die verskille onder hulle met eie geestelike wapens besleg kan word, om die rasse van die mensheid tot seën te wees.

Wie die Kerk direk uitskakel of sy funksionering indirek, op enige manier, bewus of onbewus belemmer, of aan hande lê, maak van die rasseprobleem ’n onoplosbare vraagstuk, ’n moordveld.

Die konsekwensies van die Etiese beginsels vir die rasseprobleem in Suid-Afrika

Dit spreek vanself dat op alle etiese konsekwensies nie hier gewys kan word nie. Dit sou die rasseprobleem in al sy omvang en diepte moet dek. Beperking is daarom eis. ’n Seleksie van die stof moet ons maak.

Die konsekwensies van die Etiese beginsels op Staatkundige gebied

Die sfeer van die Staat lê in die natuurlike, die burgerlike, die sigbare lewe. Tot hierdie sfeer behoort die ganse lewe wat uit die skepping of uit die natuur opgekom het en nog opkom [10].

Op hierdie sfeer oefen ook die Kerk invloed uit, maar dan sydelings. Die Kerk ontsluit ’n heel ander wêreld as die wêreld van die gewone lewe. Maar hieroor later.

Ten opsigte van konsekwensies van die etiese beginsels op staatkundige terrein merk ons in die eerste plek op, dat alleen dié Staat wat op ’n skriftuurlike staatsfilosofiese grondslag berus, volgens skriftuurlike norme die regering oor verskillende rasse op sig kan neem vir sover dit onder sy jurisdiksie val.

Hiervoor is die beginsels in Hoofstuk III aangegee. Hoe staan dit met die Staat in Suid-Afrika?

Vir die ontwikkeling van die Regerings- en Geregtelike administrasie van die Kaap in die vroegste tye, kan, naas desbetreffende geskiedenisboeke, as ’n uitgawe van staatsweë geraadpleeg word: Die Offisiële Jaarboek van die Unie van Suid-Afrika, ens., No 7, terwyl ’n oorsig van die konstitusionele ontwikkeling van die vier State, wat nou die Unie vorm, in die sesde en vroeër uitgawes van die Jaarboek gevind kan word.

Betreffende die Konstitusionele Ontwikkeling gee die Jaarboek No 18 van 1937 en vorige uitgawes die volgende opmerking wat vir ons besware teen ons kies-stelsel van belang is. "By die nagaan van die konstitusionele geskiedenis van die Kaap de Goede Hoop, Natal, Transvaal en Oranje-Vrystaat, dien onthou te word dat die strominge wat in 1910 tot die vereniging van hierdie state gelei het, in die geskiedenis kan nagespoor word tot ’n tydperk, waarin die kenmerkende beginsels van daardie strominge die grondslag gevorm het van die konstitusionele worstelinge in Westelike Europa, . "Die Kaap die Goeie Hoop met ’n konstitusionele geskiedenis wat oor ’n betreklik lang tydperk loop, is in sy moderne ontwikkeling beïnvloed deur die Liberale strominge, wat in Engeland uitgeloop het op die Hervomingswette en die Koloniale stelsel van Durham. Die konstitusionele beweging in Natal het die voorbeeld van die Kaap gevolg. .Die Transvaal en Oranje-Vrystaat het onder die republikeinse regime konstitusies gehad wat in hoofsaak ooreengekom het met die van die naburige state, en hulle regeringsvorm, na die oorlog van 1899-1902, het dieselfde stempel gedra as die wat in die Kaap en Natal alreeds sy waarde bewys het" [11]. Hiermee word erken dat die konstitusionele ontwikkeling in ons land op ’n verkeerde wortel opgegroei het.

Die verdere ontwikkeling sal dus deurgaans kenmerke van die ou wortel vertoon, totdat dit daarvan afgesny- en op ’n geheel nuwe en gesonde wortelbeginsel geplaas is.

Hierdie gesonde wortel-beginsel is in Hoofstuk III in hooftrekke aangetoon.

Hieraan toets ons ten aansien van die konstitusie alleen die huidige kiesstelsel. Die artikel handelende oor die kwalifikasie van kiesers, soos gewysig by Wet No 18 van 1930 en Wet No 41 van 1931, laat ons rus, en ons beperk ons in hoofsaak tot die kiesstelsel waarvolgens, kragtens Art. 41 van

die Suid-Afrika-Wet van 1909, gewysig by Wet No 5 van 1935, na 1941 elke 10 jaar ’n herverdeling van die kiesafdelings deur ’n afbakeningskommissie moet plaasvind. Nie alleen raak dit die verkiesing van die Volksraad nie, maar ook die van die Provinsiale Raad. Dat in Natal en die Oranje-Vrystaat die kiesafdelings vir lede van die Provinsiale Raad nie dieselfde is as die vir lede van die Volksraad nie, maak aan die beginsel geen verskil nie[12].

Hierdie kiesstelsel hang ten nouste saam met die Sensus-wet en die daarmeeverwante Unie-kwota wat nou reeds die getal van 150 verteenwoordigers bereik het soos bepaal kragtens Art. 33(v) van die Suid-Afrika-Wet van 1909. In artt. 32-43 van die Suid-AfrikaWet is dit vasgelê.

Volgens hierdie stelsel word Suid-Afrika ingedeel in afdelings, wat nog ’n keer in onder-afdelings opgesny word, en dié weer indien gewens, in nog kleiner brokstukke. Heel willekeurig kan hierdie indelinge verander word, soos dit met die kiesafdelings dan ook geskied.

Hierteen het ons in te bring dat so ’n indeling van die land en volk nie rekening hou met die volk se organiese saamgesteldheid, die volk nie sien as iets wat tot stand gekom het en gegroei het na die bestel van God nie. Hierdie beginsels is in hoofstuk III aangewys.

Dat herverdelings van kiesafdelings na 1942 slegs elke tien jaar sal plaasvind bring geen verbetering in die stelsel aan nie. Die stelsel deug nie. Dit bly in sy wese onsedelik. Twee voorbeelde hoef slegs aangehaal en kortliks bespreek te word om hiervan te oortuig.

1. Die stelsel bevorder ’n onsedelike verstandhouding tussen die verskillende elemente van die volk.

2. Die stelsel misken die organiese lewensverband van die nasie.

1. Dat die stelsel ’n onsedelike verstandhouding tussen die verskillende elemente van die volk bevorder, toon ons hier aan.

Van éénheid van beginsel is by die volk geen sprake nie, nog minder van gehegtheid aan die tradisie van die verlede of aan die ideaal van die toekoms. Wie dit loën, moet ontken dat daar ’n stryd in Suid-Afrika gevoer word. Dat daar verskillende staatsfilosofiese beginsels deur die burgers gehuldig word, en dat dit deurdring tot die rasse-vraagstuk, getuig o.m. die Naturellesake-Kommissie: [13] "Alle klasargumente, gegrondves op die leerstellinge van MARX en BENTHAM, waaroor die politieke getwis so dikwels gaan, het geen krag van waarheid in naturellesake nie.Op dieselfde wyse poog die liberalisme, wat in Suid-Afrika bepaald utilitaristies is .om die naturel te vervreem van alles wat hom in sy natuurlike bestaan ondersteun en dra ."

Van eenheid van beginsel, gehegtheid aan tradisie en ideaal by die volk, droom ons nie. Daarom stel ons as eis vir ’n gesonde toestand van die volk, wat in sy Grondwet die Soewereiniteit en die leiding van die Almagtige God bely: dat elk van die volkselemente in vrye gisting die krag van sy beginsels

kan meet, sodat vir elk van die burgers waarheid en opregtheid, trou aan oortuiging en vastheid van beginsel op die voorgrond kan staan [14].

Hieraan beantwoord ons kiesstelsel nie. Daarop wys ons nadat die tweede voorbeeld toegelig is.

2. Ons kiesstelsel misken ook die organiese lewensverband van die nasie. Vgl. bls. 160, waar ons vasgestel het dat onder ’n nasie verstaan moet word, ’n aantal mense met: ’n gemeenskaplike oorsprong, ’n gemeenskaplike verlede, ’n gemeenskaplike roeping, en ’n gemeenskaplike belang.

Dat so ’n volksorganisme in Suid-Afrika bestaan ten spyte van bogenoemde verskille, sal wel niemand betwis nie. Eweëens nie dat ander persone later in hierdie organisme regte verkry het nie. Met hierdie laaste word die organisme daarom nog nie opgebreek nie. Die organisme was daar en bly daar.

’n Staatswet wat hiermee nie rekening hou nie, kan eweëens die toets van sedelikheid nie deurstaan nie. Wie op telling afgaan, soos ons met ons kiesstelsel doen, reken in terme van mensemassas, van ’n aggregaat. Dit adem die gees van die Franse Revolusie, van die Marxisme, van gelykheid, vryheid en broederskap in die verkeerde sin [15].

Aan voorspellinge oor die toekomstige loop van sake op die pad van ons kiesstelsel waag ons ons nie. Dit is hier nie nodig nie.

Uit die voorgaande blyk genoegsaam waar die fout sit. Die hoofdoel van die Volksraad moet wees om die geestelike disposisie van die nasie, sy lewensbeskouing en gedagtewêreld, sy beginsel en rigting, so getrou as moontlik te weerspieël.

Maar dan mag die kiesstelsel ook nooit van so ’n aard wees dat die reg van die minderhede vertrap word nie. Dit geskied wanneer die minderheid eers by die verkiesing verloor, en daarna vir ’n tweede keer in die parlement in die minderheid val.

Die ervaring leer dat so ’n toestand aanleiding gee tot koalisie of samesmelting van partye, wat al te dikwels op gans verskillende en met mekaar botsende beginsels staan. Hieruit volg verder dat nie meer die heiligste oortuigings van die betrokke partye rigting aan hul politiek gee nie, maar dat uit die eise van die oomblik ’n politieke stroming ontstaan, waarvan die stukrag bestaan in stemme.

Om ’n meerderheid, daarom gaan dit.

Dit is ’n valse "gelykheid" en is gebou op die aggregaat-prinsiep. Hierdie kombinasie is in sy wese ’n onsedelike.

By die verkiesing van verteenwoordigers van so ’n kombinasie gaan dit dan ook nie meer om die oortuiging van die kandidaat nie maar om ’n sgn. "broederlike" ooreenkoms, ’n "gentleman’s agreement".

Daarby is alle onnodige tussenverkiesings aan dié stelsel te wyte. (Sien punt 5 op bls. 198).

Maar waar verder nie op gelet word nie is, dat op die duur beurtelings die woede en die wanhoop, en ’n vernude woede, van die minderhede gekweek word, om langs een van twee weë sig te openbaar: a) in die ontsenude veerkrag van ’n soms uiters waardevolle organiese deel van die nasie, of b) ’n opportunistiese, revolusionêre element in die volk, wat binne en buite die grense van die volk sy gewillige medestanders vind in krisis-tye.

Hieruit volg dat, as die Staat maar op een punt op ’n aggregaatsprinsiep staan, op gemeenskaplike basis met die deur ons in Hoofstuk III afgewese staatsfilosofiese strominge, en in stryd met die skriftuurlike staatsbeskouing deur ons in groot lyne daar aangewys, hy op die duur beginselloosheid in die volk kweek, met ’n daarmee gepaard gaande gees van opportunisme en revolusie. Juis dit is wat gewreek word deur die Naturellesake-Kommissie in hul verslag [16] (Sien bls. 195).

Wat ons ten opsigte van beginsels vir die naturel nie wil nie, mag nie deur die Owerheid en volk in eie boesem gekoester word nie.

Dat die voogras self sy eie huis in orde moet hê om as voog oor die ander rasse op te tree is van die allergrootste belang.

Die wortel-beginsel hiervoor is reeds in Hfs. III in hooftrekke aangewys. Daarom behoef ons hier slegs die nodige aan te gee vir ’n gesonde kiesstelsel: Dat aan elke groep van gelykgesinde kiesers in die volk die reg en mag gegee word om na ’n vaste maatstaf, wat in die Grondwet aangegee moet word, één of meer afgevaardigdes na die Sosiale Raad, die Volksraad en die Senaat te stuur.

Die wyse waarop dit moet geskied lê hier nie op ons weg nie. Daarmee word natuurlik nie te kenne gegee dat die wyse van doen hierin ’n onoorkomelike taak is nie.

Die vrugte van so ’n verteenwoordiging kan as volg opgesom word:

1) ’n Organiese volksverteenwoordiging word verkry.

2) Die beginsels en oortuigings wat in die volksgroepe lewe kom tot hul reg en word suiwer weerspieël.

3) Die minderhede word van onderdrukking bevry.

4) By aanwas van die bevolking is die gevaar van knoeiery en omspringery met kieskwalifikasies, sensus-kwotas, en die herverdeling van kiesafdelings by die wortel afgesny.

5) By die ontstaan van vakatures vul gelykgesinde kiesers self aan.

6) Noodgedwonge maar tog nog onsedelike kombinasies van groepe met strydende beginsels word voorkom.

7) ’n Gesonde belangstelling in verkiesingswerk word gekweek.

8) Die stryd gaan om beginsels en nie om partye nie.

9) Die so dikwels gewaande vyandskap van die kerk teen die Owerheid word besleg.

10) Die huidige taak van die kerk om vure te blus, wat deur ’n verkeerde kiesstelsel aangesteek word, word beëindig.

11) Die kerk aanvaar sy hoogheilige sedelike roeping van skriftuurlike beginsel-voorligting en van skriftuurlike kritiek op beide Staat en maatskappy.

Ons herhaal: ’n reuse-deel van die oplossing van die rassevraagstuk staan of val met hierdie beginsels al na dit toegepas of veronagsaam word.

Op die goeie wil van die Owerheid wil ons niks afding nie. Inteendeel, alleen hy wat sig die moeite getroos om kennis te neem van die ernstige tyd- en kragrowende arbeid wat al verrig is om die rassevraagstuk op ’n gesonde basis te bring, is in staat om te waardeer. En tog, die rassevraagstuk gryp terug na die wese van die Christelike Staat agter die administrasie. So ook met die Christelike kerk agter die prediking.

Die Staat staan hoegenaamd nie los van sy administrasie nie. Daarom klem die aangetoonde konsekwensies des te meer. Wie ’n ander se huis deugdelik wil regeer moet sy eie volgens suiwer beginsels saamstel.

OWERHEIDSBEMOEIING

As verhoudinge wat prinsipiëel van krag is tussen die verskillende rasse neem ons hier uit Hoofstuk III bls. 116 oor:

1) "Elke poging tot éénmaking van die rasse is teen die bestel van God Drieënig.

2) Wie in die gees van die geopenbaarde Wil van God vir rassuiwerheid staan, suiwerheid ten aansien van die ras as sulks, sondig nie."

3) "In meer beperkte sin, d.w.s. ten aansien van huwelike tussen individue uit verskillende rasse, geld die beginsel: die huweliksordinansie van God kom in die gedrang."

Ook het ons die volgende vasgestel, na die behandeling van die graadverskille wat baie sterk variëer tussen verskillende rassê: "geen mens, geen owerheid bind die gewete van enige ras ten opsigte van bogemelde beginsels nie".

Hieruit volg dat geen individu die reg besit om iets teen die gees van genoemde beginsels in te onderneem nie. Ewemin die Owerheid. Wie besit die toepassingsreg van hierdie beginsels? In eerste instansie die rasse self.

Gesien egter dat in Suid-Afrika, (soos aangetoon is) één ras oor die ander as voog moet optree en daarom as die Volk van Suid-Afrika bekend moet staan, sal hierdie Volk die hoogste toepassingsreg van hierdie beginsels besit [17].

Dat die genoemde beginsels nou hulle objektiewe waarde vir die ander rasse moet verloor en opgaan in die wil van die volk, sal 'n al te simplisistiese konklusie wees. Die volk tog tree nooit op in die plek van die norme vir hom gestel nie, maar altyd met die krag wat daardie norme aan hom verleen.

Selfs die volk sal nie die reg hê om die gewete van enige ras te bind ten opsigte van die genoemde beginsels nie. Weier één van die rasse b.v. om raskruising aan te gaan, sal die volk geen dwang tot raskruising oor hom mag toepas nie.

Die skending van die drie beginsels ten opsigte van enige ras mag deur niemand onderneem word nie. Wat van God objektief opgelê is, mag deur niemand versubjektiveer word nie.

Die handhawing daarvan berus daarenteen by die Volk. Die volk sal b.v. die reg tot optrede hê waar één ras op raskruising aanstuur teen die wil van 'n ander ras in.

Oor die selfstandige karakter van die volkslewe kan, na die oorsigtelike uiteensetting van maatskappy en volk wat ons in die vorige hoofstuk gegee het, geen geskil meer wees nie.

In sy geheel gee die volk dan ook nooit hierdie selfstandige karakter op nie. Nie aan die Staat en ook nie aan die Kerk nie. (Vgl. wat onder Staat en Kerk gesë is.)

Die Owerheid tree dus op om 'n beperkte en bepaalde taak, wat hom van die volk opgedra is, te vervul.

Verre daarvandaan is dit egter dat ons 'n Volkssoewereiniteit wil leer. Maar dan ook geen Staatsabsolutisme nie!

Dat die volk, afgesien van die Owerheid, 'n sekere reëling, sekere verhoudinge en werkinge, wat uit die lewe self opgekom het besit, staan vir ons vas. Ook dat die volk die Owerheid roep om in die bestaande toestande met die swaard op te tree [18].

Die vraag of die Owerheid die één-making of gelykstelling van die rasse moet bevorder, is reeds ontkennend beantwoord. Moet daarenteen die handhawing van die rasse deur die Owerheid by die hand geneem word? Soos aangetoon, hang die antwoord hierop af van die volk. Stel die volk sig, met erkenning van die regte en met 'n gevoel van verantwoordelikheid vir die welsyn van die verskillende rasse, op die standpunt van: handhawing, dan wordt ook die

Owerheid geroep tot optrede. Hieruit moet nie afgelei word dat die Owerheid in alles die Volkswil moet gehoorsaam en uitvoer nie. Dit nie, maar wel dat die Owerheid sig hierin niks mag toeëien wat geheel-en-al los van die Volkswil staan nie. Dit geld hier dan ook nie ’n regs-verhouding nie, maar ’n sedelike. Is die volk van oordeel dat hierdie beginsel, tot skade van die verskillende rasse veronagsaam word, en die Owerheid weier om op te tree, dan is dit duidelik dat die Owerheid die optrede aan die volk self oorlaat. Immers dit geld hier nie ’n volksgril nie, maar ’n objektiewe, die volk aan sig onderwerpende beginsel.

Hiermee is o.m. die antwoord van Ministers H.A. FAGAN en R. STUTTAFORD geoordeel. Die versoek van die gefedereerde kerke in Suid-Afrika aan die genoemde Ministers was, om wetgewing te verkry a) tot verpligte bepaling van aparte woonbuurtes in stede en dorpe vir blank en gekleurd; b) tot die verbod van gemengde huwelike tussen blank en gekleurd; c) tot afsonderlike universiteite vir gekleurde studente; en d) tot die verbod van die bywoning van kommunistiese samekomste in Rusland deur blanke dogters, kleurlinge en naturelle.

Dat b.v. punt (d) die kwaad in sy hartaar nie aanraak nie, is wel duidelik, maar, dit is ons hier nie te doen om die vier kardinale punte te bespreek nie.

Wat hier sterk veroordeel word, is, dat die genoemde Ministers hulle persoonlik heeltemal ten gunste van die genoemde beginsels uitspreek maar daarna die hele saak in die water laat val deur

wetgewing te weier [19]. Wie moet die genoemde beginsels nou handhaaf? Die volk? Die rasse self?

Duidelik is, dat dit in die onderhawige geval ’n bestelling geld wat nie deur die volk of kerk by die Owerheid geplaas word nie, maar een is wat deur die genoemde beginsels geëis word.

Dat punt (d) om wetgewing vra, wat wel-is-waar tot buite die grense van die Unie sal strek, kon nie die oorsaak van weiering wees nie; dit blyk daaruit, dat nie alleen punt (d) geweier is nie maar al vier punte. Die formulering van die beginsels, as dit die oorsaak van weiering was, kon wel goedskiks in ’n ope onderhoud, soos die waarmee ons hier te doen het, in orde gebring word, aangesien met die onderliggende beginsels deur genoemde Ministers instemming betoon is [20].

Op ander gronde, wat moontlik ten grondslag aan die weiering kan lê, gaan ons nie in nie. Die saak blyk sonder hulle glashelder te wees.

’n Verdere vraag ontstaan hier, nl.: wat is die roeping van die Owerheid ten aansien van ras-verwoestende elemente binne- sowel as buitelands? Hiermee staan o.m. punt (d), "kommunistiese" invloede, in nou verband.

Hieronder kan ook genoem word: Islam en die Etiopiese rigting.

Van die Islam sê Prof. BROOKES [21]: "By sanctioning their lower impulses and associating them with the bliss of Paradise, and by fostering their military instincts, Islam will make itself a blighting curse. To the Bantu the substitution of Islam for Christianity would be a disaster of the first magnitude."

En van die Etiopiese rigting sê hy die volgende [22]: "Ethiopianism has spread and with its spread the spirit of ambition, personal rivalry and egotism, so bound up in it has split it up into innumerable seets. Today on the Witwatersrand alone there are one hundred and thirty of these separate and independent 'Ethiopian' Churches."

Betreffende die kommunisme sê 'n Amerikaanse sendeling, H. S. BARRETT [23], wat vir die laaste twaalf jaar in Zoeloeland arbei: Zoeloe-voomanne preek wel kommunisme "maar die propaganda wat die blyke gee van 'n algemene veragting van wet en orde, en die aanmoediging tot 'n goddelose samelewing, word meesal na die afsonderlike compounds gebring deur naturelle wat in die stede gewerk het."

Volgens Mnr. BARRETT is 90% van die 12.000 Zoeloes in die Msleri-distrik heidene. Die Evangelie het by hulle ingegaan soos by enige ander ras maar die verwoestende kommunistiese propaganda het die arbeid van sendelinge al meer bemoeilik.

Dit word versterk deur punt (d) van die Gereformeerde Kerke se versoek, hierbo aangehaal. Reeds in 1926 het Prof. BROOKES gewys op die kommunistiese gevaar, die Bolsjewistiese Derde Internasionale [24]. Hierby mag gevoeg word die Roomse gevaar. Ander vermoestende invloede noem ons nie.

Wat die kommunisme betref is dit die roeping van die Owerheid om met Owerheidsgesag-ondermynende invloede te handel. Betreffende die pseudo-religie, die Islam, en die sgn. Christelike religies, Etiopianisme en Rooms-Katolisisme, is dit die taak van die Christelike Kerke om op te tree [25].

Hierby egter kom dat daar 'n duidelik-merkbare staatkundige strekking in die strominge lê, wat as sulks nie tot die domein van die kerk behoort nie, maar tot die van die Staat.

Om in hierdie verband nogeens duidelik die roeping van die Owerheid te stel, mag dit, kort saamgevat, so omskryf word: Die Owerheid as "dienares" van God moet sig plaas op die standpunt van Gods Wet om so die ouroriteit van die wet te handhaaf na die rigsnoer van die Algemene Sedewet, en onder verpligting aan die Geopenbaarde Waarheid in sover as wat hy dit self bely in die konsiënsie [26].

Hierdeur word die gedrag van die Owerheid in die onderhawige geval dan ook bepaal.

Prakties sou die gedragslyn van die Owerheid dan op die volgende neerkom:

l) Die regering onthou sig van alle deelneming aan religies met ’n uitgesproke skadelike karakter.

2) Die regering trek sig terug van alle direkte bemoeiing met die Christelike kerke.

3) Die Sending word vrygelaat onder alle rasse en stamme binne die Staatsgebied.

4) Die subsidiëring van alle skole, wat voldoen aan die opvoedkundige eise gestel vir skole, wat onder leiding van die Christelike blanke bevolking staan.

Wat ons met hierdie vier stellinge bedoel is: dat die Owerheid sal let op die sedelike meerderheid, waartoe die Europese volke deur die invloed van die Christendom gekom het, en besef dat, as die Christelike element uit die lewe van die verskillende rasse verdwyn, die algemene lewenspeil sal stilstaan of selfs daal tot op die milieu van nie-christelike volke. Daarom kan met reg verwag word dat die Owerheid sig met geen kerk bemoei nie, maar dan ook sy morele steun aan skadelike elemente onthou. Die gewenste gedragslyn is duidelik: geen staatsvervolging maar dan ook geen sinlose staatsneutraliteit nie.

ADMINISTRASIE

Staan dit voorloopig vas dat die beleid wat ons voorstaan vir Suid-Afrika een van segregasie is, dan dien daarop gewys te word dat dit inderdaad die beleid van Suid-Afrika is. So is dit vasgelê in die naturellewetgewing van die Unie. Hiermee is dan ook die beginsel van trusteeskap oor die naturellerasse, soos die gewortel is in die Naturelletrust en -grond Wet aanvaar [27].

In beginsel kan ons ons dan vind met die Unie "Naturelletrust en -grond Wet" en daarby, wat die beginsel betref, Suid-Afrika daarmee gelukwens. Veral is die uitwissing van die verskil, wat altyd bestaan het tussen die naturellebeleid van die Kaap en die van die Noordelike provinsies, ’n te waardere stap. Met die naturellewetgewing van 1936 het die al te lang uitgeblewe verenigde naturellebeleid vir Suid-Afrika dan ook tot stand gekom.

Dat elke punt in die beleid deur ons goedgekeur word betreffende die reeds genome maatreëls ten aansien van maatskaplike, geslagtelike en territoriale segregasie, moet uit die voorgaande nie afgelei word nie

Of b.v. die proklamering van Thaba’Nchu tot naturellereserwe in die hart van die Oranje Vrystaat ’n gelukkige stap is, sal die tyd wel leer. Op alle konsekwensies wat voortvloei uit die naturellewetgewing as geheel, kan ons hier egter nie ingaan nie.

Ten aansien van administrasie staan twee beginsels op die voorgrond. Hierdeur word die aard en vorm wat die administrasiebeleid sal aanneem, bepaal.

Die eerste is die beginsel wat ten grondslag lê aan die beskouing, dat dit van die meerderheid van die individue afhang wat hulle elke oomblik van hul land en volk wil maak. Dit is ’n Liberale beskouing, wat nie let op verskille in genetiese oorsprong, historiese ontwikkeling, gemeenskaplike belang en gemeenskaplike doelnastrewing hy die verskillende rasse van die bevolking nie. Gedeeltelik is hierdie beskouing aan elk van die reeds deur ons verworpe humanistiese, nasionalistiese en Rooms-Katolieke staatsfilosofiese beskouinge verwant.

Volgens hierdie beskouing sal die administrasie van die land dan ook geskied deur een sentrale bestuur vir die hele bevolking met aparte stelle amptenare vir kringe wat met behulp van ’n passer op die landkaart getrek kan word,

So ’n stelsel is nie alleen in stryd met die wese van, en daarom verwerplik bv. ’n homogene volksgroep [29] nie, maar is deste meer te wraak in ’n land met wyd uitmekaar getakte rasse. Daarom moet hierdie stelsel verwerp word met wortel en tak, in sy totaliteit en in sy elemente afsonderlik.

Die beginsel wat ons voorstaan vir Landsbestuur kan direk uit Hoofstuk III afgelei word, en is as Owerheidstaak in die volgende drie punte saam te vat:

A) die versorging van die dinge wat uit die verbinding van die verskillende rasse tot eén bevolkingsgroep (nie volk nie) in dieselfde staatsverhand voortvloei;

B) die verdediging van die regte van die verskillende rasse teenoor die bevolkingsgroep, van die bevolkingsgroep teenoor die volk en omgekeerd van die volk teenoor die bevolkingsgroep, so dikwels as misbruik van mag insluip,

C) Waar by sommige van die rasse ’n tekort aan energie en waardigheid tot selfregering (nie te verwar met outonomie nie) onteenseglik gekonstateer moet word, is die Owerheid verplig en geregtig, om alles wat onversorg is en bly, as kurator tydelik te versorg.

Die handhawing van hierdie drie punte, met verdere inagneming van wat in Hoofstuk III gesê is ten aansien van die geneties-historiese, die organiese saamgesteldheid van volke en rasse, waarborg die volgende:

1) dat die ordinansies wat God aan die huisgesin, die ras, en die volk gegee het, gehandhaaf bly;

2) die beskerming van die dele, wat enersyds elke ras, en daarmee die bevolkingsgemeenskap, en andersyds die volk wat as voog optree sy lewenskrag gee:

3) die gewisse voorkoming van ’n deurwerkende ontbindingsproses, wat noodsaaklikerwys op die demoralisering en die ontsenuwing van Owerheid, volk, en rasse moet uitloop.

Hierdie administratiewe beleid is dus een van DESENTRALISASIE. Dit moet deurgevoer word deur toepassing van die volgende ses beginsels:

a) die benoeming van bestuurshoofde vir elk van die twee ras-groepe 1) die blanke en 2) die gekleurde, omvattende die Naturelle-, die Asiatiese- (wat nie op één lijn met die Oosterse Asiaat vandag meer gestel mag word nie) en die kleurlingrasse (Vgl. bls. 29, Hfs. II);

b) dat al wat binne die kring van elk van die twee ras-groepe voorval, soveel doenlik, deur die betrokke bestuur behandel en afgehandel word;

c) dat elke ras-groep in alle takke van bestuur soveel moontlik sy eie bestuursliggame kry:

d) dat elke ras-groep sy eie administratiewe regspraak besit;

e) dat die vier bogenoemde beginsels, vir sover dit prakties moontlik is, ook op die onderdele van die gekleurde ras-groep afsonderlik sal toegepas word, d.w.s. op die kleurlingras, die Asiatiese ras, en die stamgroepe van die Naturelleras, wat as groep histories-etnologies die duidelikste eenheidskarakter vertoon [30];

f) dat die Owerheid, ten opsigte van die rasse onder sy voogdyskap rekening moet hou met die onmondige staat waarin hulle nog verkeer [3l].

Naas hierdie beginsels moet egter met nadruk gewys word op die vryhede van die individu. Dis daarom noodsaaklik dat deur wetgewing bepaal sal word:

1) dat niemand teen sy wil gedwing sal word om tot enige vereniging, b.v. ’n vakunie, toe te tree nie;

2) dat dit ieder vry sal staan om uit te tree uit ’n vereniging waarvan hy lid is;

3) dat hy, na so ’n uittrede deur ontevredenes met rus gelaat word en op geen enkele manier vervolg sal word nie;

4) dat ’n uittrede uit ’n verbintenis van onsedelike aard of met ’n nadelige strekking, verpligtend is.

Ook hier ag ons kommentaar oorbodig mits uit al wat oor die administratiewe reg van die Owerheid gesê is, nie verkeerde konklusies getrek word nie.

Allig mag gekonkludeer word, dat die desentralisasie so konsekwent deurgevoer word, dat van staatsweë die onontheerlike gemeenskaplike in die ontwikkeling van die twee ras-groepe op die duur heeltemal verlore sal gaan. Dit is geen ongegronde vrees nie. Aan die kerk en die Evangelie alleen mag die taak van saambinding nie opgelê word nie. Dit is daarom nodig om die volgende voorwaardes bindend te maak:

1) dat die wyse waarop die gesag by elk van die rasgroepe tot stand kom so bepaal word dat elke ras se gesag aan ’n desbetreffende landswet konform is:

2) dat daar teen onregmatige handeling of gesagsmisbruik reg van beroep is by ’n onafhanklike regter of regters.

Oor die kleurling-kiesreg handel ons hier nie. Reeds het ons gesê dat ons ons in beginsel uitspreek ten gunste van die beleid wat deur die Owerheid gevolg word, sodat ons die leser kan verwys na die "Naturellezaken Wet" van 1920 en veral na die "Naturelleverteenwoordigingswet" van 1936, (met beklemtomng van punt e) op bls. 206).

Hiermee stap ons af van die Staat en Owerheid terwyl ons tewens moet verklaar, dat die beginsels vir die maatskappy vir ’n groot deel in die behandelde ineengestrengeld lê.

Ons wy dus geen aparte paragraaf aan die Maatskappy meer nie. ’n Hoë mate van reg het ons reeds daaraan laat wedervaar.

DIE BEGINSELS VIR DIE KERK

In hoofstuk III het ons reeds gesê dat ons op die kerk as instituut nie ingaan nie. Ons moet ons hier dan ook hoofsaaklik beperk tot die prediking.

Uit die prediking, sê die Apostel, is die geloof Rom. 10:17.

Die Openbaring van God kom na ons deur die Woord. Naas die Woord laat God ook Sy kinders die daad-openbaring gevoel in hul lewensleiding. Nou is die prediking op sigself reeds ’n handeling. In die prediking vloei daad- en Woord-openbaring dan ook op sy nouste incen. Daarom spreek Paulus van ’n beweeg van die mens, van ’n krag van God (Rom. 1:16).

Ook vir die ongelowiges is dit ’n krag (Eseg. 2: 5, 7; Hebr. 4: 2, 11, 12; 2 Kor. 3: 6; 1 Kor. 2: 4).

Dat die prediking nie bloot intellektueel is nie blyk hieruit ten duidelikste.

Nou neem die prediking as openbaring wel nooit die plek van die Skrif in nie maar is ’n verwerking daarvan, en daarom sit in die prediking ’n krag van God tot saligheid.

In die prediking is dus ’n besondere drang en werking van God.

Hierby kom dat die Skrif as sulks, vir die enkele gelowige te diep en te omvangryk is om alles daarin te verstaan, en daarom moet die prediking voor die siel van die mens gelê word in ’n vorm wat vir alle omstandighede passend is. (Luk. 16:15; Matt. 28:19: 2 Tim. 4:2: 2 Kor. 5:19). Van die prediking gaan dus ’n krag uit wat die Skrif alleen nie uitoefen nie. Sonder uitleg het die Woord vir die kamerling van Kandase (Hand. 8:34, 35) ’n geslote boek gebly. Die geskrewe Woord roep dus om uitlegging. Dit doen die Heilige Gees as Doctor ecclesiae deur die predikers [32] (Mal. 4:6; Joh. 15: 16; 1 Petr. 1: 23; 1 Kor. 4:15). Die Heilige Gees het so die Skrif geïnspireer, maar nou verklaar hy ook die Woord in die prediking. Daarom het die Heiland gesê: Wanneer Hy gekom het, die Gees van die waarheid, Hy sal julle in die hele

waarheid lei (Joh. 16:13). Die doel van die prediking is dan ook: om te lei in alle waarheid.

Dat dit nie in stryd is met die deursigtige klaarheid en helderheid van die Skrif nie, moet as volg verstaan word. Dat die Skrif deursigtig is tot saligheid staan vas. Geen mens wat die Skrif kon lees, sal ’n verontskuldiging hê nie. Maar om die saligheid van die mens gaan dit nie in die eerste plek nie. Voor alles gaan dit om die eer van God. En hierdie eer van God kom nie altyd duidelik tot openbaring nie. Hier kom die onkundige op dwaalspore. Die Apostel Petrus sê dat Paulus dinge spreek "waarvan sommige swaar is om te verstaan, wat die ongeleerde en onvaste mense verdraai, net soos die ander Skrifte, tot hulle eie verderf." (2 Petr. 3:16).

Deur die prediking word hierdie dinge wat "swaar is om te verstaan" duideliker. Eers dan word die waarheid van God, wat in die Skrif as dood opgesluit gelê het tot ’n tintelende, lewende, bewegende werklikheid in die lewe van die mens. Bedink ons hierby dat voor die openbaring in Skrif en voor die moderne boekdrukkuns bestaan het, die gelowiges op die prediking aangewys was, dan behoort die prediking tot die openbaring in sover God Sigself bekend maak deur ’n besondere werk van Sy Gees.

Word dit toegepas op die blanke ras en ook op die gekleurde rasse met hul miljoen-talle van analfabete, dan staan die prediking van kerk en sending voor ons as ’n magtige faktor ten aansien van die rassevraagstuk.

Dat die prediking nooit iets aan die Skrif toevoeg nie, maar alleen gee wat reeds in die Skrif geskrywe staan, daar dien wel op gelet te word. Daarom is elke preek wat nie eksplikasie en applikasie van die Skrif is nie, ’n spreke van die prediker "uit sy eie". So ’n prediker soek dan ook "sy eie eer" en nie die van God nie. (Joh. 7:18).

Dat God van die menslike gees gebruik maak, staan vas. Ook dat die menslike faktore feilbaar is, maar daardeur kan die prediking nie twyfelagtig gemaak word nie. Immers alleen van die waarheid gee die Heilige Gees getuienis. (Vgl. o.m. Joh. 16:13). Eers wanneer die Heilige Gees Sig aan die prediking onttrek, verval die prediking en verloor dit sy Goddelike waarde.

Uit die voorgaande volg dat die prediking onlosmaaklik gebonde is aan die Skrif en die amp. Maar hieruit volg dan ook. dat ons rigtinge soos die Metodisme, Oxford Groep, ens. van die hand wys. Immers, wat WESLEY en WHITEFIELD tot optrede gedwing het, was die versteende hiërargiese deftigheid van die Engelse Staatskerk van hulle tyd. Kerkstigting was die bedoeling nie, maar kerkbesieling. So staan dit ook met die Oxford Groep. By kerkbesieling bly dit egter nie. Na kerkstigting gaan dit oor. So was dit ook in sekere sin met die Heilsleër. Wie nie op die bepaalde wyse en onder die bepaalde bearbeiding tot bekering kom nie is onbekeerd. So is dit ook tot op seker hoogte by die Roomse kerk. Dit laat ook dink aan Ds. SCHEEPERS en diegene wat op sy weë wandel.

Wat is die oorsaak hiervan? Die samehang tussen natuur en genade, tussen Besondere en Algemene Genade is uit oog ver1oor. Deur die genade heen word nie gelet op die natuur wat daaragter lê nie. Van die werking van God in die onbekeerde, lank voor sy bekering, is geen sprake nie. Vandaar die waarde wat aan die mens se werk geheg word, en die opgaan van die Arminiaanse weg.

Hierteenoor hou ons staande dat die prediking die verband van die Besondere Genade en die Algemene Genade moet aantoon. Met die roeping van Abraham laat die Heer nie die ander volke los nie. Nee, alle geslagte van die aardryk sal in Abraham geseën word (Gen. 12:3), en hy sal ’n vader van ’n menigte nasies word (Gen. 17:4). Dat Abraham dan ook uitsluitend tot vader van die Joodse volk gestel is, kan dus nie staande gehou word nie.

Nie die kinders van die vlees nie, maar die kinders van die belofte word vir die saad gereken (Rom. 9:7, 8). Almal tog wat in Jesus glo is die nageslag van Abraham, en volgens die belofte erfgename (Gal. 3:28, 29). Abraham is die vader van almal wat glo (Rom. 4:11 vv.).

Vas staan dat die saad van Abraham in sy profetiese opvatting die gelowiges uit alle geslagte van die aarde is, en nie die Jode nie.

Ook word die gelowiges nie tot die Jode toegevoeg na hulle bekering tot die geloof nie. Nee bo-oor die Sinagoge heen stig die Here Sy Nuwe Testamentiese Kerk met sy eie ampte, waaronder die predikamp. Met die roeping van Abraham het die Here dus nie voorlopig van die ander volke afskeid geneem nie. Hierteen staan, naas alle ander skrif-bewyse, die persone van Melgisedek en Job, Hagar, Efron, Abimeleg e.a., almal buite Israel, by wie die kennis van God op wonderbaarlike wyse aangetref word. In Melgisedek tree ’n Priester van die Allerhoogste op, voor wie Abraham buig as voor sy meerdere. Nie aan die priesterskap van Aaron, maar aan die van Melgisedek, word die Priesterskap van ons Heiland ontleen. (Vgl. Hebr. 6:20; 7:11, 15, 17, 21).

Hierin lê die verhouding uitgedruk, wat daar bestaan tussen Israel en die volke, tussen natuur en genade, tussen Algemene en Besondere Genade.

Dat die roeping van Abraham nie onderskat moet word nie, word deur die Skrif op sy duidelikste geleer. Sy afsondering tree so klaar as daglig in die Ou en Nuwe Testament op die voorgrond. Maar daarom is die roeping van Abraham nog nie voltrek nie. Dit is betreklik van karakter en tydelik van aard. "In Abraham is de wortel, in Christus’ Kerk de kroon en tusschen de heiden in ligt de met dikke schors afgesloten nationale Bedeeling van Israël. Maar juist daarom mag de aard en het karakter van de plantinge des heils niet naar schors en stam, maar moeten ze naar den wortel [33] gelijk die in Abraham ligt, en naar de vrucht [33] gelijk die aan de kroon in Christus’ kerk uitkomt worden afgemeten" [33] skryf KUYPER.

Dat Israel die verkorene en die res die verworpene; in Israel die vrese Gods en in die res die veragtelike in Gods oog was, is ’n gruwelike wanvoorstelling.

Maar juis hier is dit dat die Jood sig bo die ander volkere verhef [34]. Hier is dit dat ’n groot deel van die Christendom sig keer teen die Jood [34].

Dat ongeloof ook hierin ’n rol speel kan nie betwis word nie, maar ewemin dat op die gebied van die Algemene Genade, waar alle mense nie deur die geloof lewe nie, ’n ontsettende gevaar vir die saamlewe van die mense-rasse ontstaan.

Die dinge wat in die Skrif "swaar is om te verstaan" dien dus in die prediking verduidelik te word. Die rasse-vraagstuk is direk daarmee gemoeid.

Nou moet niemand beweer dat hier oor vraagstukke gehandel word wat dogmaties van aard is en wat met die prediking niks te maak het nie. Reeds het ons gewys op die belang daarvan vir die rasse-vraagstuk en by name vir die sgn. anti-semitisme.

Dit het regstreeks te doen met ons hele lewens- en wêreldbeskouing, die praktyk van die lewe en met die rassevraagstuk in sy geheel. Dit raak ook die Chiliastiese en ander beskouinge waaroor ons hier nie uitwei nie.

Wat ons wel op moet wys, is: dat net so min as wat God die volkere buite Israel aan hulself oorgelaat het en Sig in Israel teruggetrek het, net so min het Hy Sy skeppingswerk aan Satan prysgegee om Sig in die kring van die gelowiges of uitverkorenes terug te trek.

Verwoestend het Satan op Gods skepping ingewerk, maar verwoes het hy dit nie, verwoes sal hy dit nooit. Gods Algemene Genade is vir Satan te magtig. Gods Voorsienigheid gaan oor alles van die Sondeval af; ook oor die mossies: ook oor die hare van elke heidense kind (Matt. 10:29. 30).

En eenmaal word, met Gods uitverkorenes en vir Gods uitverkorenes, alles, Gods hele Skepping, aan Satan ontruk. Dit is Gods skepping. Dit is Gods eiendom [36].

Hiermee het ons, met enkele grepe gewys op die rykdom en die veelomvattende eise van die Woord van God vir die prediking. Van Gods Raad en Raadsbesluite ens. het ons nie eens gewaag nie.

In nou verband hiermee staan die aard en wyse van die opleidingssentra vir predikante, sendelinge, naturelle-leeraars en evangeliste. Die kerk word geroep om te sorg vir die allerbeste fasiliteite hierin. Dit geld in die eerste plek die waarheid in die Woord van God vervat. Maar meer, dit geld ook die besondere waarheid, wat in die prediking na vore gebring moet word: die waarbeid omtrent die heel besondere en altyd wisselende lewensvrae en rassevraagstukke, wat nie alles in die Teologiese Opleidingsinrigtings behandel kan word nie, en wat nie deur elke bedienaar van die Woord afsonderlik bestudeer kan word nie.

Kommissies moet daarom deur die Sinode aangestel word om hierdie vraagstukke te ondersoek om, met die beginsels in die Skrif daarvoor, aan die Sinode ter beoordeling voorgelê te word. So gaan daar doeltreffende

geestelike leiding vir die preek-amp van die Sinode uit. So kry elke prediker in sy besit ’n heldere probleemstelling met ’n daarbypassende skrifuitleg tot rigsnoer vir sy prediking. So bly die prediker sy lewelang in lewende kontak o.m. met die Sending-arbeid van sy kerk. "Dat daarom de deugelijke prediking zich niet bepalen mag tot een bloot voorwerpelijk [37] nederlegging van Getuigenis der Apostelen in het midden der Gemeente, is uit wat we boven over de eigenlijke roeping van den Dienst des Woords schreven, duidelijk. Wel ter dege moet de Dienst des Woords ook de diagnose van de geestelijke krankheden brengen, voor die krankheden het geestelijk recept leveren, en de wijze aangeven door het mengen der geestelijke artsenijen, om tegelijk het rijk en heerlijk gevoel te teekenen, dat straks uit aanvankelijk herstel of volkomen genezing staat voort te komen. Een nederlegging in het midden der gemeente van de bloot voorwerpelijke waarheid, is nog slechts het halve werk ." skryf Dr. KUYPER [37].

Na voltooide studie raak selfs predikante so maklik uit voeling o.m. met sendingsvraagstukke, en dan tot groot skade van hul eie pastorale arbeid. Prof. HEPP wys daarop dat [38]: "Wie nl. eenigszins doordringt in de moderne Zendingsproblemen ontdekt, dat de quaesties (kwessies), waarom het in de zending gaat, wezenlijk niet verschillen met de vragen, waarom het in de pastorale practijk gaat en dat het doordenken van verschillende Zendingsvraagstukken uitermate vruchtbaar is voor het vervullen van de pastorale taak in Nederland." Dit geld mutatis mutandis ook vir Suid-Afrika.

Met die bowestaande het ons ons nie uitgespreek oor die wenslikheid van die aparte voortbestaan van die Sending-Instituut te Wellington nie. Hierdie saak kan ons hier laat rus mits die eise hierbo gestel, in ag geneem word.

Hier mag egter die onlangse aanstelling van ’n Sendinghoogleeraar deur die Gereformeerde kerke in Nederland, aan die Vrye Universiteit, as ’n navolgingswaardige voorbeeld genoem word [39].

Dat die sisteem van amp-opleiding in Suid-Afrika veel verskil van die in Nederland ten aansien van die rasse-behoeftes behoef geen betoog nie. Nogtans kan die Suid-Afrikaanse stelsel nie vir hersiening en nadere bestudering as geslote beskou word nie.

Waar die sending-wetenskap toevertrou is aan ’n hoogleeraar wat nie spesiaal daarvoor aangestel is nie, bly die genoemde voorbeeld in Nederland ’n ideaal. Die sending, en daarmee die rassevraagstuk, is daarmee gemoeid.

Uit die voorgaande behoort genoegsaam duidelik te wees dat die prediking, wat sy aard betref, geen gewone menslike rede, en nog minder ’n broederlike toespraak is nie, maar ’n woord van God aan die gemeente [40]. Reeds sit dit vas in die seën-spreuk, die votum, wat niks anders is nie as ’n heilgroet, waarmee die Here God Sy volk ontmoet. Hiermee reeds word die prediker op die agtergrond gestel en tree die Here Self op die voorgrond. Iets wat dan ook in die prediking deurgaans gehandhaaf moet word. Nie die persoon van die prediker [41], maar die man, vol van krag en van die Heilige Gees in hom,

tree op in die Naarn van die Here om die skatte wat in die Skrif skuil te voorskyn te haal.

Één ding moet hierby nie oor die hoof gesien word nie. Inteendeel, alle moontlike klem moet daarop val: die Dienaar van die Woord kom nie tot heidene nie [42] maar tot ’n gemeente van gelowiges, waaronder wél ongelowiges is, maar daardeur word die karakter van die genieente geensins verander nie, (Matt. 18:20). Die gemeente staan onder die heerskappy van die Genadeverbond en eis daarom, dat die prediker nie voortdurend die sentrale waarheid as uitgangspunt vir die prediking moet kies nie, maar "gestadig die straalbrekingen van het Woord doen schitteren, die voor alle eeuwen en volken, teweeg worden gebracht door de toepassing van het Woord op de onderscheiden geestelijke toestanden, de onderscheidene soorten van karakters en temperamenten, en op de onderscheidene lotgevallen waarin de geloovigen gewikkeld worden" [43].

Dit gaan hier, naas die sentrale waarheid waarin vername predikers ons voorgegaan het en wat nie verwaarloos moet word nie, ook om die toepassing van die woord op die probleme en moeilikhede, op die verwikkelinge en geestelike toestande van ons eie tyd. Dit gaan om leiding, versterking en vertroosting in hierdie eeu. Vandaar die versterkte eis tot ’n diep en helder insig van die lewensprobleme en van die Woord wat die beginsels vir elke lewensprobleem in sig berg. ’n Prediking wat hieraan nie voldoen nie, weier en versuim die diens waartoe dit geroep is, en is onmagtig om die Woord mag te gee oor die lewe en die bewussijn van die verskillende rasse met gevestigde gemeentes.

Voorts is ten strengste af te wys die persoonlike aflê van getuienis deur die prediker. Uit die vorige volg dit logies. Immers daardeur gee die prediker ten hoogste soveel van die Woord weer as wat hy persoonlik daarvan in hom opgeneem het. Dit is oorbodig om te sê dat die bediening van die Woord hierin nie mag opgaan nie. Nie wat hy van die Woord ondervind het nie, maar wat die Here regstreeks aan die gemeente te sê het, moet die inhoud van die prediking uitmaak. In die gemeente wat self diepe ervaringe deur die inwerking van Gods Woord en Gees beleef, het so ’n persoonlike getuigenis geen sin nie. Dit ontstig. Nie die getuienis van die prediker maar die van die apostels en profete, gedrewe deur die Heilige Gees, vorm die basis van vastigheid vir die geloof van die gemeente. Enige beroep wat ’n prediker dan ook maak op tekste waarin van "getuienis" of "getuie" melding gemaak word om sy standpunt hierin te regverdig, is mis.

Aan die direkte en algehele verbondenheid van die preek aan die Heilige Skrif mag in die minste, selfs deur die vroomste prediker, nie afgedoen word nie. Dat die prediker self onder die inwerking van sy boodskap is, is geen oorsaak waarom hy persoonlike getuienis van die kansel moet aflê nie. Nog minder is dit ’n bewys daarvoor dat hy ’n persoonlike getuienis in die preek aflê. Dit is tog vir elkeen duidelik dat ’n prediker wat "geestelik dood" is, die getuienis van die apostels aan die gemeente kan oorbring, en dat dit onder die heiliging van die Heilige Gees wel ’n lewende vrug kan bring. Maar dan is dit ook nie die

getuienis van die prediker, waaraan die Heilige Gees Sy seën heg nie, maar wel aan die getuienis van die apostels, wat deur hom oorgebring is.

Deur "persoonlike getuienisse" word die gemeente nie opgebou nie. Daardeur kom die applikasie van die Skrif nie tot sy reg nie. Die gevolg is: die gemeente leef miskien nog wel in opgewekte stemming, maar dan op die altoos-wisselende en mekaar-opvolgende getuienisse van predikante totdat hy, van die vastigheid van die Woord afgeslinger, hom bevind in die mistiek van menslike sielservaringe. Dieselfde vrug het alle prediking dan ook, wat wél ’n teks noem, maar daaraan dan vasknoop ’n reeks verhale van sielservaringe van ander voorbeeldige mense.

Op hierdie wyse raak die preek-amp, deur Christus ingestel met die doel om openbaring te wees vir sover God Sigself aan die mens bekend maak deur ’n besondere werk van Sy Gees, uitgeskakel.

Hiermee is die beginsel aangegee. Daarmee egter word elke vorm van getuienis in die preek nie afgewys nie. Alleen maar: die vaste beginsel hierin mag deur persoonlike getuienisse nie in die gedrang kom nie.

Aangesien in die behandelde stof ’n paar groot lyne getrek is en aangesien daaruit baie konsekwensies afgelei kan word ook vir die prediking in die algemeen, behoort dit tog nog tot ons taak om die verskil aan te toon wat daar bestaan tussen die prediking in ’n gevestigde gemeente met gedoopte en belydende lidmate (sien aantekening by "heidene" op bls. 214) en die prediking wat tot heidene uitgaan. Oor die eerste is in hoofsaak tot hiertoe gehandel. Daaronder val ook grotendeels die sending-gemeentes van ons kerk vir sover die uit gedoopte en belydende lidmate bestaan. Maar juis hier bestaan die groot gevaar dat éénselfde prediking, na die model van dié in die moedergemeentes, toegepas word op ongedoopte en nie-belydende kerkgangers, sowel as op gedoopte en belydende lidmate. Nog groter word die gevaar wanneer predikant, sendeling, naturelle-leeraar ens. dieselfde "Bediening van die Goddelike Woord" gaan toepas op heidene buite sy gevestigde gemeente.

Dit gaan hier nie om die prediking vir gekerstendes nie, maar om kerstening van diegene wat buite staan. Meer nog as in gevestigde gemeentes moet antropologiese, etnologiese, historiese, psigologiese, pedagogiese en didaktiese studies hier te hulp geroep word. Hierby kom ook die Elenktiek as antitese teen die pseudo-religies te pas. Wat opgespoor moet word is die landsaard, volksedes, denk-wêreld ens. van die heidense rasse en heidense pseudo-religies, om doeltreffend hierop geleidelik te laat inwerk: die beginsels van kerk en sending. Hiervoor kan die mees voegsame wyse uit die beginsels reeds deur ons vasgestel, opgebou word [44].

Deur die voorgaande word die karakter van die prediking by die sending sterk bepaal. By ’n gedoopte word geen Sendingsarbeid (missie) meer verrig nie.

Vind by gedooptes Verbondsprediking plaas, by heidene word aansluiting gesoek hy die theologia naturalis [45], terwijl op die voorgrond gestel word:

dat die geloof uit die gehoor en die gehoor uit die prediking van Gods Woord is. Hieraan moet vasgehou word, aangesien sonder die Woord geen bekering denkbaar is nie. Wat die hoofinhoud van die gepredikte stof betref, is die prediking in albei gevalle dieselfde. En tog, by die sending (nie by sendinggemeentes nie maar in die sin van toebrenging van wie buite is) is die doel nie om 'n vergadering van gelowiges na volmaking op te voer nie. Hiervoor is nodig dat die Evangelie in al sy omvang verklaar en toegepas word op die hele lewe van die gemeente. Hier tog staan die prediker in sy amptelike kwaliteit en tegelyk as broer onder die broers, terwyl hy as 'n geestelik-vreemde optree voor heidene wat die gesag van die Woord van God nie erken nie. Die prediker tree hier op met die doel om heidene na die geloof toe te bring. Hierdeur word sy tekskeuse en sy metode van prediking vir 'n groot deel beperk en bepaal [46].

Met die verwaarlosing van hierdie noodsaaklike onderskeidinge sal die agteruitgang van die Sendingarbeid tred hou. Dit het hieruit duidelik geword dat ons ons sendingarbeid nie bloot aan ons gestigte Sendinggemeentes mag oorlaat nie. Daarenbowe is 'n prediking soos die wat uitgegaan het van die apostels onder die heidene vir die toebrenging (Hand. 2: 41) broodnodig. Met vrug kan die beginsel van spesiale prediking wat ten onregte in gevestigde gemeentes toegepas word, gewysigd oorgedra word na die miljoene van heidene, wat nog buite elke kerkverband staan en deur die Roomse e.a. stelselmatig ingesamel word.

Dit sal opnuut stimuleer en die Sendingarbeid progressief maak. Dit sal vir die Staat 'n bate wees. "Practically every Commission in the country which has reported on the Native question has recommended the encouragement of Christian missionary activity as not only the right but the wise policy for Government", beweer Prof. BROOKES [47].

Die Here God het Kerk en Staat in Suid-Afrika gestel om o.m., die rasseprobleem op te los. Daarvoor het Hy Self die weg uitgestippel. Hulle moet die lyne trek en lei.

Opsomming

Hier volg die slotparagraaf waarvan in die <u>*Indeling*</u> melding gemaak is.

1) Daar moet gelet word op die grondtoon van die volkskarakter - die karakter van die volk as blanke ras en van die gekleurde rasse - soos dit in die loop van die historie ontwikkel het.

2) Die Christelike volkskarakter, soos die onder inwerking van die Besondere Openbaring van God gevorm is, moet met magtige organisasies in organiese sin weer tot nuwe openbaring gebring en versterk word. Eweso moet die volkskarakter van die gekleurde rasse, soos die onder invloed van die werking Gods in die Algemene Genade tot stand gekom het, opgespoor word en dit moet, met eerbiediging van die eie aard daarvan, gebring word onder die

inwerking van die Besondere Genade. Van ver-europesing mag geen sprake wees nie.

3) Die nasionale van alle rasgroepe afsonderlik moet geaksentueer word, sodat die gelowiges vormende die sout in die nasionale eenheid, nie afgeskei word van die volk of ras as organisme nie.

4) Die beskerming van die gelowiges moet gewaarborg word deur volle handhawing van vryheid van gewete dwarsdeur die Unie.

5) Hiertoe behoort ook die vrymaking van vreemdelingebestuur. Die volk moet vry word om homself na die ordinansies van sy God te regeer en as voog oor die onmondige rasse op te tree.

6) Aan die Evangelie moet sy vrye loop gegee word onder alle rasse.

7) Anargie en absolutisme wat van die natuurlike mens uitgaan, en nie deur 'n hoër beginsel besiel is nie, moet geweer en bestry word.

8) Die spesifiek Calvinistiese begrip van die Soewereiniteit van God in elke kring van die volkslewe en van alle rassebestaan moet erken, geëerbiedig en gehandhaaf word op alle lewensterreine.

9) Elke atomistiese idee wat volk en ras aansien as groepe van individue, moet by die wortel afgesny word.

10) Daarom moet die Grondwet (Suid-Afrika Wet van 1909) op die desbetreffende punte hersien en op 'n gesonde wortel-beginsel geplaas word. Die welsyn en die welwese van alle rasse eis dit.

11) Die regte van die minderhede mag nie onderdruk word nie.

12) Die regte van individue moet beskerm word.

13) Dat én Staat én Maatskappy én Kerk sekere regte en sekere pligte het ten opsigte van onderwys en opvoeding moet gehandhaaf word by die blanke ras, en as ideaal nagestreef word by die onmondige rasse,

14) Dat opvoeding die reg en die plig van die ouers is moet onvermoeid verkondig word.

15) Die Owerheid moet sy taak ten opsigte van die skool vervul, n.l.: om die skoollewe te ondersteun met alle middele wat die soewereiniteit van die skoolgemeenskap in eie kring nie aantas nie; om aan ouers, wat hul pligte verwaarloos, ook hul regte te ontneem; om wetlik vas te lê die reëls, wat uit die na eie aard sig ontplooiende skoollewe ontstaan het, hul bruikbaarbeid in die praktyk bewys het, en strek tot bewaring van die goeie orde en sedes; en ten slotte om tydelik die sorg vir die skoollewe, in die wydste sin van die woord, oor te neem, indien die kragte uit die samelewing, of die ouers, nie in staat is om skole volgens hul behoefte te stig of te onderhou nie.

16) Elke rasgemeenskap of as organiese geheel of via sy organiese gedinge, die skoolkringe, moet die reg hê om nuwe weë vir opvoeding en onderwys wat aan die behoeftes van die gemeenskap sal voldoen, te soek, en by die Owerheid aan te dring op maatreëls ter ondersteuning van die werk van die skoolkringe.

17) Die kerk moet toesien dat die gedoopte kind onderrig word ooreenkomstig die eise van Evangelie en belydenis; die ouers vermaan om hulle kinders in die gees van die Evangelie en die Konfessie te laat opvoed en aan sulke opvoeding en onderwys hulle volle morele steun te gee.

18) Die beginsels vir opvoeding en onderwys op die laer skool moet ook geldig wees vir Akademiese Onderwys. Tussen die twee mag geen prinsipiële verskil bestaan nie.

19) Met die onmondige staat van die gekleurde rasse moet rekening gehou word, sonder dat die algemene opvoedings- en onderwysbeginsels daardeur prysgegee word.

20) Die opvoeding en onderwys vir die blanke ras en die vir die gekleurde rasse moet onder verskillende besluursliggame geplaas word.

21) Die kerk moet as draer van die Christelike waarhede erken word deur volk en Owerheid as ’n eiesoortige (sui generis), nie-aardse, nie-menslike instelling van Christus, wat optree in die Naam van Christus (jure divino) op die gebied van die Besondere Genade.

22) Hiervan moet onderskei word die lewe van die algemeen-menslike kultuur wat uit die lewe self opkom d.w.s. op die gebied van die Algemene genade.

23) Die saamwewing van die volkslewe met die Besondere Openbaring, wat in die eenheid van die Ou-Testamentiese teokrasie die skeiding tussen religie en die ander lewensterreine volkome laat wegval het, moet gehandhaaf word ten opsigte van die godsdienstige, die sedelike, die burgerlike, die maatskaplike en die staatkundige lewe van alle volkere en rasse.

24) Israel moet beskou word as die voorafskaduwing van die Wêreld-kerk, wat die één wet van God met sy eis aan alle volke op alle lewensterreine moet laat hoor.

25) Die Ou-Testamentiese teokrasie, soos die tot die Jode beperk was, moet beskou word as geëindig met die verskyning van Christus, in Wie die skeidsmure tussen Israel en die volke weggeval het.

26) So alleen kan en moet die ooreenstemming tussen die Heilige Skrif en die sigbare in die wêreldplan van God gesien word.

27) Erken en gepreek moet word dat die mens vir hierdie lewe geskape is, daarop aangelê is, daarin moes ontwikkel.

28) Bely moet word die verandering hierin aangebring deur die sondeval waardeur én mens én wêreld in die bose geval het.

29) Gepreek moet word dat die mens nie tot die Saligheid in die Jenseits alleen verlos word nie, maar ook om in hierdie lewe die seëninge van sy verlossing te geniet.

30) Met die verlossing van die mens moet ook dié van die heelal geleer word.

31) Daarom moet die wêreldlewe nie deur die gelowige gesku word as uit die bose nie.

32) Die kerstening van die wêreldlewe is ’n Goddelike roeping. Christus tog is die Behouer van die mensheid.

33) Daarom het die Christendom ’n universele roeping: die beginsels van die Christendom moet gans die wêreldlewe deurtrek.

34) Dat die Christendom naas die saligmakende prediking gelowiges en ongelowiges moet aanmaan en inspireer tot handhawing van alles wat uit die wêreldlewe opkom, moet as die taak van die Christendom aanvaar word.

35) Die skeiding tussen goed en beter, tussen hoër en laer, tussen die sfeer van die gewyde en die ongewyde, tussen Israel en die volkere, tussen kerk en wêreld, wat op ’n Rooms-Katolieke teokrasie moet uitloop, moet verban word.

36) Die pluriformiteit van die kerk moet eerbiedig word.

37) Die eenheid van beginsel vir alle Christelike kerke, gegrond op die Heilige Skrif, moet gehandhaaf word.

38) Die kerk moet geen heerskappy oor die natuurlike lewe hê nie.

39) Die kerk moet as bewaarder en prediker van die waarheid veral in sy prediking alle skrifbeginsels uitdra in elke kring en vir elke omstandigheid van die natuurlike lewe.

40) Die kerk moet beskou word as in elke opsig van die wêreld onderskeie, maar nie daarvan geskeie nie.

41) Die betrekking tussen die kerk en die wêreld is ’n geestelike, en langs organiese weg moet die kerk deur sedelike inwerking op die persone wat tegelyk lede van die kerk en burgers van die Staat is, sy invloed uitoefen.

42) Langs organiese weg moet ook die sfeer van die huisgesin, van die maatskappy, van die Staat met die staatkundige vraagstukke, nasionaal en internasionaal, die arbeid vir die daelikse brood, die ontspanning en vermaak, die wetenskap en die kuns deursuur word deur die suurdeeg van die Evangelie. Niks mag hiervan uitgesluit word nie.

43) Die inhoud van die taak van die kerk moet as onbeperk beskou word op die terrein van die natuurlike lewe.

44) Die kerk moet in naam van Sy Koning sy taak met getrouheid vervul na die eis van die tyd en omstandigheid.

45) Dit moet besef word dat die jonger geslag die beginsels vir die oplossing van lewensvrae van die kerk moet kry. Die skeptisisme waartoe hulle kom, mag nooit 'n vrug wees van die pligsversuim van die kerk nie.

46) Volk en kerk en Owerheid moet mekaar ontmoet op die terrein van die onderwys aan die onmondige rasse.

47) Op grond van kerklike belydenisse mag staatkundige partye nooit gevorm word nie. Deur middel van die staatsbestel mag nooit gepoog word om die Christendom te laat herleef nie.

48) Daarom moet al diegene wat binne die grense van elk van die rasse die groot lewenswaarhede van die Christendom aanvoer, tot samewerking saamgesnoer word.

49) Die verskillende Christelike kerke moet toesien, dat hulle konfessies waarin hulle christelike beginsels uitgedruk lê, gehandhaaf word ten opsigte van die Staat, die maatskappy, die onderwys, die Sending en die kerk self.

50) Die groot volksgoedere lê verankerd in die erkenning van die Soewereiniteit van God oor elke mens, oor die maatskappy en oor die staat; kortom: oor alle lewenskringe.

51) Duidelik moet voorop gestel word, dat samewerking alleen moontlik is tussen hulle wat die christelike grondslag van die volkskultuur erken en handhaaf.

52) Hierdie algemene beginsels kan alleen betrekking hê op die grondslae van die Christendom op staatkundige en maatskaplike terrein, soos die tot uiting kom in die handhaving van gesag, in die eerbiediging van die vryheid van Godsdiens en gewete, in die bewaring van die regmatige volksinvloed op die lands- en rassebestuur, in die sorg vir die huweliks- en gesinslewe, in die handhawing van publieke eerbaarbeid en in die teëwerking van wat tot die ontheiliging van die Sondag aanleiding gee.

53) Hierdie beginsels moet ook toegepas word op die sosiaal-ekonomiese lewe van die bevolking.

54) Alle ontbindende faktore in die staat moet as openlike opposisie beskou en aangemerk word.

55) Daarteenoor mag religieus-etiese gedagtes nooit deur regsdwang aan die volk en rasse opgelê word nie.

56) Erken en gehandhaaf moet word, dat alleen die krag van die Evangelie in staat is om alle ontbindende kragte teë te gaan en goeie verhoudinge te bevorder by die bevolking as geheel en by die rasse afsonderlik.

57) Dat die inwendige aangeleenthede van die verskillende rasse al meer self-reëling moet verkry, moet nagestreef word, met inagneming van die bekwaamheid daartoe by die verskillende rasse.

58) Met die geografiese verskeidenhede in woongebiede en met die etnografiese verwantskap van die onderskeie naturelle- en ander gekleurde rasse moet rekening gehou word.

59) Die finansies van die verskillende rasse moet van mekaar geskei word, sodat die oorskotte by die gekleurde rasse vir hul eie opheffing aangewend kan word.

60) Die Owerheid moet medewerking verleen aan die verskillende rasse by die versorging van die bestuursbelange.

61) Die kerstening van die gekleurde rasse behoort tot die taak van die Christelike Suid-Afrikaanse volk, maar die sending moet die reg op aanspraak hê by die die Owerheid op vryheid en op staatsteun, vir sy werk op maatskaplike gebied, soos onderwys en siekeverpleging.

62) Die stoflike welvaart van alle rasse moet verbeter word, sodat hulle instaat kan wees tot uitgroei, tot groter selfstandigheid en in besit kan kom van meerder koopkrag.

63) Die sosiale verhoudinge moet verbeter en meer omlynd gereël word.

64) Kragtige desentralisasie van bestuur moet toegepas word nie alleen tussen die verskillende rasse nie, maar ook tussen die duidelik-omlynde groepe binne die geledere van elk van die rasse.

65) Duidelik moet uitgespreek word, dat die gekleurde rasse nog nie sosiaal uitgegroei en geryp is nie, maar dat hulle nietemin daartoe gelei en opgevoed moet word.

66) Hierin is die aangewese volk vir sover dit Suid-Afrika betref: die van die Unie van Suid-Afrika wat hiervoor alleen aan God verantwoording skuldig moet wees.

67) Vir die voogdy-politiek moet die Christendom grondslag en rigsnoer, leidende en besielende beginsel wees.

68) Oor wat die uitkoms van die rassevraagstuk in Suid-Afrika sal wees, beskik God. Intussen eis God van elke ras getroue nakoming van sy beginsels. Daarom moet die sorg vir die stoflike, kulturele en geestelike behoeftes van alle rasse, wat saam die bevolking van die Unie uitmaak, beskou word as ’n opdrag van Hoër Hand.